JOHN UPDIKE

John Updike

S

Traducerea Theodor Fleşeru
Bucureşti
Univers, 2003
ISBN 973-34-0889-l

1988, John Updike

NOTA AUTORULUI

Unele detalii din acest roman mi-au fost sugerate de reportajele privitoare la Rajneeshpuram[1], din *Oregon Magazine* şi *Cities on a Hill* de Frances FitzGerald; dar toate personajele şi zonele descrise aici sunt ficţiuni şi nu sunt menite să amintească de locuri şi oameni reali. În privinţa conţinutului religios sunt extrem de îndatorat cărţilor *Istoriei ideilor religioase* şi *Yoga* de Mircea Eliade, *Măştile zeilor*: *Mitologie Orientală* de Joseph Campbell şi *Kundalíni* de Ajit Mookerjee; însă pentru transliterarea cuvintelor sanscrite din aceste cărţi am ales un stil relativ imprecis, fără să apelăm la semnele diacritice indigene. Un glosar al acestor cuvinte se găseşte în continuarea textului narativ.

[1] Baghwan Rajneesh, guru indian de mare succes şi senzaţie în anii '80, care a pornit de la un *ashram* în Poona, India, a trecut oceanul, construind un mare şi controversat ashram în Oregon, SUA, ca apoi să fie deportat şi să moară, în urma unui atac de inimă, în Poona, India. (n. trad.)

Citatele din *The Dhammapada* sunt extrase din ediția colectiei Penguin Classics, tradusă din pali de Juan Mascaró. Le mulțumesc celor care mi-au călăuzit şi corectat paşii pe aceste cărări oculte: Toinette Lippe, Jean Le Mée, Alistar Shearer, Janet Surrey, Steve Bergman şi Martha Updike.

Avea un păr negru şi des şi atât de lucios că razele de lumină ricoşau scânteietor, iar frumoasa ei față, pe lângă trăsăturile regulate şi deplin armonizate, se impunea prin fruntea înaltă şi ochii negri, pătrunzători. Mai mult, era o adevărată doamnă, după tipicul de gentilețe feminină al acelor vremuri; caracterizată mai degrabă printr-o prezență de o ținută aparte, decât printr-o grație efemeră, delicată şi inefabilă, cum o percepem noi astăzi. Şi niciodată n-a arătat Hester Piynne mai a doamnă, în interpretarea antică a termenului, decât atunci când a ieşit din puşcărie. Cei care o cunoscuseră înainte şi se aşteptau ca ea să-şi fi pierdut din demnitate şi prestanță au rămas uimiți, chiar descumpăniți, să vadă cum frumusețea ei radia, dincolo de suferință şi ruşine, o aură adevărată.

*

Mult din răceala de marmură pe care Hester o inspira trebuie atribuită faptului că viața ei evoluase, în mare măsură, de la pasiune şi sentiment, la cugetare. Singură în lume. – Singură, adică singulară, liberă de orice dependență față de societate, având-o doar pe micuța Pearl de protejat şi îndrumat. – Singură şi fără speranța de a-şi recâştiga fosta poziție, chiar dacă nici nu-i păsa s-o considere de dorit. – Aruncase hăt departe resturile lanțului sfărâmat. Legea lumii nu făcea legea din mintea ei.

NATHANIEL HAWTHORNE, The Scarlet Letter

21 aprilie

Scumpul meu Charles,

Distanța dintre noi creşte chiar şi sub ezitările peniței mele. Motoarele şi elicele zbârnâie în spațiile dintre cuvinte, înfulecând mile după mile şi hectarele marilor pătrate de ferme verzi şi cafenii de jos, de sub aripi, pe măsură ce vârful peniței înaintează milimetric. Închid ochii şi văd casa noastră vopsită în alb, cu cele două verande acoperite şi sera îmbrăcată în sticlă, privind spre mare şi stâncile din micul golf – stâncile acelea fumurii unde tu şi Pearl ați ieşit de atâtea ori la un picnic, stâncile care se încălzesc atât de tare, chiar şi în februarie, când soarele se aprinde în nervurile pietrelor – şi spre iarba vălurită a gazonului, împreună cu straturile şi smocurile răsadurilor verzi, nerăbdătoare dar fericite, acum, la începutul primăverii. Lasă, rogu-te, un bilet pentru băieții care îngrijesc gazonul ca mâine, când aduc maşina de tuns iarba, s-o seteze un pic mai sus, pentru că

marțea trecută au scalpat întreaga zonă din jurul trandafirilor, acolo unde pământul se bombează delicat. De câte ori n-am vorbit cu ei despre asta şi ce folos! Bineînțeles, nu e vorba întotdeauna despre aceiaşi băieți, an după an.

Am cumpărat câte două cutii şi de mere granola, şi de tărâțe de orz – să ai pentru micul dejun, cel puțin încă o lună. Cred că ar trebui să vorbeşti cu doamna Kimball dacă vei vrea să vină de mai multe ori pe săptămână. După cum ştii, joia este ziua ei de curățenie şi întotdeauna încerc să strâng cât mai mult din calea ei, în special în bucătărie şi în domnitor. Soseşte întotdeauna la amiază. Dacă n-ai chef să-ți faci patul, trage măcar cuvertura şi netezeşte plapoma. Cel mai drăguț lucru. pe care îl face când vine este să ne aerisească dormitorul cu plapoma şi cuverturile *jos*, iar ferestrele *deschise*, pentru a evacua pe cât posibil mirosul trupurilor noastre, dar probabil o astfel de speculație este un pic exagerata în cazul ei.

De asemenea, ea ştie unde ascundem cheia de la uşa din față, sub capacul containerului în care scoatem coşul de gunoi, undeva în dreapta, şi o pune la loc atunci când se duce acasă, dar nu lăsa alarma activată când pleci dimineața – cum am făcut eu odată, distrată fiind, probabil îți aminteşti, când Irving a programat lecțiile de yoga pentru joi dimineața pentru că băiatul de la atelierul de rame trebuia să plece la îmnormântarea bunicii, sau ceva în genul ăsta, iar poliția a venit, cum e de datoria lor (deşi nu foarte prompt, după spusele ei) iar săraca doamna K., şi ochii ăia cu pleoape masive care o fac să arate suspect în orice situație, a trecut prin clipe dificile, explicându-le ce se întâmplă, fiindcă eu n-am fost niciodată convinsă dacă să-i încredințez sau nu codul dezactivării alarmei – mi se părea o chestie mult prea intimă. Femeia are, oricât de greu de crezut ni se pare, o viață sexuală susținută şi cine ştie ce soi de bărbați ar fi putut afla, accidental, codul, nu-i aşa? Altfel ar fi trebuit să ia o decizie în deplină cunoştință de cauză, să îndrăznească să facă o dublură a cheii la magazinul de feronerie, unde au maşinăria aia care scoate un zgomot atât de dizgrațios. Ai putea s-o întrebi dacă e de acord să vină şi lunea. Ce nu realizează un bărbat niciodată e că praful şi mizeria nu stau şi aşteaptă, pur şi simplu, *se afundă*.

Am retras jumătate din conturile noastre comune, cele pentru care aveam acte în regulă – 5 ½ % din contul checking, 6 ½ % din contul economii şi 7 ¼ % din cel de capital din Boston (cred). De fapt am luat un pic mai mult pentru ca depozitele speciale sunt blocate pentru câte şase luni, iar tu ai puşi deoparte banii din planul de pensii al parteneriatului medical de la Keogh, un subiect în privința căruia ai fost intotdeauna secretos şi evaziv, fără să mai pomenesc de parteneriatul scutit de taxe din

afacerea cu loturile de construit case, în care ai pompat bani împreună cu Ducky Bradford, cu ani în urmă, şi de care ziceai că ar fi prea complicat să-l treci şi pe numele meu, plus că ar putea alerta IRS-ul[2] – asta întotdeauna mi-a repugnat, fără s-o recunosc, că vorbeai de bani ca fiind „ai tăi", bani pe care de fapt i-am agonisit împreună, din moment ce nu numai că am avut grijă de draga *noastră* casă pentru a-ți crea o imagine favorabilă față de pacienți şi colegi, dar am avut grijă şi de fiica noastră, aproape fără ajutor din partea altcuiva, pentru că tu erai întotdeauna la cabinet din motive nesuspectate de proasta de mine, ani în şir, ca să nu mai spun că în timp ce tu toceai şi înfruntai eroic (toată lumea îmi reproşează asta) cursurile facultății de medicină, apoi anii de rezidențiat, *eu* am fost cea care am renunțat la ultimii doi ani de facultate şi la orice şansă de a obține o diplomă – mă specializam, probabil ai şi uitat, în filosofia franceză, de la Descartes la Sartre – şi mi-e mai mare mirarea cât ştiam odată, dar am uitat, despre ființă şi neant şi *cogito ergo sum*, şi tot ce-mi mai amintesc acum e că esența precede existența, sau invers? – În fine, eram ahtiată după aşa ceva şi visam să fiu ca Simone de Beauvoir sau Simone Weil, dar în loc de asta am fost suplinitoare de franceză şi de lucru manual la şcoala aia parohială îngrozitoare din Semerville, înconjurată de fețe unsuroase de preoți şi măicuțe, care, jur, chiar se comportau îndoielnic de *lasciv*, deşi pe vremea aceea nimeni n-ar fi crezut aşa ceva, iar mai târziu roboteam toată ziulica în prăvălioara din Porter Square, unde, mi-am dat seama mai târziu, adevărata lor afacere era să vândă marijuana în punguțe Marimekko. Şi cu siguranță ai uitat că anii tăi de facultate au fost finanțați în parte de contul special deschis de tati *pentru mine*.

În ce priveşte pachetele de acțiuni – aveam de gând să vând doar jumătate din ele, dar nu m-am putut decide care şi, din moment ce toată lumea e de acord că valoarea lor nu poate continua să crească la nesfârşit, i-am dat voie broker-ului de la Shearson Lehman să le vândă pe toate. Mi-a trimis formele astea care aveau nevoie de semnătura noastră a amândurora şi am cotrobăit prin birou după un marker cu vârf de fetru, de care foloseşti tu tot timpul – pentru hieroglifele din rețete şi cecuri şi chiar biletele de amor pentru idioata de LPN, căreia i-o trăgeai sub fustiță la vremea când am dat peste cadoul de Crăciun pe care i-l pregătiseşi în cămăruța unde ții crosele de golf (o trusă de bastoane încovoiate – fără îndoială un pretext de glumițe erotice, crosele pentru puicuța spetită de bătuceală) – o cunosc atât de bine, semnătura ta, mi-e înfierată în memorie, n-aş ti surprinsă să-mi arunc

[2] IRS - Internal Revenue System – Serviciul de taxe şi impozite al SUA: (n.tr.)

privirea spre coapsa mea şi s-o văd imprimată cu fierul roşu, da, *char*[3] de la Charles, aşa că mi-a făcut mare plăcere să te semnez – să fiu *tu* pentru o clipă, cu toată autoritatea aceea bărbătească întunecată, indescifrabilă. Aveam de gând să împart suma în două, însă Shearson Lehman mi-a trimis un singur cec dolofan, deşi l-am rugat pe tinerelul acela să nu facă una ca asta – Midge zice că îi recrutează pe bebeluşii de brokeri de la Tufts şi Northeasem, iar şmecheraşii de la Harvard şi Brandeis se duc în Hong Kong sau direct pe Wall Street, unde vehiculează sumele importante – dar asta e, am primit un singur cec şi m-am gândit că dacă bursa valorilor scade, ceea ce e sigur – chiar şi Irving îmi zicea deunăzi că asta se va întâmpla, conform permutărilor astrologice – atunci economisesc o groază de bani, pentru amândoi, şi mi-am zis că poate ar fi trebuit să mă răsfăț, alocându-mi un comision. Aşa că mi l-am alocat. Oricum tu ai toată casa şi mobilierul, dragule, plus casa din Cape Cod şi hectarele din New Hampshire pe care le-am cumpărat ca un fel de investiție, dacă Loon Mountain vor construi acolo, cândva, alte cartiere. În afara bijuteriilor pe care le-am luat – la care nu poți obiecta cu nimic, fiindcă unele erau de la străbunica Perkins, iar celelalte tu mi le-ai dat: broşa din piatră de lună pentru cea de a cincea noastră aniversare, lănțişorul cu diamant în formă de pară, pentru cea de a zecea, iar pentru a cincisprezecea cerceii aceia de smarald, cam pătrățoşi şi urâței, deşi scumpi, recunosc, şi care, întotdeauna am crezut asta, mă fac să aduc, din cauza părului negru şi a tenului măsliniu, a piele-roşie, a indiancă Navajo, cu pietricele turcoaz în urechi – am închiriat un seif mare la bancă şi-am pus în el ceainicul de argint cu capacul în balama, împreună cu tava lunguiață cu monograma P, a celor din familia Price, şi marginile imprimate cu motiv de funie, plus trusa de tacâmuri Adam şi sfeşnicele acelea atât de simpatice, împletite ca două fluiere, de la Peabody, colecția de monezi a lui tati, edițiile vechi ale cărților lui Milton şi Metafizicile care au scandalizat familia, pentru că tati cheltuise o groază de bani în anul în care a plecat la Londra să deprindă meseria de pielar de lux, în care a şi eşuat, plus alte câteva obiecte ciudate ale familiei, uit care. E vorba de o cutie enormă, mai mare ca sertarul de pâine, iar eu şi fata de la bancă ne-am chinuit serios înainte de a reuşi s-o vârâm la loc, de parcă eram o pereche de gropari nevoiaşi, gâfâind şi gemând într-un cavou. Amândouă cheile sunt la mine, aşa că nu te osteni să-ți procuri una.

(Fac o pauză aici, stewardesa mi-a adus un al doilea pahar. O minionă hlizită, cred că e filipineză, genul tău de femeiuşcă. Amestecul prefabricat de

[3] Char (eng.) - carbonizat, ars (n. trad.)

daiquirí [4] nu e aşa de siropos ca altele. Tocmai am realizat că *daiquiri* a fost întotdeauna băutura mea de relaxare – îți mai aminteşti când am zburat la Saint Martin în concediul tău?) `

Charles, dragule, cât de mult te-am iubit şi încă te mai iubesc! Obrazul tău atât de excitant de aspru noaptea în pat, al fiarei în care ziua fremătase timpul, apoi atât de excitant de neted dimineața, când te sărutam de rămas bun înainte să pleci, să tămăduieşti lumea. Felul minunat de distins în care miroseai – loțiunea de după ras –, apretul din gulerul cămăşii, mâinile tale bine săpunite, antiseptice şi roz... Şi sudoarea ta, în mod distinct a ta, după ce jucam tenis sau făceam dragoste. Uneori (mă pot destăinui?), chiar după mulți ani, când distanța între noi se accentuase, chiar şi atunci îmi lipseai mult de tot, fiind singură în casă, în timp ce după-amiezile se lungeau silențios în albastrul metalizat, de *four o 'clock*, al mării, iar stâncile se topeau deja în umbra înserării, astfel încât, pentru a mă vindeca de golul, de urâtul din mine, mă duceam şi-ți luam pijamaua din cui şi o miroseam – îmi îngropam fața în bumbacul moale, să-ți simt îndepărtata, mult prea îndepărtata sudoare stătută. Mirosul însă mai pregnant unde se freca de gâtul tău: asta m-a înduioşat. Cumva, noi, americancele suntem crescute să apreciem mirosul de bărbat în casă. Chiar şi în mirosul de urină şi al celorlalte, nemenționabile, care plutesc în baie în miezul dimineții, e ceva reconfortant – pasaj e spre o altă ființă ca a ta, un alt corp ca al tău, corpul nostru cel neajutorat.

Şi, spre deosebire de, să zicem, Midge şi Ann Turner, chiar Liz Bellingham, n-am bagatelizat avantajele noastre materiale, adică latura socio-economică. Confortul nostru nu mă ruşina. Ştiam cât de greu trudisem împreună să facem din tine un important om mare, cu doar o tuşă de argintiu sclipind deasupra urechilor, şi cât de importantă era pentru tine alchimia care transforma oribilele boli şi văicăreli ale pacienților tăi în bunăstarea noastră. Spre deosebire de unii (tocmai Liz vorbeşte, al cărei tată n-a ridicat niciodată un deget, decât să semneze nota de plată din vreun bar) n-am văzut nimic vulgar sau amuzant în faptul că ne-am asortat Mercedes-urile şi nici în mica piscină instalată în vechea seră, pentru spatele tău şi silueta mea. Asta pentru mine nu era decât *sănătate* economică, la fel de distractivă ca orice altă soluție. Probabil casa din Truro a fost un adaos care n-a prea funcționat – n-am reuşit niciodată să mă obişnuiesc cu duhoarea de şoricel umed şi mucegăit din preajma pinilor, aşa de atipic țărmului nordic, cu stejari falnici şi gravi, cu brazii şi granitul de-acolo –, nici cu veverițele care se vâră iama peste tot, şi n-am reuşit să scap de aura

[4] Cocteil de rom, suc de lămâie, zahăr şi gheață (n. trad.)

proprietarilor dinaintea noastră, care probabil frigeau scoici şi ceapă în bucătărie. Apoi, desigur, Pearl şi prietenii ei mi-au distrus până şi primele asociații pozitive legate de casă (când încă puteai să te scalzi în lacuri şi să te soreşti gol-puşcă, iar drumurile nu erau decât nişte *dungi* prin dunele de nisip), după ce au crescut îndeajuns de mari pentru bere, rock-and-roll şi țigări şi restul chestiilor penibile din acele veri. Pentru mine devenise un fel de rutină să plec şi să vin, ca un autobuz pe traseu, la Wellfleet, pentru o nouă tonă de *hot dogs*, or pentru satisfacţia simandicoasă şi dezgustătoare a vreunui oaspete pentru Fritos sau Doritos sau Cheez Doodles.

De ce oare americanii trebuie să se simtă vinovați pentru posesiunile lor? Eu le iubeam. Posesiunile sunt ceea ce te motivează, tot ceea ce vibrează în aer şi te îndeamnă să doreşti – posesiunile sunt acelaşi lucru ca vraja din vise, apoi, asemeni lui Adam şi Eva digerând mărul, te simți teribil de vinovat. Eu n-am fost aşa, nu cred. La treizeci de ani eram neruşinat. de mulțumită cu cine eram, ca parte din *noi*. Îmi plăceau la nebunie renovările noastre, comasarea vechilor cămăruțe de slujitori şi escavarea garajului sub verandă, masa de marmură din mijlocul bucătăriei şi ecoul din piscină tăcut de plescăitul apei sub geamurile stropite cu var ale serei. M-am distrat luptându-mă cu scârba provocată de puricii de trandafiri şi ploşnițele de câmp de sub gazon, m-am distrat privindu-i vară după vară pe grădinarii aceia cu căşti pe urechi şi zâmbete leneşe, marijuanizate, smulgând buruienile şi fertilizând iarba în fâşii groase, maro. Mi-au plăcut chiar şi obositoarele cocteiluri din grădinile suburbiei, mai ales drumul până acolo cu maşina, apariția noastră, braț la braț, ca apoi, separându-ne, să ne reunim la sfârşit, ca în desenele animate ale lui Charles Addams, acele urme lăsate de o pereche de schiuri de o parte şi de alta a copacului. Te-am iubit, bărbat al întâlnirilor mele eterne, centru silențios şi absent al furtunii eforturilor mele de a încropi un cămin, importantul meu doctor clătinând înțelept din cap, din înaltul turn al palatului tău de deasupra suferinţei. Nu mi-a păsat de indiferența letală şi brusc comic-snoabă care se naşte din prea multă mizerie procesată, or de accesele tale de furie oarbă, politizată, provocate de respingerea oricărui plan guvernamental de asigurări care să muşte din onorariile tale umflate, şi nici de futaiurile cu asistente, atunci când au devenit atât de evidente – le puteam mirosi în palmele tale, indiferent cât de mult te săpuneai şi în ciuda faptului că în perioada asta începuseşi să fii mai dur în partidele tale cu mine pentru că de fapt nu erai decât alt filfizon râzgâiat, absolvent al unei şcoli particulare din Boston, nu cu mult mai în vârstă ca mine, deşi, într-o oarecare măsură, erai şi creatorul meu, fiindcă tu m-ai adus aici, în mijlocul peisajului tău marin şi stâncos, cu gazonul strălucitor şi mobilierul tău şi după-amiezile tăcute (bineînțeles,

cu excepția lucrurilor pe care tati mi le-a dăruit, de care mami s-a despărțit bombănind când a vândut casa din Dedham şi a cumpărat apartamentul acela hidos din Florida).

Charles, dragulc, nu era *vina* ta.

(Pauză mare. Mi-au adus mâncarea pe o tavă – un fel de pui rulat, ciudat. Furculița şi cuțitul rulate şi ele în şervet. Greu de derulat, să nu-l deranjez cu coatele pe individul care doarme alături. Deja mă urăşte că scriu atâta, că mă scarpin şi mă agit când mă opresc să-mi şterg lacrimile. E îngrozit că poate am de gând să-i confesez motivul isteriei mele, aşa că se preface că doarme. Manevră de eschivă tipic masculină. Apoi a fost rândul *meu* să fiu somnoroasă, după ce-am consumat o micuță *demí-bouteille du vin rosé* californien. Avionul s-a săltat în sus şi în jos peste piscurile înzăpezite ale munților imediat după ce fata mi-a turnat o nouă ceaşcă de cafea. De fapt nu o fată – o femeie cam de vârsta mea, amândouă mult prea în vârstă să ne dăm prin avioane, cu piscurile astea care se întind spre noi. Pe unnă am adormit. Nu ştiu unde a dispărut filipineza ta – părea ocupată la clasa întâi, după care a fost absorbită de carlingă. Se zice că se întâmplă tot felul de chestii acolo, de când cu pilotul automat – în realitate nimeni nu controlează avionul. Ca Universul, de altfel.)

Dar poate *a fost* vina ta. Că m-ai lăsat singură atâta vreme, îngropată în comorile strânse de noi, dându-mi răgazul să realizez că viața mea era o iluzie, maya. Grupul de yoga a lui Midge, căruia m-am alăturat pentru exerciții şi ceva de făcut, mi-a dat un vocabular. Spiritul meu, o picătură ncmişcată a neschimbătoarei *purusha*, era învitat să evolueze, nerăbdător cu *prakrití* – toată strălucirea, toată curgerea aceea. Mă uitam la marginea farfurioarei celei de-a patra cafele decofeinizate a zilei şi simțeam cum mă scufund – atrasă în cercuri concentrice spre afund, asemeni unui gândac prins în apa din cadă, după ce-am scos dopul. Plecarea lui Pearl în Anglia a contribuit la toate astea. Dezertarea ta emoțională şi apusul vieții noastre sexuale a contribuit şi mai mult. Dar exista ceva în spatele şi dincolo de aceste manifestări care văduveau de substanță până şi nefericirea mea. Mă simțeam ca o japoneză prețioasă, pe partea cealaltă al lumii, cu fața pudrată şi ciorăpei pe picioruşe de porumbel, care trăieşte într-o căsuță de carton, printre copăcei şi grădini sculptate care să nu reprezinte nimic. Iar în lumea aceea de carton a răbufnit iubirea.

Măcar atâta lucru ar trebui să ştii. Te-am părăsit din dragoste pentru un altul. Atrocitățile tale de răceală gentilă şi orbire față de mine nu erau îndeajuns în sine. Eram prea stoică, prea puritană, prea mult o creatură a societății mele pentru a fi capabilă de o revoltă solitară; aveam nevoie de cineva. Cine e şi unde suntem împreună, am încredere că nu vei căuta să

afli. Viața ta demnă şi folositoare, a cărei găteală insignifiantă am fost, îți va interzice, fără îndoială, să angajezi o haită de detectivi şi avocați cu mandate. Dă-mi voie să devin, în sfârşit, cu adevărat un nimic pentru tine. Îmi voi schimba numele. Şi existența. Femeia pe care ai „ştiut-o" şi „posedat-o" nu mai este. O desființez. Dispar în golul acela magnific şi superb care o constituie manevra noastră de eschivare europeano-creştino-occidentală de a ne aglomera şi împopoțona cu lucruri materiale şi „realizări" personale. Orgoliul e duşmanul. Iubirea, destinul. Te lepăd aşa cum aş lepăda o piele de şarpe, un pic stânjenitor poate, resimţind-o la început ca pe o acută sensibilizare la atingerea noului, dar fără durere şi în mod cert fără regrete. Cum aş putea eu – noi – regreta o perioadă a vieții deja moartă? Nu sunt oare, în realitate, toate dependențele noastre o formă de moarte?

Dacă te hotărăşti să vinzi casa sau orice altă posesiune comună, mă aştept, natural, să-mi primesc jumătatea legală. Dacă după un timp doreşti să te recăsătoreşti (şi mă aştept s-o faci, nu dintr-o iubire excesivă a ideii de femeie, ci pentru că masa feroce a femeilor obsedate de împerechere îți vor copleşi la un moment dat indiferența ta funciară; singura stavilă împotriva femeilor este o femeie, iar soția este convenabilă, în special pentru bărbații de vârsta a doua, răsfățați şi ocupaţi) voi pretinde un aranjament contractual rezonabil, în schimbul libertății tale. Afrontul adus de dezertarea mea mândriei şi comodității tale va cântări puțin în fața oricărei curți judecătoreşti, în comparație cu aproape douăzeci şi doi de ani de cruzime emoțională şi mentală pe care tu, cu răceala ta antiseptică, mi-ai administrat-o. Mai mult de douăzeci şi doi – din moment ce consider că prizonieratul meu a început înainte de exagerata şi grotesc suprafotografiata nuntă din august, la King" s Chapel, în anul în care tații noştri votaseră amândoi pentru Goldwater, adică atunci când tu, în cârdăşie cu părinții mei, m-ai „salvat" de la ceea ce era atât de unanim privit ca o legătură „nepotrivită" cu drăgălaşul Myron Stern.

Dar ajunge, fostul şi singurul meu soț. Fără duşmănii. Între noi balanța e echitabil înclinată. Întunericul a sosit în sfârşit, deşi avionul s-a îndreptat spre vest odată cu soarele, pentru un asfințit cu încetinitorul, şi se văd licărind dedesubt câteva orăşele necunoscute.

Coborâm. Pilotul uman a fost reactivat, iar miniona filipineză a reapărut, controlându-ne centurile, cu o grijă prefăcută pentru siguranța noastră. Grăsanul de alături nu se mai preface că doarme şi se îndeasă cu burdihanul spre mine, să privească prin hublou. Îi e frică de moare. Cu vocea lui grosieră are îndrăzneala să-mi spună să pliez măsuța la care scriu. Sper să citească fraza asta. Nu e mâna mea care tremură, ci aliajul nefiresc de aer şi metal – trepidația avionului. Nu – sunt brusc îngrozită să fiu fără

tine (întrerupere: am aterizat şi rulăm pe pistă) – să fiu fără tine acum, la ora decentă a cinei, când ferestrele noastre vor fi oarbe în fața crengilor de tisă de afară, zărindu-se doar luminile palide ale unei bărci singuratice alunecând în zare, iar uşa automatizată a garajului va scrâşni, ridicându-se, pentru a face loc Mercedes-ului tău, huruind apoi la loc, iar treptele subsolului vor răsuna sub paşii tăi agresivi, şi iată-te, atât de robust şi competent şi încrezător, aşteptând să-ți ofer un martini scurt înainte de cină. Dar pe urmă realizez că asta a trecut deja – întunericul te-a cuprins, ai găsit casa goală, mi-ai citit biletul răutăcios, scris în grabă – cu ore în urmă, pe cu totul alt meridian.

Love, S.

22 aprilie

Dragă Pearl,

Probabil ai fost deja înştiințată de tatăl tău. Lui îi era întotdeauna mai puțin teamă de convorbirile transatlantice – toate acele şiruri de numere, acele accente străine scăpărate – decât mie. Viermişorii mei, aşa obişnuiai să-mi numeşti caligrafia. Când aveai doi ani şi încă locuiam în căsuța din Brighton te cățărai în poala mea aşteptându-te să vezi un desen pe biroul meu, ca atunci când coloram împreună, şi erai aşa de dezamăgită să-mi descoperi doar viermişorii, nişte semne strâmbe intr-o singură culoare plictisitoare.

Ei bine, iubito, uite că mă dedau la viermişorii mei, intr-un motel din Los Angeles, după ce l-am părăsit pe tatăl tău. Nu c-a *făcut* ceva, sau c-am făcut ceva, subit – e mai mult vorba de ceea ce el şi eu am făcut ani de-a rândul, sau n-am făcut, mai degrabă, nici măcar atât – să ne dăm atenție. Îți mai aminteşti cât de conştiincioasă eram când îi dădeam raportul, la ora cincei, despre ce făcusem în timpul zilei? – Soțioara-cățeluşă care dădea din codiță, scâncind şi icnind, oferindu-i pateticul os de ros şi molfăit fără griji, raportul despre incursiunile de cumpărături în Boston şi expedițiile la sera de plante din Wenliam, partidele de tenis şi lecțiile de yoga plus mesele de prânz de la club stropite cu băuturică, împreună cu aceleaşi femei cu care jucase tenis, de parcă i-ar declara acestui impozant doctor – mascul, acestei eminențe cenuşii: „Uite, dragule, cât m-am spetit să sporesc valoarea scumpei tale proprietăți!” or „Vezi, nu-ți irosesc banii, n-am găsit nimic să-mi placă la Bonwit's!” ori „Fiecare oră poate fi justificată – nici un minut de lenevie sau visare sau culcat cu necunoseuți chipeşi şi atât de doritori să mă scape de celulită!” Ei bine, recent am încercat un experiment, nu i-am spus tatălui tău nimic despre cum mi-am petrecut ziua. Şi nici măcar n-a

întrebat. Niciodată, zi după zi, iar eu îmi muşcam limba, nici măcar n-a băgat de seamă. Asta a pus capac. Fiind atât de absentă în percepţiile lui, aş putea foarte bine să absentez şi în carne şi oase.

Desigur, e un pic mai mult decât atât. Noi, cele de sex mai plăpând trebuie să avem o speranță sălbatică, ceva pe care să ne bazăm – pentru că un milion de ani de sclavie ne-a condiționat să ne aplecăm deasupra cuptorului, să zdrobim meiul pe lespede, iar bărbaţii să ne zdrobească pe la spate, ca un fel de mulțumire, şi să pactizăm cu luna de pe cer. O zic ca reprezentantă a generației mele care începea să se maturizeze spre sfârşitul anilor cincizeciaveam nouăsprezeee când Lee Harvey Oswald i-a împuşcat – iar la douăzeci eram deja măritată cu tatăl tău şi prea munceam din greu să-l întreţin ca să observ că avea loc o revoluție şi toate barierele străbune se năruiau. Pentru generația ta, Pearl, scumpo, barierele nu sunt doar năruite, ci şi uitate, mototolite în istorie. E vremea recoltei. Cât de palpitant a fost pentru mine – aproape că am scris „noi", gândind încă în pluralul prețios – să văd cum creşti, înaltă şi neînfricată, arborându-ți feminitatea ca pe un stindard de luptă! Chiar şi când erai micuță am văzut soldatul din tine, părul tău galben, întins şi strălucitor ca o cască – odrasla blondă minunată, dintr-o mamă brunetă şi un tată prematur încărunțit. Am fost şi eu o fată înaltă, dar a trebuit întotdeauna să mă lupt cu tendința de a mă apleca. Tatăl tău, ca să-i dăm diavolului ce-i al lui, te-a iubit cu extravaganță. Nu-şi dorea un băiat – când te-ai născut mi-a mărturisit că n-ar fi suportat să mă împartă cu alt bărbat. Asta era în perioada lui de cavaler. Generației tale, remarca lui ar suna şovinist, dar în acelaşi timp exprimă fericirea noastră, bucuria noastră triunghiulară. Propria mea desfătare, în timp ce te țineam în brațe în primele minute, cu căpşorul chel şi fierbinte, şi mânuțele depărtate, care de la început aveau un pic de fermitate, a fost aceea de a mă vedea multiplicată, o a doua şansă pentru femeia din mine.

Organele genitale, asta mi-a fost întotdeauna subtil sugerat, erau pentru mine un fel de rană grotească şi m-am jurat ca tu să nu te simți vreodată rănită. *Fiică*, îi plăcea tatălui tău să spună. Doar cuvântul, atât. E un cuvânt mult mai satisfăcător, cu acele litere lungite dinăuntru, decât un simplu, scurt, *fiu*.

Aşadar, vezi de ce mi-e frică, să nu fiu lăsată pe dinafară de voi doi. Sunt în dizgrație, mi-am trădat rolul. Erai atât de admirabil *fiica* – gângurind primele tale cuvinte („Dada", „Mama", pe urmă „coogie" de la Cookie Monster din „Sesame Street"), deprinzând meşteşugul folosirii toaletei şi cum să-ți controlezi micuțul muşchi motor tocmai atunci când Dr. Spock decretase că e vremea, la treisprezece ani, aruncând mingea pentru echipa mixtă de

softball[5] care a ajuns până în semifinalele din Danvers, ca mai târziu să-ți crească sânii exact cât trebuie, părul lung şi blond ca paiul, apoi să intri la Yale, când nu mai erau locuri la Harvard, ca în primul tău an peste ocean să fii atrasă de studiul Şcolii Metafizicilor[6] (bunicul tău ar fi atât de mândru de tine! – Şi pe el l-au atras Milton, Spenser şi Marvell) şi în biroul întunecat cu miros de igrasie şi şemineu electric al unui bătrân prof de facultate (asta mai mult mi-am imaginat din ceea ce ne-ai scris în, trebuie s-o spun, puținele tale scrisori), luminând High Street şi Carfax cu ochii tăi mari şi frumusețea de americancă cu păr lung şi mers elastic, ca în weekend să fi servită cu şampanie şi căpşuni împreună cu fiii nobilimii, ca în „Brideshed Revisited“, serialul pe care îți aminteşti cât de mult ne plăcea, mie şi ție, să stăm să ne uităm până târziu, deşi a doua zi trebuia să mergi la școală, parcă era ieri. (Greşesc dacă spun că de la serialul acela ți se trage dragostea pentru tot ce e englezesc?) Ai jucat şi joci atât de splendid rolul de Fiică, iar tatăl tău a deprins impecabil rolul de Dada, dar se pare că eu mi-am uitat replicile şi am coborât de pe scenă. Mă ierți? (În mod bizar, iertarea tatălui tău nu mă interesează deloc.)

Douăzeci este vârsta când părinții tăi încă se gândesc la tine ca la nn copil, iar dacă ar fi să mori sau să te măriți lumea ar zice „numai douăzeci”, dar aşa cum mi-o amintesc eu, nu există prea mult „numai” la vârsta aceea, iar acum apelez la tine ca de la femeie la femeie, doar ca să înțelegi. Făcând apel la înțelegerea ta, realizez, sau mi se pare că realizez, aici, în camera asta îngrozitoare de motel, în care instalația de aer condiționat zbârnâie de parcă totul ar fi intr-o rână, iar oamenii par să se ciocnească de uşă în timp ce merg pe coridor spre maşina de făcut gheață, că, bineînțeles, vei înțelege că nu poate fi vorba de condamnare între noi două şi că vom continua să ne iubim una pe alta aşa cum am făcut-o din primul minut, când m-ai strâns degetul cu mânuța aceea vineție, de bebeluş, şi moale ca o floare ofilită, pentru că noi nu snntcm decât două fațete ale aceleiaşi persoane mai mari, deoarece, chiar şi în acel prim minut, toate ovulele tale (am citit asta recent în *The New England Journal of Medicine*, la care e abonat tatăl tău) erau micuțe şi perfecte în tine şi tu erai *ovulul meu*, micuț şi perfect. Plâng în timp ce scriu asta şi probabil că nu sunt prea coerentă, ca de altfel toți plângăcioşii care se văicăresc, dar te implor să mă crezi că încă sunt mama ta.

Învață bine, dragostea mea. Când încerc să mi te imaginez văd un cap

---

[5] Soft ball – varietatea mai simplă, pentru copii, a baseball-ului, cu o minge mai mare şi mai uşoară, de unde şi numele (n. trad.)

[6] Curent literar englez (n. trad.).

blond strălucitor aplecat deasupra unei cărți. Dragostea ta pentru cărți, de la Babar la Tolkien şi romanele de amor, cu literele gravate în acele culori oribile, la Austen şi Dickens, până la urâcioşii scriitori moderni care încearcă să ne facă pe toți să ne simțim ca nişte decrepiți, era atât de intensă, încât tatăl tău şi cu mine ne întrebam şoptit unde greşisem, ce pacoste părinteaseă era de vină.

În adolescența ta fragedă, după nebunia cu softball-ul, dar înainte ca „Brideshead" să te captiveze, mă uitam la televizor – la serialele stupide şi bine intenționate, despre o familie sau alta a minorităților, despre o secție de poliție sau liceu, seriale cu hohote de râs înregistrate pe bandă – sperând că vei fi tentată să mi te alături în cămăruța aceea atât de comodă, de sus, din colțul casei, cu draperii grele şi vechile cărți de medicină ale tatălui tău şi edițiile rarisime ale tatălui meu, pentru că îmi imaginam că asta ar trebui să vizioneze orice copil american normal. Dar nu, dragul meu copil-spiriduş, tu rămâneai în camera ta, împachetată aşa de dulce în jurul unei cărți, în timp ce eu devenisem dependentă şi trebuia să urmăresc intrigile astea idioate până la capăt. Desigur, mi-am făcut griji că şi eu, şi televizorul te lăsam rece, dar acum văd că toți copiii sunt nişte miracole, ca nişte gheizere sau zgârie nori din sticlă sau munți împăduriți cu arțari, toamna, în Vermont, că n-avem nimic de-a face cu crearea lor – rostul nostru e să stăm şi să ne minunăm. Rostul nostru e să fim încântați şi să iubim.

Învață bine şi nu te lăsa tentată de droguri. *People* (pe care o citesc doar în sala de aşteptare a dentistului, dar acolo, recunosc, o devorez) şi *National Enquirer* (căreia Irving, instructorul meu de yoga îi este devotat pentru dimensiunea spirituală, ştirile despre OZN şi ESP) sunt pline de aceşti tineri englezi nobili şi obiceiurile lor periculoase deprinse de la vedetele drogate ale rock-ului, dintr-un sentiment de vinovăție al clasei din care fac parte şi dorința subconştientă marxistă de a se autodistruge, bănuiesc. Dar nu există nici un fel de rațiune ca o tânără americancă să se implice în asta. După cum ştii, mama ta nu e bisericoasă, dar crede foarte tare în trupul nostru aşa cum l-a creat Dumnezeu, fără adaosuri, care astfel nu numai că trăieşte mai mult, dar este şi mai *distractiv*. Şi în acelaşi context, nu te încrede prea mult în homosexuali. Ştiu că par, în special cei cu accent englezesc şi minunata lor piele trandafirie, foarte amuzanți şi şarmanți şi nevinovați, dar ține minte, dragă, lor chiar nu le *plac* femeile, Ei cred că femeile sunt prea stranii ca să aibă de-a face cu ele, mai mult chiar, reprezintă concurența. Şi bărbații normali cred că femeile sunt stranii, dar ei nu încearcă să ne fure bărbații şi, cel puțin cei din generația mamei tale, au țesut un cert păienjeniş de iluzii în jurul nostru care uneori e chhiar emoționant – ne-au tratat ca pe nişte persoane handicapate, deschizându-ne

uşile şi explicând ospătarilor ce ne place, de parcă nu ştiam să vorbim. S-ar putea ca perioada asta să fi trecut, dar sunt sigură că mai sunt unele reminiscențe, îndeajuns să te facă să te orientezi exclusiv spre nişte băieți normali şi drăguți, dacă sunt de găsit în draga aceea de țară, bătrână şi decadentă.

Probabil că sunt obosită din moment ce toate virgulele mele cad pe de lături. În urmă cu o oră avea loc un fel de rodeo ciudat în parcare – maşini vopsite în culori țipătoare mişcându-se într-un cerc zgomotos, apoi a izbucnit o ceartă chiar în dreptul uşii mele într-o limbă îngrozitoare şi am realizat că e japoneza! De fapt, şi în restaurant am fost surprinsă câți japonezi sunt în preajmă, de parcă aş fi ajuns mai în vest decât intenționasem. Mâine mă voi îndrepta din nou spre est, conducând prin deşert o maşină închiriată – probabil că nu e o aventură atât de plină de pericole nefaste, însă destule pentru ca unei femei de vârstă mijlocie să-i sară inima din piept. Trebuie să închei, draga mea. Trebuie să te las pe mine şi pe Tine să mergem la culcare. Începusem prin a mă simți un pic apologetică şi agresivă şi vinovată față de tine, dar acum sunt împăcată. Mă simt de parcă ai fi cu mine. O parte din tine, bineînţeles, cu o parte din mine. Scrie-mi la adresa asta: Ashram Arhat, Forrest, AZ 85077. Nu-i aşa că sună de parcă ar fi la capătul pământului? Te rog fii mai conştiincioasă în privința corespondenței – sunt atât de singură acum. Şi *nu-i da adresa tatălui tău.*

Multă, *multă* dragoste, Mama

Aprilie 23

Dragă doctore Podhoretz,

Îmi cer scuze, dar va trebui să lipsesc de la şedința noastră de marţea viitoare, pe 29, ca să-mi curățați dantura, dar nu ştiu exact când pot veni. După cum vedeți din ştampila poştală, sunt departe de Swampscott. Dar promit să mi-i periez consecvent şi asiduu şi să folosesc şi vârful din plastic al periuței pentru masajul gingiilor. În mod sigur nu am de gând să vă ruinez munca şi să am din nou nevoie de chirurgie bucală! O dată a fost de ajuns!

Cu prețuire, Sarah Worth (Doamna Charles)

23 aprilie

Dragă Shirlee,

Mi-e teamă că până la urmă n-am să pot veni săptămâna viitoare, aşa cum am făcut rezervarea pentru coafat, după toată chinuiala prin care am trecut să găsim ora ideală pentru a nu mă bloca în trafic. Eu şi soțul meu

am plecat într-o vacanță total neplanificată în romanticul Far West. Suntem de fapt chiar pe punctul de a ne urca în maşină şi de a călători sute de mile, dincolo de Palm Springs, unde Bob Hope şi preşedintele Ford au casele lor fabuloase! Îți telefonez la întoarcere – până atunci îmi ajunge părul la talie! Am să folosesc în continuare soluția ta de clătit şi o să cumpăr un flacon de Clairol de la vreun magazin – cred că Darkest Brown este mai nimerit decât Natural Black, care ştim bine că tinde să ucidă orice scânteiere. Sper ca problemele cu poliția ale lui Martin să se rezolve spre bine cu ajutorul noului ofițer care răspunde de reeducarea lui şi că tratamentul pentru dislexia lui Eldridge continuă să facă miracole. E un băiat atât de frumuşel – în ziua când a venit la coafor şi a întrebat-o pe fiecare femeie din scaun dacă iubitul ei locuia cu ea sau doar o vizita din când în când! Aşa cum am stabilit ultima oară, probabil ar fi mai puțin tulburător pentru el dacă tatăl lui nu i-ar ieşi deloc în cale – dar viața este atât de complexă, nu-i aşa? E atât de greu să ştii cât de mult trebuie să ne dăruim altora şi cât să ne oferim nouă înşine.

Salută-i din partea mea pe Marcus şi Foster şi Annette. Ca să nu mai vorbim de tipa de la serviciul de amenzi-parcare şi care întotdeauna se întâmpla să fie acolo exact în momentul în care ne expiră minutele pentru timpul plătit!

Prietena şi clienta ta
Sally Worth

23-24 aprilie

Dragă mamă

Sunt terminată după ce am condus ore-n şir prin deşert, dar am ținut să-ți scriu ca să contrabalansez eventualele poveşti alarmante pe care ți le-a turnat Charles. E adevărat că l-am părăsit, însă de vreo zece ani încoace în fiecare miez de zi şi de noapte mă simt de parcă *el* m-ar fi părăsit pe mine. De când am pierdut a doua sarcină şi ne-am dat seama că Pearl este singurul copil pe care o să-l avem vreodată s-a născut răceala şi tensiunea asta între noi pe care poate ai remarcat-o în timpul vizitelor tale, sau poate ți-a scăpat – adevărul e că Charles întotdeauna mi-a făcut impresia că mai degrabă e genul tău de bărbat decât al meu. Obişnuiați să stați atât de des la taclale, doar voi doi, cu paharele voastre de martini, şi niciodată nu m-am putut dumiri despre ce subiect, apoi mi-am zis că trebuie să fi vorbit despre mine – ca despre cineva care ar putea fi iubit, deşi cert o aiurită cu probleme iremediabile de disciplină. Aveați amândoi un talent sec de a mă face să mă simt murdară fără să spuneți ceva anume – părul mi-era neîngrijit, picioarele

prea mari, pielea prea tuciurie, nu mai ştiu ce, oamenii nu ştiu niciodată ce anume nu-i în regulă cu ei, sunt în stare să creadă orice lucru rău despre ei. Însă tati, după cum bine ştii, nu a reuşit să se apropie de el, deşi a încercat, în maniera aceea de gentleman de rasă care era, dar a încetat s-o mai facă după ce Charles a continuat să-i conteste punctele din partidele de tenis pe care şi le disputau pe terenurile de iarbă. Din Longwood. În acelaşi timp, Charles era atât de lipsit de umor şi, indiferent ce alte defecte o fi avut tati, el era exact opusul lui, viclean şi ironic, înțepând întotdeauna şi aruncând câte-o răutate, cu toate că nu sunt sigură că ți-ai dat seama de asta, ca mine.

Oricum, nu îți scriu să mă scuz – O, Doamne, am patruzeci şi doi de ani! – Ci să-ți dau de ştire că sunt sănătoasă şi n-ai de ce să-ți faci griji. Nu e vorba de alt bărbat, nu în sensul în care te gândeşti, dar alaltăieri am simțit, în timpul călătoriei cu avionul, că zburam spre un loc încărcat de *iubire* – iubire care-mi cuprindea fața şi pieptul aidoma luminii în amurg, văzută dintr-o corabie, ca aceea din tabloul de deasupra şemineului sculptat, din Dedham. Când eram mică obişnuiam s-o privesc până ce mă simțeam o sirenă pe valuri privind un produs al omenirii dintr-o altă lume – catargele, velatura, hublourile, femeia din lemn de la prova. Toate detaliile acelei picturi – spuma, norii, coama roşcată a valurilor la asfințit – îmi apăreau ca magice, un crâmpei din paradisul în care aveam să fiu primită într-o bună zi. Gândeşte-te la mine ca la fetița aceea. Gândeşte-te la episodul de acum ca la o continuare a educației mele. De fapt, cam asta şi este, înapoi la şcoală, însă şcoala în care eul meu cel mai intim, *atman*, va fi învățat să se elibereze de *maya* şi *karma* şi din tentaculele lui prakriti. Înlănțuiți de tentacule — Nu asta suntem cu toții? În special femeile. Mi-a plăcut la nebunie cum te-ai luminat radical după ce murise tata şi ai plecat în Florida, dar când te-am vizitat în decembrie acumulaseşi atâtea măsuțe din sticlă şi fier forjat şi canapele luxoase dintr-un material roz, rezistent la umiditate, plus pastelurile pictate pe fetru negru, că iarăşi m-am simțit claustrofobică, exact ca în Dedham, printre colecțiile lui tati şi obiectele prețioase ale familiei Price şi mobila din lemn de nuc, ferestrele în ogivă şi bufetul în stil gotic al străbunicului Perkins, adus din Medford. Apropo, am avut un moment de halucinație stranie în timp ce conduccam prin deşert. E *licărul* ăsta, *se văd* miraje, devin un lucru normal – lacuri nu numai cu apă, dar şi țănnuri cu căsuțe de vacanță şi, puteam să jur, corăbii, dar mai ales (aici vroiam s-ajung) o casă enormă în stil victorian, cu solzii de şindrilă reflectați în apă, exact ca vila aceea din Maine unde am fost o dată sau de două ori când eram mică, vara, să-l vizităm pe străbunicul Perkins – individul acela imposibil de antic, cu o barbă care mirosea a bomboane mentolatc, care m-a luat de

mână la capătul verandei, să mă ducă să văd familia de vevcriţe roşcate din arţar. Mi-a spus că cele roşcate sunt mai mici şi mai feroce decât cele sure, aşa că le-a gonit de-acolo. Credea că veveriţele roşcate îmi vor stârni curiozitatea, dar nu ştiam că sunt o raritate şi îmi închipuiam că toate veverițele poartă pantalonaşi ca Beatrix Potter. Cât de prostuți sunt copiii.

Ceea ce vreau să spun: *Nu-l lăsa pe Charles să te ducă de nas*. Pentru el n-am fost decât un obiect de mobilier şi dacă nu vărsam cafea pe mine sau nu scârțâiam ca o uşă veche, ruginită, nici nu mi-ar fi aruncat o privire. Aveați amândoi tendința să vă coalizați împotriva mea, dar aşa cum ar spune Pearl, am terminat-o deñnitiv cu accesele de vinovăție. *Definitiv*, mamă.

A doua zi, dimineața. Cuvintele începeau să se înceţoşeze înaintea ochilor şi abia îmi mai ţineam capul sus. Şi parcă era şi un lup care adulmeca şi râcâia chiar în dreptul geamului, încercând parcă să dea jos un capac sau ceva, dar poate a fost un raton, iar dacă nu, altceva, ce au ei pe aici, un popândău. Iar în depărtare am auzit ceva asemănător unor coioți care se văicăreau şi țipau, toată noaptea, încercând să comunice cumva unul cu celălalt, ca un fel de ventrilogi, pentru că apoi le auzeam vocile de pretutindeni, de parcă erau cu mine în cameră. A fost lună plină. Era mai bine să continui să-ți scriu, nu să întrerup în miez de noapte, pentru că pe urmă te-am visat toată noaptea, când erai mult mai tânără, în Dedham, şi te mişcai cu o iuțeală angelică, spunându-mi să merg drept şi să nu mă sprijin niciodată cu mâna stângă pe masă, în timp ce mâncam. Aranjam masa pentru cină şi nu-mi puteam nicicum aminti de care parte a farfuriei se pune furculița – am uneori problema asta cu dreapta-stânga când conduc maşina şi cineva îmi dă direcții rapide şi deşi ştiu că întotdeauna ai negat-o eu încă tot cred că ar fi trebuit să fiu stângace, dar tu şi doamna Resnik, de la Miss Grandison's Day School, m-ați forțat din clasa întâia să scriu cu mâna dreaptă; se spune că eşti pe invers toată viața dacă ți se întâmplă aşa ceva. În sfârşit, obosită cum eram, aproape că n-am dormit deloc. Zorile încep aici cu un fel de zbârnâit, ca atunci când ridici jaluzelele acelea din metal, în Italia, iar pe la nouă şi jumătate e deja caniculă. Dar uscată – când am plecat aveam o răceală normală, de aprilie în New England, şi la mai puțin de patruzeci şi opt de ore m-am desfundat de tot. Sper că o duci mai bine cu spatele acum, când începe zăpuşeala în Boca Raton. Ceea ce tu numeşti reumatism, doctorii şi reclamele de televiziune îi spun *osteoporoză*, pierdere de substanță osoasă pricinuită de o dietă improprie. Nu bei deloc lapte şi reţetele tale drastice de slăbire, ca să intri în aceleaşi rochii, după atâția ani, probabil te-au vămuit de calciu. Încă nu e prea târziu – poți cumpăra calciu din orice farmacie, sau magazin naturist, iar dacă nu te grăbeşti să iei prea

multe dintr-o dată, nu te constipi. De asemenea, *trebuie* să te dai cu loțiune numărul 15 – Protecție Totală – când mergi la plajă; ani de eroziune actinică au dus la o acumulare substanțială, iar la vârsta ta circulația nu-ți mai spală ADN-ul deteriorat, ca înainte. De fapt, la vârsta ta n-ar mai trebui să mergi la plajă – când am fost cu Charles la tine de Crăciun am fost şocată să văd cât de bronzată erai. Parcă erai vopsită, sincer, iar cu părul oxigenat efectul era bizar. Mai ales că nu ai o piele care se pretează natural la bronzaj, ca a mea sau a lui tati. Foloseşte loțiuni cu PABA şi ia vitamina A 500 mg, de două ori pe zi. A-ul e super. Bun pentru piele, ochi, insomnie şi cancer.

Tot ce era mai bun din argintăria Price, plus candelabrele Peabody pe care străbunicul le-a salvat din mâinile creditorilor, le-am pus spre păstrare într-un seif închiriat la aceeaşi bancă unde mi-am deschis *un cont independent*. Încă mă înfurii la gândul că banii mei din *trust fund* au fost înghițiți de educația medicală a lui Charles şi nici nu pot să-ți imaginezi ce satisfacție am trăit când *nu* am bifat o casetă din cererea pentru noul cont de bancă, în dreptul căreia scrie În Comun. Argintăria Price şi Peabody pe care o mai ai (şi setul acela de solnițe micuțe-drăguțe de pe vremuri, de la Piynnes) sper să le dai la curățat şi lustruit o dată la trei luni şi să le păstrezi în săculețe de fetru, nu plastic – aerul acela sărat de Florida e *moartea* argintului, în timp ce în alte locuri, ca Massachusetts, sarea nu face atâtea stricăciuni, poate pentru că umiditatea redusă nu o menține într-o suspensie îndelungată. Spre exemplu, tăvița pentru cărți de vizită de la bunica arată aproape ciuruită şi ştiu că asta nu s-a întâmplat la Dedham, unde toate piesele erau ținute în casa de pe malul mării: Nu înțeleg de ce ții tăviţa la vedere din moment ce ai atât de puțini vizitatori şi oricum oamenii nu prea mai folosesc cărți de vizită. Cât timp ne ocupăm de probleme materiale, sunt de părere că intenția ta de a lichida CD-urile care se apropie de termenul prescris şi pe care le vei putea relansa pe piața de acțiuni, acum, când dobânda e minimă, e *dezastruoasă*. În primul rând toată lumea face asta şi piața e suprasaturată. În al doilea, grație inflației care se dezumflă grație lui Regan, banii gheață sunt la fel de buni ca aurul – de fapt mai buni ca aurul, ceea ce se potriveşte de rninune cu dolarul uşor atât de curtat de industria de export. Sfatul meu e să greblezi dobânda la fiecare şase luni, dacă îți trebuie bani de cheltuială, dar păstrează capitalul în acele certificate lipsite de risc şi lasă portofoliul lui tati – toate vechile acțiuni minunate pe care le-a preluat pe un preț de nimic de la IBM şi AT&T – să se bucure pe piața de creştere a valorii lor, dacă va continua tot aşa. Câştigul peste ani e atât de mare încât un pic de involuție din când în când o simți numai pe hârtie, dar dacă ai intra în joc acum, cu bani adevărați, ar putea să-ți frângă inima. Cineva de vârsta ta, sau. „chiar a mea, încercând să

aleagă în ce fel de stocuri: să-şi rişte banii, riscă să sfârşească într-un dezastru, fiindcă noi nu prea înțelegem noua realitate a serviciilor şi comunicării prin calculatoare şi tindem să alegem chestii solide ca oțelul şi niturile şi petrolul şi General Motors, şi toate sunt o pierdere sigură. Astăzi, toate lucrurile adevărate sunt o pierdere. Iar cele ca fast food-ul şi casetele video, în general lucrurile pe care oamenii le folosesc câteva minute, apoi uită de ele, sunt cumva mine de bani. Dar nici chiar companiile care produc aşa ceva n-o duc, toate, bine.

Bănuiesc că asta se numeşte un sfat de despărțire. Ziua de azi mă face nervoasă. Sar într-o nouă viață. La micul dejun a venit o fetişcană în nişte blugi spălăciți şi cămaşă de cowboy şi mi-a adus cecredeau ei că vreau, cartofi arşi, tăvăliți în ulei, lângă o papară incredibil de plină de ardei. Iar cafeaua era ca din rumeguş, cred că doar au fiert câteva boabe strivite de cafea intr-o oală şi mi-au turnat-o mie în ceaşcă. Îmi pare rău că ai fost asaltată de generalul în retragere de peste drum, dar bucuroasă că l-ai respins, chiar dacă a trebuit să fii grosolană. Tipul suna ingrozitor. Şi patetic. Scrie-mi cât de bine îți merge după ce A-urile îşi vor face miraculosul efect. Deocamdată, cred că mă limitez la adresa tipărită pe plicurile motelului (nu-i aşa că-i caraghioasă?), dacă va trebui cumva să dispar în grabă. Roagă-te pentru mine, dacă mai ai obiceiul ăsta.

Te îmbrățişez mult

Sare

24 aprilie

Domnilor,

Alăturat veți găsi cecuri însumând în total suma de $174.963,02, pentru a fi depusă în contul meu nr. 0002743-911. Fiți amabili şi trimiteți-mi o chitanță, iar apoi situația contului meu, lună de lună, pe numele meu, la adresa Babbling Brook Motor Lodge, Forrest, AZ 85077 şi ştampilați plicurile cu PĂSTRAȚI PENTRU ADRESANT

Cu sincere mulțumiri

Sarah P. Worth

24 aprilie

Dragă Dr. Epstein,

Nu voi fi la dumneavoastră lunea viitoare şi nici într-o altă luni, dacă ar fi să dau un pronostic. Am făcut un pas – nu *pasul*, pentru că de-a lungul anilor am discutat despre mulți paşi pe care ar trebui să-i fac, ci *un* pas –

afară din impasul meu psihologic şi departe de dependența mea duşmănoasă, în privința căreia amândoi am fost de acord ca fiind total nesănătoasă. Mă simt vulnerabilă şi descoperită, dar liberă. Vă mulțumesc pentru că mi-ați dăruit pe parcursul deselor noastre conversații – conversaţiile *mele* ar fi trebuit să spun, dublate de o înțeleaptă ascultare – o definiție a eului şi energia necesară luării acestei decizii. Probabil următoarea etapă va fi aceea de transcendentalizare a eului meu.

Dacă vă caută Charles, cu ifosele lui ridicole de proprietar, sunt sigură că veți şti cum să-l puneți la punct.

Cu stimă şi recunoştință, Sarah (Worth)

[caseta]

Dragă Midge. Salut. Sunt eu. Sarah. Cred că e cinci mai, nu sunt multe calendare pe-aici. O, Midge, prin ce-am mai trecut! Stai o clipă să văd dacă drăcia asta funcționează ca lumea, dacă se-nvârtesc mosoarele de la casetofon. Se pare că da. Ei bine, am ajuns.

Spune-i şi lui Irving. Îl văd pe Arhat în fiecare zi în carne şi oase, trecând cu limuzina, uneori chiar de două ori pe zi. E o încântare, spune-i. De fapt e numai jumătate de adevăr, dar partea proastă n-are rost să i-o spui; el e un suflet luminos şi încrezător, Irving, şi sunt sigur că n-o s-ajungă niciodată aici să vadă cu ochii lui. Adevărul e că, deşi e sublim şi spiritual şi eliberator, exact cum ne-am imaginat că ar trebui să fie, mai există ceva care te deranjează foarte tare, deşănțare structurală, de mâncătorie, care pe care.

Unde să încep? L-am părăsit pe Charles, bineînțeles. Luni dimineaţa a plecat la serviciu ca de obicei şi în loc să mă fâțâi de colo-colo mi-am făcut valiza în care am aruncat câteva haine de vacanţă şi nişte blugi de culoarea zmeurei pe care-i cumpărasem într-un magazin Army-Navy pe Boylston Street, unde cartierul începe să arate cam îndoielnic, vizavi de Pru[7] – nu-i uşor să găseşti lucruri pe nuanţă vişinie, crede-mă – am luat şi adidaşii şi o bluză veche de jeans de-a lui Pearl şi două tricouri cu mânecă lungă care erau mai mult roz decât mov, dar nu ştiam cât de strictă va fi regula culorii în ashram – te plictisesc cu hainele, ştiu – şi am întins-o, în costumaşul meu elegant şi civilizat în carouri alb-negre, jachetă pătrată şi fustă plisată, şi stomacul întors pe dos. Adică tocmai trăgeam apa după viața mea!

Am aterizat în Los Angeles, să-i fie mai greu lui Charles să dea de urmele mele prin computerele agențiilor aeriene şi în timp ce ne apropiam de

pământ n-am putut să nu mă gândesc cum avioanele se tot ciocnesc în aer, şi cât de absurd ar fi fost ca pelerinajul meu să se încheie aşa, nirvana instantanee. De fapt aterizarea a fost perfectă, îndată ce am scăpat de turbulențe. Pe urmă am stat în motelul ăsta de lângă aeroport într-o zonă lugubră numită Hawthome – întotdeauna am avut fantezii luminoase despre Los Angeles şi Hollywood, dar ce-am văzut acolo arăta ca un mare Neponset Circle – şi după o noapte grea, nişte japonezi tot băteau la uşă, am închiriat o maşină şi am mers pe DN, cred, 10 şi n-am văzut nimic din Palm Spring-ul celebrităților şi terenurilor de golf, ca în sfârşit să ajung la destinație, că abia mai vedeam, din cauza mirajelor şi a strălucirii asfaltului pe autostradă. Dar odată ajunsă în orăşelul ăsta micuț şi trist, Forrest, numai aerul, Midge, era aşa de plăcut să-l respiri, aşa de înmiresmat şi calm şi energizant – spune-i lui Irving că mi-am adus aminte de toate lecțiile de *pranayama* şi sinusurile mele s-au desfundat, deşi răceala cu care pornisem la drum m-a întors mai rău ca niciodată, probabil că-ți dai seama din vocea mea. Ei bine, ăştia te pun la şmotru ca pe nişte câini aici, cel puțin la început, şi nu au destule pături pentru serile răcoroase şi senine, şi e o adevărată bătălie la cină pentru mâncare, pentru că unii sunt prea obosiți să stea la cozile lor nesfârşite, iar la prânz îți aduc, pe câmp sau unde-ai fost repartizat la muncă, caserolele astea cu o mâncare vegetariană mocirloasă, plus că dormim şase într-o rulotă şi toți microbii călătoresc de la unul la altul – dar m-a luat gura pe dinainte, că n-aveam de gând să mă plâng. Adânc de tot, în *atman,* sub toate smiorcăielile şi oboseala psihică isterizantă, sunt perfect liniştită. Spune-i lui Irving că în sfârşit am gustat din samarasa despre care ne tot vorbea, la care nu puteam ajunge doar ținându-mi răsuflarea sau anulând orice gând, cum încerca el să ne facă, dar reuşea să ne facă să ne hlizim, nu-i aşa? – Vreau să zic cum să anulezi gândul, când chiar şi-n vis o ține-aşa? Electricitatea din creier sfârâie şi sfârâie până mori.

Midge, ştiu că turui ceva de speriat. De fapt tremur, atât mi-e de frig şi probabil am temperatură şi febră musculară. Hainele alea de vară nu sunt cele mai nimerite, iar jeanşii mei de culoarea zmeurei se murdăresc şi se udă şi sunt grei ceva groaznic. Echipa de proslăvire – asta numesc ei o echipă de muncitori – din care fac parte toamă ciment pentru fundația unei clădiri care se va numi Casa Bucuriilor Infinite, deşi le-au spus celor de la primărie că va fi o seră agricolă şi un garaj pentru tractoare, iar eu toată ziua nu fac decât să aduc pasta asta cenuşie care trebuie îndesată în colțurile cofrajului, fără nici o bulă de aer, aşa că o netezesc cu nişte chestii plate din scândură, ca nişte greble imense, fără dinți. E mai amuzant decât să plantezi anghinare

---

[7] Prudential Building din Boston, un zgârie-nori cu încăperi turnante la ultimul etaj

sau să răsădeşti un hibrid de roşii rezistente la caniculă, cum am făcut în primele două săptămâni sub un soare fără milă, însă, doamne, te dor umerii cât împingi la piftia aia cenuşie – nu sunt sigură dacă muşchii unei femei au fost asamblați la fel cu cei ai unui bărbat. Şi rulotele astea din almniniu nu sunt foarte bine izolate, deşi de afară arată de parcă ar fi capitonate. Singura sursă de căldură sunt nişte radiatoare, dar între miezul nopții şi la şase dimineața se taie curentul pentru toată lumea, cu excepția gheretelor sentinelelor, de-a lungul perimetrului şi a sectorului în care locuieşte Arhat şi sfătuitorii lui apropiați, şi la Kali Club, un fel de sală disco-dance, unde un *sannyasín* îşi poate exprima bucuria şi recunoştința pentru Shiva şi ciclul etern de creație şi distrugere. Fiecare din rulota mea speră ca la un moment dat să se mute într-o căsuță în formă de A, în care locuiesc numai trei sau patru sannyasini, iar o familie, atunci când apare vreuna, îşi poate păstra intimitatea. Nu vezi foarte mulți copii pe-aici, Arhat e de părere că politica anticoncepțională este prioritatea numărul unu a globului, pe plan material, dar sunt câțiva pe-aici, nemaipomenit de drăguți în salopetele lor movulii şi tenişi haioşi, şi câte şi mai câte. Regula culorii ne cere să ne îmbrăcăm în nuanțele asfințitului, simbolizând încetarea grijilor lumeşti, ceea ce ne dă o latitudine considerabilă, dacă stai să te gândeşti. Întâlneşti indivizi în roşu şi portocaliu şi mai toate, în afară de albastru şi verde, deşi la soare apune pluteşte prin aer o şuviță de verde. Arhat numeşte astea culorile dragostei – e atât de simpatic când spune „dragoste”.

Midge, ar trebui să mă vezi. Sunt înfofolită cu toate hainele mele, cu excepția adidaşilor acoperiți de ciment, băgată în sacul de dormit de culoarea strugurilor roşii, pe mocheta subțire deasupra podeleí de aluminiu, cam o jumătate de metru deasupra nisipului din deşert în care colcăie scorpioni şi şerpi şi nişte şobolani bej cu picioare lungi – am crezut întotdeauna că un deşert trebuie să fie mort, dar ăsta *fierbe* cu viață, mai ales după ce se întunecă – în timp ce vorbesc cu mini-casetofonul Seiko cumpărat la magazinul de articole electronice din mall-ul ashramului. Găseşti tot felul de scule şi prostii, spre surprinderea mea, chiar şi ceşti şi tricouri cu poza lui Arhat pe ele, pe nişte prețuri exorbitante, pentru că nu există alt loc unde poți să faci cumpărături pe o rază de patruzeci de mile şi oricurn tot profitul merge în Trezoreria Iluminării şi reprezintă iubirea pe care o resimțim pentru Arhat.

El e minunat, spune-i lui Irving, şi lui Liz şi Ann şi Gloria şi oricui vine la ora de yoga zilele astea. Atât de minunat. Posterele pe care le aveam nu-i făceau dreptate, nu surprindeau lumina pe care o are în carne şi oase –

(n. trad.).

aura, bănuiesc – această incredibilă piele măslinie catifelată, care nu este nici pe jumătate închisă la culoare pe cât ți-ai imagina că o are un indian, şi un nas surprinzător de acvilin, sprâncene groase, negre, perfect arcuite, ochi de ciocolată pură care par fără fund, oaze de înțelepciune, şi un zâmbet uimitor de gentil, care nu e chiar ironic, dar chiar pe muchie, şi mâinile lui delicate şi grațioase încărcate cu inele care strălucesc când ne face cu mâna prin geamul limuzinei. Îl văd trecând în fiecare zi, acum c-am scăpat de straturile de anghinare – m-am prăjit teribil în primele zile, pe umeri şi pe ceafă, că-mi prinsesem părul sus şi ştii cât de tare mă bronzez – şi nu-ți vine să crezi pacea care o generează, chiar şi la treizeci de mile pe oră. Ne ținem cu toții de mână şi îi scandăm numele, iar sentimentul de pozitivare şi însumare e fantastic. Lacrimile curg nu numai din ochii mei, ci ai tuturor, chiar şi din cei ai unor indivizi ca Fritz, care au fost cu Arhat de ani de zile, şi în India, de unde îşi trage originile ashramul. Fritz e şeful meu de grup. Chiar şi iubitul meu, cred că asta pot să ți-o spun ție. Ție, Midge, dar nu lui lrving sau altcuiva. De fapt Fritz m-ar omorî dacă m-ar auzi că-i spun Fritz în loc de numele lui din ashram. Arhat ne botează pe toți, când vine vremea, dar mie încă nu mi-a dat un nume, iar ceilalți zic că de obicei trec luni de zile până te bagă-n seamă. Al lui Fritz e greu de memorat dacă nu eşti prea tare la sanscrită. Ceva în genul Victor sau Vic Sceptru – dar altfel. Ei asta-i. Am obosit. Am zis că m-ar omorî, dar nu-i adevărat, deşi are un temperament cam ciudat. E neamț prin născare şi-i plac lucrurile să fie în *ordnung. Ach ja.*

Ceilalți care stau în rulotă cu mine sunt acum la Kali Club. Cum fac asta după ce-au muncit – proslăvit – douăsprezece sau paisprezece ore pe zi, habar n-am, dar toți sunt mai tineri ca mine şi-mi spun că dacă-l iubeşti îndeajuns pe Arhat n-ai nevoie de somn. Stai s-o iau de la început, ştiu că e confuz. Am locuit în motelul ăsta dintr-un orăşel numit Forrest, cu doi de „r", nu ştiu cine era, vreun fermier sau explorator sau afurisit de vânător de indieni, cu toate căsuțele astea noi-nouțe şi fără nici un copac în afară de câteva pâlcuri de plante de bumbac într-o vale căreia-i zic Babbling Brook, care mi s-a părut plină cu apă de canal şi foarte silențioasă, deşi în aprilie se zice că rupe zăgazurile cu zăpada care se topeşte în munți. Munții sunt foarte departe şi arată cam transparenți, cu excepția piscurilor înzăpezite. Pietrele sunt roşcate şi au o aparență netedă, de parcă tocmai le-ar fi terminat de frământat un copil. Să termin cu copacii – era acolo un tamarisc înmugurit, cu floricele roz, chiar lângă oficiul poştal, iar în curtea motelului un copac uriaş, ciudat, cu frunzulițe ovale şi nişte păstăi lungi, de-o şchioapă, atârnând şi tremurând şi zbârnâind în briza deşertului. Există permanent o ritmicitate a vântului în Vest. Majoritatea locuitorilor oraşului

par implicați în creşterea vitelor iar restul sunt pensionarii unei agenții de asigurări din Phoenix, iar când am întrebat de ashramul lui Arhat să fi văzut cum li s-au încleştat fălcile. Toți îl urăsc, Midge – aici încă e țara lui Goldwater, le spun celorlalți „hippies" şi pretind că el a adus aici toți golanii pentru droguri şi orgii, ba mai mult, că aşezarea pe care o construieşte distruge sursa de apă locală. Fiecare vrea să-ți spună cum mă va uşura de toți banii şi mă va îmbolnavi cu munca şi drogurile. Funcționarul de la poştă mi-a zis: „Diavolul ăla cu nume de rahat sigur şi-a meritat numele". Încă nu mă prea pricep la accentele lor, din Vest. Altul, cred că era indian, adică indian american, deşi purta o şepcuță de plastic, ca acelea ale camionagiilor, ştii, cu cozoroc şi logo de bere, m-a scuipat pe pantofi când am încercat să-i explic că mesajul lui Arhat nu conține decât iubire şi libertate, mai mult, face ca deşertul să înverzească. Iar ca să-i pună capac, cei de la motel mi-au dat la micul dejun nişte cartofi zbârciți în grăsime, că mi-a fost greață toată dimineața.

Drumurile aici sunt nesfărşite, de țară, de regulă, cu şanțuri şi denivelări. Mi-au părut o veşnicie cele patruzeci de mile, zdronca – zdronc-zdronca, cu un enorm nor de praf în coadă. Nu înțeleg cum ăştia din Arizona ar putea ține vreun secret, pentru că oriunde ar merge lasă în urmă bule de praf care plutesc în aer ore-n şir. Nu c-ar exista vreo casă sau oameni la vedere – nici un semn de viață în afara unor vaci amărâte şi nişte oi cu mutre negre care îşi tot lasă smocuri de lână pe sârma ghimpată despărțitoare. Pe măsură ce înaintezi te ridici tot mai mult deasupra pământului şi tufişurile uscate, un fel de *mesquite*, se răresc, pământul e tot mai pietros şi, dintr-o dată, se aşteme în fața ta priveliştea văii cu fâşii lungi, îngrijite, în diferite nuanțe de verde, buldozerele aurii, în timp ce jos autobuzele circulă de jur împrejur pe un sistem de drumuri, apoi mall-ul cu acoperişuri plate şi şirurile de rulote din aluminiu, iar mai sus se văd noile căsuțe în formă de A, pe solul roşu scobit în terase, şi în mijlocul întregii aşezări apare un fel de spațiu pavat, albăstriu, cu o fântână adevărată, o arteziană cu arabescuri şi curcubee. Cei din Forrest au şi menționat fântâna ca o risipă de apă, dar mai târziu am aflat că e perfect ecologică, aceleaşi zece mii de galoane de apă fiind reciclate mereu, ca simbol al perpetuității karmei. Midge, am rămas țintuită locului. Tintuită şi fără răsuflare. Locul ăsta *trebuia* să fie locul unde să-mi continui viața. Săraca, zdrențuita mea viață prostuță, aştepta să fie în sfârşit reciclată. Deşi Irving ne arătase câteva fotografii, trebuie să înțelegi contextul, să te afli în *spațiul* ăsta – toată acea tandrețe verde-gri a deşertului şi apoi valea asta neaşteptată, cu pereți ondulați de rocă revărsată portocaliu în formele acelea ciudate pe care vântul le-a sculptat sub albastrul spălăcit al cerului coastei de vest, privindu-ne de

deasupra, cuprinzător, asemeni unei fețe a lui Brahma. Am simțit în mine această superbă uşurare.

Am zărit o poartă în lungul drumului de țară şi un gardian într-o uniformă de culoarea lavandei, dar cu o armă destul de adevărată, una japoneză care arată ca o jucărie; şi m-a salutat, „Namaste", aşa cum o face Irving uneori, dar de fapt era numai un puşti, un băiat oarecare cu părul cârlionțat, cam de vârsta lui Pearl, drăguț şi politicos, îndată ce mi-am revenit din şocul de a fi interpelată. I-am spus că aveam de gând să mă dedic cauzei, iar el m-a întrebat dacă corespondasem cu El, i-am spus că nu, nu-mi trecuse prin cap că mi-ar fi putut răspunde la o scrisoare, că Venisem aici mai mult mânată de instinct. M-am auzit spunând asta şi mi-am dat seama că tot ce făcusem până atunci era ca şi cum aş fi visat, cealaltă jumătate a creierului meu aşteptându-se ca Charles să se trezească şi să mă aducă acasă. Dar pe urmă m-am îmbărbătat amintindu-mi cum Irving ne făcuse să înțelegem că întreaga viață e exact la fel – trăită în pielea vidului, fără substanță, doar nişte mişcări robotice prin care concepem țeluri halucinante şi strategii de moment.

Băiatul m-a percheziționat să vadă dacă n-am arme sau droguri – mi-a venit să râd, dar pe urmă m-am gândit c-aş fi putut întrerupe mica lui performanță de serviciu, ca şi cum ai trăda un copil care recită o poezie sau ridică mâna exact cum a fost învățat – şi pe urmă mi-a dat o legitimație s-o pun pe parbriz, iar de la un punct de control din mijlocul ashramului m-au trimis undeva unde asamblaseră mai multe rulote care serveau drept birouri. Acum ştiu că toată improvizația asta se cheamă Uma Room. După o aşteptare necivilizat de lungă m-au primit în sfârşit în spațiul ăsta fără ferestre, unde o roşcată stridentă şi nu foarte amabilă, cu o perlă în nară, m-a supus inchiziției. Deci aveam de gând să devin *sannyasin*, a zis ea. Cum aşa? I-am explicat, cu demnitatea de care eram în stare, cum mă îndrăgostisem de Arhat ascultându-i casetele şi meditând cu fotografia lui în față în timpul cursului de yoga pe care-l

Frecventasem. A, da? A zis ea. Aveam cumva vreo boală venerică, sau bani de depus în Trezoreria Iluminării? I-am explicat că-mi părăsisem soțul, un doctor de succes, într-un moment de inspirație mai mult sau mai puțin subit şi tot ce reuşisem să încropesc erau unsprezece mii de dolari. Mă gândisem să-i spun zece, dar unsprezece suna mai adevărat, ca ceva care aşa *era*. Mi-a zis – numele ei e, trebuie să-ți explic asta, Durga, un fel de mână dreaptă a lui Arhat, responsabilă cu detaliile diurne, o roşcată cu o față albă ca o gheață opacă, gheață aceea care creşte pe congelatorul frigiderului, şi ochi de un verde violent, şi gropiță în bărbie, care de fapt arată mai simpatic la bărbați – mi-a zis că nu prea era o sumă serioasă, n-

aveam cum să fac rost de mai mult? Poate o carte de credit? Acces la conturi comune? Pe scurt, am devenit foarte demnă şi i-am spus că-mi adusesem trupul şi mintea şi propriul *atman* şi ce altceva mai putea dori Arhat în înțelepciunea lui transcendentală? S-a zburlit imediat şi mi-a întors-o că Arhat nu doreşte nimic, numele lui şi noțiunea de dorință nici n-ar trebui să coexiste în aceeaşi propoziție, dar lucrarea lui era magnifică, cum fără îndoială observasem când am intrat cu maşina, ca un musafir nepoftit. I-am spus că *da*, observasem şi mă minunasem, şi intenţionam cu cea mai mare seriozitate să mă dedic acestei lucrări. M-a întrebat la ce mă pricep, aşa că i-am spus că la munca dintr-o casă şi cea de tovarăş de viață, că făcusem numai doi ani de facultate, de filosofie franceză, iar ea a zis că ar trebui multă iscusință să-mi pun soiul ăsta de pricepere în slujba lui Arhat. Vorbea cu genul de aroganță al unei înalte preotese din superproducțiile lui Cecil B. DeMille, dar cu un uşor accent irlandez, care ieşea din când în când la iveală. Mă întrebam dacă-i întreagă la minte, dar acum ştiu c-a fost odată un fel de actriță prin Dublin, ceea ce s-ar putea să constituie o explicație.

De fapt nu era chiar aşa de intimidantă, pentru că prin hublourile minuscule ale rulotei puteam să văd alți sannyasini care treceau râzând şi arătând fericiți şi împăcați, strângându-se în brațe şi sărutându-se după cum le venea lor. Mi-a ținut un *speech* despre cum munca aici e proslăvire serioasă şi ea se îndoia c-aş fi putut face față unui efort susținut. I-am răspuns că în viața dinainte fusesem o grădinăreasă activă – viața mea dinainte, Midge! De parcă aveam deja una nouă – şi că jueasem tenis de două ori pe săptămână toată vara şi că ce-ar fi s-o punem de-un skandenberg? Pur şi simplu a țâşnit din mine, cam cum făcea uneori Irving, la începutul unei clase, pentru a ne spăla mințile, de ne şoca gen *satori*. În viața normală n-aş fi fost niciodată atât de obraznică şi agresivă. Eram eliberată deja. Iubirea lui Arhat plutea în aer şi-mi insufla curaj. A fost clar că Durga a rămas şocată o clipă, ochii i s-au alungit şi gropița din bărbie, ca a lui Cary Grant, însă nu atât de efect la o femeie, a tresăltat şi tot ce mi-a zis a fost că ar trebui să-mi păstrez violența şi ostilitatea reprimate pentru cursurile de meditație dinamică. Asta însemna, implicit, că fusesem acceptată, dar, Midge, dacă-aş fi ştiut ce însemna o şedință de meditație dinamică ar fi fost posibil să sar înapoi în maşină, însă oricum deja îmi luaseră cheile de la maşină şi o duseseră în altă parte, ca valeții la restaurante, şi de fapt încă n-am aflat ce s-a întâmplat cu ea, aşa că spune-i lui Charles, dacă-l vezi, că nu-i vina mea dacă cei de la Hertz îl bat la cap unde-i maşina închiriată – n-am ce face. Restul zilei ăleia mi-am petrecut-o completând tot felul de formulare prin care îi autorizam să se asigure împotriva oricăror stricăciuni pe le-aş fi putut produce, apoi am dat un

examen Rorschach şi alte teste de personalitate să vadă dacă eram îndeajuns de sănătoasă mintal, pentru propriul meu interes, ca de altfel şi al lor, şi am trecut printr-un consult serios să vadă dacă n-am vreo boală venerică – *foarte* neplăcut – dar când le-am cerut o aspirină pentru răceală mi-au zis că e doar *maya* şi s-o tratez cu indiferență.

O, Dumnezeule, sunt *frântă*. Acum aud vocile celor care se întorc de la disco şi nu vreau să m-audă că vorbesc cu tine la aparatul ăsta – se fură aici, nu există nici un fel de oprelişte în filosofia lui Arhat, se spune că Durga are spioni peste tot pentru că e paranoică rău de tot, să nu trădăm secretele lumii de afară – aşa că-ți urez noapte bună şi te învelesc în tricoul meu. Tu şi celelalte prietene abia m-ați recunoaşte. Dorm îmbrăcată şi put a transpiraţie şi ciment, dar după o vreme nu-ți mai pasă, chiar începe să-ți placă propria ta odoare. Uite-i că vin, înalți ca zmeii.

A doua zi. Câteva minute înainte de mă duce la încăierarea de la cină. N-ar trebui să zic asta; se achită minunat de organizare, însă magnetismul spiritual al lui Arhat a copleşit întreaga structură – facilități concepute să găzduiască patru sute de oameni sunt nevoite să găzduiască şi să hrănească aproape o mie, cu mulți alți vizitatori zilnici şi curioşii din weekend-uri. Exact ce spunea Charles despre spital – indiferent câte paturi pui, un bolnav rămâne întotdeauna pe dinafara. Am găsit un colțisor unde să mă reculeg câteva minute, deşi unii din liderii noştri de grup sunt de părere că dorința de intimitate este extrem de egocentrică şi anti-ashram. Nu pricep – Buddha o făcea tot timpul, iar Arhat nu ne îndeamnă niciodată să mergem peste tot ca o turmă rău mirositoare şi zgomotoasa, aşa cum sannyasinii ăştia par să vrea. Evident că ai nevoie să fi cu tine însuți din când în când, din motive de igienă spirituală. Când mă gândesc la zilele în care hălăduiam prin casă, din cameră în cameră, punând lucrurile la loc, aşteptând-o pe Pearl să vină de la şcoală sau pe Charles de la muncă sau pe cineva doar să sune la telefon, or pe poştaş să-mi aducă un catalog Laura Ashley

— Paisprezece camere şi patru băi şi doi ari şi jumătate de gazon toate numai pentru mine – mi se pare un pic obscen şi în acelaşi timp un fel de paradis. Nu-i ciudat cum paradisul întotdeauna e în trecutul sau viitorul nostru şi niciodată exact în prezent? Chiar seara trecută, în *darshan*-ul lui, Arhat a zis că nu poate exista nici un fel de fericire în prezent atâta timp cât suntem egocentrici. El pronunță „iggossentrişi". *Atâta timp chit ssuntem iggossentrişi, ferissirea* – nu pot să-l imit ca lumea, are cele mai stranii şi mai lungi „s" -uri, diferite de oricare alt sunet pe care-l producem – *assta ferissire ssboară. Assa cum canar ssi pissica nu pot essita în ațeeassi camera. Cân însselepsiune nu este, unu sse manânca pe altu.* Ştiu, sună ridicol, dar

de fapt l-aş putea asculta ore-n şir, de parcă un pumn în mine s-ar destinde, ca o lentilă care se tot deschide pentru a lăsa să intre tot mai multă lumină. Chiar şi când nu înțeleg ce spune – literalmente, după cum pronunță – ceva sublim se petrece în sinea mea, într-o ordine eşalonată, aşa cum ceva creşte, câteva celule, în fiecare zi.

De exemplu, Midge, stau pe stâncă, cam jumătate de milă de Chakra – ştii, unde e fântâna arteziană Karma – pe un fel de bancă naturală – aici unde sunt acum – sub ce numesc ei un chiparos de Arizona, cu brațele astea gri-bleu şi nişte bobițe ca nişte minuscule mingi de fotbal şi aş vrea să găsesc cuvintele pentru cât de *pătrunsă* mă simt şi cât de *pregnantă* îmi apare tăria stâncilor – cu vinişoarele argintii ale vreunui mineral, micile oaze de praf trandafiriu, stratificarea paralelă, dovada milioanelor de ani de sedimentare – şi apoi desigur briza şi chiparosul cu esența-i răşinoasă şi munții în depărtare ca nişte batistuțe de hârtie mototolite – cât de sacre par toate, iar toată chestiunea dacă Dumnezeu există sau nu, care întotdeauna mi se păruse cam plictisitoare, este pur şi simplu *sublimată*, e atât de evident că ceva există, ceva incredibil şi nemărginit de bun, o revărsare în care roca şi eu, şi cerul perfect albastru suntem un fel de *spumă*, spuma crestei valurilor care se prăbuşesc, această revărsare prin eonii timpului şi totuşi forrnidabil de nemişcată – ştiu că nu-i fac dreptate cu descrierea mea. Există ceva în *ev*antaiul ființării, aceea fire, care este inexprirnabil de magnifică şi de liniştitoare. Mă simt fantastic de plină. Mă simt – cum să mă exprim? – De parcă aş fi sculptată dintr-un bloc uriaş de cristal şi potrivită perfect în matricea aceluiaşi cristal. Spune-i lui Irving că mă simt *nemişcată*. Întreabă-l dacă e samarasa. Fericirea mea e mai adâncă decât orice sentiment de fericire încercat vreodată. Ca şi cum soarele a ajuns pe o orbită cu totul nouă. *El* face asta posibil, Arhat, o *permite* – vocea lui, strălucirea lui. Dumnezeule, îl iubesc, deşi mă face să sufăr. Iubirea – iuire, zice el – e agonie. Agonie, Midge.

O şopârlă drăguță tocmai mă vizitează. E de un verde aprins. În timp ce vorbesc mă fixează cu un ochi. Ea *chiar* ştie cum să fie nemişcată.

Începusem să-ți povestesc despre şedința mea de meditație dinamică. Cred că a avut loc săptămâna trecută, deşi parcă a fost cu mult timp în urmă. Nu eram aşa de sigură pe mine atunci, atât de în priză cu sursa de energie. Cam zece persoane, majoritatea mai tineri ca mine, plus Fritz, al cărui nume aici, trebuie să țin minte, este Vikshipta. Un fel de „țac şi pac”. Şi Durga era acolo, fâțâindu-se ca o regină, cu părul ei trandafiriu şi o tonă de brățări din imitație de aur la ambele încheieturi şi o robă violetă largă care nu reuşea să-i ascundă şoldurile imense. Pun pariu că ea l-a montat pe ăsta: puțoiul care, după ce ne-am aşezat în cerc, fiecare în poziția lotus, a

strigat la mine că-i amintesc de scârba de mă-sa, deşi ea nu avea o păsărică grasă şi bruneta ca a mea, şi a încercat să mă lovească. N-ar trebui să zic „încercat". Căcăciosul chiar m-a lovit peste falcă, de m-au durut dinţii pe partea aia zile-n şir, şi pe urmă a vrut să mă prindă de braţ, să ma tragă pe jos – se vedea că era surescitat, dacă înțelegi ce vreau să spun. Ar fi trebuit să-ţi spun că acolo suntem toți goi puşcă, cu excepţia trupurilor instructorilor, care rămân robate. Am rămas cu gura căscată, năucă, şi la început am intrat în ceea ce dr. Epstein îmi spunea ca este faza masochisto-recesivă a unei, ştii, fete de treabă care se retrage în certitudinea că ea n-are ce să-şi reproşcze, că *altcineva* e de vină. De câteva ori, când tati şi mami deveneau violenţi, de regulă din cauza beţiilor lui, mă retrăgeam în atitudinea asta şi într-o anumită măsură şi atunci când l-au desfiinţat pe Myron Stern, prietenul meu din facultate de care ți-am mai povestit, şi m-au dat lui Charles, care era proaspăt absolvent la Harvard. Să-ți dai jos toate hainele în fața unor străini te face să te simţi ciudat de detaşată. Instructorii în robele lor n-aveau de gând să intervină, doar se plimbau printre noi urlând la câte unul „Cine eşti tu?". Sau „Ko veda'?", care înseamnă „Cine ştie cu adcvărat?", iar alti sannyasini produceau un fel de geamăt lugubru, care nu mă ajuta cu nimic, şi am privit peste căpățâna rasă a puştiului ăsta – nu e *obligatoriu* să te razi în cap aici, dar el nu făcea nici un compromis – şi am văzut că pe fața albă de cretă a lui Durga înfloreşte un zâmbet ironic tipic irlandez şi pur şi simplu m-am înfuriat, Midge: nu m-ai fi recunoscut deloc. Ăsta, băiețelul excitat, mă cam dăduse pe spate, aşa ca i-am tras un genunchi exact unde e el mai interesat, să zicem, şi l-am prins de urechi, cum n-avea păr, şi-am început să-l dau cu capul de podea, în timp ce Durga şi Fritz, adică Vikshipta, încercau să ne descleşteze, ceea ce nu încercaseră când *el* era deasupra. Cumva, copilaşul ăsta, că puteai să-ți dai seama de asta după cele câteva vorbe pe care le rostise şi felul trufaş în care îşi trăsese capul înapoi şi îşi ondulase buza superioară, beneficia de toate avantajele, era exact genul de băiat care dintotdeauna îmi displăcea iraţional de mult. Dai de ei peste tot, fiii unor oameni pe care-i cunoşti şi genul de copil care umblă prin cluburi selecte, precum cel care era atât de înnebunit după Pearl. Se poartă de parcă – care-i cuvântul? – Li se *cuvine*, ratați sau nu, exmatriculați sau nu, şi, dacă nu îmbracă un copac cu Porsche-ul lor şi nu-şi încarcă căpşoarele prea mult cu cocaină, vor sfârşi ca profesionali ceva sau altceva, exact ca băşinoşii lor de tătici insensibili şi şovinişti de snobi. *Limbajul* pe care l-am folosit împotriva săracului băiețel, nu-ți vine să crezi, Midge. Pur şi simplu l-am vomitat afară din mine, cu toată furia reprimată până atunci. Spune-i lui Irving că şedințele de meditație cu el nu erau niciodată aşa.

Nu ştiu exact ce a declanşat asta. Nici unei femei nu-i place ca cineva să încerce să o violeze, mai ales după ce i-a insultat păsărica, dar într-un fel straniu, asta avea de-a face cu forțe dincolo de provocare cu faptul că băiatul ăsta – Yajna e numele lui aici şi ne-am cam împăcat de-atunci, chiar a încercat să-şi ceară iertare, mi-a zis că în ziua aia capul lui era într-un spațiu ciudat, şi a trebuit să-i spun că totul e în regulă, m-am simțit foarte maternă, iar mama lui, indiferent cine e, fără îndoială că-l iubeşte şi-i îngrijorată de moarte că el e aici cu nişte indivizi teribil de dubioşi – aşa cum spuneam, cu băiatul asta fiind un bărbat şi încă nu chiar bărbat, undele mele din creier sau ce altceva oscilează între aceşti doi poli – faptul că era şi nu era, masculinitatea şi imaturitatea lui, bruta de bătăuş din el (am fost îngrozită, aminteşte-ți) şi căpuțul lui golaş, ras lună – mă indignase tot mai mult şi mai tare. Dacă aş fi

Avut putere l-aş fi făcut bucățele şi l-aş fi terciuit aşa cum ai face cu o viespe care te-a agasat toată după-amiaza, ştii cum intră toamna în casă, prin crăpătura pervazului, cumva, în zilele insorite, şi bâzâie în jurul patului şi al mesei din bucătărie, prosteşte, chiar şi deasupra ceştii de cafea pe jumătate băută – urăsc asta!

Desigur, nu se întâmplă prea des ca cineva să te lovească în falcă şi tu să încerci să-i smulgi urechile, dar trebuie să recunosc că asta m-a trezit bine de tot. Asta e o expresie pe care o folosesc mereu liderii de grup şi terapeuții comportamentali de-aici – „să te trezeşti". „Să te debarasezi de gunoi", e altă expresie preferată. Oscilația pe care am simțit-o în creier m-a făcut să mă gândesc la bărbați, în general, la sentimentele mele pentru ei. Totul mi se trage de la tati, care, de regulă, în weekend-uri şi sărbătorile legale, dacă nu mergea să joace golf în Brookline, se îngropa în bibliotecă şi citea Thornton Wilder sau *Metafizicile* lui obositoare. Probabil că undeva, adânc, sunt încă furioasă, pentru că, deşi îl iubeam şi ştiam că şi el mă iubeşte, nu-şi *ieşea* din pielea lui. Pe de altă parte, micuțul băiat-violator şi-a *ieşit* din piele, dar nu cred că-mi place nici asta. Apoi, ca să devin şi mai confuză, Fritz m-a căutat după aceea, să vadă dacă n-am păţit ceva, să mă ducă la infirmeria ashramului, iar în drum spre rulota mea, ca să mă schimb cu jeanşii şi pălăria de soare şi tenişii de lucru – asta era pe la nouă dimineața, când începe arşiţa – ne-am oprit la căsuţa lui în formă de A şi m-am culcat cu el.

A fost bine, Midge. Deşi nemții sunt cam reci şi nu prea ştiu să-şi exprime sentimentele. Ochii lui sunt atât de deschişi la culoare încât par transparenți, te poți uita prin ei direct în neant. Mi-a explicat ce semnifică numele lui: este o zonă a conştiinței la jumătate de drum de confuzie totală şi concentrare totală. Asta-mi *place* la nebunie aici, că învăț lucruri noi, nu

numai cu mintea, dar şi cu trupul, cu spiritul şi întreaga fiinţă – cu atmanul. Să mă fi văzut în după-amiaza aia: falcă vineţie, tumefiată, ochi pe jinnătate închis, gâtul şi umerii aproape ţepene, poate de unde vomitasem toată furia aia. Arătam atât de groaznic, mi-au dat voie să plec cu două ore mai devreme de la cultivatul anghinarelor mi se pare că se cam poartă cu mănuşi, cu mine, în comparaţie cu cele mai tinere, mai vagaboande – iar a doua zi mi s-a spus că mă transferaseră de la munca pe câmp la aceea de asistent constructor, la Casa Bucuriilor Eteme – i se spune Bu-Cas-Et, iar lui Arhat îi plac glumele şi îi încurajează pe toţi să nu se-abţină. Lucrez chiar la Chakra, ceea ce e convenabil pentru mine şi Fritz, să dispărem pentru câte o jumătate de oră. E atât de eficace. Nu mă culcasem de atâta vreme cu vreun alt bărbat în afara lui Charles – flirtul ăla cu Ducky Bradford, de care erai atât de curioasă, n-a trecut niciodată de faza meselor de prânz blazate, de la Ritz, ceva era lipsă. Nu sunt sigură dacă nu-i un pic homo, asta ar explica de ce Gloria e întotdeauna un pic fâstăcită când fetele vorbesc pe şleau – da, de atâta amar de vreme, că m-am simţit cam nesigură la început, dar până acum, dacă m-ai întreba, ţi-aş spune că e-n regulă. Mi-era frică să nu par o ofilită, dar el e încântat de cum arăt şi de ojas shakti din părul meu bogat – sunt vitaminele şi mineralele, Midge, A şi E complex şi zincul şi primrose oil! – Şi zice că e sătul de puştoaicele de douăzeci de ani, genul *gudură-guru*, cum le zice Fritz. Zice că au un corp perfect, dar fără spirit, iar maithuna e înainte de toate un act spiritual. De fapt şi el e mai tânăr decât arată, are treizeci şi şapte de ani. A fost cu Arhat în India, în primul ashram, în Ellora. Zice că de fapt e unul dintre membrii fondatori – a fost ideea lui să combine terapia comportamentală cu yoga tantrică. În căsuţa în formă de A stă numai el şi un alt bărbat, Savirti, care e mai tot timpul plecat, dă interviuri şi vinde cărţile şi casetele lui Arhat, şi manuale de meditaţie, au şi un jacuzzi în care poţi sta în apă până la gât, spre deosebire de duşul miniatural din rulotă, unde te loveşti cu coatele de săpunieră şi microbii se plimbă din prosoape în prosoape lăsate care pe unde. Greţos!

Ştiu că n-o s-o faci, dar nu trebuie să-i povesteşti lui Charles despre Fritz – am sentimentul c-o să mă dea în judecată. Vorbesc de Charles. Iar Vikshipta: foarte mulţi aici sunt trecuţi bine de treizeci şi patruzeci de ani, cu doctoratet şi slujbe pe care le-au avut în comisii de urbanizare şi birouri de arhitectură sau de avocatură – nu sunt nişte tâmpiţi, se lucrează cu cap, realizăm ceva. Bu-Cas-Et va fi gata la sfârşitul verii, cu aer condiţionat cu tot, cu energie solară captată de panouri instalate pe acoperiş. Nu se numeşte asta situaţie zero? Astăzi, pentru prima oară, m-au lăsat să mânuiesc un excavator. E o maşină pe cinste. Braţul ăsta hidraulic uriaş îşi ridică un cot în aer, iar în loc de mână are un făraş, sau găleată, cu patru

degete ascuțite care lucesc în soare, de la atâta scormonit în pământ – nu pot fi înlocuite, nu ştiam asta – iar tu stai acolo în cabina care trepidează, speriată să nu tragi de manetă greşit, fiindcă animalul uriaş de sub tine, care pare aşa de gentil şi răbdător şi ascultător, are atâta forță oarbă încât ar putea strivi pe cineva la fel de uşor cum înhață un pietroi. Mi-a plăcut la nebunie că m-au lăsat s-o manevrez. Are tot felul de manete şi de schimbătoare, aşa că e mult mai naturală ca o maşină. Toți, inclusiv şeful de echipă, fost mormon, au zis că mă pricep – că am mână uşoară. Parcă aş fi devenit duhul maşinăriei, jiva ei.

Scuză-mă, Midge, că mintea mea ţopăie aiurea, dar totul aici e atât de energizant, chiar i-am şi spus lui Fritz că nu ştiu cum poate Arhat să ne permită la toți să pompăm din el toată intensitatea asta spirituală. A zis – Vikshipta, trebuie sa mă obişnuiesc cu numele lui adevărat – că de aceea trebuie sa se păstreze şi are nevoie de toate acele femei în spatele cărora se ascunde, trăind atât de retras, că aproape nu-l vezi niciodată, cu excepţia darshanului şi atunci când trece cu limuzina. Îi sorbim tăcerea aşa cum el i-o soarbe pe-a lui Brahma, a zis Vikshipta.

Cum sa te fac să înțelegi cum ma simt aici. Deschisă şi sensibilă, ca atunci când ai năpârlit pielea de altădată. Totul îşi lasă amprenta – pietrele pe care stau şi apusul de soare în culorile iubirii ca un vestibul sinuos şi fragmentul pe cae-l întrezărim de dedesubt şi o briză care stârneşte miasma răşinoasă a chiparosului, şi-mi reaminteşte de miresmele copilăriei, de mirosul secret din vreun sertar adânc din bucătăria bunicii, şi şopârla asta care-mi ține companie. Un fel de giuvaer perfect liniştit. A rămas nemişcată în timp ce vocea mea turuie întruna. Am început să răguşesc. Şi chiar atunci, când am încercat să-mi dreg vocea, s-a ridicat şi-a tulit-o pe cele două picioare din spate, ca un omuleț cu o enormă coadă verde! Avea un guler în jurul gtîtului şi poate un papion! Era – cum să zic? – *Una* cu mine, tot aşa cum ulii care plutesc deasupra, în voia curenţilor de aer, sunt una cu mine, ca naşterea şi moartea mea, şi tu eşti una cu mine, Midge, şi iubitul meu este una cu mine când ne respectăm jumătatea de oră. Părul lui Vikshipta este aproape la fel de lung ca al meu, aproape decolorat pe creştet, de prea mult stat în soare. Când nu conduce şedințele de terapie munceşte cu echipa care construieşte o centură, să nu mai lase maşinile în Chakra, în speranța zilei când aici va li un oraş cu mii de locuitori, o alternativă prosperă la traiul atroce pe care îl au oamenii în ziua de azi.

Ai auzit răgetul? E un vechi corn contra ceței, folosit pe o corabie, în San Francisco. Acum e ca să ne cheme la cină, sau în caz de război atomic. Îl poți auzi de la mile şi mile depărtare, dincolo de straturile cu anghinare, şi îmi aminteşte de singurul lucru de care mi-e dor din vechea mea viață, în

afară de tine, de fete şi de Irving – oceanul, bucăţica aceea triunghiulară, cum o vedeam pe fereastră. Nu era niciodată aceeaşi. În fiecare zi, fiecare oră, avea altă nuanţă, supunându-se vântului, cerului, dispoziţiei mele. Crezi că o iau razna?

Sunt tot eu, Midge, câteva zile mai în vârstă şi mai înţeleaptă. E Ziua Mamei[8], la mulţi ani. Trebuie să termin caseta asta şi să ţi-o trimit. Se petrec atât de multe lucruri aici. Ştiu care e imaginea ta despre noi, cea pe care o avusesem şi eu, că o grămadă de indivizi în robe de culoarea lavandei zac în transă, dar ceea ce facem noi aici nu e să evadăm din lume, ci s-o revoluţionăm – să-i oferim un model de activitate creativă fără orgolii şi antagonisme competiţionale, astfel încât, impulsionată din miezul nostru de cristal din deşertul uman, societatea se va restructura spontan, aşa cum se întâmplă cu nişte substanţe chimice peste care picuri doar câţiva stropi din precipitantul potrivit. Vikshipta explică mai bine decât mine; e chimist de meserie. E tare drăguţ când vorbeşte despre lumea pe care o concepem aici."A lucrat în Germania de Vest pentru o companie subsidiară concernului I.G. Farben până când şi-a dat seama că tot ce produceau – îngrăşăminte, solvenţi industriali, pesticide, chiar şi medicamente şi droguri – erau otrăvuri, că întreaga specie umană era un fel de otravă, mai rea ca viruşii şi gândacii de bucătărie, aşa că a plecat, cu familie cu tot, avea şi un copilaş, au plecat în lume să caute puritatea. Asta era cam prin anii şaptezeci, când noi amândouă locuiam în suburbii. A mers în Nepal şi în Himalaya, dar era prea frig, nu conta cât de pur, şi tot nu putea scăpa de paraziţi, apoi, alunecând spre sud, să viziteze marile peşteri sculptate de la Ellora, a dat peste micul ashram al lui Arhat, undeva într-o casă de fermă verde-pal, de la marginea oraşului. Era, zice el, ca un fel de carnaval – multă libertate şi, desigur, abuz de libertate, dar cu miezul acesta de calm absolut al acestui om plin de umor care pur şi simplu radia vidya şi prakhya. Nu că spunea multe, nici acum nu prea spune, atunci când spune, iar după aceea e aproape imposibil să-ţi aminteşti ce-a spus, te încearcă sentimentul ăsta, c-ai fost spălat pe dinăuntru de tot ce era klishta, tot ce era impur şi dureros, şi că ai fost purgat cu blândeţe. Ceea ce i-a plăcut lui Vikshipta la Arhat a fost că, spre deosebire de alţi guru, nu pretindea detaşare calmă, vroia dinamism, în loc să rămână sclavul cuvânt cu cuvânt a ce a scris Patanjali despre yoga acum peste două mii de ani, el a auzit de Freud şi tehnicile psiho-terapeutice moderne, iar în maniera lui, de umor cosmic, era predispus să dea o şansă oricărei idei. Nu se punea problema micilor

[8] Sărbătoare americana, fără o dată fixă, ca 8 Martie, de regulă a doua duminică din mai, iar în şcoli vinerea care o precede. (n. trad.).

cascadorii anatomice rcspingătoare, ca aspirarea a tot felul de chestii din anusul tău şi curățarea sinusurilor cu un fir de mătase, ci multe şedinţe de grup şi hidro-terapie, urlete primare şi alte ciudăţenii, ca bătăile cu mâncare şi proiecțiile cu lumina albastră – orice îi trzeşte pe oameni, asta era metoda lui Arhal. El întruchipează, adică localizeaza purusha atât de intens încât, asemeni unei lipitori, aspiră tot ce e prakriti în cei din jurul lui. Ce găsesc *eu* duios în toată asta, fără să fie atât de şovinist cum suna, este că purusha, spiritul inactiv nemişcat, este masculin, iar prakriti – natura activă, ai putea zice – este feminină, aşa că în maithuna ideală, asta numesc ei futai în sanscrită, femeia face tot! Bărbații doar stau, iar ea e mereu deasupra, aşa cum o fac Shiva şi Shakti! La început mi-a fost cam jenă, dar acum îmi place ca inițiativa sa fie a mea, cum ar fi, chiar şi atunci când sunt mai mulți bărbaţi în grupurile din care facem parte. Sunt aşezați într-un cerc denumit shri chakra iar ceea ce faci se numeşte chakra puja, or purnabhisheka, completa consfințire. Trebuie să-i vezi pe toți ca pe nemişcata purusha, iar pe yoni-ul tău ca pe focul purificator. Midge, merge! Devine foarte impersonal şi pierderea e neglijabilă. Devii toată numai yoni şi spiritul tău delicios detaşat.

Destul cu predica. Pentru Dumnezeu, nu-i spune nimic din astea lui Charles, nici măcar lui lrving. Ce alte noutăţi să-ți mai spun? Încă tot nu mă dumiresc unde a dispărut maşina închiriată şi sunt convinsă că Hertz îl necăjeşte pe Charles, dar ce pot face? Răceala cu care am venit încă se mai ține de mine. Trebuie să recunosc că circulă un fel de îmbolnăvire generala, minoră, răceli şi febră, dureri şi junghiuri. Cred că oamenii sunt năuci, cele douăsprezece ore de muncă şi proslăvire e prea mult, fizic vorbind, deşi minunat din punct de vedere spiritual. Chiar şi fetele care vin dimineața să facă paturile şi să deretice prin rulote şi care au cele mai radioase fețe, chiar şi ele au accesele astea teribile de tuse şi strănut. Am altă muncă, din nou, chiar acum când mă specializasem atât de mult cu excavatorul că ziceau băieții că aş putea să-i scarpin pe spate cu degetele de oțel. Un fel de promovare, ai putea spune, deşi o să duc lipsa muncii sănătoase în aer liber – te căleşte şi te satisface, atunci când corpul tău face față unor provocări. Alină mintea în tăcere, munca fizică. Dar Durga a venit şi m-a întrebat dacă ştiu să bat la maşină. I-am fost antipatică la început, iar acum cred că mă urăşte, din cauza lui Vikshipta, deşi habar n-am care a fost relația lor înainte. E frumoasă într-un fel, cu sprâncenele ei pal-roşcate şi perla neagră de deasupra nării, şi poartă robele acelea ample, ca să-i poată pune corpul mai bine în valoare, dar nu cred că vibrează ademenitor pentru vreun bărbat – pare prea cătrănită, cumva, poate e prea bărbată. Nişte tipi smiorcăiți ca Vajna sunt speriați de ea şi se plâng tot timpul că abuzează de încrederea

Lui, după cum conduce aşezarea, pe principii paranoide. Numai că pe mine nu mă sperie. I-am zis că-mi bat scrisorile la maşină, dar n-am făcut-o profesional. Mi-a spus că are nevoie de o nouă dactilografă în Uma Room să răspundă scrisorilor adresate lui Arhat. Sosesc de pretutindeni – Europa, Australia, Africa, chiar şi din Insulele Mării de Sud. Incidentele cu fermierii locali şi avocații folosirii pământului de către toți cetățenii ne-au propulsat în paginile ştirilor naționale, chiar şi cele de televiziune de la ora şapte, poate te uiți, după programul lui Natalie Jacobsen. Oamenii ne trimit cecuri, doar pentru că ne-au văzut la „Sixty minutes“[9]. Se îndrăgostesc de El, la fel ca mine. Pentru că e un maestru al interviurilor – atât de amuzant şi de relaxat şi dulce şi respectuos şi solemn şi şiret, ca mezinul familiei de care toți sunt încântați. De fapt, a avut o copilărie grea, plină de cruzime. *Moksha* unei persoane ar trebui să-i şteargă trecutul, dar povestea care se ştie e că tatăl lui avusese de gând să-l mutileze, pentru a fi un cerşetor mai productiv – asta se petrecea în Bombay, unde se ştie ce sărăcie cruntă domneşte – dar maică-sa l-a ascuns sub un maldăr de zdrențe, sau bălegar, şi l-a răpit, ducându-l la sora ei, la țară, lângă Ellora, unde pe urmă a copilărit. E fermecător la televizor, când camera de filmat se apropie aşa de mult de el; altfel, dispare într-o clipită cu limuzina şi chiar şi pe scenă pare departe de tot, înghiţit de un fotoliu uriaş, din poliester, în care-i place să stea, iar în weekend, când e plin de curioşi şi cine ştie ce nebuni – dacă l-au împuşcat pe John Lennon, îl vor împuşca pe oricare le cade cu tronc – a se retrage după un paravan din plexiglas şi e mai greu să te concentrezi asupra lui. Dar pe ecranul televizorului poți să observi cum obrajii lui un pic durdulii se tensionează când vorbeşte la modul metaforic, iar gurai se arcuieşte superb, în mijlocul bărbii, în special când pronunță acel uimitor „s”, dinții din față nefiind perfect aliniați, de parcă ar ține ceva între măsele, apoi ochii lui atât de incredibili care nu reflectă tuşe de lumină, doar un cafeniu lichid, neguros şi bulbucat, care se tot adânceşte. Îmi plac şi pleoapele lui – sunt cumva atât de sculpturale, iar cele inferioare se creponcază uşor comic atunci când spune ceva mucalit, cu dublu sens. Lar părul lui, cu şuviţe crețe şi energetice, care răzbat de sub turban... E greu de spus ce vârstă are. Ar putea foarte bine să fie de anii noştri. Ori cu zece mai tânăr, sau bătrân. A scos o nouă casetă video, după cea pe care o vizonam împreună despre negarea eului şi prapatti – despre sachichidananda şi moksha, e nemaipomenită, pentru 39,90 de dolari, dar dacă faci comandă direct la noi poți să scazi cei cinci la sută pereepuţi de statul Arizona, noi nu-i plătim

[9] Emisiune de televiziune (CBS) de largă audiență, şaizeci de minute, duminica seara, la oră de vârf. (n. trad.)

pentru că suntem o organizaţie religioasă. *Dă*-mi de ştire dacă o adori la fel de mult ca mine.

În fine, Durga vine cu faţa asta la fel de rece ca în ziua în care i-am zis că n-am carte de credit şi-mi spune sa mă alătur echipei de dactilografi. I-am spus că-mi face impresia că mă urăşte – înveți să spui chestii de-astea aici, toți o fac, te debarasezi de balast şi respiri mai uşor – iar ea mi-a răspuns ca sentimentele ei şi ale mele n-au nici o importanță, singurul lucru care eontează e devoțiunea față de Arhat, deşi observase că femeile din clasa mea socială aveau tendința să se joace de-a iluminarea pentru câteva săptămâni şi pe urmă să caute alt loc de vacanță şi că avem înclinația să fim în termeni buni şi cu presa, şi cu organele de ordine – are fobiile astea cu FBI şi IRS, cu CIA şi Serviciul de Imigrarc, ca să nu mai vorbim de şeriful local, Mi-a spus că El a devenit conştient de prezența mea, iar comitetul executiv a conchis că posed energia necesară şi potențialul karmic să funcționez mai degrabă la un nivel, superior decât să frec cimentul sau chiar să operez un stivuitor. Mi s-a oprit inima. Iubeam maşinăria aia mare, galbenă şi somnolentă, un diesel John Deere nou-nouț. Dar, slabă de înger cum sunt, am zis O.K. Şi lucrez deja de trei zile în Uma Room. Sunt acolo o puzderie de locaşuri între paravane. Îți dau nişte scrisori-răspunsuri stas şi după un timp poți improviza un pic, pe stilul propriu, între anumite limite, dar nu chiar atât de improvizant ca munca fizică. Unul dintre avantaje este că te aduce mai aproape de Arhat, deşi încă n-am dat ochii cu el – locuieşte în hacienda originală, care a fost remodelată şi conectată cu nişte rulote asamblate printr-un fel de culoar comun. Se zice că Durga intră acolo tot timpul, să se consulte cu el şi cu alții. Majoritatea celor din comitetul executiv sunt femei – Arhat are teoria asta că femeile sunt mai tari la altruism ca bărbații, care ar putea fi interpretată ca o formă politicoasă de a zice că sunt mai supuse. N-aveam cum să vin îmbrăcată în Uma Room cu hainele mele ponosite şi zdrențuite, când celelalte dactilografe poartă sari-uri comode, aşa că mi-am cumpărat şi eu câteva de la Varuna Emporium, şi am petrecut câte o jumătate de oră în fiecare zi, încercând să le potrivesc pe corp în aşa fel încât să cadă dintr-o dată, să nu arate şifonate când ridic brațul. Au o selecție destul de generoasă de haine în toate nuanțele asfințitului, de la vişiniu şi violet la lavandă de amurg, chiar roşu de magenta şi burgundia, şi un foarte atractiv maro trandafiriu. Au şi un catalog pe care ți-l pot trimite împreună cu formularul de comandat video-lui despre *moksha*, dacă tu şi fetele o vreți.

Tot aştept să se tennine caseta asta, din moment ce conştiința mea puritană, nu altceva, nu-mi dă voie să ți-o trimit până n-am umplut fiecare centimetru. Faceți şi voi la fel, tu şi Irving, Ann şi Liz, şi Gloria şi Donna, dacă sunteți pe-acolo miercuri, apoi trimite-ți-mi-o înapoi – încă nu m-am

afundat atât de tare în prapatti ca să nu mă mai răsfăț cu unele chestii de altădata. Cred că oceanul e de-acum împânzit de bărci în weekend şi lalelele au îmbobocit peste tot. Mi-e dor de margarete, de flori de măr şi de păducel. Mai mult ca orice, Midge, îmi lipseşti tu. Femeile aici încearcă să ne drăguțe şi prietenoase, dar cam toate tind sa provină din cercuri sociale diferite de cel în care ne învârteam noi. Multe dintre ele, desigur, sunt foarte tinere – doar nişte adoiescente fugite de-acasă, sau repetente care încă nu şi-au rezolvat crizele postpuberale. Arhat înlocuieşte pentru ele bulimia sau drogurile, or trotuarul pe Sunset Boulevard. Sunt tinere, dar nu întotdeauna atrăgătoare – chiar din contră, cam durdulii, deşi habar n-am cum se pot îngrăşa cu pasta de anghinare şi orezul pe care ni-l servec la cantină. Eu am slăbit cam şapte kile. Apoi, cele mai în vârstă au fost pe vremuri hippies, multe dintre ele acum cincisprezece ani, sau au golănit la mare, iar drogurile au provocat nişte scurt-circuite în capetele lor – un fel de nişe prin care zâmbesc de parcă ceea ce spuu e perfect rațional. Nu mă refer la psihopate şi dependente de droguri, deşi avem şi câteva din astea. Dar ele nu se îndeasă în față, tind să stea deoparte şi sunt cam timide. E vorba de cele cu ceva educaţie şi calitate, şi care sunt aşa o dezamăgire. Au un fel de – nu vreau sa fiu rea, dar asta e – blândețe insipidă, de Midwest, chiar şi atunci când sunt de pe Coasta de Vest. De fapt nu e cert de unde vin, cu excepția misionarelor spaniole, a aşezărilor pescăreşti ruseşti, sau genul Mickey Mouse când se dădea drept Steamboat Willie atât cât ne duce memoria colectivă. Multe dintre ele au fost prin facultăți, iar unele au ceva diplome, nu sunt chiar nătângc, atât doar că nu vorbesc pe limba mea – totul are o singură dimensiune pentru ele, nu există *double entendre* şi *double* – e imposibil să te distrezi cu ele doar ca să te distrezi, aşa cum o făceam noi. E una, trebuie să recunosc – tocmai din Iowa – pe care o cheamă Alinga, cu un *pic* de rafinament şi de subtilități. Asta îmi aminteşte de un lucru fascinant pe care mi l-a povestit Alinga despre

[sfârşitul casetei]

12 mai 1986

Dragă domnişoară Grumbach,

Scrisoarea dumneavoastră m-a umplut cu o bucurie de nedescris, atunci când am auzit că ați descoperit o dragoste perfectă. Iubirea loială, lipsită de egoism, pe care o prețuiți, constituie una din cele mai eficiente arme. Bărbatul şi Femeia o pot folosi în străduința de a se debarasa de ciclurile de cruzime ale karmei şi de a accede în eterna moksha şi

sachchidananda. Vă primesc dragostea, iubite pelerin şi v-aş invita să vă alăturați Ashramului Arhat, cu condiția satisfacerii unor cerințe tehnice.

Milenara experiență a practicii de yoga a evidențiat faptul că întoarcerea la atman a spiritului individual nu poate fi realizată atunci când este copleşit de posesiuni lumeşti. Noi pretindem ca pe durata conviețuirii dumneavoastră aici, sub protecția şi îndrumarea mea – fie ca ea să devină eternă! – Economiile dumneavoastră bancare să treacă în custodia vigilentă şi eficientă a celor din Trezoreria Iluminării. Înțelepciunea lor infailibilă şi succesul irezistibil al comunei noastre vor face ca acele valori să vă fie returnate considerabil augmentate, în cazul în care, în mod regretabil, veți decide ulterior să vă lipsiți de compania noastră.

Cererea de locuri pentru spațiul nostru limitat este atât de mare încât suntem nevoiți să pretindem un minimum de zece mii de dolari (americani). În plus, se percep unele taxe care se ridică la suma de opt sute de dolari pe lună pentru satisfacerea unei porțiuni modeste din cheltuielile necesare hranei, cazării, asigurărilor de sănătate şi împotriva accidentelor, pentru studii, darhan şi meditația supravegheată. Desigur, toți sannyasinii trebuie să participe la o proslăvire activă, sub forma muncii în construcții, douăsprezece ore pe zi şi, dacă doriți, va trebui să aduceți cu dumneavoastră o pereche de bocanci trainici, un sac de dormit, o pălărie de soare şi haine în nuanțele tolerate, iar dacă nu, puteți achiziționa aceste obiecte la Varuna Emporium, situat în Chakra, în apropierea faimoasei fântâni arteziene. O mala de mărgele din lemn sfânt de santal cu un frumos medalion sculptat, conținând fotografia mea, plus un fir de păr din cap sau din barbă vă va fi oferită gratuit, slăvit fie Buddha şi va trebui purtată permanent, cu excepția timpului alocat îmbăierii sau (la discreţia putătorului) actului sexual. O gamă completă de produse contracepționale pot fi procurate de la Farmacia Karuna; iar diverse materiale iconografice necesare vieții în Ashramul Arhat, inclusiv beţişoare parfumate şi alți inhalanți purificatori pot fi achiziționate în magazinele noastre, după cum vă veți putea edifica răsfoind catalogul din pachetul informativ pe care vi-l trimitem.

Aceste materiale, împreună cu inspiratele mele volume necenzuratc, casetele video şi audio, fără să mai menționăm posterele care mă înfățişează în încarnarea mea prezentă (şi finală), unele zeități hinduse, vizualizări tantrice şi mandale confecționate pentru ritual, pot fi şi ele comandate, şi utilizate de cei care încă nu se simt în stare să suprime sordidele lor legături lumeşti pentru a se supune noii ordini existențiale instituită aici, în Ashramul Arhat, în mijlocul păcii imemoriale a sănătosului podiş semi-arid al Sonorei.

Dragă Gladys Grumbach, vă returnez iubirea înmiit şi aştept

răspunsul dumneavoastră într-o stare de calmă exaltare. Veniţi la mine! Îmi aprindeți flacăra inimii ca nimeni altcineva. Precum Domnul nostru Buddha s-a întrebat: "Cine va găsi Dhammapada, Calea Perfecțiunii, aşa cum cel care iubeşte florile găseşte cea mai frumoasă floare?"

Shanti, Shri Arhat Mindali, M.A., Ph.D
Meditator Suprem, Ashramul Arhat

13 mai 1986

Domnule,

Editorialul dumneavoastră recent din Forrest *Weekly Sentinel* în care acuzați Ashramul Arhat ea pe „o tabără notorie" pentru „tineri avuți plictisiti" şi „nişte rătăciți patetici" n-ar merita atenția noastră dacă n-am fi atât de nerăbdători să cultivăm relații mai bune cu semenii noştri din Dorado County, şi de a ni se recunoaşte substanţiala contribuție la economia din regiune. O parcelă stearpă de o întindere considerabilă a fost transformată într-un pământ fertil fără să fi prejudiciat rezerva locală de apă. Irigarea extensivă şi grupurile sanitare s-au aprovizionat exclusiv dintr-un strat acvifer de sub Gritty Creek, acum în mod fericit rebotezat Sachchidananda River, şi nu din pârâiaşul murdar şi alcalin pe care bravii „cetățeni" din Forrest îl numesc cu mult umor Babbling Brook.

Să rectificăm, aşadar, unele temeri nejustificate şi erori în declarații:

(1) Pentru clădirile noastre destinate meditației şi terapiei (atât fizio – cât şi psiho-), agricultura care nu sărăceşte solul şi producția manufacturieră, n-am cerut o scutire a taxelor; grație impozitului pe proprietate şi a altor taxe achitate, ashramul a contribuit cu 46.742,07 de dolari la seifurile din Dorado County pentru anul fiscal încheiat în martie curent, în schimb n-am beneficiat de nici un fel de servicii publice – nici protecția poliției, nici ridicarea gunoiului, nici întreținerea drumurilor şi a filtrelor de apă şi canalizare, nimic altceva decât înrolarea forțată a şaisprezece copii în şcolile publice unde, după o călătorie obositoare cu autobuzele şcolare, sunt insultați şi nedreptățiți de profesori şi colegi şi expuşi unei programe de dreapta, trunchiate şi anti-evoluționiste care ar insulta şi inteligența unei piei roşii.

(2) Gărzile noastre armate de securitate ființează în scopul unic de apărare a proprietății şi personalului împotriva unor țărănoi cu degetul pe trăgaci şi adolescenților amețiți de băutură, care ne-au avariat în mod repetat rezervoarele de apă, pompele din exterior şi magaziile cu scule; e vorba de paznicii noştri credincioşi şi cei care ne dau binețe în multe limbi străine.

(3) Aşa-numitele noastre „orgii” nu sunt decât exerciții în antica artă de yoga tantra, în care participanții se proslăvesc unul pe altul ca Shiva şi Shakti, forțele fundamentale ale cosmosului; sexualitatea şi spiritualitatea ca forme ale aceleiaşi energii, aşa cum proclamă al nostru Arhat, a cărui dragoste ne uneşte întru iubire extatică, întru care ne naştem din nou.

Prin urmare, cu voce unită, vă reamintim că trăim intr-o declarată țară liberă. Avocații noştri pricepuți stau gata să ne apere drepturile constituționale. Ashramul Arhat întinde o mână pentru încheierea păcii cu vecinii din Dorado County şi din „oraşul” Forrest. Haideți să trăim unul lângă celălalt şi să facem din regiunea noastră, regretabil neglijată, paradisul care poate deveni. Lumea e obosită de vechile programe; haideți să salutăm noile programe. Editoriale răzbunătoare şi mitomane, precum cele pe care le tolerați, alimentează atmosfera de duşmănie care a fost inutil escaladată, iar în tristețea lui inefabilă, Maestrul Înțelept m-a împuternicit să compun această scrisoare prietenoasă de erată.

Cu cea mai mare sinceritate, Ma Prem Durga
Director Executiv, Arhat Ashram

Dragă Charles,

Îmi pare rău c-am primit scrisoarea ta, îmi pare aşa de rău că Midge ți-a dat adresa, după ce-am implorat-o să nu ți-o dea. Ea aparține încă atât de mult, n-ar trebui să uit asta, lumii voastre, e atât de dependentă. Tare mi-e teamă că Irving se joacă şi el cu *dvandvanabhíghata* – curmarca necazurilor prin imperecherea contrariilor. Tu şi cu mine, dragă, acum îmi dau seama, formam o pereche de contrarii chinuite.

Îmi scrii despre acțiuni bancare şi conturi speciale. Menționezi chiar şi cuvântul „furt“. Oare acele valori nu constituiau un bun comun? N-am trudit ca o sclavă vreme de douăzeci şi doi de ani, fără salariu, fiind şi concubina, şi partenera de chef, gospodina, bucătăreasa, pătura caldă, maseuza, sfătuitorul aliat şi reclama ambulantă – cu îmbrăcămintea şi accesoriile şi ținuta şi accentul, chiar şi prin calitatea fizicului şi a tonusului muscular – a statutului şi prosperității tale? Cum poți fi atât de năclăit în prakriti încât să-ți pese ce cifre sunt listate pe hârtiile de bancă, pe care oricum nu aveai obiceiul să le citeşti? Acele cifre se scurg firesc şi inevitabil din munca ta. Dar n-ai muncit tu ca să le produci. Eu am fost cea care m-am ocupat de conturi şi buget. Am făcut-o pentru tine la fel cum o fac şi aici, în ashram, pentru că munca este o proslăvire – dar tu proslăveşti un zeu tont, un zeu bondoc şi buhăit de respectabilitate şi aparență exterioară, un zeu snob, de tinichea, al maşinilor, al pantofilor şi al cluburilor „cuvenite“, al adreselor acceptabile de străzi şi de achiziții care se dezintegrează în vechituri

demodate şi nu ca, asemeni celor care aleg yoga şi non-egoismul, sublimare ascendentă întru samadhi şi vidul suprem al lui *Mahabindu*. Mi-e milă de tine, dragule. Furia ta e aidoma unui bebeluş care loveşte pieptul mamei cu mânuțele lui dolofane şi nu produce alt efect decât un hohot de râs drăgăstos şi înțelegător.

Îndrăzneşti s-o amesteci şi pe fiica noastră. Spui că Pearl e îngrozită. Mă amenințI nu numai cu pierderea dragostei ei față de mine, dar şi cu suprimarea comunicării. Spui că va renunța la mine. Ce absurd. Nimeni nu poate renunța la părinți. Un părinte poate renunța la copil, în scopul unei moşteniri viitoare, dar părintele nu poate fi abandonat – indiferent cât de nepotrivit e părintele, el e un fapt. Faptele nu pot fi renunțate, deşi pot fi ne-recunoscute, prin *avidya*, or transcendentalizate prin *vidya*. Un părinte poate fi, dacă nu e transcendentalizat, supraviețuit – tu ai supraviețuit propriului tău tată, dar îl porți cu tine ca pe unul din acei fetuşi care se transformă în stană de piatră în pântecul unor nefericite – ca de fiecare dată când îți dregi glasul cu „hmm" -urile tale afectate, aşa cum şi-l dregea tatăl tău, Freddy Worth, umflatul ăla bătrân şi prețios – i-ai moştenit până şi clipitul îngâmfat din ochi, atunci când încerci să umileşti pe unul dintre noi – pe mine sau pe vreun pacient greşit diagnosticat, sau pe una din asistentele alea leşinate după doctori pe care le convingeai să-şi desfacă picioarele în groteştile lor dresuri albe – un părinte ar trebui transcendentalizat aşa cum un şarpe năpârleşte. Pearl şi cu mine suntem femei şi parte a aceleiaşi dimensiuni continue, aşa că, după ce am sublimat microscopicul tău spermatozoid ridicol cu cap de cartuş şi codiță tremurândă, acum poți să te tot rogi de ea să mă urască. N-o va face. Sunt mama ei. Sunt ea aşa cum ea a fost odată eu. La vârsta la care, imatură fiind m-am căsătorit, ea încearcă să devină o femeie liberă şi inteligentă printre prieteni şi prietene, în peisajul şi pe fundalul vechilor glorii ale Angliei şi n-ar trebui deranjată de răutățile şi insultele furiei tale de impotent. Nu-ți dai seama, dragă nătărăule, c-am fost doar un *val*, o anume densitate de moment în vălul-maya a evenimentelor-karma care au produs-o pe Pearl, dar acum ea merge pe drumul ei, iar noi trebuie să facem la fel. Las-o-n pace şi lasă-mă şi pe mine. Păstrează-ți casele şi pământul din New Hampshire şi toată argintăria care nu e de la Price sau Peabody – cea a familiei Worth e grosolană dar veritabilă şi o poți vinde prin consignația lui Shrcve dacă eşti atât de disperat de sărac. Tu ai profesia şi încuviințarea societății. Eu nu mai am nimic decât dragostea pentru Arhat, iar el nu promite nimic. Nimic e exact ceea ce promite – că eul meu va deveni neant, se va risipi spre înălțimi.

Sper să nu-i laşi pe puştii care tund gazonul să scalpeze colina aceea din preajma trandafirilor cu Bunton-ul lor hrăpăreț. Pe vremea asta ar trebui

să stropească puricii de gazon. Bujorii ar trebui cățărați – suportul din sârmă e în magazia din grădină, în spatele şi deasupra greblelor, pe cutia de cuie, în acceaşi încâlceală în care le-au lăsat puştii de anul treeut. *Da*, urăsc faptul că mi-e dor de azaleele noastre – rozul acela intens e uimitor proiectat pe apa oceanului care la vremea asta e de un albastru strălucitor şi rece, de oțel, punctat de spuma albă, vălurită, şi de primele catarge curajoase.

Răceala cu care am plecat de acasă e pe cale să dispară. Din moment ce ştii unde mă găsesc, nu văd de ce nu ţi-aş spune că zilele sunt atât de fierbinți şi strălucitoare, buzele şi coatele ți se crapă, dar noaptea e răcoare de tot. Nu mi-am adus destule haine călduroase şi uneori dorm îmbrăcată cu parka şi izmene, şi m-am învățat să mă învelesc cu un sari. La început am fost repartizată într-o rulotă – cei mai mulți fiind de vârsta lui Pearl şi insistau să mergem la dans – dar acum locuiesc într-o căsuţă în formă de A, cu doar alți doi sannyasini, destul de maturi. Cuvântul „sannyasin" însemna la origine un fel de cerşetor-sfânt care rătăceşte dintr-un loc într-altul. Maestrul nostru spune că stând nemişcați, călătorim cel mai mult. Ne îmbrăcăm în mov şi roz pentru că acestea sunt culorile asfințitului, iar lumea, crede el, se află într-un declin amarnic. De asemenea, acestea sunt nuanţele „iubirii terminale"

Ale spectrului. Ai recunoaşte cu greu vechea şi discreta ta jumătate din valul procreației pe care ne-am avântat acum douăzeci de ani. Eram un cuplu simpatic în apartamentul nostru din Brighton, dacă mă gândesc bine – făcând abstracție de guițările tale actuale.

Cu drag, S.

P.S. În cazul în care printr-o regretabilă eroare a estimării drepturilor şi puterilor tale îndrăzneşti să te ții de cuvânt şi să te arăți aici, te rog înțelege că vei fi arestat de forțele de securitate ale ashramului, o echipă de tineri zeloşi pe care nu-i vei socoti atât de drăguți cum îi socotesc eu. Sunt îmbrăcați în uniforme de culoarea lavandei şi sunt înarmați cu arme adevărate, şi toți au absolvit în prima treime a promoțiilor respective de la Arizona Police Academy. Te vor arunca într-o celulă tapetată cu pozele lui Arhat, iar discursurile lui înregistrate te vor asurzi continuu. Vei fi eliberat numai atunci când (a) un sannyasin va garanta că eşti un vizitator, (b) vei fi eopleşit de o dragoste fierbinte pentru Arhat şi vei cerşi să ni te alături, (c) vei face o donație substanțială cauzei noastre altruiste, cu promisiunea să dispari. Din moment ce (a) nu va izvorî din mine şi nici, aproape sigur (b) din tine (deşi îndemânarea ta ar prinde bine aici – serviciile medicale sunt supra exploatate, iar directorul clinicii, o femeie numită Ma Prapti, pare a fi într-o transă pesimistă mai tot timpul), ar trebui să te scuteşti de ticăloşii (c) şi să stai unde eşti ca să ai grijă de proprietatea noastră comună. Presupun că vei

închiria casa din Cape Cod pe vară. Nu uita să-mi trimiți jumătate din profit.

26 mai 1986

Dragă doamnă Blithedale,

M-a umplut cu nețărmurită tristețe primirea scrisorii avocaților dumneavoastră care cer explicații în privința sumei oferite cu atâta grație în vederea executării lucrărilor din ashram în urmă cu câțiva ani. Documentele noastre nu par să indice fixarea unui termen pentru rambursarea acestor prețioase şi prețuite fonduri, şi nici a unei dobânzi. Dacă ați fost interesată intr-o dobândă, ați fi tăcut mai bine să încredințați aceste fonduri unei bănci asigurate federal, cu geamuri fumurii şi ghişee frumos decupate, şi o lipsă totală de beneficii spirituale.

Dar, la vremea respectivă nu eraţi deloc interesată în vreo bancă: eraţi interesată să obțineți pacea pe care Brahman o pogoară, când v-ați reunit cu atmanul dumneavoastră; eraţi interesată în samadhi şi în decartarea pretențiilor sordide ale unei vieți materiale. Funcționarii dumneavoastră legali ne-au scris că regretați lunile petrecute cu noi ca sannyasin şi că ați re-îmbrățişat credința strămoşilor dumneavoastră în prezbiterianism o sectă calvinistă care înfățişează prosperitatea lumească drept semn al alegerii divine. Noi ne bucurăm dacă în acest fel v-aţi cumpărat liniştea interioară. Vishnu are multe avataruri.

Însă: noi am consultat amănunțit registrele noastre şi am ajuns la concluzia că ascensiunea dumneavoastră către samadhi a fost în mod regretabil curmată la a treia chakra, or Manipura. Aşa cum neîndoielnic vă amintiți, acesta este „centrul nestematei”, a cărei zeitate este Rudra, al cărei lotus prezintă zece petale albastre cu un triunghi roşu răsturnat şi a cărui localizare corporal-subtilă se află în plexul solar. Acum tindem să credem că senzația de arsură pe care ați simțit-o acolo, pe care la vremea respectivă am interpretat-o cu mare bucurie ca un semn al accederii spre a patra chakra, Anahata, localizată la nivelul inimii, n-a fost decât o reacție fizică de rezistență, sau o simplă indigestic. Practicarea (abhyasana) de către dumneavoastră a exercițiilor de asane şi mudre a fost întotdeauna sporadică şi lipsită de metodă, doamnă Blithedale, iar ataşarea față de cele cinci vrittis contra-productive ale fluxului psiho-mental (ignoranța, individualismul, patima, ranchiuna, pofta de viață) nu a fost niciodată – acum o regretam foarte – decuplată. Focul catartic al ascetismului (tapas) s-a izbit în dumneavoastră de un eu (aham) împlătoşat, se pare, în azbest. Vasanele dumneavoastră – senzaţiile şi nevoile subconştiente – s-au cramponat cu încăpățânare de phalatrishna: egocentrica „pofta de fructe”.

Cu toate acestea, noi nu simțim în inima noastră imboldul de a vă condamna şi de a ne dezice de dumneavoastră. Într-atât de generoasă este ea, încât v-ar reprimi în sânul nostru. V-ați bucura să vedeți cât de multe îmbunătățiri concrete au fost posibile la Arhat Ashram, grație oceanului de generozitate, din care cea care vă aparținea nu a constituit decât o singură picătură, dar infinit de mult apreciată. Munca noastră nu încetează, oceanul trebuie să se reverse în continuare! Chiar în timp ce dictez această depeşă plină de afecțiune, grinzile de oțel ale splendidului nostru mandir, Casa Bucuriilor Eterne, continuă să se înalțe şi sunt asamblate zgomotos! Nu avem nici timpul, nici energia să privim înapoi! Veniți din nou în sânul nostru şi toate conturile vor fi recalculate! Sfătuitorii prezbiterieni n-au făcut decât să abată umbre tânguitoare asupra atmanului dumneavoastră care năzuieşte spre libertate. Aşa cum Iluminatul Suprem a proclamat în binecuvantata Dhammapada: „Mâhnirea nu-l poate cuprinde pe bărbatul [sau femeia, scribii au intenționat neîndoios să adauge] care nu este legat de nimic, care nu datorează nimic”..

Eternul vostru slujitor, Shri Arhat Mindadali, M.A., Ph.D.
Suprem Meditator, Arhat Ashram

26 mai 1986

Dragă domnule Rogers,

M-a umplut cu sincer regret să aud că ați pierdut două din bovinele voastre de preț. Însă acuzația adusă contra Ashramului Arhat, referitor la faptul că sârma ghimpată dintre proprietățile noastre a fost secționată, cade pe un teren sterp, din moment ce noi suntem vegetarieni şi nu avem nevoie să sustragem proteine din porția dumneavoastră. Aşa că vă rugăm foarte respectuos să vă căutați vitele în altă parte, printre alți camarazi fermieri, despre care umblă vorba că le place băutura şi jocurile de noroc atât de mult încât ajung să-şi piardă rațiunea.

Şi nu, nu vom contribui la achitarea sumei necesare reparării gardului şi restabilirii acestuia. Gardul este problema dumneavoastră, deoarece toți cei care se afla în ashram au de gând să rămână aici şi, spre deosebire de animalele subnutrite şi condamnate la moarte, nu necesită sârmă ghimpată.

Cu afecțiune şi stimă, Shri Arhat Mindadali, M.A., Ph.D.
Suprem Meditator, Ashram Arhat

26 mai 1986

Domnilor,

Suma imensă neplătită pentru cele şase limuzine Lincoln trebuie să fie o greşeală funcționărească. Am remis hârtiile contabilului nostru şef, Ma Prem Nitya Kalpana, care, din păcate, beneficiază de două săptămâni de meditație neîntreruptă.

Cu generoase binecuvântări, Shri Arhat Mindadali, M.A., Ph.D.

Suprem Meditator, Arhat Ashram

2 iunie

Dragă Irving,

Doar o scurtă misivă de luni dimineața pe Selectric-ul meu de încredere, maşina mea de scris cu memorie îmbogățită şi un magic sistem de corectare. Mă gândesc deseori la tine şi îmi închipui că Midge ți-a împărtăşit cel puțin ideile principale ale casetei audio pe care i-am trimis-o în urmă cu aproximativ trei săptămâni Zboară timpul! Viața gâlgâie molcom aici, deşi soarele amiezii e acum atât de puternic că Maestrul a decretat siesta de la unsprezece jumătate la trei. Unii leşinau pe câmp, în special unele fete care jumătate din noapte absorbiseră energia din Kali Club.

Lecțiile tale mi-au prins foarte bine – mulți tineri mi-au făcut complimente cât de flexibilă sunt. Aici Salutul către Soare nu decurge atât de alert precum cel condus de tine, dar tu te luptai cu celulita clientelor de vârsta a doua, iar aici El ne pregăteşte pentru Sahasrara. Discipolul care supraveghează grupul nostru – Bhava e numele lui de ashram – insistă cu *cruzime* să avem călcâiele lipite de podea în momentul întinderii şi gâtul îndoit pe spate, dar limba scoasă cât poți de lungă şi de tare. Doare la început şi te simți penibil, dar se pare că face bine la tiroidă, chiar la viscere. Apoi, în timp ce executăm asana standard, îi place să ne pună să facem Peştele din poziția lotus, iar presiunea din interiorul coapselor e o *tortură,* plus durerea din creştetul capului, după o vreme. Iar în Pashchimottanasana nu reuşesc să ating podeaua cu fruntea, indiferent cât de mult îmi îndepărtez picioarele. Dar lui Bhava îi place Plugul meu, aşa zice, şi trebuie să admit că a fost întotdeauna preferatul meu, cu genunchii presați în dreptul urechilor şi fundul în aer mă simt atât de confortabil, ca atunci când eram mică şi mă ascundeam după canapea, aşa de confortabil şi de în siguranță, şi de absolut eu însămi – mă mențin în poziția asta până când ajung să închid ochii şi încep să văd chestiile astea care nu ştiu dacă sunt ceea ce se numeşte vizualizare, dar simt că sunt în altă lume, sau pe cale de a intra. Le place să ne menținem în asana, cu excepția Lăcustei şi Arcului, bineînțeles, vreme de cincisprezece inspirări, în loc de cinci, câte ne

cereai tu, drăguțule. Dar unii dintre noi, ca smiorcăitul ăsta de Yajna din grupul meu, se opresc când le vine lor. E multă libertate de genul ăsta aici: nimeni nu-i „constipat”. Orice facem este întru iubirea Maestrului, ceea ce ne menține dezinvolți şi supli trebui să mă vezi într-un stat cap – pur şi simplu mă descolăcesc vertical preț de două respirații, sprijinindu-mă în coate, nu pe palme, ceea ce nu reuşeam nicicum înainte. Ce mâță speriată eram! Aveai dreptate – odată ce-ai atins punctul zero, şmecheria e să-ți destinzi *complet* umerii şi poți rezista un stând pe cap pe viață. Un sfat – aici, după Cobra urmează Lăcusta, nu invers, cum ne-ai învățat tu. Jumătate-Lăcustă (Ardha-Shalabhasana) e o poziție de tranziție plăcută şi întinderea din abdomen nu mai e resimțită atât de violent atunci când treci la executarea Arcului.

Dar principalul motiv pentru care vreau să te cert, Irving dragă, este că nu ne-ai spus nimic despre Kundalini! Adică nu multe. Doar aluzii, sau ne întrebai în finalul şedinței dacă simțeam ceva la baza coloanei. De parcă nişte femei de vârsta a doua, pline de cafea şi brioşe cu tărâțe, ar simți altceva decât simplă uşurare pentru că au terminat ora. Motivul pentru care sunt atât de ahtiată dintr-o dată după Kundalini – spune-i asta lui Midge – e pentru că a devenit numele meu! Numele meu din ashram. L-am întâlnit în sfârşit pe Arhat şi mi-a dat numele cuvenit corpului spiritual.

De fapt, de mai bine de o săptămână îmi dictează chiar el, în loc de a bate la maşină nişte variațiuni pe baza unor scrisori stas. Alinga, cea mai puțin ciudată dintre asistentele lui Durga, m-a întrebat dacă pot lua notițe când mi se dictează. I-am spus că nu mă pricep la steno, dar ea mi-a zis că nu contează, vrea pe cineva doar să-L inspire. Iubeşte femeile, nu cum le plac majorității bărbaților, ci ca entități energetice, ca vrittis în oceanul prakriti. Sigur, am fost foarte nervoasă să fiu în prezența *Maestrului*, dar de fapt are darul ăsta de a te primi cu minunații lui ochi mari şi pătrunzători, şi pare a te invita să împărtăşeşti un uriaş secret filosofic, profund şi inexprimabil.

Prima oară, Alinga, care e foarte blondă şi zveltă şi senină şi eficientă, m-a condus printre paravanele birourilor din Uma Room – nu e chiar o sală, mai mult o aiureală, din mai multe rulote tăiate şi modificate, cu uşi sudate, o hardughie care să procure spațiu pentru birouri – printr-o alee, de-a lungul unei curți pe care n-o văzusem niciodată înainte, cu nişte copaci falnici, maronii, foşnitori, care probabil au fost plantați cu ani şi ani în urmă. Cu nişte păstăi lungi, bulbucate, mirosind a cuişoare. E o casă veche, din lut, o hacienda înainte ca Arhat să vină să cumpere pământul ăsta. Erau câteva pisici în verandă şi țăruşii de care încă mai atârnau resturi de funie şi

de harnaşament. Înăuntru, aer condiționat. Iar mobila, noi, cei din New England, am numi-o vulgară, dar poate e tot ce găseşti mai bun în regiune – greoaie şi pătrățoasă, şi tapiseria are un luciu argintiu şi mâneci de plastic pe brațele fotoliului, şi multă sticlă mată, cu bibelouri din porțelan vopsit pe rafturi şi cel mai mare televizor pe care l-ai văzut vreodată, cu ecran curbat, de genul celor de prin baruri.

Mobila nu-ți dă impresia că locuieşte cineva acolo, dacă mă înțelegi – arăta mai mult ca vitrina unui magazin de mobilă. Presupun că dacă eşti moksha nu laşi urmele pe care alte corpuri, mai sthula, le lasă. El nu era în sufrageria din față, ci în cea din spate, pe care o foloseşte ca birou, cu multă mobilă tapițată bej, pe rotile şi rotițe, cu un birou din lemn şmirgheluit şi oxigenat de parcă e acoperit cu zahăr pudră. Alinga a plecat, iar eu m-am aşezat de cealaltă parte a biroului, gata să mi se dicteze, deşi mâinile îmi tremurau pe caietul care îmi aluneca de pe genunchii acoperiti cu sari-ul de mătase. O fostă contribuabilă bogată a ashram-ului încearcă să-şi ia banii înapoi, asta era scrisoarea la care trebuia să lucrăm. M-a plimbat prin tot felul de chestii tehnice despre Kundalini şi a trebuit uneori să-mi dicteze pe litere. S-a oprit de mai multe ori să întrebe dacă o propoziție sau alta era îndeajuns de nostimă. Nu ştiam dacă trebuia să fie ceva nostim în scrisoare sau nu, aşa că la început n-am ştiut cum să reacționez. Dar până la urmă am redactat scrisoarea, iar el părea mulțumit. „O bulim noi pe scârnava de bătrână", mi-a zis, apoi m-a întrebat dacă e corectă expresia „o bulim". I-am spus că e O.K. şi atunci mi-a zâmbit cu zâmbetul lui cald şi straniu, atât de detaşat şi de dulce. Are o frumusețe de strungăreață. Turbanul lui purpuriu arată exact ca în postere, poate un pic mai lânos, pentru că lumina se reflectă diferit în puful cutelor. Roba lui era de un bej foarte pal, atât de sclipitoare încât părea albă, iar pe degete avea toate inelele astea foarte scumpe, cu pietre prețioase veritabile, sunt sigură, îmi amínteau de abțibildurile alea de la bâlci, de pe vremuri.

N-ar trebui să pun toate astea în scrisoare – Vikshipta şi Alinga susțin că Durga şi iscoadele ei citesc toate scrisorile, şi ce intră, şi ce iese – dar ştiu cât de mult îl iubeşti pe Arhat. Asta m-a inspirat şi pe mine. E o prezență minunată, în trei dimensiuni, Irving. E *real.* Nu prea înalt, câteva fire albe în barbă, dar nici prea bătrân. E mai alb decât mă aşteptam, dar desigur, există indieni de toate nuanțele: învadatorii care au adus Vedele erau aidoma vikingilor. Obrajii şi fruntea n-au nici un rid, aşa că barba şi sprâncenele par de vată lipită. Aerul condiționat era dat la maximum şi era atât de răcoare, şi dădea bine cu vata – chiar mă gândeam că data viitoare să-mi iau un jerseu cu mine. În fine, după scrisoarea asta şi altele, mai scurte – sunt atâția care caută să-l înfunde, fiecare vrea o bucățică din el –

m-a întrebat, cu accentul acela al lui delicios, care e numele meu. I-am spus că Sarah Worth, că încă nu mi se dăduse numele meu de ashram. M-a privit îndelung, cu un zâmbet în colțul gurii, cu ochii fără fund, şi mi-a zis „Eşti Kundalini". *Sunt*? Am spus, roşind – mă încălzisem toată, brusc. „Autentică" mi-a zis. „Eşti în sfârşit *ea.* Ai venit să arzi tot ce e klishta, tot ce e duhshama. Ne vei salva de impuritatea noastră jalnică."

Părea că flirtează cu mine, aproape agresiv, aşa c-am rămas țintuită, roşind. Mi-a admirat pielea bronzată. Mi-a zis că sunt mai neagră ca el. Eram tulburată şi i-am spus că e de la genele moştenite de la tata, plus vitamina E şi PABA şi uleiurile de baie, de două ori pe săptămână, când eram acasă, în Massachusetts, pentru că e mai greu aici, în deşert, unde aerul îți usucă epiderma. Apoi a zis ceva în genul „Eşti netedă şi electrică" şi s-a lăsat pe spate în fotoliul lui argintiu – un fel de Barcalounger cu brațe pătrate şi o perniță pentru rezemat capul, ca la dentist – şi am decis că venise vremea să plec. De atunci am mai fost de mai multe ori să-mi dicteze scrisori şi nu mai sunt deloc intimidată. Irving, e chiar ceea ce ne-am imaginat că este, chiar mai mult. Vreau să spun că pe lângă faptul că e divin, e *drăguț*, chiar timid.

Cu câțiva ani în urmă, când încă mai era în ashramul din Ellora, a înregistrat o casetă despre Kundalini, aşa că îți trimit una, pe gratis, deşi în catalogul nostru figurează cu $ 14, 90. Ascult-o împreună cu ceilalți, într-o miercuri, când puteți sta jumătate de oră în plus. Sper că totul este bine cu tine şi nu eşti prea ocupat cu atelierul de rame – probabil eşti *îngropat* în diplome zilele astea. Şi tablouri de absolvire. În curând, nunțile din iunie! Sau acum se pun doar în albume? Sau în ramele acelea micuțe cumpărate din magazin, care se aşează pe pian şi arată ca din pluş şi de *groază*?

Fosta ta studentă recunoscătoare, Kundalini!

[casetă]

Vom vorbi astăzi despre Kundalini. Ea reprezintă energia feminină din lucruri. Nu vorbim doar despre femei; ea e în toți. Doarme încolăcită la baza şirei spinării, în chakra de rădăcină, numită Muladhara. Lotusul acestei chakra are patru petale roşii. Pe ele sunt înscrise literele sanscrite va, ša, sa şi sa. Aceste litere se află într-un pătrat galben; el reprezintă pământul ca element. Un triunghi răsturnat din interiorul pătratului o conține pe Kundalini încolăcită de trei ori şi jumătate în jurul lui linga. Linga este organul bărbătesc şi în acelaşi timp reprezintă spațiul subtil în care universul este supus unui proces repetat de formare şi dizolvare. În această

chakra se găseşte şi Brahma, zeul-creator al întregii lumi brute. Are patru braţe şi trei ochi şi ţine, spun înţelepţii, un trident, o carafă, un rozariu, iar cu mâna rămasă liberă execută mudra care risipeşte frica, abhayamudra. Energia lui poartă numele de Dakini şi străluceşte trandafiriu, şi ţine de asemenea multe obiecte, cum ar fi o sabie şi un vas de băut. Tot în această chakra se găseşte un elefant enorm cu o dungă neagră în jurul gâtului. Descrie simbolul rezistenţei fizice. Principiul mirosului este asociat cu această chakra. Asta este tot ce ştim despre Muladhara de la baza şirei spinării.

Mă veţi întreba cum se trezeşte Kundalini? Cum îşi părăseşte somnul încolăcit din jurul lui linga? Pranayama, respiraţia corectă şi pratyahara, blocarea simţurilor, emit o undă de putere volitivă de-a lungul celor două nadi-uri, ida, tunelul lunar, şi pingala, cel solar. Veţi întreba ce sunt acestea, aceste nadi-uri? Ele sunt nervii şi vinişoarele corpului subtil, care coexistă cu cel material. Spiritual e sushmna, celălalt sthula. Când este pompată suficientă energie prin aceste nadi-uri, Kundalini e răscolită. Ea ascultă vibraţiile minţii şi meditează aspra silabei Ram, apoi, alternativ, asupra silabei Yam. În acelaşi timp este pronunţată frecvent magnifica silabă metafizică Om, contractând sfincterele muşchilor, zvâcnind ascendent. Toate acestea o trezesc pe Kundalini. Aşa cum o femeie e neliniştită sub lumina strălucitoare a lunii şi nu mai poate dormi. Când se desparte de Muladhara, se aude sunetul cântului de licurici.

Kundalini se descolăceşte şi urcă spre chakra Svadhisthana, localizată în şira spinării, chiar deasupra organelor genitale. Aici se aude clinchetul unei brăţări. Un sunet sexy. Se uită în jur. Ce este aici, în Svadhisthana? Vishnu e aici, albastru închis, cu patru braţe, care ţin un ghioc, o ghioagă, o roată şi un lotus. Energia lui e Rakini, el poartă un trident, un lotus, o tobă şi o daltă. Nu mă întrebaţi ce dăltuieşte Rakini [*râsete, timide*]. Poate că e un dăltuitor [*râsete, mai puţin timide*]. Poate cu o mână Rakini e un jucător de cărţi ilicit şi îl va trişa pe Vishnu [*mai puţine râsete, stinghere*]. Lotusul aici este roşu şi are şase petale, cu literele ba, bha, ma, ya, ra şi la. Chakra animalului este Makara, un monstru uriaş, asemeni unui crocodil imens. El este pentru apă ceea ce elefantul este pentru pământ. Principiul asociat cu această chakra este gustul. Kundalini gustă multe lucruri acum, multe dulciuri din copilărie şi multe mirodenii, când era fată, şi acrituri, când era o femeie matură. Elementul dominant e apa. Se simte curată, atât de curată şi aude peste tot sunetul acesta de revărsare. Suflul vieţii, Prana, e aici, şi plămânii ei sunt încărcaţi; se dilată ca nişte nori. E chakra fericită, dar Kundalini o părăseşte şi ajunge la Manipura, la nivelul plexului solar.

Şi ce-avem acum aici? Sunetul profund al unui clopot. Zeul acestei

chakra este Rudra, cel roşu, care stă pe un taur. El ține într-o mână un foc, energia lui se numeşte Lakini, de un albastru închis. Peste tot în această chakra e mult foc. Este un imens triunghi răsturnat care radiază precum un soare, reprezentând focul. Kundalini înoată în acest foc. În timp ce se înalță, o persoană deseori se simte înfierbântată, are puseuri de căldură. Capul e cuprins de amețeală. Corpul, de furnicături. Pot apărea, spun înțelepții, constipații şi diaree. Anusul se contractă, reculează. Bărbia cade. Ochii se dau peste cap. Apoi au loc convulsii şi viziuni. E sentimentul că eşti martorul trăirii din interiorul corpului. Uneori corpul are senzația că pluteşte în aer, iar alte corpuri au senzația că au fost făcute una cu pământul. Cineva simte – fie că este foarte mare, fie foarte mic. Îl doare şi poate tremură, iar limba îi poate ieşi din gură. Poate avea senzația că nu are cap. Sau senzația că vede de jur împrejur, deşi ochii sunt închişi. Organul sexual poate deveni extrem de erect şi de tare, şi dureros. Toată această agonie şi ruşinare, în timp ce Kundalini se înalță. Lotusul lui Manipura are zece petale albastre şi pe ele stă scris da, dha, na, ta, tha, da, dha, na, pa şi pha. Principiul este cel al vederii.

Kundalini trebuie să meargă înainte. Trebuie să-şi continue ascensiunea. E nemilostivă cu sine însăşi. Doreşte să atingă perfecțiunea. Călătoreşte spre Anahata, localizată la nivelul inimilor noastre. Aici se aude acum muzica unui flaut. Muzica unui singur flaut. Aici se află un triunghi de aur la fel de strălucitor ca zece milioane de aprinderi de fulgere. Aici se află un lotus stacojiu cu douăsprezece petale însemnate cu ka, kha, ga, na, cha, chha, ja, jha, ña, ța şi țha. Aici e zeul Isha, stacojiu ca o cărămidă, îmbrăcat în alb sclipitor. El reprezintă întregul sistem mondial. Acum spațiul şi timpul sunt revelate; sunt interconectate. Două triunghiuri reprezintă principiile masculin şi feminin; ele sunt unite. Pentru prima oară este zărită purusha, esența nemişcătoare, dincolo de fenomene. Principiul acestei chakra este aerul, care este invizibil. Numele ei, Anahata, înseamnă „neatins”, care înseamnă „fără sunet”, adică tăcere. Animalul de aici e o gazelă neagră, simbolizând iuțimea, simbolizând Vayu, zeul vânturilor. Aer, vânt, strălucire de jur împrejur. Strălucire! E înspăimântător, e imensitatea. Kundalini dă din colț în colț, doreşte să se înalțe în linie dreaptă, dar de fiecare dată trebuie să desfacă nodul chakrei. Kundalini arde, îl face pe yogin să se simtă foarte greu şi năuc, şi înfometat. Saliva curge din gura lui. Fălcile îi sunt încleştate. Gâtlejul e foarte uscat, ca o pară uscată de cactus țepos. Isha face nişte gesturi prin care distribuie favoruri, destrămând teama. Energia lui Isha se numeşte Kakini, de un galben strălucitor, şi ține un laț şi un craniu. Acestea nu sunt lucruri prea plăcute.

Kundalini e la jumătatea călătoriei, în corpul material, prin coloană şi

în corpul subtil, sushumna, canalul central unde se uneşte pingala şi ida, în matricea primordială a vieții, numită elicea dublă. Călătoria lui Kundalini e la jumătate şi a ajuns la chakra gâtului, numită Vishuddha, care înseamnă „pur", dar rezistența persistă; următorul pas e foarte difcil, implică dizolvarea aparentei uniuni dintre materie şi psihic, recunoaşterea că faptele externe n-au nimic de-a face cu cele interne. Yoginul, sannyasin-ul, simte o căldură groaznică şi pulsația multor luminițe. Şi o profundă moleşeală. De asemenea, senzația că în corp a fost introdusă otravă: aceasta este energia care trebuie să ardă pentru a epura canalele şi care poate transporta teribila energie, teribila shakti. Există multă mărturii de necontestat ale acestor trăiri în scrierile înțelepților. A cincea chakra este localizată la baza craniului şi este foarte complicată. Lotusul aici e de un roşu fumuriu, probabil ca puful boabelor de struguri şi are şaisprezece petale, conținând şaisprezece vocale a, ă, i, ĭ, u, ü, r, f, l, l, e, ai, au, o, au, am şi ah. Aici se găseşte un triunghi alb, iar sunetul nimic altceva decât Om; Om, sunetul cosmosului. Zeul aici este fonnat din două jumătăți, Shiva şi Shakti, doi zei, feminin şi masculin, combinaţi întru Ardhanarishvara, jumătatea dreaptă Shiva, de un alb glorios, jumătatea stângă Shakti, auriu superb. Un zeu ambisex. Nici un bărbat nu este doar bărbat. Nici o femeie doar femeie. Bărbații posedă sămânța spiței femeieşti în sinea lor şi femeile posedă sămânța spiței bărbăteşti în ele. Ardhanarishvara reprezintă acest lucru. El – hai să-i zicem el-ea – el-ea are cinci fețe şi trei ochi şi zece brațe. În cele zece brațe el-ea ține nouă lucruri: un trident, un topor, o sabie, un tunet numit în sanscrită „vaj ra", un şarpe nesfârşit, cu nenumărate capete numit Ananta, deasupra căruia doarme marele zeu Vishnu, un clopot, un băț ascuțit pentru a goni fiarele, foc (au! Trebuie să fie fierbinte să-l ții!), şi un laț. Cu cel de-al cincilea braț Ardhanarishvara face abhayamudra, gestul care risipeşte teama, de care prietena noastră Kundalini în mod sigur are nevoie când se uită la lucrurile acelea îngrozitoare ținute deasupra ei [*râsete politicoase*]. Ardhanarishvara are aproape toate mâinile ocupate [*din nou o reacție politicoasă, amortizată de o anume nerăbdare a audienței, din dorința de a continua ascensiunea*). Elementul acestei chakra este eterul, elementul care reprezintă pentru corpul subtil ceea ce aerul reprezintă pentru cel material. Animalul acesteia este Airavata, elefantul alb cu cinci trompe. Cineva care arată caraghios. Foarte, foarte greul elefant pământean din Muladhara s-a eterizat. Acesta este Vishuddha.

A şasea chakra este localizată între sprâncene. Se numeşte Ajna. Are numai două petale. Ele îşi spun ha şi kşa. Sunt albe. Totul este de un alb selenar. Se află aici şi un triunghi răstumat, de acelaşi alb selenar. Înăuntru se găseşte linga. Linga înseamnă „phallus" şi totodată spațiu subtil, eter. „Li"

înseamnă dizolvare şi „gam”: a ieşi afară. E mantra Om. *Om*. OM. OM. Este vibrația din care toate lucrurile apar şi în care toate lucrurile dispar la sfârşitul unui ciclu cosmic. Aici avem un bindu – acel punct minuscul în care totul este concentrat. Zeul este Paramashiva, ceea ce înseamnă că Shiva şi Shakti se unesc într-o minunată împreunare. Ceea ce face Maliabindu. Iar acum energia este Hakini; de un alb selenar şi ține o carte, un craniu, o tobă şi alte chestii de-astea. Aici, la Ajna, nadi-urile ida şi pingala se întâlnesc cu nadi-ul sushumna şi apoi se separă din nou, intrând în nările stânga şi dreapta, Gâdilă nasul yoginului. Trebuie să strănute: *hapciu*! Ajna este o chakra foarte suspusă. Kundalini probabil că e foarte obosită când ajunge acolo. E sătulă de câți clopoței aude. E sătulă de senzația de arsură. E sătulă de sunetul de cascadă, de a fi pierdută într-un ocean de lumină. Dar trebuie să continue, să continue să se înalțe.

A şaptea chakra este Sahasrara. E localizată la patru degete de creştet. Ca să ajungă acolo, Kundalini trebuie să *sară* [*râsete, ca declanşate de un gest subit*] Unde e acum? Toate culorile s-au topit într-una singură. Toate sunetele într-unul. Toate simțurile. Lotusul are acum o mie de petale, cu cele cincizeci de litere ale alfabetului sanscrit dublate de zece ori. Micuța Kundalini a devenit Shakti. Şi este Shiva. Ştie totul şi că totul e nimic. E foarte fericită şi totuşi nu simte nimic. Nu există nimic decât Brahma. Din lotusul răsturnat cad radiații cosmice peste corpul subtil. Kundalini este cucerită de inspirații sublime întru a zecea, indefinibila dimensiune a existenței. Ea devine Kula, lumina a-tot-trans-cenden-ta-lizată a conştiinței. Ea ocupă Mahabindu, metacosmicul Vid.

Apoi, trebuie să coboare. Vine jos. Ca un ascensor vine jos. Se întoarce între ochi. Al şaselea nivel, centrul înțelepciunii. Următorul nivel, chakra gâtului. Continuă mai jos, spre chakra inimii şi spre Manipura, centrul puterii. În timp ce alunecă în jos răspândeşte înțelepciune, grai, iubire şi putere. Le defoliază una câte una. Ajunge la nivelul organelor genitale, unde locuieşte libidoul, îl năpârleşte, încolăcindu-se în jurul lui Muladhara din nou, de trei ori şi jumătate. Muladhara este pământ, este copilăria. Toți ne tragem din pământ, din copilărie. La fel Kundalini.

Ea e energia feminină din lucruri. În unele femei biologice este foarte anemică. În unii bărbați biologici este foarte puternică. Senzația de arsură pe care o resimțim când ea se înalță, luminile intermitente şi tunetul de cascadă pe care mulți înțelepți le-au văzut sau le-au auzit, nu e altceva decât gunoiul masculin incinerat şi expulzat din sistem. Este obstrucția. Obstrucția apare în puncte nodale numite „granthi”. Este în mod special consistentă în chakrele Muladhara, Anahata şi Ajna, noduri numite Brahma, Vishnu şi Rudra. Aceste locuri sunt înfundate cu egocentrism şi gând

conştient, şi obstrucţionează Kundalini, împiedicând-o să-şi găsească realizarea monolitică cu totalitatea, transcendentalizarea samsarei şi intrarea în samadhi. Ea îşi croieşte drum prin foc. Incinerează gunoiul. Minţile noastre trebuie să devină pure, ca pulberea de cenuşă sau ca nisipul litoralului când mareea a şters toate urmele paşilor şi a măturat toate cutiile de coca cola şi staniolul bomboanelor. Însăşi Kundalini e staniolul bomboanei. Credeţi în adevărul călătoriei ei? [*sunete de aprobare*] Dacă aţi crezut în călătoria ei înseamnă că veţi crede orice nebunie. Ştiinţa modernă demonstrează că ea nu poate fi; Einstein a spus că nu există eter, medicina demonstrează că nu există nadi. Totul e o minciună [*Linişte*]. Povestea călătoriei ei este o minciună extrem de detaliată, ca oribila cosmologie a Jainiştilor, sau Paradisul şi Infemul lui Dante, dar atâtea detalii nenumărate nu conferă adevăr acestor poveşti. Cu cât conţin mai multe detalii, cu atât conţin mai multe minciuni. Acelaşi lucru ca ziarele vechi. Sunt gunoi. Asemeni religiei organizate, ca Biblia şi Talmudul şi Coranul. Ziare gălbejite. La fel ca ediţiile de lux ale lui Sigismund Fried şi Carlos Marx; sunt gunoi, plin de detalii. Care sunt minciuni. Detaliile ne obstrucţionează iluminarea, ne împiedică să ajungem în samadhi şi să renunţăm la eul nostru. Trebuie să uităm. Trebuie să eliminam toată nebunia din sistemele noastre. Dacă nu eraţi nebuni n-aţi fi traversat oceanul să veniţi în India. Aţi fi acum în Germania, bând bere [*râsete de surpriză*]. Şi aţi ii în America, mâncând steak-uri şi bând whisky [*surpriza se intensifică; o nuanţă de uşurare*]. De aceea v-am spus povestea lui Kundalini, micuţul şarpe care trăieşte la rădăcina coloanei voastre vertebrale. În timp ce o ascultaţi, nici un alt gunoi nu era în inimile voastre sau în capete şi stomacuri. Micuţa Kundalini l-a ars cu totul.

[sfârşitul casetei]

7 iunie

Scumpa mea Pearl,

Cât m-am bucurat când am primit scrisoarea ta! – Deşi *putea* fi mai lungă. Cursurile pe la care te duci sună vag în mintea mea. Ce anume este Dinamica Deconstrucţiei şi cum poate fi aplicată când e vorba de Paradise Lost şi Faerie Queene? După cum îţi aminteşti, bunicul Price avea nişte ediţii *superbe* ale ambilor clasici – însă mult prea scumpe pentru a fi deconstruite. Şi spui că individul care predă cursul e un comunist! Sunt convinsă că în Anglia nu înseamnă acelaşi lucru ca aici – ceva mult mai pufos şi mai amuzant, ca George Bernard Shaw – însă tot mă mir cum de Thatcher şi

regina i-ar permite unui astfel de om să controleze nişte minți tinere când atâția loiali cetățeni britanici, oneşti şi inteligenți, sunt şomeri.

Sunt mulțumită că nu vii acasă la vară. Cred că e o decizie foarte matură. Ai fi găsit o atmosferă foarte sumbră acasă, doar pe tatăl tău, arătându-se din când în când, să-şi schimbe cămaşa, în timp ce Europa are *atâtea* atracții, iar tu eşti *atât* de aproape, doar un Canal depărtare! Şi eşti un pic prea mare să hoinăreşti pe plajă şi să faci wind-surfing toată ziua aşa cum erai îndreptățită la şaptesprezece ani (fără să mai mentionez stricăciunea hidoasă pe care o poți provoca superbei tale epiderme albe) şi, deşi mă mâhneşte s-o spun, sunt de acord că vechea ta slujbă de salvamar la piscina clubului (ce *privelişte* erai în scaunul ăla înalt, în bikini şi sombrero, cu şnurul acela împletit, din jurul gătului, de care atârna un fluier) să fie dată cuiva mai tânăr. Deci Europa e OK, iubito. Dar – *Olanda*? Nu-i aşa că e cea mai plictisitoare țară de pe Continent? Sau cel puțin cea mai plată. O dată ce ai văzut un gen anume de pictură şi o moară de vânt, ai văzut tot. Amicul tău îți împuiază capul cu ideea unei expediții într-o barcă prin canalele olandeze, dar sună destul de nebulos, ca o rătăcire prin mlaştinile din Ipswich. Şi nu pot să cred că plaja acolo nu e *tapetată* cu petrolul scurs din petrolierele care trec prin Canal. Iar când încerc să-mi imaginez toate olandezele bucălate în costume de baie, mă cutremur.

Prietenul tău pare fermecător, poate prea fermecător. Asta îi face faimoşi pe bărbații europeni, farmecul, dar mai modeştii noştri băieți nativi au calități care pot fi prețuite – încredere, de exemplu, şi determinarea de a munci pentru a-şi întreține familia. Dacă tatăl lui Jan e conte, de ce face afaceri cu bere? Şi de ce a studiat Jan ştiințele economice la Oxford, când se vorbeşte numai de London School, unde merg arabii şi toată lumea bună? Ştiu că te plictisesc cu grijile mele de mămică, dar citim şi noi ce se întâmplă la Amsterdam, chiar în piața mare – e, evident, capitala drogurilor din Europa şi băieții încă mai poartă plete şi pantaloni de piele, ca pe vremea când Nixon şi-a dat în sfârşit demisia. *Ai* grijă, iubito. E

Drăguț din partea ta să mă linişteşti că Jan nu e homosexual, dar într-un fel ar fi fost mai liniştitor să fie. Aveți cu toții douăzeci de ani, iar tu te pregăteşti să intri în rândul femeilor. Cel mai straniu lucru, ca femeie, este că nu se mai termină – aceeaşi povară zilnică, aceeaşi constantă, vagă pretenție ca totul sa fie perfect, când totul e un pic dezamăgitor, în comparație cu ceea ce e în sinea ta, aşteptând să fie dezmierdat. Un fel de grămăjoară de surcele care nu prea vrea să ia foc, nu-i aşa? Deşi, în fiecare zi, când soarele sclipeşte în ramurile din afara ferestrei, sau atunci când fructele din bol se asortează cu fața de masă, sau când concertul preferat a lui Mozart se revarsă pe postul public de radio exact în momentul în care te

pregăteşti să-ți torni o ceaşcă de cafea, te simți de parcă te aprinzi, sau te-ai aprins deja – cineva a scăpărat chibritul când trebuia. Nu, n-ar trebui să bagatelizez neamul femeiesc – are duhkha lui, dar n-aş vrea să fiu bărbat pentru nimic în lume, ei sunt năuci, în uniforme sau platoşe chiar şi după ce s-au dezbrăcat – cel puțin asta e impresia mea, în urma unei experiențe limitate. Şi uneori mă întreb dacă experiența mea limitată, de fapt redusă la tatăl tău vreme de douăzeci de ani şi un pic de ținut de mână, şi sărutat înainte, n-a fost până la urmă de ajuns, şi dacă pentru generația ta mai mult nu înseamnă cumva mai puțin. Vreau să spun că avem doar nişte resurse limitate de energie pentru a fi la înălțimea ocaziei, fie că e vorba de un bărbat sau de douăzeci, pentru a defini ocazia. Desigur, Jan al tău pare să fie o ființă umană sensibilă şi responsabilă, aşa cum mi s-a părut Fritz, acum o lună. Dar după aceea, dacă îți pasă să vorbeşti cu ei – aceşti bărbați deosebiți – îți dai seama că mințile lor, chiar şi în *culmea* apropierii, erau în cu totul altă parte – nu se sinchiseau de relația cu tine de nici un fel! Ei erau numai ceea ce, în căldurile noastre jalnice, făcusem noi din ei.

Din tonul meu cred că îți dai seama că m-am mutat din căsuța lui Vikshipta şi Savitri. Locuiesc acum într-una mult mai drăguță, nou-nouță, cu alte două femei cu care lucrez în birourile ashramului – Alinga, o blondă înaltă din Iowa (înaltă, dar fără trăsăturile tale generoase, cu muşchii supli de înotătoare şi dârzenia ta minunată) şi Nitya, care e contabila noastră şefă. Nitya e mai degrabă minionă şi brunetică şi cam nervoasă, iar în ultima vreme bolnăvioară. Nu-mi dau seama prea bine dacă ea şi Alinga sunt iubite sau doar surori, dar petrec mult timp în bucătărioară, cu draperia care o separă de camera în care sunt eu, trasă, şuşotind şi chiar certându-se din pricina altei femei, Durga, în timp ce beau ceai de iasomie. Vikshipta s-a înfuriat când i-am spus că plec şi – nu te alarma, dulceață – a devenit puțin cam violent. Se pare că, departe de a fi iubitul lui Durga, cum credeam odată, o urăşte pentru că l-ar fi corupt (bănuieşte) pe Arhat să pună accentul mai mult pe un utopism superior decât pe o psihoterapie acerbă. Îmi împuia capul cu vremurile de aur din Ellora, înainte ca Arhat să se îmblânzească, când făceau mari progrese în provocarea exploziilor de conştiință, folosindu-se de Jung şi tantra şi potențialul uman, şi „atletismul catartic", când unii erau agresați fizic. Smintită la început de iubire – drogul femeii – am început mai târziu să-mi dau seama că era mult prea impulsiv şi fanatic. Mi-am zis: *Omul ăsta e un Hun. Nu deosebeşte tantra de turbare.* Avea prea multă ură în el, şi gândindu-mă la prima întâlnire (ție ți-am spus despre asta, sau lui Midge?), mă întreb dacă nu cumva Yajna absorbise furia lui Vikshipta, când a încercat să-mi spargă fața. (Dacă asta e o surpriză, nu-ți face griji, dragă, sunt bine acum, poate mai bine ca niciodată, deşi o vreme

m-am temut pentru molarii mei că aş fi fost nevoită să trag o fugă la simandicosul Dr. Podhoretz.) Am ajuns să-l cunosc foarte bine pe Yajna şi ştiu că e foarte impresionabil – un băiețel, într-un fel ar fi perfect pentru tine – dintr-o familie bună din Saint Louis, care a făcut bani din căile ferate, şi cred că dacă n-ar fi ras în cap urechile lui n-ar ieşi atât de mult în evidență, iar într-o haină de lână sau un tweed mai liniştit ar arăta chiar prezentabil.

Dar, scumpa mea, tu eşti pe cealaltă față a lumii şi ai viața ta, aşa că eu n-ar trebui să te pețesc nici măcar în capul meu prostuț. Mi-ar plăcea să fac nişte asociații de idei mai pozitive când vine vorba de olandezi, în loc de bădăranii saboți de lemn şi digurile mustind de apă şi alte specialități olandeze, ca tratamentul inuman aplicat băştinaşilor din Java când au avut ocazia şi pe care încă o mai au în Africa de Sud. Zici că Jan e subțirel şi vorbeşte perfect englezeşte, şi se pricepe să cânte la keyboard (ăsta e un instrument muzical sau doar o parte de instmment?) superb, iar dacă asta o va amuza şi o va mulțumi pe Pearl a mea voi găsi acel imbold în inimă să-l iubesc şi pe el. Nu cred că trebuie să-i iubesc prea tare pe prietenii tăi, pentru că probabil vor fi mai mulți.

Tinerii bărbați de aici sunt mai adevărați decât junii cu expresii politicoase şi dubioase care apăreau la uşa noastră să te ia cu ei în jeep-urile sau decapotabilele lor. În izolarea ashram-ului şi unitatea generată de iubirea noastră față de Arhat, barierele dintre generații, care acasă (dar asta *este* acum casa mea, nu trebuie să uit! – Există o expresie ciudată aici, de a se referi la Statele Unite, țara în care în definitiv trăim, ca „Statele de Afară”) ne împiedică să ne vedem altfel decât ne descriu reclamele şi televiziunea, aici se topesc barierele şi nu e deloc neobişnuit să vezi un tânăr sarmyasin în straiele lui purpurii şi în adidaşi plimbându-se mână-n mână cu o femeie căruntă, în jur de cincizeci de ani. Cealaltă combinație, cea pe care o cunoaştem cu toții în lumea dinafară, tinerica şi bătrâiorul, se întâmplă, straniu, mai rar aici – shakti-ul lor superior probabil avantajează mai mult femeile aici, aşa cum banii îi avantajează pe bărbați acolo. Indiferent de asta, băieții, oricum ar fi ei, nu sunt de nasul lui Pearl a mea. Cei homo au mersul lor special, aşa încât capetele nu coboară sau urcă, ci plutesc pe aceeaşi linie, merg foarte repede, iar vocile lor au cântul acela, abia perceptibil homosexual, care mă scotea din sărite când îl auzeam în Boston (deşi ştiam că nu se cade), dar aici mi-a devenit chiar drag. Sunt din fire atât de jucăuşí, cel puțin pentru cineva ca mine care nu reprezintă mamele lor atotputernice; sunt buni la inimă (au suferit, în definitiv, la fel cum suferă femeile) şi sunt atât de devotați lui Arhat, ca să nu mai vorbim cât de isteți şi de îndemânatici, în stare să rezolve orice problemă, indiferent că e vorba de electricitate sau irigație, de canalizare sau securitate şi supraveghere, sau

contra-propagandă, pe care trebuie s-o distrugem sau să ne îngroape. Ei tind, coincidență, să fie pro-Durga – ea se potriveşte cu orientarea lor spre tabere de vacanță. Apoi celălalt gen de tineri, care probabil se confundă parțial cu ceilalți, dar nu sunt sigură în ce măsură, sunt perfect adaptați – în viața dinafară se spune spălați pe creier – şi sunt entuziasmați de yoga şi detaşare, biospiritualitate şi holism, tineri care atunci când te servesc la Varuna Emporium sau în magazinul de fierărie au în glas un fel de dulceață găunoasă, de parcă orice-ai face, nimic nu le poate risipi seninătatea ori altera karuna lor pentru tine. Îmi vine uneori să urlu sau să-i scuip în față, să le provoc o reacție, dar mi-e teamă că e vorba de vechiul meu diavol – prakriti din mine, natura impură de tranziție, care n-a fost incinerată întru realizare de sine. Uneori mă simt de parcă aş fi renunțat să fiu mama unei fiice superbe cu picioare lungi şi o inteligență zdrobitoare şi echilibru emoțional, în favoarea unui trib de fii fantomatici şi handicapați. Scriind asta, mă gândesc la prejudecățile homofobice ale tatălui tău – el îi consideră pe toți *bolnavi* – care grăiesc prin mine şi, asta *e* vechea eu, din Statele de Afară, îngrozitor de nedemnă de toată dragostea şi încrederea pogorâtă asupra mea de ambele sexe.

Mi-ar place s-o întâlneşti pe Alinga, s-ajungi s-o cunoşti. Şi ea are părul blond, dar nu aşa de bogat şi de radios ca al tău. Cât de mult îmi plăcea, când erai mică şi-ți făceam baie, să te spăl cu şampon, cât de proaspăt mirosea părul tău şi cât de angelic se înfoia după ce se usca! – Se zice că fetițelor le place să se joace cu păpuşile ca o anticipare a maternității, dar la fel de bine am putea zice că devenim mame ca să ne putem juca din nou cu păpuşile. Până pe la opt ani nu-ți plăcea deloc, zbierând că-ți intră săpun în ochi. Copiii văd totul mult mai pregnant decât adulții – ceva care are un gust rău e intens, iar o singură particulă de săpun în ochi e orbitorul sfârşit de lume. Am cumpărat uneori şampon pentru bebeluşi (Gata cu lacrimile, spunea eticheta), dar n-am reuşit niciodată să scot *clăbucii* dinainte. Părul lui Alinga se lipeşte strâns de craniul ei şi cade din cărare fără nici o buclă, atât e de deschis la culoare, pare o linie de cretă dintr-o diagramă. Îmi place inocența asta simplă, îmi reaminteşte cum arătam noi, fetițele la Miss Grandison's Day School, la începutul zilei, înainte să ne încâlcim.

Ea – Alinga, desigur – cred că are vreo treizeci de ani şi a făcut de câteva ori înconjurul lumii de când a părăsit Cedar Rapids, să vină aici, şi ştiu că tu şi ea v-ați înțelege aşa de bine – prin ea, copilul meu spiriduş, mă simt deseori mai aproape de tine. Poate fi foarte amuzantă, sau ireverențioasă, chiar şi cu Arhat, iar ție ți-ar place asta, cu umorul tău caustic moştenit de la tatăl meu mucalit. Aproape de când ai început să

gângureşti şi să sporovăieşti ai făcut haz de mine, imitându-mi expresiile, cum eram o mamă aşa de serioasă, care se juca serios cu păpuşa ei, iar cartea doctorului Spock, pe care o consultam atât de des, ajunsese la fel de ferfenițată ca Biblia unora.

Desigur, am fost uimită şi mâhnită să aflu că tatăl tău ia avionul în Anglia, să te vadă. În toți anii când am fost căsătoriți n-am reuşit să-l conving vreodată să mergem în Europa, cu excepția acelei excursii la Florența, când nu putea găsi Uffizi şi nici un alt loc în care să parcheze maşina închiriată, şi nu-i puteam scoate din cap ideea că *Cina cea de taină* e undeva pe-aproape şi se plângea tot timpul că nu poate dormi din cauza motoretelor şi a ecoului ricoşând din zidurile de piatră – era vina mea, pentru că eu puteam dormi – eram aşa de obosită ținându-mă toată ziua după el, pentru că altfel se pierdea, şi asigurându-l că italienii nu-l înşelau chiar atât de mult cum îşi închipuia, încât aş fi putut dormi şi – într-un atelier de tăblărie. Chiar şi în privința casei din Cape Cod, unde ție şi prietenilor tăi vă plăcea aşa de mult (îți aminteşti de tonele de potato chips?), planul lui părea să fie cel de a mă parca printre pinii aceia lugubri, cu țepii aduşi de picioare desculțe în toată casa, în timp ce el stătea în Boston, lecuind bolnavii şi, tare mi-e teamă, pe cei sănătoşi. Normal, e tatăl tău şi trebuie să-l iubeşti. Dacă trebuie, iubeşte-l, dar *nu-i arăta scrisorile mele*. În mod absurd, continui să mă simt vinovată pentru maşina pe care am închiriat-o când am venit aici şi ştiu că pot fi taxată cincizeci şi cinci de dolari pe zi, minimum. Abilitatea lui de a-mi inocula vinovăția era formidabilă, nu-l lăsa să ți-o inoculeze şi ție. Curtea care mi-a făcut-o începuse în atmosfera de vinovăție pe care s-ar fi cuvenit s-o resimt în urma puținelor întâlniri pe care le-am avut cu un băiat dulce şi timid, Myron Stern, şi, dacă privesc înapoi în timp, înțeleg că Charles a continuat ce începuseră părinții mei, instituirea vechii, stătutei ordini. *Sper* să nu-ți dăm niciodată impresia că suntem nişte căpcăuni, aşa cum ne apăreau părinții noştri. Ei n-aveau de ales, bănuiesc, cu toți căpcăunii imaginari care îi amenințau –nu doar ruşii, ci toți străinii care puteau să-i tenteze şi să-i împingă pe copii să sară de pe ruginitul traseu al respectabilității. Ei bine, mama ta a sărit şi a căzut.

Dar îi las şi pe „viermişori" să mă urmeze. Sunt atât de fericită, scumpa mea. Din căsuța noastră în formă de A privesc direct peste acoperişul plat din Chakra Mall, până hăt dincolo, spre stâncile scorțoase din zare, care ne despart de Nord, de unde ni se trag o sumedenie de probleme legale. Stâncile au aparența asta ciudată, globulară, iar cactuşii de Saguaro, în loc să fie verzi şi impresionanți cum mi-i imaginasem, sunt scofâlciți şi gălbejiți, ca nişte uriaşi amărâți. Rareori vezi unul sănătos. O

pasăre colibri vine deseori în vizită pe o floare de cactus din grădina pietroasă a lui Alinga şi Nitya, la umbra unui soc bătrân. E minunat să stai aici, în răcoarea serii, înainte de cină, simțind dedesubt senina şi neschimbătoarea purusha, la originea tuturor lucrurilor, gândindu-mă la tine, în Anglia cea udă şi verde cu pajiştile şi arabescurile de muşchi verde şi garduri de fier forjat, strat peste strat de prezență umană – vreme de generații, fiecare cu prețioasa contribuție de a îngropa purusha. Când vine, îi poți cere tatălui tău să-ți dea bani pentru excursia în Olanda – el e acum *singurul* responsabil de finanțele familiei, când înainte nici măcar nu-i păsa de balanța rămasă după scrierea unui cec. Am făcut totul, fără plată şi fără mulțumiri. El deține acum toate posesiunile pământeşti pe care le-am avut odată împreună, iar eu trăiesc aici la fel de săracă precum un muscar cenuşiu care ne dă târcoale în timp ce umbrele se lungesc în culoarea lavandei – încă şi *mai* săracă, din moment ce eu nu prind nici măcar o muscă. Pe vremea *mea* era normal ca băiatul să plătească pentru o excursie ca aceea în care te duce Jan, sau dacă nu, n-ar fi îndrăznit să te invite. Va trebui să am încredere în judecata ta în ce măsură e normal ca o femeie tânără să accepte un compromis şi să devină vulnerabilă intrând într-o relație cu un tânăr, cu toate implicațiile de rigoare. Băieții pretind că nu le pasă de astfel de considerații, dar nu prea cred că-i aşa – le place fie să fim pure şi la dispoziția lor sau chiar să ne prostituăm, fără să apelăm la conştiința lor. Dar cel puțin prostituatele sunt *plătite*. Pentru mine tu eşti o perlă neprețuită a cărei valoare nu va păli niciodată, iar eu sunt intens iubitoarea ta

Mamă

8 iunie

Vikshipta,

Conduita ta față de mine în timpul şedinței de meditație de astăzi este impardonabilă. Una e să „elimini gunoiul din sistemul tău" şi alta să-l arunci în altcineva. Relația noastră a fost întotdeauna un pic primitivă, tivită cu isteria şi sadismul tău culturalizator, dar remarcile tale în fața întregului grup consternat au fost mai mult decât exagerate. Fără îndoială, sunt cea mai umilă sannyasin în devenire; însă cealaltă persoană pomenită în atacul tău grotesc de gelozie şi abuz este o persoană îndeajuns de apropiată lui Arhat, cred, ca să aranjeze să fii îndepărtat din poziția ta pseudo-psihiatrică de tiran meschin şi să fii depus în cea mai îndepărtată şi mai dogoritoare parcelă de anghinare, unde Sachchidananda va fi greu de influențat să-şi îndrepte vreun favor în direcția aceea. *Nu*-I voi menționa acest incident. În

schimb, pentru tactul meu, cer – *pretind* – respect, reținere şi independență în ceea ce te priveşte.

Cu prețuire, Kundalini

15 iunie

Dragă mamă,

Te rog nu-mi mai trimite extrase penibile din ziarele din Miami şi Fort Lauderdale. Nu sunt decât minciuni senzaționaliste bazate pe zvonuri de mâna a treia ale unor reporteri care nu ar şti ce înseamnă valoare spirituală, nici dacă i-ar muşca de glezne. Dacă Charles n-ar fi aflat unde sunt şi tu n-ai fi spus vecinilor, atunci nu te-ar bombarda lumea cu toate extrasele astea idioate. Nu au loc nici un fel de orgii aici. Nu e decât iubire în multiplele ei forme.

Singurele băi calde sunt pentru scopuri religioase, să faciliteze exercițiile de privațiune senzorială şi să încurajeze pe cei care au această înclinație să experimenteze stări afară-din-corp. Dacă ai avea ceva cunoştințe despre yoga sau budism ai înțelege că interesul e să ieşi afară din corp pentru totdeauna, nu doar o satisfacție fizică de moment. Starea de spirit către care tindem cu toții aici este cea de perfectă indiferență. În ce priveşte situația problemelor legale pe care Arhat le are în India şi pe care aceşti aşa-numiți „reporteri investigatori" continuă să le dezgroape, orice guvem din lume are atâtea reguli şi regulamente încât dacă te iau în colimator te pot hingheri până ajungi la închisoare sau afară din țară, cum s-a întâmplat în acest caz. Aceeaşi veche poveste. Cei de la imigrație şi tehnocrații proprietari de pământ, împreună cu fermierii locali, au arvunit agresiunea legală şi fac tot ce le stă în putință să distrugă frumosul nostru experiment într-un stil de viață non-competitiv. Arhat propovăduieşte pacea şi seninătatea într-o lume a cărei economie se bazează pe războaie şi agitație. Reclamele din programele de televiziune cu care îți otrăveşti mintea tot timpul (ai primit colecția de pamflete a lui Arhat pe care ți l-am trimis? – Încearcă mai întâi *Transcendentalízarea Abhíniveshei*: *Dincolo de voința de a trăi*, sau poate cel despre cele trei guna şi cincisprezece sub-modalități, ca să-ți dea o idee generală) – ce fac ele de fapt (reclamele) în afara faptului că te agită să vrei ceva ce nu ai? Nu tu, personal – tu ar trebui să ai toate lucrurile pe care le vrei şi de care ai nevoie, mulțumită lui tati şi ambilor străbunici, ca să nu mai vorbim de cei dinaintea lor, care au adunat bunuri pământeşti să simbolizeze preferința divină – ci oamenii în general, poporul american. Nici un alt popor din lume nu este atât de intens flagelat, pentru ceea ce-şi doreşte, ca noi. Societatea de consum are nevoie de oameni într-o

constantă stare de agitație materială, dar nu într-atât încât cei agitați să violeze dreptul de proprietate al altora dacă nu poți să-ți păstrezi ce posezi, ai mai puțin interes să-l obții, dar asta fac şi drogurile, şi criminalitatea declanşată de acestea, de-materializează intr-o oarecare măsură America. De aceea, fiecare oraş întreține o forță polițienească de calibrul unei armate, pentru a conserva fezabilitatea dorinței şi acaparării. Forțele noastre de ordine nu fac decât să apere gardurile noastre şi să verifice vizitatorii. Cei care au făcut pace cu ei înşişi şi care nu se ataşează de lucruri materiale nu fură, şi nu au nevoie de legi. Facem exact ceea ce vrem, dar sub influența formidabilă a lui Arhat toți vrem acelaşi lucru – dragostea şi aprobarea lui. Unul din articolele tale, uit care. – Am fost aşa de supărată şi am aruncat întreaga colecție în dezintegratorul de hârtie pe care îl ținem în birou, în caz că descind autoritățile federale – ne făcea sclavi răsfățați, cu creierele spălate, dar adevărul e că munca e proslăvire pentru noi, iar atunci când te afli în spațiul spiritual ideal cu cât dai mai mult, cu atât ai mai mult. La fel e şi în Biblie, dar nici un creştin nu mai crede în asta.

Ceea ce m-a indignat cel mai mult, de m-a durut inima, a fost articolul acela răutăcios despre limuzinele şi ceasurile de mână cu diamante ale lui Arhat şi pantofii comandaţi cu duzinele la pantofarii londonezi şi câte şi mai câte. Adevărul e că Arhat n-are absolut nici un ban – totul intră în Trezoreria Iluminării şi este depozitat într-un cont special, iar el habar n-are ce intră şi ce iese. E atât de deasupra lucrurilor materiale, încât îşi inchipuie, inocent, că orice are nevoie sau doreşte se va materializa. El chiar trăieşte asemeni crinilor şi păsărilor cerului. Mai mult, diamantele lui tind să simbolizeze discipolilor copacul de nestemate din Tărâmul Buddha, incredibilul Tărâm al Fericirii asupra căruia meditäm pentru a dezintegra mintea logică şi a lăsa nirvana în loc. Întâmplător, îl întâlnesc pe Arhat destul de des, din cauza serviciului – îți pot spune că n-am întâlnit niciodată. pe cineva mai dulce, mai blând, mai înțelept şi mai întreg la minte. Jumătate din mine vrea ca toată lumea să-l iubească aşa cum îl iubesc eu, iar cealaltă jumătate, egoistă, vrea să-l păstreze numai pentru mine. Nu că aşa ceva ar fi posibil: e înconjurat de dragoste, iar el răspândeşte atât de multă energie-iubire. „Enerşşiubiiree" cum spun el. Susţin chiar că eu – *eu*, dragă mamă, cea pe care ai crescut-o să fie o pizdă de femeie din Boston – am această enerşşiubiree. Unul dintre lucrurile care îi plac la mine (o să mori) e pielea mea, de care tu întotdeauna ai zis că e dezgustător de neagră şi uleioasă, că arăt murdară chiar şi după baie – tu vroiai să am pielea ta, de culoarea hârtiei de orez, cu câțiva pistrui lipsiți de gust pe umeri şi pe dosul mâinilor, aşa, ca să se ştie că eşti reală, şi chiar arătai splendid, ca una din acele femei pudrate din vremea lui Marie Antoinette, ieşind la o serată într-o

rochie scurtă, lăsându-mă acasă, grăsuță şi bucălată şi adolescentă; deprimată şi cam murdăricică. Apropo, sper să fi renunțat la încercările tale absurde de a te bronza şi că foloseşti loțiunea nr. 15 anti-ultraviolete chiar şi atunci când ieşi la cumpărături. Cu PABA – nu numai că previne stricăciuni viitoare, dar ajută la refacerea ADN-ului deteriorat – şi zincul, A-urile şi E-urile pe care ar trebui să le iei, aşa cum ți-am scris înainte.

Charles, după cum ştii – n-am nici o idee cât de mult comunicați voi doi, nu suport să mă gândesc, e prea klishta, prea duhshama, cum spunem noi – a plecat în Anglia, s-o convingă de adevărul variantei lui pe Pearl, care pare îndrăgostită de un băiat foarte nepotrivit din Țările Josnice. Întotdeauna i-am urât pe olandezi, de când obişnuiai să ne laşi cu sadica doamnă Van Liew, iar tu şi tati porneați în croazierele voastre simandicoase sau în weekend-urile din New York şi Tanglewood. Tipa avea fobiile astea sinistre despre viruşi şi Dumnezeu, şi ne punea să ne spălăm pe mâini chiar şi înainte de a mânca un biscuit graham, iar înainte de culcare cădea în transele astea religioase care mă enervau aşa de mult, că udam patul. Jeremy nu cred că şi-a revenit niciodată, de-asta a plecat în America de Sud – să poată mânca un biscuit de graham fără să se spele pe mâini înainte. Numai că acolo li se spune tortillas.

Sunt *bucuroasă* că ai procedat aşa cum ți-am sugerat cu depozitele bancare. Piața de acțiuni nu e pentru cineva înaintat în vârstă şi cu planuri de o durată limitată; nu uita că, vinzi sau cumperi, broker-ul percepe un comision şi nu-i pasă de altceva. Dacă eşti hotărâtă să te scapi de câteva acțiuni IBM şi AT&T pe care tata le-a cumpărat cu un dolar bucata, şefa noastră contabilă, o femeie foarte isteață, Nitya Kalpana, deşi pe moment are unele probleme cu nervii, a pus la punct o metodă extrem de avantajoasă de a primi, atunci când îți donezi acțiunile, o scutire de impozit valorând aproape dublu valoarea maximă a acțiunilor la bursă, fără să fi taxată pentru câştigul tău – oricât de ciudat ar suna, cred că vei obține un profit mai mare dacă ni le donezi nouă, decât dacă le vinzi. Şi în afară de asta, o faci pe fiica ta *foarte mândră* de ea.

Nu-i aşa că e o *crimă* că amiralul ăla e atât de neruşinat şi de obtuz? Nu există un comitet al bunei cuviințe sau ceva asemănător, să depui o plângere? Ar fi păcat să chemi poliția din Boca, dar individul pare dezechilibrat, nu numai senil şi, deşi ştiu că majoritatea crimelor pasionale sunt comise de *latinos*, există întotdeauna excepția care vinde ziare. Faptul că stai cu jaluzelele trase pe partea unde vine şi bate el e bine, dar, aşa cum spui, îți omoară aerisirea şi priveliştea. N-ai putea să te muți la etajul întâi al unui condominiu? Dacă e atât de infirm cum îl descrii, nu văd cum ar putea să urce un etaj. Nu-i aşa că majoritatea bărbaților sunt groaznici? Charles

are un avocat nou fioros, Gilman, care îmi trimite mereu nişte scrisori caraghioase în legătură cu maşina închiriată pe care am rătăcit-o, plus alte detalii financiare care dacă ar fi fost comise de un bărbat nu l-ar ti deranjat prea mult. Dar răceala cu care am venit aproape mi-a trecut şi mă simt foarte *aklishta* (neperturbată, golită de impurități, dar ca orice cuvânt sanscrit înseamnă mai mult, un întreg *lotus* de semnificații). Fără să mă omor, am slăbit două kilograme şi jumătate (cred că e vorba de abstinența de alcool, dar şi cea de carne, cu grăsimea ei) şi m-am tuns destul de scurt – un prieten îmi spune că arăt ca un ursuleț de plastic. Nu uita să iei calciu şi A-uri, nu numai pentru piele, dar şi pentru tiroidă şi ochi – cele mai bune capsule sunt cele din ulei de peşte – şi să ții argintăria Perkins ascunsă undeva, la adăpost de aerul din Florida.

Multe îmbrățişări, Sare

P.S. Am glumit că doamna Van Liew ar fi responsabilă de plecarea lui Jerry în America de Sud. Nu lua tot ce scriu în serios. Sunt pur şi simplu scelerată de fericire zilele astea, în ciuda lui Charles şi a umbrei lui unsuroase, aşa că trebuie să mă descarc cumva.

18 iunie

Scumpă, scumpă A.,

E atât de îngrozitor aici, trebuie să-ți scriu pe hârtia asta cu antetul motelului, care mă amuză aşa de tare, nu mă abțin să n-o fur. *Care* Babbling Brook? Şi ce copil se scaldă în el? Iar pomii ăştia falnici şi întunecați? Lumea reală m-a izbit tare, ca un pumn fierbinte. Ambuteiaje! Bărbați în costume! Trotuare murdare! Priviri urâte, pline de ură! Fata de la Hertz, în Phoenix, părea total blazată că-i înapoiam maşina – îți mulțumesc încă o dată că ai găsit-o, plus cheile – era vorba de conştiința mea demodată de puritană, dar acum mă simt în sfârşit epurată de ultima fărâmă de vinovăție față de Charles – îl vor mulge pe săracul om de mii de dolari. Fata mi-a spus că ar fi trebuit să fac o închiriere pe termen lung, dar eu nu credeam că o voi ține mai mult de o zi sau două. Acum sunt îngrozită la gândul că va trebui să mă întorc la Forrest cu autobuzul. Nu mai suport oamenii din afară. Stația de autobuz e un iad – scaune de plastic bătute în cuie, un şir întreg de televizoare individuale înşurubate în brațele scaunelor, ca să nu ne oprim din a fi cretinizați cât timp aşteptăm, oribila muzică non-muzicală, indivizi uleioşi halind sandvişuri uleioase, cu brânză şi ceapă – *duhoarea* patetică a neiluminării, avidya. Mormoni obezi în cizme de cowboy şi indieni criță holbându-se la mine în timp ce scriu şi încerc să nu tremur –

nu mă uit nici în stânga, nici în dreapta, pentru că toți arată atât de bădărani şi de sălbatici şi *lipsiți* de orice *ţel* în timp ce vocea asta groasă şi incomprehensibilă de bărbat anunță plecarea autobuzelor – de parcă mă aflu în ceva oribil care mă macină şi pute, şi mă face mărunt-mărunt, de parcă sunt *digerată*, sau pe cale de-a fi, dacă nu mă înfşor în pacea ashram-ului. Şi ata. Nu mă pot opri să vreau să fiu cu tine. Cu liniştea ta. Non-verbală. Lejeritatea vorbirii, atunci când survine. Îmi mângâi părul pe care l-am tăiat să-ți fac pe plac, iar atingerea şi senzația pe care mi-o dă mă înfioară, de parcă mi-aş mângâia trupul, şi atunci mă gândesc la strălucirea părului tău perfect pieptănat pe impecabilul tău craniu, atât de uimitor de întunecat pe gât, înspre ceafă – asemeni unui animal zărit în întunecimea bârlogului – când capul tău se cuibăreşte la baza abdomenului meu, stomăcelul, cum îi spui tu, rădăcinile firelor de păr din ceafă de un blond-cenuşiu, ca acolo unde nu este, atât de tulburător de frumos, nici urmă de linga. La asta se gândea când ți-a dat numele? Ştie atât de multe, chiar şi despre viitor. Aş vrea să fac rost de caseta aceea de care mi-ai spus, despre Femeie ca Poartă spre Moksha. Acum se pare că difuzorul mârâie ceva despre autobuzul meu, oamenii se înghesuie spre ieşire, parcă flămânzi să înghită monoxidul de carbon. Ce văgăună letală de gunoi e lumea!

Nu voi trimite scrisoarea asta în eventualitatea că Durga ne citeşte corespondența, dar aşa de mult mi-aş dori să zboare la tine şi să te atingă, acum. Am să ți-o strecor când tu şi Vajna veniți în Forrest să mă luați. Nu pot s-aştept, dar trebuie. Sunt, cu adevărat, devotata ta nayika, K.

18 iunie 1986

Domnilor,

Alăturat găsiți un cec andosat pentru optsprezece mii de dolari ($18.000) pentru a fi depus în contul meu nr. 0002743-911. Chitanţele şi situațiile bancare trimise mai devreme sunt confirmate prin prezenta. Adresa mea continuă să fie cea din dosarul dumneavoastră..

A dumneavoastră,

Sarah P. Worth

18 iunie

Dragă Dr. Podhoretz,

Mulțumesc pentru răspunsul cordial. Nu, nici programarea din iulie nu poate fi onorată, deoarece voi rămâne în Arizona pentru o perioadă mai lungă. Apropo, nu locuiesc în acest motel, ci într-o comunitate agricolă, cam

la patruzeci de mile depărtare. Farmacia de acolo are mosoare cu ață dentară neceruită şi mi-am făcut datoria destul de des, deşi uneori, seara, sunt atât de obosită încât nu mă pot convinge că a-ți curăța cu o ață de mătase este chiar atât de important pe cât se spune. Oare africanii şi afganii recurg şi ei la acest gen de curățare? Par a avea dinți şi gingii frumoase, în fotografii.

Deunăzi, am muşcat cam tare dintr-o boabă de piper indian şi de atunci, nu e vorba de o durere propriu-zisă, e un fel de sensibilitate aprehensivă – nici sensibilitate, un fel de senzație de vagă înțepătură – în cadranul dreapta inferior, unde spuneai că există o predispoziție pentru inflamarea țesutului. Sper că nu trebuie să mai trec printr-o lucrare de canal! Dacă ceea ce mi-e mai frică se va întâmpla, voi face un film şi îți voi trimite negativul. Dotarea stomatologică de aici e surprinzător de adecvată în această agro-comună, deşi cred că pentru lucrările în aur şi porţelan recurg la un laborator dinafară.

Calde urări de bine, Sarah Worth

18 iunie

Dragă dr. Epstein,

Includ în plic un cec pentru $ 180 pentru a mă achita de ultimele două consultații. Sper că astfel nu mai am nici o restanță pecuniară față de tine. Mă simt totuşi datoare cu o dare de seamă a celor prin care am trecut – ca şi cum sentimentele de vinovăție de pseudo-fiică de care m-ai acuzat că le nutresc vizavi de Charles au rămas ne-expurgate vizavi de *tine*. Reconsiderând toți anii de terapie, îmi dau seama că aveau o tentă patriarhală şi iudeo-creştină mult mai pronunțată. Departe de a fi aliatul meu împotriva lui Charles, cum îmi plăcea să visez, erai de fapt aliatul lui împotriva eliberării mele. Nu vreau să dau vina pe tine: şi eu mă opuneam acelei eliberări, din moment ce nu aveam încredere în abilitatea mea de a-mi găsi un loc al meu decât în teocrația atrofiată a puritanismului în spiritul căreia am fost educată de către nişte părinți a căror proprie stimă era exagerat legată de realizările strămoşilor, aceea de a fi toți „de-ai noştri", din New England. Tatăl meu, bănuiesc, a găsit un fel de satisfacție obscură şi perversă în a face absolut numai ceea ce era predictibil, ca funcționar de bancă în Boston, fiind membru al atâtor cluburi şi îmbrăcându-se mereu ca un student la Harvard până în ziua când a murit, cu cravate în dungi şi flanele gri, şi pantofi din piele de Cordoba, cu şireturi subțiri, ceruite.

Chiar şi în perioada în care am fost cea mai entuziasmată de progresele noastre mi-a trecut prin minte că teoria lui Freud despre ceea ce

avea loc în mintea femeilor din Viena era oarecum absurdă. De exemplu, am fost şi eu odată fetiță şi până la vârsta de patru ani, când s-a născut frățioiul meu, habar n-aveam că băieții au penisuri, ca să nu mai vorbim de faptul că ar fi trebuit să-i invidiez pentru asta. Al lui arăta destul de caraghios, un fel de năsturel, dacă mi-amintesc bine.. Tatăl meu se îmbrăca întotdeauna în camera lui şi o dată mi-a interzis să merg cu el şi cu mama la o plajă nudistă din Martha's Vienyard, aşa cum ți-am povestit în mai multe rânduri. N-ai făcut niciodată vreo remarcă dacă asta putea fi calificată drept represiune din partea lor.

Mă întreb acum dacă eleganta tăcere terapeutică nu este decât o altă versiune a tăcerii tatălui de tip victorian, absența lui prelungită, care inspira respect, cu excepția apariţiilor la ora cinei, cu aceleaşi implicații disciplinare, cel puțin în privința femeilor. Familiarizarea mea cu gândirea psihologică hinduistă şi budistă este imperfectă, dar noțiunea de subconştient ca o confluența a vârtejurilor (*vasana*) impulsionate de memorie, care energizează vârtejurile conştientului (*chittavrittis*) pe care anumite exerciții le pot anihila în nemişcarea sublimă (*nirvana*=fără vânt) a stării de *samadhi* are – dacă o luăm aşa – o anume simplitate intimă, non-teroristă, care mi se potriveşte. Psihologia oecidentală interacționează – ca să folosim un termen la modă – cu societatea şi morala, iar cea orientală cu trupul, cu fiziologia – care se potriveşte mai bine cu felul în care mă simt majoritatea timpului. Aşadar, care să fie miza – de a arbitra războiul dintre supraeu, eu şi sine, sau de a relaxa întregul sistem, permițând eul-ui şi tuturor excrescențelor lui agasante să se dezumfle?

Indiferent cum ar ti, tu ai făcut tot ce ți-a stat în putință să fie bine, din punctul tău de vedere şi asta e tot ce putem, fiecare dintre noi, să facem. Nu vreau să te terorizez cu o scrisoare lungă – deşi nota ta de plată a fost un şoc, sosind dintr-o lume a meschinăriei financiare de care aproape că uitasem şi demonstrându-mi prin redirecționarea ei că Charles şi-a abandonat responsabilitățile față de situația medicală a soției. De fapt, *nu pot* scrie o scrisoare lungă pentru că motelul în care aştept nişte prieteni să vină după mine nu este prea generos cu colile de scrisori alocate celor care nu stau aici permanent. Mi-am făcut rost de o rezervă, spionând celelalte camere, intrând rapid într-una lăsat deschisă de camerista mexicană şi furând colile de pe birou. Vechea Sarah n-ar fi făcut una ca asta, nu-i aşa? Dar o dată ce-ai realizat că toate fenomenele materiale şi intelectuale nu sunt decât nişte simple fire în marea împletitură a iluziei (maya, samsara) devine ciudat de facil să acţionezi conform impulsurilor tale. Proprietatea nu este numai furt, e absurdă.

Complimentele mele doamnei Epstein. Toți anii aceia şi zilele de luni în

care mă tot întrebam cum arăta şi cum trebuia să se simtă măritată cu un bărbat atât de minunat de înțelegător. Presupun că am fost teribil de geloasă pe ea – ştiu că vouă vă place să auziți chestii de-astea, apă pentru moara voastră de „transferuri”. Dar acum nu-mi pasă şi dacă e Bianca Jagger, şi vă urez la amândoi noroc.

Cu calde urări, Sarah Worth

18 iunie

Dragă Martin,

Mama ta mi-a trimis o scrisoare drăguță şi mi-a dat de înțeles că ți-ar face bine dacă ți-aş scrie câteva cuvinte. Îmi pare rău că eşti în puşcărie, dar foarte recent mi-am dat seama că întreaga lume materială e o puşcărie. Dezvoltă-ți pacea interioară.

Cele mai bune gânduri,

Sarah P. Worth

18 iunie

Dragă Eldrige,

Asta e o mesa[10], care în spaniolă înseamnă „masă”. Sunt multe din astea aici şi probabil ai văzut câteva în reclamele de televiziune – ca, aceea la Nissan.

Prietena ta,

Sarah P. Worth

[casetă]

„Sarvasam eva mayanam, strimayaiva vishishyate”. Asta e dintr-un text străvechi din Mahayana care spune: „Dintre toate formele de iluzie, femeia este cea mai importantă”. Pentru Buddha şi discipolii săi, femeia este poarta eliberării. Ea este în lume ceea ce ne poartă afară din lume. Ea este aceea ființă prin care karuna devine manifestă, compasiune, nirvana, non-ființă. Ea este minunea vie a vieții. Formele de relief ale trupului ei sunt formele de relief ale templelor; ele simbolizează nirvana. Lotusul trupului ei este lotusul lui Sahasrara, sau iluminarea finală. „Buddhatvam yoshidyonisamsritam”. Asta e o frază importantă. Repetati, vă rog. „Buddhatvam yoshidyonisamsritam”. [*Murmur aproximativ*] Înseamnă:

[10] Mesa în engleza-americană înseamnă podiş înalt, terasă înaltă (n. trad.)

„Buddha este în organul feminin”. Yoni. Pizda. Buddha e în pizdă. OM mani padme HUM. Giuvaerul e în lotus. Giuvaerul e în minte. Lotusul e nirvana. Mintea se dizolvă în nirvana. Dar giuvaerul este şi linga, pula. Lotusul e pizda. Pula în pizdă. Acesta e sublimul, rasa. Este samarasa, sublimul unității. Este Mahasukha, Marele Sublim. Este Mahabindu, marele nodul, Vidul Transcendental. Asta este maithuna – futai. Este Shiva şi Shakti împreunate, purusha şi prakriti unite întru sublim; este sahaja. Sahaja este starea existenței necondiționate, a purei spontaneități. Când Kundalini se împreunează cu Atman, e simultan sahaja. De aceea învățăm mantrele noastre, mudrele noastre. De aceea învățăm pranayama. De aceea ne străduim să ne purificăm interiorul şi exteriorul. Să fim necondiționați, să avem spontaneitatea pură. Ommmm!

Buddha nu a fost un băiat drăguț. Nu era un băiat drăguț şi liniştit şi cu obraji bucălați care să stea cu mâinile încrucişate în poală. El a cucerit-o pe Mara prin tehnica maithuna, a fututului. Mara înseamnă „moarte”. Prima dată, Mara a venit la Buddha în chip de Kama, dorință. Când Buddha nu a renunțat la iluminare prin dorința seducției, Mara s-a înrăit. Mara l-a asaltat pe Buddha cu vedeniile multor orori, demoni, animale, monştri cu miros urât la subțiori şi în gură, cu stafii care urlă. Printre aceste orori dansa o micuță negresă goală, având intr-o mână un craniu şi purtând un colier din multe cranii mărunte. Aceasta era Kali. Ea e moartea. Ea e şi dorință, şi desfătare. E zeița timpului. Dorința şi desfătarea sunt copiii timpului.

Dar Domnul nostru Buddha îşi împlinise maithuna, fututul. Îşi futuse soția, Yashodhara, şi l-a făcut pe Rahula, sărmanul lui fiu abandonat. În acele zile un prinț avea şi alte doamne. Tatăl lui, Shuddhodana Gotama, construise pentru fiul său, numit atunci Siddartha Gotama, un pavilion foarte luxos şi înzestrat cu multe femei înzestrate cu harul muzicii şi dansului şi dragostei. Radha, țiitoarea lui preferată, a devenit zeiță, bătucită cum era de dragoste, zgâriată şi însângerată de dragoste, straiele rupte de dragoste, părul încâlcit, trupul ud cu sudoarea iubirii, care e dulce la gust. Mereu, mereu Radha leşină. Mereu, mereu, mângâierea lui Krishna îi redă vigoarea şi iubirea. Apoi se multiplică pe el însuşi de nouă sute de mii de ori şi copulează cu nouă sute de mii de femei Gopi. Zeii şi zeițele şi înțelepții din ceruri privesc muți de uimire. Zeițele leşină de multe ori în timp ce privesc, dar din dorința de a învăța maithuna se roagă să se nască pe tot cuprinsul Indiei sub forma unor prințese în palatele regilor. Astfel, ele se nasc. Acesta este un fapt consemnat. Este ceea ce s-a întâmplat în poienile din Vrindavan, aşa cum au fost consemnate întocmai în Brahmavaivarta Purana. OM mani padme HUM.

Odată, un înțelept Brahman vine foarte indignat la Buddha. „Ce e cu

tot fututul ăsta?" zice el. „Nu apare în Vede!" „Buddha îi spune: „Femeile sunt zeii. Femeile sunt viața. Fii mereu printre femei în gând!" Aceasta este o replică adevărată istoric. Există acest gând malefic în religie: Femeile sunt impure. Femeile îi distrag pe bărbați de la Dumnezeu. Sunt ca murdăria pe lentile. Raja lor e impură. Este o superstiție malefică. Raja femeilor nu este mai impură decât sukra bărbaților. Sukra este bindu, nodulul de unde pornesc toate. Toată viața porneşte din sukra şi rajas. Ele sunt bucurie. Lotusul îşi are sămânța adânc în mâlul lacului, apoi floarea lui se desface la suprafață, în aer. De aceea lotusul este simbolul înțelepciunii şi totodată al femeii. Lotusul este simbolul lui Lakshmi, nevasta lui Vishnu. Ea este Mama Zeiță. Ei, şi ce face o mamă? Îi trimite pe copii afară, la joacă, apoi îi cheamă înapoi, înapoi acasă. Îi cheamă acasă, pe pământ, spre moarte. Lotusul este neantul. Voi, în Occident, sunteți speriați de neant. „Salvează-mă de neant, mare şi bărbos Iehoval", strigi tu şi îți imaginezi că El zice de pe cruce: „Astăzi vei adăsta cu Mine, în rai", când de fapt el zice doar: „Mi-e sete". Voi, cei din Occident, vă temeți de neant şi de frumusețea lotusului. Trebuie să înveți să proslăveşti lotusul. Bărbații şi femeile deopotrivă trebuie să învețe să proslăvească ceea ce are o femeie la rădăcină. Există această expresie „mâncători de lotus". Adică cineva care doarme. Dar de fapt mâncătorul de lotus nu doarme, este foarte treaz, conştiința lui s-a înălțat la limita maximă, conştiința lui nu mai este prizoniera eului. Ce este eul? Este ahamkara. „Aham" este sunetul pentru „eu", eul produce sunetul „eu". De îndată ce, în timpul evoluției, prakriti a învățat să spună „eu", a simțit la început teamă, apoi dorință. Aceasta este ahamkara.

Cel care învață să proslăvească lotusul, să-şi dizolve chittavrittis în conştiința lotusului, acel bărbat – sau femeie, pentru că femeia e în bărbat şi bărbatul în femeie – acel bărbat sau femeie „tu", ştiind că „tu" este identic cu „eu". Tat tvam asi; că tu eşti. Tu eşti atman, brahman, adipurusha, Omul Universal. Acela sau aceea care ştiu asta sunt foarte treji. El sau ea mănâncă lotusul. El sau ea beau rajas, care nu înseamnă doar sânge, ci toate secrețiile femeieşti. Raja e nectar. Raja e hrana îngerilor. Raja e rasa, adică sublim. Rasa înseamnă şi „sevă". Seva divină sculându-se într-o femeie, asta e rajas. Un bărbat care nu e iluminat are această teama de neant, care se trage din a spune „eu". Când bărbatul are această teamă se îndreaptă spre femeie. Face dragoste cu ea. Îi inhalează aroma. Se uită în ochii ei negri şi îi vede-floarea roşie a gurii, când râde. Există un poem care spune: Scapă de ideea de doi şi fiți un singur trup". Teama resimțită se risipeşte. Ea e maya, e neantul. Cine ştie care este numele mamei lui Buddha, a cărui tată era numit Shuddhodana? [*un strigăt de departe*] Da. Era Maya. Buddha s-a născut din Maya.

Voi, cei din Occident, vă temeți de neant, pentru că vă închipuiți că Dumnezeu e unul cu barbă lungă, acolo sus, în cer, care vă va nimici. Vă gândiți: „Cum să fac să mă placă Cel Mare?" Vă gândiți: „Mă voi urî şi el mă va îndrăgi. Voi urî toate pizdele pentru că mă fac să mă simt sublim. Atunci Dumnezeu mă va îndrăgi foarte mult". Şi în India oamenii se torturează, să ardă eul şi teama lui. Stau goi puşcă pe cărbuni aprinşi. Se zgâiesc la soare până li se albesc ochii şi orbesc. Strâng din pumni până le cresc unghiile prin carne. Îi întrebi: „Te doare?". Ei zic: „Nu, mă simt bine. Mă bucur de samadhi". Asta este o cale. Calea lui „neti neti" – „nici una, nici alta". Nimic, iar atunci ce rămâne va fi bun. Este calea yoga. Mai este o cale, calea bhoga. Bhoga înseamnă „plăcere". Calea bhoga spune „iti iti" – „e aici, e aici." Buddha şi Brahma sunt în toate. În kama, plăcere. În rasa, nectar. Nu supune nu la nimic. Brahma, Buddha sunt şi în tine. Eşti acelaşi mister. Când eul se dizolvă, rămâne purusha. Mănâncă lotusul. Cel Mare nu te va nimici. Eşti Brahma. [*Tare*] OM. Buddha este al tău. Îl porți cu tine ca pe un fetus minuscul ghemuit în umbra minții tale şi tot aşa te poartă şi el pe tine. [*Şi mai tare*] **OMMM**.

[sfârşitul casetei]

26 iunie 1986

Domnilor,

Pentru a răspunde scrisorii dumneavoastră din 24 mai: fosta noastră contabilă şefă, Ma Prem Nitya Kalpana, datorită stresului indus de responsabilități, şi-a luat un concediu permanent, iar chestiunea notei de plată neonorate a celor şase limuzine Lincoln este cercetată de interimarii ei. Neregula din acte este formidabilă, dar sperăm să vă contactăm din nou, curând.

Cu un gând frumos, Shri Arhat Mindadali, M.A., Ph.D.
Suprem Meditator, Arhat Ashram

2 iulie

Dragă Jerry

Ce surpriză plăcută să primesc veşti de la tine! Da, sunt bine şi sper că şi tu eşti. Caracas trebuie să fie minunat în perioada asta – dar cred că e minunat în tot timpul anului, nu-i aşa, fiind şi la Ecuator, şi pe un platou, şi la mare, nu? Aici e *caniculă*, 40° nu e neobişnuit, dar cum lucrez intr-un

birou cu aer condiționat nu mă deranjează foarte tare, însă tot ieşind şi intrând din răcoare în arşiță, şi înapoi, am contractat una din răcelile mele nesuferite. Când eram mici dădeam vina pe tine că aduci acasă microbi din vestiarul băieților – acum n-am cum să dau vina pe tine, nu-i aşa?

Nu ştiu cu ce ştiri alarmante ți-a împuiat capul mama, dar mustrările tale camuflate sunt chiar amuzante. Şi învechite! Aici e un loc spiritual, dar şi unul de muncă serioasă, iar colegii mei nu sunt nişte hippies demodați sau drogați declasați, aşa cum sugerezi atât de dulce, ci nişte femei şi bărbați bine educaţi şi foarte integrați care încearcă să creeze un mod de viață alternativ pentru aşa numitul *Homo sapiens*, bazat mai degrabă pe însuşirile noastre superioare decât pe cele inferioare. Nu suntem nici primii, nici ultimii care se împotrivesc valului de gunoi consumatorist-materialist al capitalismului, dar efortul este cel puțin la fel de valabil ca al tău, oare, din câte îmi dau seama, se limitează la a-i suge pe venezuelenii care se îmbogățesc sugând petrolul din sărmanul lac Maracaibo. Eu nu *te-am* judecat nici când ai plecat în America de Sud şi eram, la vremea aceea, fata cuminte a mamei, şi nevasta tipică a unui doctor, femeia care îngrijeşte grădina tipică a unei case tipice din North Shore, eu am fost cea care l-a apărat pe Fratele mai Mic şi a sugerat celorlalți, deşi cam timid, fiindcă mama era încă o femeie feroce, că apropiindu-te de treizeci de ani poate aveai dreptul să faci ce vrei cu viața ta. Da, cu plăcere, deşi nu-mi amintesc să fi primit vreun mulțumesc.

Persoana căreia ar trebui să-i dai sfaturi viclene este scumpa noastră madre. Fără să fi fost niciodată cea mai pricepută administratoare a afacerilor ei sau ale familiei, mi se pare că o ia razna – purtându-se şi îmbrăcându-se ca o fluşturatecă de la mare de şaptezeci de ani (se uită cu o plăcere ineptă la un serial de televiziune, „Golden Girls”), acceptând rendez-vous-uri jenante la cină (presupun că la vârsta asta surescitarea rezidă în principal în mâncare, Dumnezeu ştie) cu un octogenar fost amiral, care îi face curte pe verandă, şi dedându-se la cine ştie ce, cu puținii bani lăsați de tati, dacă nu cumva i-a şi păpat. Şi-a găsit vreun broker tinerei şi şmechcr care a convins-o că e Hetty Green din South Florida – când îi va termina de „ajustat” bunurile, nu-i mai rămâne nici o obligațiune bancară. Există un întreg trib de indivizi în Florida – brokeri, pedichiurişti, maseuri, vraci, ajutori în gospodărie, asistenți medicali seducători – care mişună în jurul celor bătrâni şi senili, iar una dintre temerile mele, pe măsură ce mama o ia razna, e că o să dea toată argintăria ca bacşiş unui băiat care îi coafează palmierul din curte.

Nu e decât puțină apă albastră între tine şi ea, şi toți prietenii tăi hidalgos şi-au tras nişte apartamente în Miami, în cazul în care sandinistii

vin la putere – n-ai putea să dai o raită să vezi ce face mama? Intuiția mea îmi spune că e fraierită de *bărbați*. Să recunoaştem, întotdeauna i-au plăcut la nebunie – toate nopțile alea când îl târa pe săracu' tăticu' la vreun chef sau altul ca ea să poată să flirteze şi să se lase mângâiată pe țâțe, în timp ce sărmanul n-ar fi vrut decât să stea acasă, şi să se cufunde în cărți, să bea încă un whisky, lăsându-ne pe noi doi în grija vreunui monstru evanghelic, precum doamna Van Liew, or a fetei ăleia din Needham, ai cărei prieteni încercau să ne închidă gura cu prăjiturele cu marijuana. Gândeşte-te ce s-ar întâmpla dacă s-ar mărita din nou – cenuşa lui tati se răsuceşte în urnă şi toate lucrurile acelea prețioase de la Perkins şi Price şi Peabody împărțite cu frații noştri vitregi, lucruri din care sunt sigură că amiralul se va înfrupta cu lăcomie. M-aş duce eu până acolo, dar sunt prea ocupată – am devenit o persoană destul de importantă în angrenajul de aici, ceea ce e destul de amuzant.

O Zi a Independenței fericită, dacă îți mai aminteşti de ea, şi *devocion mucho* Esmeraldei şi celor şase micuți din minunata *tia,* şi *heranana politica*. Elementul latin pe care îl identifici în sud-vest nu e atât de distins precum cel din comunitatea ta din Monte Avila. De fapt, ți-ar plăcea aici, Jerry – multe activități târzii şi chiar mai multe oportunități de afaceri decât îți imaginezi.

Cu drag, în ciuda nedreptăților trecute şi prezente, Surioara ta

[casetă]

O, Doamne, dragă Midge, câte ni se mai întâmplă! Ce bine a fost s-aud toate noutățile, m-am simțit transportata înapoi în lumea reală. Ce păcat că atelierul de rame al lui Irving a fost tâlhărit. Da, cum spui tu, ar trebui să-i consolideze non-dependența. Bine că nu lăsa acolo opere de artă *adevărate*. Şi cât de trist cu soțul Donnei! Nu avuseseră nici un semn? E greu de imaginată vestea că vom ajunge toți la vârsta aia, când roata karmei ne va arunca intr-o altă configurație. Desigur, era cu zece ani mai bătrân decât ea şi nici Donna nu mai e aşa de tânără. Mă îngrijora întotdeauna felul în care respira în timpul ceremoniei de Salut Solar – un pic deranjant, să fiu sinceră. În ceea ce-l priveşte pe Ducky Bradford, nu mă surprinde. Ceva nu era niciodată în *regulă* cu ei, chiar şi atunci când eram foarte apropiată de el, poți spune că am fost chiar îndrăgostită. N-aş fi recunoscut asta acum patru luni, dar se vede că am scăpat de câteva inhibiții, între timp. Spune-i lui Gloria că a fi părăsită pentru alt bărbat nu e mai rău decât pentru altă femeie, e chiar mai bine, demonstrează că nu avea nici o şansă. Sigur, cel mai rău e că se simte prost – bărbații te fac să te simți prost, dacă nu eşti

atentă la fiecare pas al lor. Ceea ce ar trebui să realizeze o femeie este că şi ea e numărul unu, la fel ca un bărbat. Ştii – suntem condiționate să ne considerăm numărul doi, ca Eva şi Avis. [11]

Unde ajunsesem ultima dată? Nu pot să cred că mai eram îndrăgostită de Vikshipta şi călăream un excavator. Locuiesc acum cu alte două femei – nu chiar, din moment ce a treia, Nitya, a avut o cădere nervoasă, sau o supradoză de ceva, iar acum e la infirmerie. Era contabila şefă şi jongla cu toate conturile – nici nu-ți inchipui, Midge: au investiții peste tot, Kali Club, discoteci în locuri ca Germania Federală şi Israel, centre de meditație şi masaj, şi desigur librării, şi magazine de casete video în toate mall-urile şi centrele, comerciale din Statele Unite şi din lume – există o librărie foarte importantă în Bahamas, pe una din insulele periferice, unde n-ai crede că oamenii citesc prea mult, dar se pare că citesc, sau poate e mai mult o afacere de comenzi prin poştă. Modul în care pare să funcționeze partea de publicistică, inclusiv casetele video ale lui Arhat, ca aceea pe care i-am trimis-o lui Irving – în mod gratis evident din moment ce n-am primit încă niciun cec – şi lecţiile de yoga, şi de terapie pe casete video, toată branşa asta a afacerii îşi ține evidența prin librăria din Bahamas, pentru că legile bancare de acolo sunt mai lejere, poate pentru că e un teritoriu minuscul şi nu impun condiții opresive, pentru a încuraja fluxul de dolari. Ca om de afaceri, Arhat este minunat de deschis şi de tolerant – ori de câte ori un grup de sannyasini vrea să înceapă o afacere de spălat maşini, sau un restaurant, or serviciu de escorte, le dă voie să-i folosească numele şi fotografia şi culorile asfințitului. Bănuiesc că oricine poate arunca pe el ceva purpuriu şi o mala, şi să ofere servicii similare, dar oamenilor le place să vadă numele lui Arhat la intrare, sau iluminat undeva, oriunde, fiindcă înseamnă că oamenii – cei care operează afacerea – sunt întotdeauna la fel de senini şi de bine dispuşi, că nu beau şi nu se droghează pe stradă, şi, bineînțeles, munca fiind pentru noi proslăvire, nu de sclav, prost plătită, se percep prețuri mai mici. E o filosofie minunată, după cum vezi, din faptul că *funcționează*. Adică funcționează în lume la fel ca aici.

În fine, sărăcuța de Nitya, care fusese o analistă de acțiuni în Seattle înainte să-l vadă pe Arhat intervievat în „Donahue Show", e cam tulburată mental şi diferitele pilule şi injecții pe care Ma Prapti – ea e şefa de clinică aici, o femeie impresionantă, extrem de dedicată şi exact opusul colegilor lacomi de bani ai lui Charles de la MGH – i le administra lui Nitya, să-i mențină echilibrul, au început să aibă un efect contrar, iar prietena mea Alinga, cred că am pomenit-o data trecută, mă pregăteşte s-o inlocuiesc. Ştii

[11] Avis, a doua companie americană de închiriat maşini, după Hertz (n. trad.).

că mă pricep la cifre, m-am ocupat de toate facturile şi de formele de asigurare ale lui Charles, înainte să-şi ia secretară, pe curva aia de Marcelene Rabonowitz, cum s-a dovedit mai târziu. În fine, mi-a trecut, am depăşit stările de furie, de orice natură, ca de altfel orice fel de emoţii, în afară de iubire şi supunere. Charles îmi apare acum imposibil de insignifiant, ca un gândac care se târăşte pe o bucată de hârtie sau pe o placă de faianţă şi eşti sigură că, deşi arată ca un punct oarecare, dacă l-ai pune sub o lupă ai vedea că are colţi şi membre păroase, şi chestii cu care împunge, dar cui îi pasă? E destul de tăcut de când s-a dus s-o spioneze pe Pearl – pariez că l-a pus la punct. Nu-mi mai spune dacă te caută, dar nu fi rea cu el, de dragul *meu*. Ba nu, poţi fi cât îţi place de rea.

Stau aici în biroul meu, e al Alingăi, însă ea s-a mutat în locul Nityei, lângă cel al lui Durga, unde, atunci când nu e plecată pentru talk show-uri şi alte activităţi de popularizare, are un fel de anticameră la hacienda lui Arhat, despre care cred că ţi-am povestit data trecută, cu toată mobila argintie de prost gust şi biroul şmirgheluit. Toţi au ieşi să-şi facă siesta, dar ştii că eu nu pot dormi în timpul zile, sunt prea activă – Irving obişnuia să spună că am un corp subtil, mult prea energic pentru sthula mea. Dar e şi multă hârţogărie care trebuie ordonată, dosare şi facturi rămase de la Nitya – mormane de hârtii şi cifre, care nu se prea potrivesc, deocamdată – e prea mult ca cineva s-o scoată singur la capăt. N-ar trebui să spun nimic din toate astea, nici chiar ţie, mai ales despre situaţia finanţelor, deşi, în fond, există bunuri şi venituri substanţiale, şi donatori generoşi, în special femei şi văduve, fie din Beverly Hills, fie din Canada, foarte ciudat, nu par nişte locuri care să te facă să te gândeşti la bani sau budism, dar pe de altă parte sunt prea multe pierderi şi risipă, nu numai limuzinele lui Arhat, şi curelele de ceas cu diamante. Deşi fiecare munceşte fără să fie plătit, ca formă de proslăvire, ashramul nu a apărut din senin; s-au cheltuit milioane pentru căsuţele în formă de A, pentru rulote şi mall, iar acum Casa Bucuriilor Infinite – grinzile de fier sunt gata montate, dar aşteptăm să primim panourile de vinil în culorile asfinţitului – şi alte construcţii – numai un excavator costă şaizeci de mii de dolari, ştiai? – Sistemele septice şi de irigare, deşi amândouă ar putea fi mai bune, în special cel din urmă. Acum, în lunile fierbinţi, se abate o duhoare dinspre rezervoarele septice îngropate, iar râuleţul e atât de firav încât au trebuit să închidă Fântâna Karma, exceptând câte o jumătate de oră, în amurg şi la răsărit, iar pământul s-a uscat rău de tot, deşi Hanuman, supervizorul nostru agricol şi care preda sinergia plantelor la Michigan State, a achiziţionat mile şi mile de pânză, să acopere anghinarele şi roşiile hibride. Nici armamentul şi echipamentul de supraveghere al forţelor noastre de pază nu l-am primit pe gratis. Crede-mă,

Midge. Comandantul lor, un tânăr drăguț, Agni, e foarte apropiat de Durga şi tot timpul stă în biroul ei, şuşotind şi strigand şi râzând., dar nu cred că se poate nega faptul că avem nevoie de paza asta, cu toată ura din lume împotriva simplei păci şi iubiri. Procesele costă şi ele – diverse autorități foarte importante şi arogante pretind că am abuzat de dreptul de folosință al apei, că am încălcat legi de zonare şi de exploatare a terenului, chiar şi legi de imigrație – vor să-l trimită pe Fritz înapoi în Germania şi pe Arhat în India! Cu asta eşti recompensat în ziua de azi, când faci deşertul să înflorească şi oferi săracei noastre lumi otrăvite un exemplu de stil de viață cu o clasă sau două deasupra robotizării imbecilizante. Îți spun toate astea ca să-ți faci o idee despre harababura cu care mă confrunt în noua mea poziție.

Mă întrebi de Arhat. Ce pot eu să-ți spun şi tu să nu ştii din toată publicitatea care i se face? – În afară de faptul că de foarte aproape pare cam trist, iar eu am un ridicol instinct matern față de el. Îl văd acum destul de des, de obicei împreună cu Alinga sau Durga, or Satya, care răspunde de marketing şi de multe ori am impresia că i se pun vorbe în gură, din moment ce el nu reacționează în nici un fel când i se prezintă o urgență sau alta, doar zâmbeşte intruna, şi arată de parcă ar vrea să fie altundeva. Desigur, el *e* jivan-mukta, adică în nirvana cu adevărat şi rămâne pe pământ doar din politețe, oarecum – cam singurul luciu care îl dinamizează este ideea de cât mai multă publicitate pentru ashram, chiar şi cea care nouă, celorlalți, ni se pare negativă. De exemplu, insistă să fie dus cu maşina în fiecare după-amiază până la Forrest, să-şi cumpere un o coca-cola dietetică, dintr-un automat de lângă stația de autobuz – de fapt nu chiar o stație, doar un adăpost de ciment de lângă motel

— Şi de fiecare dată apar tot mai mulți demonstranți, țărănoi, localnici şi mexicani penticostali, furioşi pe una sau alta, cel mai mult pe Arhat, că e atât de natural de superb, aşa că Agni trebuie să trimită acum un microbuz plin cu forțe de securitate pentru a preveni un atac şi care, în schimb, aduce tot mai mulți țărănoi cu carabine şi ciomege şi frânghii – asta nu pentru că n-am avea coca-cola dietetică chiar aici în ashram, iar când Durga i-a spus asta, el a zâmbit şi a zis – aş vrea să-l pot imita – „Trebuie să le-o traşşem la labajiii ăşştia. Mă amuşşşă pe mine şi îl amuşşşă pe Buddha”.

[*Renunțând la accent şi devenind conspirativă.*]

Midge. Tocmai mi-a venit cea mai nemaipomenită idee. E de *speriat*, atât de nemaipomenită e. Data viitoare când mă duc la el aş putea lua reportofonul cu mine, în sutien, sub sari, în aşa fel încât micuţul grilaj care culege sunetele va fi acoperit doar de un strat de mătase, poate pot prinde ceva din conversație pentru tine şi Irving şi fete, să-l ascultați! Va fi strict

confidențial, desigur – dar vreau să împărtăşesc cu voi prezența lui neprețuită, când încă se poate. Va fi şi o bucățică de istorie – nu cred că ashramul, asta *entre* numai *nous*, va dura o veşnicie. Cred că e un pas prea mare pentru unde e acum lumea. Presiunea exterioară – toți avocații şi reporterii şi pompierii şi oficialii comitatului au devenit o privelişte atât de obişnuită încât nici nu mai incantăm şi nu mai zdrăngănim din tamburine ca înainte – toată această presiune dinafară începe să se resimtă, fiecare pare speriat şi neîncrezător – Ma Prapti zice că nu mai are destule paturi pentru drogații supradozați, iar Durga bântuie cu fața ei albă, de cretă, şi ochi verzi, holbați, ca de meduză, iar scumpa mea prietenă Alinga e tot mai distrată – uneori, sincer, cred că sunt singura întreagă la minte. Căldură, fără glume, e teribilă! Cincizeci, cincizeci şi două de grade în fiecare zi, de la unsprezece la patru. Locul unde mă duceam de obicei să fiu singură cu mine, la stâncile stacojii, e acum un cuptor, chiar şi în amurg. Nu înțeleg cum şopârlele scapă să nu fie prăjite. Fii recunoscătoare pentru briza mării şi pentru stejarii şi arțarii umbroşi. Când mă gândesc că dormeam sub plapumă chiar şi pe vremea asta! Dacă ți se pare că mi-e dor de acasă, poate e adevărat. Mi-e dor de mare şi sinceră să fiu nu mi-ar strica o duşcă de Jack Daniel's, cum făceam după yoga, să se aşeze shakti şi vrittis-urile stârnite, după ce Irving pleca. Oops, n-ar fi trebuit să las asta, dacă îl laşi şi pe el s-asculte. Nu ştiu cum să şterg ce-am înregistrat. Fie ce-o fi, am zis destule, mai păstrez bandă pentru mai târziu, pentru ce-am promis.

[*Gâfăind*] O.K., Midge, îi dăm drumul. [*Zgomote. Atingerea unui deget şi a îmbrăcămintei, amplificate. Fâşâit acompaniat de ce-ar putea fi bătăile inimii. Linişte îndelungată şi ceva nedesluşit. Voci femeieşti, dificil de identificat. Vocea de bărbat indicată în italice.*] Shanti, guru.

Namaste, maestre.

Namaste, naikas.

Haideți, să n-o mai frecăm.

Durga, nu fi necioplită. Doar pentru că eşti speriată deAuzi la ea. La prințesa hrănită cu cereale. Îți vine uşor să spui cuiva nu face asta sau alta. Pentru tine aici nu e decât altă experiență de colecție. Nici eu n-aş fi speriată în locul tău. Când totul se va duce de râpă te vei întoarce în Cedar Rapids şi tăticul tău îți va cumpăra o săptămână de vacanță în Guadelupa, la un Club-Med, numai pentru fetițe.

Vai, vai, iar te-a apucat. Dragă Durga. Eşti nedreaptă. Sunt la fel de dedicată ca tine.

De ce să se ducă totul de râpă? Cum, când totul e atât de minunat? Dedicată propriei tale artha, asta eşti. Dedicată propriei tale kama şi padmei micuței tale colege de cameră. N-ai putea s-o rogi să-şi țină gura dacă nu

pricepe nimic? De-abia a venit aici, pentru numele lui Duirmezeu.

Nu e micuță. E impunătoare.

Ştie destule. Se bate cu dezastrul din acte lăsat de Nitya, în timp ce tu, cu marele tău talent la sporovăit în talk-show-uri, le-ai împuiat capul ălora din Phoenix, cu cât de ordinari sunt toți reprezentanții oficiali ai statului ăsta.

N-am zis ai statului, numai cei din Dorado County. Şi m-am abținut să zic ceva murdar despre ordinarii din FBI şi INS.

Mie mi s-a părut delicios. Prezentatoarea programului, gazda talk-show-ului, cu fața ei emailată şi microfonul minuscul din rever, uitase să mai vorbească mieros. A suferit şocul iluminării în fața a milioane de telespectatori.

Şi în timp ce tu te jucai prin canion cu băieţaşii pistruiați din forțele de securitate, eu cu Satya şi Prapti ne omoram cu băşinoşii ăştia din comitat care nu se mai termină.

Inspectorul de construcție zice că întregul sistem septic e ilegal şi va trebui dezgropat înainte de a începe să fiarbă. Zice că stăm pe un vulcan, vorba vine, şi nu putem avea canalizare pentru căsuțe, că în cererea inițială erau numite „corturi adaptate pentru iarnă".

Altul, de la comisia de expertiză medicală, zice că pretinsa noastră clinică nu e decât un punct de distribuție a drogurilor.

Asta e calomnie. O insultă. Am toate autorizațiile, totul este autorizat şi ei ştiu asta.

E vorba de provocare şi tracasare, asta vor. E tot ce ştiu. Nişte ordinari. Cowboy, ordinari fascişti şi ignoranți.

Trebuie să te pui şi în locul lor. Sunt presați Gura. Alinga, nu poți să-i închizi gurița drăguței tale? Chiar dacă e de două ori mai în vârstă ca tine De ce să tacă, Sarah? Ea se referă la fapte concrete, în timp ce tu bați câmpii.

Lăsați-o pe Kundalini să vorbească.

Vroiam să zic că cei din comitat sunt presați de oficialii statului Arizona, la rândul lor stresați de cei care fac lobby pentru ecologie, de presă şi de toată media. Din punctul lor de vedere, noi am făcut de râs Arizona. Dacă am putea să nu le mai dăm apă la moară, să fim mai puțin agresivi cu cei din comitat, care, la urma unnelor, au fost primii Nu ştii nimic despre ordinarii ăştia căcăcioşi. Au carabine. Sunt protestanți fanatici, fără scrupule. Vii aici dintr-o suburbie cochetă din Est şi crezi că instituirea Regatului Buddha în bârlogul fasciştilor e acelaşi lucru cu a da un chef pentru nişte zilieri beliți.

Poate dacă am înceta să le mai spunem fascişti. Nu sunt decât americani.

N-o mai pot auzi. Maestre, nu mai pot. Nu mai suport vocea ei, de

fandosită din Țara Bclşugului. Uite cum se tot mângâie pe piept, de parcă ar spune „Vai, dragă”. M-au scârbit emanațiile ei din ziua în care a venit – am ştiut că nu ne înțelege şi nu ne va înțelege vreodată, că noi încercăm să facem ceva nou aici, şi noul întotdeauna trebuie să distrugă vechiul. Vechiul *eu* trebuie distrus. Ea nu înțelege asta. Nu aude înțelepciunea ta. E plină de phalatrishna, până în albul ochilor. Pun pariu că nici nu ştie ce e phalatrishna. Mă doare s-o ascult, pe cuvânt. Mă doare fizic. Vocea ei râzgâiată mi se insinuează în cap ca burghiul dentistului.

Haide, Durga. Tu eşti cea care nu se mai termină. Poate ar trebui să te odihneşti o vreme, în clinică, împreună cu Nitya.

Nu mai sunt paturi disponibile. Nici tranchilizante nu mai avem.

Înseamnă „pofta de fructe”. Phalatrishna înseamnă setea de rezultate care să satisfacă eul. Nu sunt aşa. Nu mi-e poftă decât de o mai mare glorie a lui Arhat, ca pacea resimțită în iubirea lui să se extindă pentru toți.

O, Doamne, auzi la ea! Ce papagal isteric!

Am spus: Lăsați-o pe Kundalini să vorbească. Ce găseşte ea în actele de contabilitate ale lui Nitya?

Încă deținem bunuri considerabile. Dar nu atâtea. Câte s-ar cuveni în urma extraordinarelor cheltuieli. Şi nu mai sunt ce fuseseră odată. Iar vânzările de cărți, casete, postere şi T-shirt-uri au scăzut, toate. Săpunurile parfumate şi uleiurile de baie, şi bețigaşele chinezeşti au rămas la acelaşi nivel, dar mi-e teamă că încasările n-au fost niciodată substanțiale. Cel mai grav e că multe centre regionale de masaj şi meditație pur şi simplu au preferat să dea faliment decât să se conformeze politicii de centralizare impuse.

Centrele alea erau nişte vizuini. Colcăiau. Unii habar n-aveau ce e masajul-terapie, sau bioenergia. Nu erau decât nişte bordeluri.

Durga dragă, ai devenit o mironosiță. Erai atât de amuzantă altădată.

Da, genul tău de amuzament.

Totuşi, centrele îşi ofereau serviciile şi împărțeau profitul cu Trezoreria Iluminării, în schimbul folosirii imaginii lui Arhat.

Şi inspirația lui. Nu uita să papagalizezi asta. Ex*em*plul *iubirii* lui.

Exact. Munca era proslăvire şi erau fericiți, cum suntem şi noi. De ce să-i desființezi? L-ai terorizat pe toți, pretinzându-le tot mai mult, o felie tot mai groasă, spunându-le să-şi fure părinții, să mimeze boli pe care nu le aveau, să braconeze droguriNu le-am spus nimic de droguri.

Le-ai spus să adune bunuri de pe unde pot. Cele două samiyasini care au fost prinse cu cocaină în Nogales au declarat c-au fost spălate pe creier, să execute porunca divină.

Sigur că putorile alea au declarat una ca asta. Orice, ca să-şi salveze

pielea.

Mă deranjează soarta T-shirt-urilor.

Durga, te-am *auzit* spunându-le celorlalți sannyasini, la darshan, ca în timpul vizitelor acasă să fure bijuteriile mamei şi îi vor face o favoare.

S-ar putea să avem nevoie de un alt scandal pentru a genera mai multe vânzări de T-shirt-uri. În America există mereu riscul de a fi uitat. Moda se schimbă cu o viteză neruşinată.

Am spus că şi-ar ajuta părinții din punct de vedere spiritual. Şi asta ar face. Ce se întâmplă cu tine, Alinga? Persoana asta te-a reinfectat cu valori burgheze? Toată polologhia ei e burgheză. Am rămas oare singura femeie, bărbat sau creatură care mai încearcă să creeze un viitor?

Asta sună ca ceva ce ar spune un burghez, dacă vrei să ştii.

Arăți la fel de înfoiată şi de arogantă ca ea, spunând asta. Aceeaşi uşoară clătinare din cap, micile încrețiri trufaşe din colțul gurii. Poate că tu eşti papagalul.

Dragă Druga, dacă ai asculta de Maestrul nostru şi n-ai încerca să devii tu unul.

O, asta-i prea scârnav. E prea facil. E murdar şi, ştii asta.

Nu ştiu. De ce-aş şti? Toată lumea din ashram, până la cel mai amărât samiyasin, ştie că încerci să-i iei locul, dar n-ai chemare. Trebuie o mână uşoară, dragă. Eşti grosolană. Tu eşti fascista, nu săracii cowboy şi indieni, şi inspectori de canalizare.

Ma Prapti. Ai auzit-o pe curva de lesbiană. Ai auzit ce zic scorpiile astea despre mine. Spune ceva.

Ce altceva? Spiritul aventurii noastre se alterează. Ai putea zice că e contaminat. Mulți din cei care vin la clinică e pentru că sunt nefericiți. Înainte erau fericiți, chiar şi când erau foarte dezechilibrați.

Ordinea trebuie lăsată să izvorască din dezordine. A impune ordine înseamnă a crea alt strat de dezordine.

Auzi. Nu mă provoca şi *tu.* Cu limuzinele tale idioate. Pietrele prețioase ostentative. Nici un jivan-mukta onest n-are nevoie de tone de nestemate nefolositoare.

Amitabha trece grea de giuvaere prin Regatele Buddha din Apus. Milioane de flori de giuvaer tremură pe unde trece, prin pădurile falnice de giuvaere.

O, iubite Cristoase. Las-o moartă, Art.

Art?

Aşa-i zice ea.

Chiar?

Ascultați, voi toți. Există o conspiratie care urmăreşte să ne distrugă.

Statul ne dă în judecată, comitatul, fanaticii de la Păstrați Arizona Curată, părinții sannyasin-ilor care au murit de hipotermie după ce s-au întors de la Kali Club –

Şi *de ce* ne dau în judecată, dragă Durga? Pentru că tu continui să-i provoci. Pentru că ai transformat acest vis fermecător al Tărâmului Buddha în comandament gestapovist.

Pentru a menține ordinea. Pentru a ne apăra intimitatea. Ca femelele lipitori, ca tine, să se poată plimba cu zâmbetul acela pe față şi să sugă din următorul trup apărut.

Poate dacă am face un anunț, cum că aş fi atins un nou palier al iluminării Presa e sătulă de iluminarea ta. Oricum, n-au crezut niciodată în ea. Acum vor scandaluri. Ca întotdeauna.

Vor raja. Vor acțiune. Ha.

Ah, nu vreau să par obsedată de detalii, dar am observat câteva probleme concrete, analizând documentele contabile. Sunt extrem de multe convorbiri internaționale, din Uma Room şi din hacienda. Australia, Thailanda, Scandinavia. Sume enorme, chiar dacă numerele sunt formate direct.

Ce vrea să zică acum? C-ar trebui să ne jurăm muțeniei? Să renunțăm la internaționalism şi să ne limităm la convertirea ordinarilor din Dorado Fcounty?

Iar cheltuielile de călătorieTrebuie să mă mişc, să fiu văzută. Trebuie să solicit suport. Trebuie să contactez centrele astea păduchioase pe care le îndrăgeşti atât de mult.

Dar hotelurile în care stai şi numărul de însoțitori pe care îi iei cu tine în expedițiile Nu sunt expediții. Sunt raiduri în teritoriul inamic. Am nevoie de fiecare soldat. Vikshipta face o prezentare mesmerizantă, iar dacă oamenii nu aud un bărbat vorbind despre Calea de urmat îşi închipuie că nu e decât voodoo isterizant de menopauză. Satya are relații peste tot şi o minte pentru detalii – fără ea n-aş avea nici un pic de vizibilitate. Nagga a învățat multe lucruri şi îi vrăjeşte pe oameni; toți o adoră, chiar şi ultimul cinic. Şi cine eşti *tu*, să mă justific în fața ta? Alinga, Ma Prapti: de ce mă provoacă asta, un novice, creatura asta interlopă? Tu ai fost cu Maestrul în Ellora? Tu ai suferit trei ani de dizenterie şi şaisprezece interogatorii la poliția indiană? Nu văzuseră niciodată o roşcată, nu se mai săturau de mine.

Sunt convinsă.

E vorba de sannyasinii din câmp şi din bucătărie, de cei care fac paturile şi construiesc drumuri, care fac cele mai grele munci, ei îşi dau foarte bine seama Să-şi *dea*! Ordinari ticăloşi. Le oferim momentul de vârf al vieții lor. Nici o responsabilitate. Nici un sentiment de vinovăție. Doar sex şi

dans şi îngânat Om şi privit cum Dumnezeu trece pe lângă ei într-o limuzină. Şi care e contribuția *lor*? Că muncesc îndeajuns ca să-i putem hrăni. Nu merită să-i hrănim – bucătăria merge într-o mare pierdere, iată de ce trebuie să mă plimb şi să cerşesc, încercând să impresionez, pentru a obține contribuții care să ne permită să-i ținem pe paraziți în paradisul de aici. Americani răsfățați, bagă-n ei ca porcii. Ar trebui să mănânce mai puțin. Mesele sunt mult prea extravagante – în India sannyasinii se mulțumesc cu o lăcustă crudă şi o lingură de orez pe zi, sau două. În Irlanda au rezistat generație după generație cu un cartof pe zi şi tot au scris cea mai grozavă poezie din lume. Nu-mi cereți să-mi fie milă de nişte yankei graşi şi lacomi care ar hali întreaga lume dacă n-ar exista ruşii. Se presupune că vin aici oferindu-ne toate posesiunile lor lumeşti, ca exercițiu spiritual fundamental, cel mai neînsemnat gest pe care pot să-l facă şi, aşa cum mă vezi, toți au milioane ascunse în bănci. Chiar în camera asta – ei îşi dau foarte bine *seama*, doar asta vroiam să spun, de teribilele inegalități de aici. Bineînțeles că vor ca Maestrul să aibă toate nestematele pe care le doreşte, ca semn exterior alZi-o! Al grației lui interioare! Vedeți! Pe sub sari-ul ei curva tot ca o creştină gândeşte! Ca o mică putoare anglicană!

Asta-i prea de tot. Nu mai suport.

Perfect. Nici umila ta servitoare nu mai poate. Am fost umilită şi huiduită îndeajuns astăzi. Am înghițit destul rahat de la ființa asta – micuța Miss Priscilla Pelerina, de față aici.

Dar Durga, dragă, ce ne facem? În general.

Nu numai tranchilizante şi antidepresive. Nu mai avem antibiotice pentru boli venerice, cele care mai pot fi tratate, şi litiu pentru maniaco-depresivi…

Şeful Comisiei Comitatului şi şeriful ne-au amenințat că vor cere să se emită mandate…

[*Linişte Foşnituri. Bătăile inimii*?]

Doamnelor, toate vă uitați spre mine.

Eu nu. Am renunțat de mult la tine, sincer.

Vă uitați la mine pentru că nu v-ați făcut lecțiile suficient de bine. N-ați practicat àsanele voastre Nu v-ați distrus eurile. De aceea simțiți teama şi incertitudinea. Sunteți pline încă de gunoi. Nu vă pot scăpa de gunoi. Trebuie să vă scăpați singure. Când sunteți klishta, când trăiți vairagya, răspunsurile vor sosi. Banii vor sosi, sau banii nu vor sosi. Oamenii vor veni, sau nu vor veni. Comisarii comitatului ne vor regula, sau vor fi regulați. Totul e unul. Totul este indiferent. Totul este mai puțin important decât clipitul ochiului lui Buddha.

Iisuse Cristoase. Şi se mai zice că ăsta-i bărbat.

Două mari concepte îmi dau ghes. Unu, doresc să ajung invitat, ca oaspete amuzant, în show-ul lui John Carson. Cred că el atinge multă lume în noapte şi asgfel va re-energiza tabăra noastră. Şi e amuzant. Iar acest Ed McMahan. Această presupusă feudă cu. Ioan Rivers şi toată barfa asta din Hollywood. Ha. Doi, lăsați-o pe Kundalini cu mine, voi puteți pleca. Trebuie să discutăm despre pietrele mele prețioase. Poate va trebui să le sacrific pentru contabilitatea ei nemiloasă.

Fă-o, Art.

Shanti, Maestre.

Voi două, purtați-vă frumos acum.

[*Voci ininteligibile, stingându-se. Linişte. Bătăi de inimă*]

Nu e adevărat, când urâta Durga spune că eşti scundă. Eşti înaltă.

Un metru şaptezeci şi şase. Şaptezeci şi şapte, de fapt.

Nu eşti tânără, dar ai pielea fină. Ai părul negru şi abundent. Postură excelentă. De aceea te-am botezat Kundalini. Pentru ca ea să poată ascensiona Sushumma, coloana trebuie să fie foarte dreaptă.

Mama era extrem de drastică în privința posturii. Postura, care furculiță să ridic şi cum să aşez cuțitul ca ospătarul să ştie să debaraseze.

Această mamă. Unde e ea acum?

Florida.

Trebuie să fie foarte bogată.

Nu chiar, Maestre. De fapt, cred că îşi iroseşte averea în investiții proaste, mica sumă pe care i-a lăsat-o tata.

Probabil consideră ashram-*ul nostru o investiție proastă.*

Aşa e, pentru ea. Nu pentru mine. E minunat aici.

Ai o prietenă bună în Alinga, poate. Şi ea e înaltă, dar nu atât de impunătoare şi de dreaptă cum e Kundalini.

E foarte frumoasă.

Într-un fel periculos. Felul unei flori. A absorbit prea multă indiferență, nu vairagya cea sfântă a yoginilor, ci a acestei țări, a suprafeței plate şi a imensității care îi împing pe locuitori la sarcasm şi genocid. Mă refer la Vestul vostru. Estul e mai asemănător Indiei. Îi paşte – asta e expresia? Îi paşte o mare poftă, energia poftei. Tu ai acest apetit, această energie. Alinga nu. Ea se înmoaie deja. Dă rateuri. Părul ei e nespălat. Începe să se ofilească. Ca o floare tăiată.

E fost foarte bună cu mine.

Ți-a arătat noi asane, cred. Dar ai avut un soț odată?

Bănuiesc că-l mai am. Era – este – doctor. Destul de arătos. Foarte eficient şi preocupat de munca lui. Un internist la Massachusetts General Hospital.

Totuşi, după câțiva ani cu această minune tehnologică, ai devenit plictisită. Ai ales yoga. Ai avut câteva aventuri.

Nu multe. Am fost întotdeauna o fată cuminte.

Şi eşti o fată cuminte şi aici. Scrisorile tale sunt excelente. Poți întocmi documente contabile valide. Încă nu pari a fi contractat nebunia.

Nebunia?

După cum ai văzut, cu Ma Prem Durga. După multe servicii valoroase aduse lui Buddha şi Vishnu, ea devine iritabilă. Devine condamnată să greşească şi inundată de nemulțumiri. Pierde tactul spiritual. Marcată de acest stres de a conserva idealul religios, de a nu pierde trena. În lumea largă, responsabilitatea e periferică. În lumea noastră restrânsă, responsabilitatea e intimă. Nu există Marele El care răspunde de toate. Noi suntem Marele Eu. E intens.

Chiar şi pentru tine, Maestre?

Foarte intens, în vasanele mele, cred. Toate aceste operațiuni – muncile agricole, terapiile, editurile care mereu îmi multiplică imaginea, librăriile care vând aceste imagini şi darshanuri, cu multe erori tipografice, magazinele care vând haine în culorile asfințitului, magazinele naturiste, şi cabinetele de masaj din aceste multe locuri, şi din străinătate, pe care Durga trebuie să le viziteze cu atâta cheltuială – toate acestea funcționează impulsionate pe energia mea spirituală. Zâmbeşti, de ce?

Ele se *bazează* pe energia ta spirituală, ele funcționează impulsionate *de* energia ta – ambele sunt corecte.

Aşa. Aceste lucruri sunt impulsionate de mine, cum zici. Engleza e ciudată în cuvintele mici. În germană e la fel, mici cuvinte care planează şi care numai vorbitorii nativi le pot aplana corect. Deseori m-am gândit că limba aceea e mai ciudată decât pare. Comunică informația, ne dăm seama de asta, da, dar totodată impune un cod tribal, o modalitate de a nu-i lăsa pe alții înăuntru. Este acea arborescentă care, existentă în bancnote, demască falsificatorii de bani. Religia hinduistă şi, într-o mai mare măsură, cea jansenistă, posedă această arborescentă respingătoare, care, pentru a fi ideală, trebuie să fie nesfârşită, care aglomerează mintea până ce mintea explodează, şi poate accepta iluminarea. Te iert pentru că ai zâmbit la Maestrul tău.

Îmi place şi cum pronunți „dragoste”. Draguşşşte.

Kundalini îl tachinează cu cruzime pe bietul, extenuatul ei Maestru. Chiar şi ea e impulsionată de mine. Sannyasínii albine care se întorc după zece sau douăsprezece ore de muncă în soare, ca proslăvíre, imaginându-şi că au devenit nişte sfinți îndreptățiți să danseze toată noaptea la Kali Club, să se înfrupte din droguri şi să zboare în înalturi, dar de ce li se permite asta, cum le

vor uşura aceste eşalonări naşterea chittavrittisurilor lor. Ei sunt impulsionați de mine, de energia mea spirituala, de lipsa mea de orgoliu. E fals să declari că toate lucrurile au o determinare materială. Toate lucrurile materiale au o determinare spirituală. Care crezi tu, Kundalini, că este esența lumii, esența lui prakriti?

Esența ei este iluzia.

Nu. Asta ar fi prea simpatic. Esența lumii este durerea. Este dukkha. Dukkha şi frica.

O, vai.

Adevărat. „O, vai" e adevărat. Tu nu simți dukkha şi bhaya pentru că sunt cu tine. Dar durerea şi frica cenzurate în tine mă agresează pe mine, am supt-o din tine, se scurge în mine ca într-un vid. Groaznică teroare., Numai bărbaţii şi zeii pot suporta o astfel de teroare. În ce priveşte animalele, moartea survine într-o clipită. Cu oamenii, la fel, când sunt într-adevăr năpăstuiți, e gata într-o clipită – încremenirea animală survine cu milostenie. Dar un om în agonie se poate crampona în neştire de abis şi bhaya, această teroare invizibilă declanşată de faptul că eşti viu. E larma milioanelor de demoni ai morții sloboziți de Mara în noaptea iluminării domnului nostru Buddha.

Vrei să zici că nu e uşurare? Nu e scăpare? *Este, pentru discipol, Nu pentru Maestru. Este pentru albine, dar nu pentru matcă. Fiindcă, acceptând să fiu un guru, îi permit lui prakriti să-mi contamineze purusha, s-o intensifice. Îmi ofer la schimb* atmanul. *Pentru acest păcat suport această oribilă intensitate. Probabil energia mea nu mai alimentează întreprinderea noastră. Poate filtrul meu de ulei e murdar. Poți s-o adulmeci, frica mea, murdăria mea? Vino mai aproape.*

[Foşnet]

Dar tu nu te simți niciodată atât de murdară?

O, da. Mama mea *Sari-ul tău cade aşa de plăcut. Arăți ca o indiancă. Nu mai ai nevoie decât de perla de deasupra nării şi de tikka, cel de-al treilea ochi, între sprâncene. Ai ochii unei femei indiene. Frumoşii ochi negri ai resentimentului. În India femeile sunt proslăvite şi degradate. E o combinație bună.*

Nu cred că un jivan-mukta poate resimți frica. Atingând samadhi, el s-a debarasat de kama şi krodha, lobha şi bhaya.

Da, el este mukta, s-a eliberat, dar el este şi jivan, viețuieşte. Aceasta e tensiunea lui. Aceasta e duplicitatea lui.

N-ai putea să te retragi mai adânc în purusha, să te luminezi şi să devii curat?

Ah, Kundalini, nu pot. Sunt permanent, cum se spune, în joc. Trebuie să inspir ashramul. *M-am gândit să mă ascund după un paravan de femei, dar,*

după cum ai văzut, se ceartă, produc vibrații nocive.

Şi femeile resimt frica.

Nu. Când o resimt este bărbatul din ele care se teme. Nu există teamă în femeia însăşi. Ea e o zeiță. Să o atingi înseamnă să simți cum se risipeşte frica. Coapsele tale sunt solide. Soțul tău îți admira coapsele? Le îmbrățişa noaptea, pentru a se alina?

El *Picioarele tale arată bine în sandale. Ce degete lungi şi drepte. Atâtea femei americane, asta am crezut când am sosit pe acest continent, au degetele de la picioare urâte, fiind strivite în pantofi ascuțiți.*

Mama mea a crezut în pantofi delicați pentru copii. Toată vara umblam desculți, mai ales în Maine şi când am închiriat o casă de vacanță pe Martha's Vineyard..

O femeie e flacără. O femeie e fum. O femeie e Radha, leoarcă de sudoarea iubirii. Sudoarea rasa. Sânii tăi [*Foşnet Bătăi de inimă, mai tari.*] Nu. Nu sânii. Nu astăzi.

[Râsete.] Neti neti? E ceva în neregulă cu sânii tăi?

Nu, oamenii... adică Charles *A, acest Charles. E în calea mea. Nu cred că l-ai ars de tot.*

Îmi pare rău. Nu sunt pregătită, în sinea mea – pentru acest pas ascendent. Trebuie să plec, să mă gândesc. Trebuie să meditez.

Meditează bine, Kundalini. Mă poți ajuta.

Cum? Nu contează. Presupun că înțeleg.

Poate nu înțelegi bine. Dorința mea, kama mea, este să transform trupul tău în spirit. Am această putere. Bărbatul priceput are această putere. Îți făgăduiesc ceea ce e numit Paramahasukha – purusha instantanee.

Sună promițător. Maestre, trebuie să plec.

Atunci pleacă. Fie ca tu să te înalți în Sahasrara. Fie ca Shakti să se împreuneze în tine cu Shiva. OM mani padme H UM.

O, Midge, abia că mai pot gândi, abia că mai pot vorbi, nu mi-am închipuit asta niciodată – eram înfricoşată că o să mă atingă între sâni. Acum ce mă fac? Nici n-ar trebui să-ți trimit caseta, dar nici n-o vreau asupra mea – imaginează-ți că Durga ar pune mâna pe ea, sau Vikshipta, amândoi mă urăsc deja enorm. Dar cred că ar fi o blasfemie să şterg caseta – adică după tot ce s-a spus şi s-a întâmplat el este un fel de zeu, în orice caz unul de care ne-am putea apropia cel mai mult. Nu m-a bruscat, parcă orbecăia şi părea destul de mulțumit că l-am refuzat. A fost trist. Dar cel mai rău – O, Doamne, îmi vine să plâng, dintr-o dată simt c-aş putea plânge, doar să mă descarc – cel mai rău a fost că nu m-am simțit atrasă de el, nu cred, nu în felul acela. Adică îl iubesc, la fel cum îl iubiți voi, tu şi Irving. – Îl

ador mai mult ca oricând, mai ales acum, când l-am văzut de aproape, nu într-un video cu purici sau poster vechi, l-am văzut *respirând* şi i-am simțit câmpul de energie. N-am trăit niciodată aşa ceva, toți bărbații în comparație cu el sunt fie brute, fie nişte pămpălăi. Deşi nu e nemaipomenit de frumos, nu e atât de arătos ca în postere. E chiar scund. – Vorbeşte mereu de înălțimea mea, deşi tu ştii că nu sunt prea înaltă pentru o americancă – Gloria e mai înaltă, chiar şi tu eşti – are burtică şi o strungăreața drăgălaşă – probabil ceva ce li se face copiilor indieni în pruncie, pentru că ştii, circulă povestea asta c-ar fi fost mutilat să poată deveni copil-cerşetor – şi am senzația că sub turbanul de lână e destul de chel, ca toți bărbații cu păr sârmos – îl poți vedea pe lângă urechi, unde nu ajunge turbanul, şi în barbă, desigur. Dar, Dumnezeule, tandrețea *forței* care emană din el – ca uleiul de baie, ca o duşcă din whisky-ul pe care-l beam – urcă prin sângele stârnit din primul moment. Iar odată ce-a ieşit din – cum să-i spun? – Măiestria lui, din dimensiunea cosmică, şi s-a aplecat spre mine din fotoliul lui cu fir de argint pe care-l foloseşte ca pe un tron, să mă prindă de fund, m-a năpădit un incredibil val de milă, de dorință de a mă deschide aşa cum mă deschideam pentru micuța Pearl, să devin izvorul lipsit de rațiune al vieții. Adică senzația pe care am avut-o nu era că ar fi vrut să mă fută, cât să se *hrănească* din mine, aşa cum pretinde că ne hrănim noi din el. Cu Víkshipta chiar că am avut sentimentul că vroia s-o pună întregii lumi şi că eram sub el ca o delegată, iar plăcerea mea cea mai mare era să-l las să mi-o „tragă", să-i absorb furia şi s-o transform în ceva pozitiv – dar la Arhat n-a fost vorba decât de o profundă nevoie total lipsită de agresivitate, când eu îmi închipuiam că întreaga idee de a fi jivan-mukta e să n-ai nevoie de nimic.

Şi deşi asta ar putea să te şocheze – nu trebuie să-l laşi pe Irving sau pe altcineva să asculte caseta, poate cu excepția Donnei, dacă îi va alina un pic jalea şi doliul – adevărul e că nu vreau ca el să vina între mine şi Alinga. Între noi două există reciprocitate şi ceea ce a spus despre ea, că-i o floare ofilită, nu e comparația cea mai fericită, dar e adevărat că, deşi am câțiva ani în plus sunt mai tânără în spirit – s-ar putea spune că refulările burgheze şi puritanismul diluat m-au menținut proaspătă într-un fel în care cei mai fermecători şi mai talentați şi mai devotați oameni de aici nu sunt deloc aşa – îți dau impresia, chiar şi cei în jur de treizeci de ani, c-au trecut deja prin toate experiențele vieții şi ştiu că nimic nu funcționează cu adevărat, adică toate formele de terapie, împachetările, masajul şi meditația dinamică şi rasmandalis şi Urletul Primar – deşi aici nu se țipă, se exclamă „Huu" până te simți golit.

— Sunt ca şi cum ai întoarce un bolnav într-o altă poziție, ceva „nou", deşi în câteva ore vei încerca altceva, ceva de rontăit, câteva clipe de somn, o

căcare (m-am spurcat! Recunosc), sau mai ştiu eu ce, iar Arhat zice că ne ajută să trecem de toate astea, afară din ciclicitate, dar cu Alinga, presupun că aici vroiam să ajung. – Inima încă îmi mai bate nebună, gândurile se bulucesc, afară e zgomot mare, se lucrează la panourile de vinilin de la Bu-Ca-Set, că abia mă aud gândind gândind – cu Alinga am găsit pacea, mă simt întreagă, întregită, doar privind-o cum se mişcă alene prin căsuța în formă de A, razele de soare răsfrângându-se în părul ei lung, luminându-i creştetul, apoi, fiindcă o căsuță nu prea are ferestre, doar câteva lucarne sus de tot, în clipa următoare lumina dispare brusc şi Alinga e înghițită de umbre ca de nişte plante care alunecă şi cresc în liniştea adâncului acvatic. O pace pe care nici un bărbat nu ți-o poate oferi. Bărbații te răscolesc. Te împung. Sunt fie prea intenşi, fie insuficient de intenşi, pun accentul pe ce nu trebuie. Încearcă întotdeauna să dezgroape ceva, nu acceptă nimic aşa cum e. Poate de aceea am îndrăgit grupul nostru atât de mult, nimeni nu se simțea obligat să spună ceva, în afară de fleacuri şi chicoteli, când Irving încerca să ne îndoaie ca pe nişte covrigei.

Spune-i lui Irving că n-are voie să asculte caseta asta, dar să nu creadă că am ceva împotriva lui, personal, şi sper ca banii din asigurare să-i acopere toate pierderile. Partea bună e că n-a fost în atelier când s-a întâmplat, l-ar fi putut omorî – de obicei, cei care fac sunt nişte puşti drogați şi speriați. Cei înfricoşați fac cele mai multe rele în lume. În caseta următoare să-mi spuneți dacă îl vedeți pe Charles prin oraş. N-am nici cel mai mic interes emoţional pentru el, dar am început să primesc nişte scrisori oficiale de la gorila pe care a angajat-o, Gilman, şi care mă face, sincer, să fiu îngrijorată în privința echilibrului lui mintal. Cum poți donni în acelaşi pat cu un bărbat vreme de douăzeci şi doi de ani, scoțându-i ciorapii din maşina de spălat şi încercând să-i împerechezi, ca apoi să-l vezi atât de plin de ură şi maliție? E ca în revistele alea pe care le cumperi în supermarketuri, *M-am măritat cu un monstru*, or *Soțul admite c-a pogorât din OZN. Şi trebuie* să-mi spui cum s-a desfăşurat întrecerea de bărci din august. N-am să uit niciodată anul în care Pearl a sosit a doua, la juniori, cu cei din echipa Rhodes 19, iar pânzcle umflate punctau orizontul ca nişte fulgi dolofani, dincolo de ultima geamandură, în timp ce dinspre nord-vest am văzut apropiindu-se cei mai mari şi mai întunecați şi mai înfricoşători nori de furtună, spre farul dinspre Ferry's Point, iar inima mea

[sfârşitul casetei]

4 august

Dragă domnule Gilman,

Am rămas cam nedumerită contemplând scrisorile pe care mi le-ați trimis aici, în deşert. Practicile spirituale ale ashramului fac dificilă concentrarea asupra răutăților lumeşti care, evident, continuă să prolifereze. Din punctul meu de vedere, n-am făcut decât să extrag din valorile comune partea cuvenită soției – chiar mai puțin, din moment ce majoritatea posesiunilor noastre nu puteau fi mutate sau divizate. Am convingerea că în cazul unui proces nu mi se va acorda mai puțin, probabil mai mult. Voi accepta demararea formalităților de divorț oricând veți reuşi să-l convingeți pe clientul dumneavoastră să renunțe la genul de termeni jignitori şi inadecvați ca „dezertare", „adulter" şi „furt" şi să nu se raporteze la mine în spiritul unei adversități amare, ci al unei reciprocități sobre şi triste, pentru a pune capăt unui lung parteneriat la ale cărui virtuți şi defecte fatale am contribuit, fără îndoială, în mod egal.

Partajul egal al a vinovăției şi al bunurilor numi se pare a fi un principiu prea radical. De fapt, aşa cum desigur toți bărbații o ştiu, iar avocații lor de două ori mai bine, partajul nu poate fi niciodată cu adevărat egale din moment ce bărbatul rămâne singurul posesor al statutului şi îndemânării profesionale pentru dobândirea cărora soția docilă şi-a sacrificat cei mai frumoşi ani; el poate câştiga destul de rapid suma necesară care să-l păsuiască în cazul unei crize pecuniare de moment, în timp ce soția este pentru totdeauna mutilată financiar şi dacă nu părăseşte căsătoria cu un capital suficient de mare pentru a se întreține – ceea ce e rar şi devine tot mai rar în ziua de azi, o epocă a judecătorilor misogini şi a avocaților lipsiți – de scrupule – va fi nevoită să reintre în vâltoarea obținerii unui loc de muncă, cu nimic mai bună decât un coş de lenjerie veche, folosită doar pentru cârpe şi nasturi.

Mă întristează, domnule Gilman, să primesc misivele dumneavoastră usturătoare pe nişte coli de un crem atât de distins, având gravate toate numele partenerilor mai tineri care fără îndoială aşteaptă de la dumneavoastră un anume exemplu moral, şi să citesc printre toate aceste simboluri ale pompei şi prosperității – grafica, filigranul reprezentând biroul dumneavoastră din Devonshire Street – amenințări murdare cu „judecarea" şi „extrădarea" şi „interogarea" şi „restituirea". Aproape că nu pricep la ce se referă; mă simt de parcă aş fi retrogradată la ora de latină.

Şi mă minunez întristată că fostul (pentru că el aşa apare în mintea mea, irevocabil) meu soț are îndrăzneala revoltătoare de a pretinde „daune pentru sănătatea mentală şi reputația profesională" datorate dezertării mele (o retragere civilizată, am considerat-o eu); şi de a da în judecată pentru „alienarea afecțiunii" pe bărbatul de o spiritualitate divină care permite,

pasiv, ca prezența-i luminoasă să se răsfrângă asupra discipolilor, şi pe care l-am cunoscut când încă mai trăiam cu Charles doar printr-un poster şi o voce pe casetă; ba mai mult, cu incredibilă impertinență, aminteşte serviciul de ceai şi candelabrul ca „bunuri furate", deşi aflate în posesia familiei mele din momentul achiziționării inițiale (toate indisputabil monogramate „P"; Charles poate avea orice e marcat „W"), ca să nu mai menționez nişte foarte prețioase cărți vechi, singurul lux pe care iubitul meu tată şi l-a permis şi, asta îmi amintesc de când eram foarte mică, le ținea cu atâta emoție în mână. Nu pot să concep că un judecător, indiferent cât de corupt şi de misogin, ar putea lua în serios aceste acuzații. Fiți sincer, domnule Gilman, dumneavoastră puteți?

Aşadar, de ce o persoană presupus respectabilă ca domnia voastră consimte să joace un rol în farsa psiho-patetică a lui Charles? Sunteți necăsătorit, nu aveți nici o, cum i se spune acum cu un penibil eufemism, „relație" ? N-ați avut niciodată o fiică sau poate o soră? În mod sigur ați avut o mamă, nu ați fost găsit sub o frunză de varză, ca o râmă. Luați în considerare chiar şi săraca femeie-sclav care vă suportă sunetele dumneavoastră ezitante şi răguşite din dictafon şi le transformă în scrisori corecte din punct de vedere gramatical şi ortografic, scrisori pe care continui să le primesc, cu toate afronturile lor impecabil masculine.

Gândiți-vă la prezențele feminine indispensabile din viața dumneavoastră şi întrebați-vă dacă puteți continua să vă supuneți comenzilor acestui client răzbunător şi psihopat şi să expediați via serviciul poştal recomandat (în sine de o pompozitate absurdă) insultele acestuia. Cel puțin el are scuza mândriei rănite. Cel puțin el a dormit odată în acelaşi pat cu mine şi îşi imaginează, fals desigur, că abuzurile lui mai păstrează un oarecare şarm pentru mine. Dar dumneavoastră nu aveți astfel de scuze. Să fim serioşi, domnule Gilman. Întoarceți-vă la activitatea de evacuare a săracilor din locuințe dărăpănate şi la apărarea violatorilor, şi lăsați femeile cinstite în pace.

Cu sinceră afecțiune, Sara Price Worth

6 august

Stimate Preşedinte al Comisiei Comitatului, domnul Aldridge,

„Cel care face ceea ce n-ar trebui făcut şi eşuează în a face ceea ce ar trebui făcut, cel care uită adevăratul țel al vieții şi se predă plăcerilor treeătoare îl va invidia într-o bună zi pe cel care trăieşte într-o înaltă contemplare". Aşa a spus Domnul nostru Buddha, după cum a fost consemnat în sfânta Dhammapada. Am primit scrisorile, documentele şi

diagramele dumneavoastră. Natura neregulilor noastre rămâne obscură. Instalațiile electrice şi sanitare au fost catalogate de către inspectori ca fiind improprii, afirmați dumneavoastră, pentru nişte „corturi amenajate pentru iamă", cum au fost denumite în jargonul oficial. Atunci haideți să le numim „locuințe substanțiale", expresie care ar descrie mai exact stadiul lor de devenire. Când un arbust devine un copac sau bulbul floare nu le tăiem pentru că nu mai sunt ce au fost. Ne acuzați că am făcut cerere pentru obținerea unei autorizații în vederea construirii unei „sere", iar sera este acum o sală de conferințe de peste patru mii de metri pătrați şi un frumos centru de meditație acoperit cu vinilin, compus din paisprezece încăperi izolate fonic. N-ar fi acesta mai degrabă un motiv de bucurie decât unul de mustrare? Nu este acesta stilul american de progresa de la o umilă cabană de lemn la magnificul zgârie-nori? Mai spuneți că intenția noastră inițial anunțată de a institui o „comună agricolă" numărând nu mai mult de douăzeci şi cinci de membri s-a dovedit eronată datorită existenței în prezent a unui mall, a căsuțelor în formă de A, a străzilor pavate, a parcurilor pentru rulote, a unei tipografii, a unei fabrici de tricotaje şi a unei populații de câteva sute de oameni. Comuna noastră agricolă a prosperat; este acesta un motiv de a fi distrusă, aşa cum Dumnezeul dumneavoastră iudeu a distrus cu foc şi grindină oraşe mult prea fericite şi senine pentru a I se aduce sacrificii sângeroase în fiecare zi şi de două ori duminica?

Faceți afirmația că legile de „exploatare a pământului" din acest stat au fost concepute de specialişti în protecția mediului dedicați. Impresia noastră este că aceste legi constituie o unealtă convenabilă pentru fermierii bogați, proprietari ai unor parcele absolut pustii, restricții fistichii menite a-i stopa pe constructorii de condominiumuri pentru pensionarii din statele nord-vestice şi firmele de construcții din Los Angeles, dar care au reuşit deja să transforme oraşul Phoenix într-o versiune mai mică a metropolei lor de coşmar. Noi suntem ecologişti dedicați, cei din ashram, pentru că am luat o bucată aridă, abandonată, de pământ şi am transformat-o nu numai intr-o aşezare locuibilă, ci într-una edenică. Detaliile tehnice pe care le obiectați pot fi tranşate într-o oră de către oameni cu intenții cu adevărat pozitive.

Dacă populația noastră depăşeşte o cifră admisă doar în cazul unui oraş, atunci permiteți-ne să ne declarăm oraş. Vă propunem frumosul nume de Varunaville, în onoarea Varunei, părintele ceresc atotcuprinzător. Zeul celest a sădit focul în ape şi a agățat pendulul aurit, soarele, să penduleze deasupra, ca să despartă ziua de noapte. Ritmul acestei ordini constituie ordinea lumii, adică *rta*. Din palatul lui cu o mie de uşi, Varuna observă tot ce mişcă; spionii lui supraveghează întreaga lume şi nimeni nu-i poate păcăli. E o zeitate glorioasă, asemănătoare unui pământ însorit şi a unui

comitat numit Golden. Dar dacă doriți să dați acestui oraş un nume cu o sonoritate mai neaoşă, cum ar fi Cotul Ars sau Cauciuc Spart, vă rugăm s-o faceți. Ne vom guverna cum se cuvine, instituind o limită pentru viteză şi alte semne de circulație. Ne-am văzut deja nevoiți să instituim o considerabilă forță polițienească pentru a preveni orice delict din interiorul aşezării, dar nu împotriva tracasări lor exterioare. Poate că o dată ce statutul nostru legal va fi clarificat vom putea colabora cu reprezentanții legii din stimatul dumneavoastră comitat, să ne scăpăm de toții barbarii şi vagabonzii, huliganii şi reacționarii. Ca să mai citez încă o dată Dhammapada (care înseamnă Calea Adevărului): „Buruienile rănesc pământurile oamenilor, patima răneşte natura umană".

Noi, viitorii cetățeni din Varunaville, aşteptăm cu nerăbdare un semn din partea dumneavoastră în vederea colaborării amicale pentru realizarea unor țeluri comune.

Cu multă speranță
Shri Arhat Mindadali, M.A., Ph.D.
Suprem Meditator, Arhat Ashram

8 august 1986

Stimate Şerif Yardley,

Nouă, celor din Arhat Ashram, ne pare cu adevărat rău să auzim că aceste două femei nefericite, Rhoda-Lou Pollitt şi Phoebe Gellerman, au fost arestate de către autorități în timp ce încercau să introducă peste graniță, intravaginal, cocaină, pe la Nogales. Cercetarea documentelor noastre relevă faptul că două sannyasine numite Bhanda şi Gauri au fost inițial înregistrate sub numele „creştine" mai sus menționate pe 19 noiembrie 1985. Au stat aici trei luni, dedicându-se lui Arhat, acelor aspecte ale lui Shiva revelate prin prezența copleşitoare a lui Arhat şi au muncit, ca o formă de proslăvire, ca ajutoare de bucătar, cameriste şi curiere ale ashramului pentru lumea exterioară. Ele au absentat personal sau împreună în diverse perioade, iar ultima oară când s-au aflat în rezidență a fost în urmă cu şapte luni. Observaţiile privitoare la comportamentul lor le creditează pe Bhanda şi Gauri cu o energie peste medie şi un altruism remarcabil.

Desigur, noi deplângem faptul că prin confesiunile lor, conform afirmațiilor voastre, cele două femei au implicat ashramul nu numai în activitatea condamnabilă de trafic de droguri, dar şi în numeroase acte de prostituţie şi furt comise pe teritoriul a trei state, plus Mexic. Dar, în definitiv, care să fie semnificația afirmațiilor lor că „au făcut-o pentru Arhat" ? Arhat, chiar omniscient fiind (cum mulți o cred) nu poate fi, desigur,

socotit responsabil pentru actele ilegale comise de unii devotați rătăciți. Aceşti foşti sannyasini pretind că după ce au fost achitate cheltuielile necesare traiului lor modest, întregul profit provenind din sordidele lor activități a fost donat ashramului. Şerif Yardley, noi primim zilnic multe donații din partea unui mare număr de femei şi bărbați recunoscători pentru faptul că au fost îndrumați tot mai aproape de o pace trainică şi o iluminare inalterabilă prin învățătura şi exemplul lui Shri Arhat Mindadali.

Ne întrebați dacă în registrele noastre există o dovadă a contribuțiilor din partea acestor tinere şi sărmane femei care au fost atât de inteligent depistate în actul introducerii unei substanțe ilegale (din pricini obscure, din moment ce este relativ nedăunătoare, cu excepția mucoasei nazale şi a focalizării atenției, dar în mod cert mai puțin vătămătoare decât alcoolul şi țigările, acele otrăvi siameze pe care interese majore le pompează în fluxul național fără ca legislatorilor şi organelor legale să le pese foarte tare) pentru plăcerea celor care o doresc în mod paşnic, din dorințe recreaționale. Politica noastră este să depunem toate sumele donate în Trezoreria Iluminării fără să consemnăm cifrele contribuite pentru a nu încuraja o etică a competiției şi a comparațiilor invidioase între binefăcătorii noştri. Obolul văduvei (ca să folosim o expresie probabil familiară vouă) şi generozitatea milionarului se topesc fără deosebire în Trezoreria noastră ca într-un fierbinte ceaun uriaş care acceptă toate ofrandele pământeşti, fie ele monede de aur, ceasornice sau brățări, fie alte forme de metale prețioase, şi transformă această colecție eclectică într-o valoare incandescentă, fără identitate, care poate fi apoi turnată în matricea lingourilor lui Arhat, de o profundă şi senină intenționalitate.

Aşadar regretăm profund faptul că nu vă putem fi de folos în investigația dumneavoastră, dar vă cerem milă pentru cele două acuzate. „Crimele" lor sunt astfel etichetate de către o societate puritană şi patriarhală care caută să-şi pedepsească propriile pofte tenebroase. Cât de bine ar fi ca drogurile şi prostituția să fie legalizate şi să scăpăm de pofta pătimaşă aşa cum a reuşit Domnul Buddha alegând calea de mijloc care duce la ne-ataşare şi nirvana. Ca să citățm din Bhagavad-Gita: „Acțiunea corect abandonată aduce libertate, iar acțiunea corect efectuată aduce libertate". Cum fără îndoială ştiți, a existat şi probabil mai există în India calea „de stânga" (Vamachara) a tantrismului în virtutea căreia erau permise excese orgiastice de nedescris, chiar omuciderea şi necrofagia, iar actele de proslăvire erau executate sub dictonul „perfecțiunea poate fi atinsă prin satisfacerea tuturor dorințelor". În mod cert, prostituția sponsorizată de un templu ocupă un loc de onoare nu numai în religia hinduistă, dar şi în cea elenă, al cărei benign ecou poate fi reperat astăzi în numeroasele scandaluri

din bisericile protestante, implicând secretare ale bisericii, soprane din corul bisericii, etc. În timp ce noi, cei din ashram, îndrăznim anevoie să sperăm că aceste considerații oarecum generale vă vor distrage de la impunerea unor legi oricât de stupide şi nedrepte, eu, personal, aş considera-o drept neglijență dacă n-aş menționa cât de frecvent aceste legi care sfidează viața acuzând „viciul" sunt folosite nu ca să-i amendeze pe cei ce sunt administratori şi consumatori ai proscrisei activități dar şi – ca în acest caz – femeile al căror cusur este de a satisface dorințele altora.

A dumneavoastră.
Ma Prem Kundalini
Asistenta lui Arhat

18 august 1986

Domnilor,

Am primit numeroase întrebări relative la statutul nostru de organizație religioasă scutită de impozite. Însă noi n-am pretins niciodată aşa ceva; de fapt Arhat şi purtătorii lui de cuvânt au declarat în repetate rânduri în presă şi la televiziune neîncrederea profundă în religia organizată, sub orice formă – budismul, hinduismul, islamismul, creştinismul, iudaismul, şintoismul, zorastrismul, sau şamanismul. Religia neorganizată – varietate pe care fiecare ființă umană o poartă embrionar, de cele mai multe ori fără să ştie – ar fi de fapt profesiunea noastră.

Statutul prin care cerem scutirea de taxe şi impozite se bazează temeinic pe pretenţia justificată de a fi o instituție educațională. Oferim cursuri în hartha-yoga, zazen, shiatsu, acupunctură, bioenergie, meditație dinamică, pranayama, terapie prin dans şi aerobics, sitar, hindusă, sanscrită, pali, Upanişade şi clasici înrudiți, tehnici de irigare în zone aride, ecologie intuitivă, bucătărie vegetariană, ingineria panourilor solare, mecanica sumei-zero, reprogramare spirituală, mantism post-materialistic, anatomia corpului spiritual şi o serie de alte subiecte reformatoare, fără să menționăm tutorialele privind contabilitatea iluminată şi tehnicile de afaceri (în opoziție cu cele practicate fie pe Wall Street, fie pe Străzile Principale). Majoritatea instructorilor noştri au diplome provenind de la bastioanele convenționale ale învățământului, cum ar fi Harvard, Yale, Duke, Kenyon, Utah State şi University of Southern California. Şi noi acordăm diplome, cum ar fi M.Med (Masterat în Meditație) şi D. Phil. Med (Doctorat în Meditație). Cea mai recentă broşură a noastră e inclusă în această corespondență, împreună cu formularele completate sau parțial completate, F. 1023 şi 990.

„Parțial" pentru că numeroasele noastre documente contabile se

găsesc într-o oarecare stare confuză datorată retragerii subite a fostei noastre contabile şefe, domnişoară Nitya Kalpana; îmi revine mie aceasta sarcină, deşi nu am urmat cursuri de specialitate de matematică economică sau contabilitate (de fapt am renunțat la cursul de matematică după geometria plană, fiind atrasă de ora de franceză şi de profesorul ale cărui cursuri din anul trei la Concord Academy se țineau la concurență cu cele de trigonometrie şi calcul). În cazul în care deținеți în arhiva dumneavoastră forme de plată a impozitelor expediate anterior pentru Arhat Ashram, v-aş fi recunoscătoare dacă mi-ați putea trimite nişte copii, ca model. Fiți încredințați de un singur lucru, domnilor de la IRS: religioasă sau educațională, scutită de taxe sau nu, organizația noastră nu vă datorează absolut nimic pentru anul fiscal 1985, pentru că am funcționat cu pierderi enorme.

Contribuțiile voluntare, principala noastră formă de venit, au scăzut dramatic, fapt datorat în special articolelor din presa adversă din Arizona, începând cu Forrest *Weekly Sentinel* şi răspândite de media din țară, dar şi datorită valurilor declanşate de vârtejurile (vrittis) care se nasc în torentele cosmice spirituale. Sumele plătite pentru cazare şi instruire de către sannyasinii noştri (studenți permanenți) şi pentru participarea la multe cursuri pe tennen scurt (două până la opt săptămâni) sau programe terapeutice sunt extrem de mici, cum sunt şi cele obținute din vânzarea de cărți, postere, produse textile şi ceramice sau bunuri agricole. În acelaşi timp, cheltuielile de întreținere şi extindere ale facilităţilor ashramului la un nivel compatibil cu țelurile noastre superioare au crescut formidabil. În urma estimărilor am ajuns la concluzia că în prezentul an fiscal s-au cheltuit între două şi trei milioane de dolari.

Asta nu înseamnă că aşteptăm de la guvemul Reagan vreun ajutor în recuperarea acestor pierderi. Însă nu ne aşteptăm nici să fim traşi la răspundere pentru sume de bani pe care nu le datorăm. În timp ce incercam să completez formularele dumneavoastră s-au ivit o serie de probleme; dați-mi voie s-o mentionez pe cea mai agasantă:

În Formularul 990, Secțiunea VII, Întrebarea 79, da-sau-nu, sună astfel: „A existat lichidare, disoluție, terminare sau contracție substanțială în timpul anului (vedeți instrucțiunile)? Cum spuneam, se pare că a avut loc o contracție, dar cât de substanțială relativ la anii precedenți nu am cum să ştiu, dată fiind informația incompletă pe care o am la îndemână. Am impresia că e vorba de o contracție materială de o anumnită durată, într-o perioadă de creştere spirituală explozivă. Instrucțiunile despre care paranteza îmi atrage atenția să le „văd" nu par a fi ataşate sau incluse, sau poate că nu mi-am dat seama ce constituie (în accepţiunea dumneavoastră)

instrucțiunile.

Secțiunea A, Formular 990, Partea a II-a „compensarea celor mai înalte importante cinci persoane pentru servicii profesionale (Vezi instrucțiuni specifice)": Constituie oare îndrumarea spirituală proferată de la catedră şi în darshan (sesiuni informale de predare, cu întrebări şi răspunsuri) şi chiar într-o formă mai puțin tangibilă, de simplă proximitate fizică, sau tăcere semnificativă şi abținere de la apariții publice „un serviciu profesional", iar compensația poate include limuzine şi ceasuri de mână cu diamante? Şi iarăşi, care instrucțiuni?

Paginile 2029-8 din Formularul 1024 enumeră pe patru coloane tipurile de Organizații Scutite şi ne invită să selectăm „trei coduri care descriu cel mai bine scopurile, activitățile, etc.". Numărul 030 – „Şcoală, colegiu, şcoală comercială, etc.". – Este evident una dintre opțiuni. Şi deşi nu ne considerăm 001 („biserică, sinagogă, etc."), numărul 008 – „Activități de editare religioasă" – este destul de tentantă, din moment ce cărțile noastre sunt într-adevăr în sens larg, cum a fost menționat mai sus – religioase. Dar numărul 260 („Asociație, ordin, societate benefică unei fraternități") de asemenea convine unui număr de persoane de aici, din moment ce fraternitatea (bănuiesc şi sororitatea) constituie țelul nostru, nu numai pentru noi, ci pentru întreaga omenire. În aceeaşi notă, sub „Propagare", numerele 520 („Pace şi pacifism") şi 529 („Ecologie şi conservare") par foarte familiare, în timp ce altele, în aceeaşi categorie de „Propagare", cum ar fi 522 („Anticomunism") şi 539 („Prohibiție şi erotism"), nu ne caracterizează. Însă, fără îndoială, două sau trei numere de coduri vor fi suficiente, iar eu, ca un contabil novice, sunt mult prea conştiincioasă.

A dumneavoastră sinceră, Ma Prem Kundalini
Contabil interimar
Arhat Ashram

24 august

Scumpa mea Pearl,

Iartă-mă că îți răspund atât de târziu. Adevărul, dragă, e că scrisoarea ta m-a întristat un pic. Desigur, sunt încântată că tu şi Jan ați petrecut o vară superbă în Europa – a fost brutal de cald aici, iar oamenii, chiar şi cei pe care nu i-a bătut în cap canicula, au devenit foarte dificili – nu mă refer la Vikshipta, neamțul cu temperament turbat de care ți-am mai spus (de fapt ne-a părăsit în iulie şi am auzit că şi-a găsit o slujbă de terapist în Seattle sau Portland sau alt loc umed şi răcoros, dar intuiția îmi spune că se va

întoarce; sunt şi mai puține şanse să fie mulțumit acolo decât aici) – ci la femeile cu care lucrez. Sannyasinii ne-au poreclit „naşele", nu neapărat un compliment. Probabil fiind numai între femei zi şi noapte e prea mult răsfăț – *atenția* feminină începe să irite, aproape că ți se face dor de un bărbat care nu bagă în seamă *orice* – tatăl tău în mod sigur n-a avut defectul ăsta, aceea susceptibilitate nervoasă obositoare – adică să izbucneşti în lacrimi sau accese de furie din orice pas greşit sau deviere de la devoțiunea totală. Ca urmare a sarcinilor mele din ce în ce mai complexe aici am petrecut tot mai mult timp cu însuşi Arhat, iar o femeie, Durga, care încă pretinde să fie asistenta lui principală – deşi nu face nimic zilele astea, decât să se agite şi să explodeze şi să se supere şi să se întrețină cu forțele de securitate, nişte tinerei înarmați până-n dinți – e geloasă pe mine şi pe Alinga, scumpa mea tovarăşă de cameră, şi e geloasă pe el, adoratul nostru Maestru. Înainte credeam că femeile sunt atât de înclinate spre gelozie din cauza societății patriarhale care le interzice accesul la alt gen de putere decât cea pe care o pot extrage din relațiile interpersonale, dar acum mă bate gândul că e o chestiune mai degrabă biologică – femeile de aici au suficientă putere: Arhat, în imensa lui bunătate şi dintr-un soi de fatalism ludic, le-o lasă toată lor, sincer – şi se datorează, bănuiesc, vigilenței pe care femelele de manifere trebuie s-o manifeste vizavi de odrasle atunci când sunt neajutorate, continuând să se manifeste şi atunci când nu mai e vorba de copii, cu excepția pmncului din noi tânjind să sugă şi să fie mângâiat. Nu sunt prea mulți copii aici, aşa cum am menționat înainte cuiva, ei fiind aduşi de mame singure sau cupluri necăsătorite, deşi unul sau doi s-au născut în clinică de când sunt eu aici, dar cam asta ar fi singura circumstanță în care Arhat nu e tolerant sau benign. Îi numeşte „mormoloci umani" şi aduce în discuție suprapopulația Indiei şi a unor regiuni din Africa şi subnutriția ca o calamitate mai îngrozitoare decât lagărele de exterminare hitleriste, pentru că nimeni nu e în stare să pună capăt supliciului, iar eforturile națiunilor occidentale, trimițând alimente şi inventând noi soiuri de grâu şi orez, nu fac decât să prelungească agonia şi s-o agraveze – cred că propria lui experiență din copilărie a fost atât de teribilă, încât numai imaginea unui copil îi provoacă durere. În ashram funcționează o şcoală generală până în clasa a şasea, dar cei mari sunt trimişi cu autobuzul la Dorado Regional High School, patruzeci de mile de aici, şi se întorc, cum îți poți închipui, cu multe sentimente conflictuale şi agresive generate de contactul cu copiii din „Statele Dinafară". Sunt încurajați să renunțe la şcoală de îndată ce e legal posibil, adică la şaisprezece ani, ceea ce e cam trist, părinții lor nefiind supraeducați.

Toată introducerea asta înainte de a comunica sincer cu propriul meu

copil, micuța mea prințesă Pearl. Sunt bucuroasă şi în acelaşi timp surprinsă că i-ai găsit pe părinții lui Jan atât de drăguți – casa lor din Amsterdam, de pe la 1580, pe un canal minunat şi liniştit, proprietatea lor de la țară cu o moară de vânt funcțională şi fazani gălăgioşi, apartamentul lor din Paris, yachtul de douăzeci de metri ancorat într-un port turcesc, fluența în engleză, franceză, germană şi italiană. Tot nu înțeleg cum i se permite tatălui lui Jan să-şi asume titlul de conte dacă se trage dintr-o lungă linie de hangii şi berari, dar mă bucur că ți-a plăcut fabrica lor de bere atât de mult – deşi e firesc ca totul să fie curat, altfel drăguța lor de bere ar avea gust de mucegai şi pânză de păianjen şi fecale de gândaci. Întregul proces de fabricare depinde de bacterii – e mai degrabă un gen de agricultură microscopică hidoasă. Sinceră să fiu, am considerat ideea de fermentație destul de dezgustătoare şi chiar în facultate, când asta era moda şi nu mă preocupa silueta, am urât gustul ăla acrişor-amărui şi acidulat al berii. După ce am scăpat de ginul tatălui tău şi toate seratele şi cocktailurile mi-a fost dat să vin aici, unde viscerele umane şi conduita lor sunt la fel de respectate ca acele butelii uriaşe şi conducte de cupru care te impresionează atât de mult; nu e cea mai grozavă experiență pe care am avut-o.

Gândeşte-te unde se duce berea – în mațele ulcerate ale bețivanilor gălăgioşi, mai târziu vomitată în veceuri şi pe trotuar.

Mare parte din viață ți se derulează chiar în fața ochilor şi în mod evident – o parte din tine, duioasă şi neprefăcută, este expusă unui soi de indivizi, inclusiv aceşti van Hertzog, vulgari şi drojdieri, după cum îi descrii. Fără îndoială e un avantaj să înveți noi termeni, ca „floculare” şi „hameizarc”. Dar sunt sincer ofensată de interesul excesiv pe care, spui tu, îl manifestă vizavi de actuala mea situație şi, asta chiar doare, să aud cât de stânjenită te-ai simțit în privința asta față de ei. Ce e atât de stânjenitor? Mama ta caută adevărul, frumusețea, şi le *găseşte* – de ce să-ți fie ruşine? Fii ruşinată de cei douăzeci şi doi de ani de sclavie respectabilă şi frivolitate social permisă. Cine sunt ei, aceşti berari trăind de pe urma beției umane şi a lagărelor concentraționale ale bacteriilor, să strâmbe din nas la un „cult” care se zbate să ofere lumii un nou model de relații interumane? Cu alcoolul lor anesteziază bolile omenirii; noi încercăm să le găsim leacul. Opiniile acestor vanitoşi superficiali de Hertzogi mă interesează mai puțin decât o pereche din microbii lor de casă – ceea ce mă întristează nespus e faptul că propria mea fiică, copilul-femelă din pântecul meu de femelă şi iubită mai mult decât cea mai iubitoare mamă îşi iubeşte copilul, pare a împărtăşi părerile unor olandezi cu cap pătrat. Mă întrebi dacă am de gând să rămân în ashram „până în ziua de apoi” şi dacă încă „n-am învățat” tot ce era de „învățat”. Vorbeşti de reînnoirea vieții mele ca de o „experiență egoistă”, când

de fapt am purces la *abandonarea eului*, şi scrii acele cuvinte jignitoare, de „pipăit în grup”, dar adevărul e că tot pipăitul e de domeniul trecutului, în acele cămăruțe şi dos de scări ale respectabilității din patetica viermuială suburbană. Relațiile de care mă bucur în ashram, acelea care rănesc şi lecuiesc deopotrivă, toate transpar în lumina strălucitoare din amaya, a ne-înşelăciunii. Nici măcar nu mai îndrăznesc să fac vreo aluzie la prietenii mei de aici fiindcă se pare că vei discuta imediat cu Jan despre mine, iar detaliile vor fi transmise – mă cutremur când scriu asta – posibililor tăi socri.

Dragă Pearl, chiar m-am cutremurat atunci şi a trebuit să mă calmez, să mă ridic de pe banca din aerul închis din cutia micii noastre grădini şi să fac câțiva paşi prin fața căsuței în formă de A, să privesc spre colinele care stau de strajă înspre nord. Zorile rămân lipite de coamele lor portocalii ca o foiță creponată de staniol auriu. M-am trezit cu noaptea în cap azi-dimineață, scriind scrisoarea asta în minte. Alinga încă mai doarme. Am avut amândouă o conversație interesantă, interminabilă, pentru că ea, ca voi, tinerii, nu ştie când vine vremea să dormi. Îți voi relata despre ce-am discutat, dar nu vreau ca asta să ajungă la urechile curioase ale Hertzogilor – îmi vine să scriu „hârciogi” – plini de prejudecăți.

Zici că Jan e „serios”. Numai asta nu-mi face impresia că e, serios, din ce-am putut citi printre rândurile scrisorilor tale dragi şi ponderate, deşi, ca de obicei, scurte şi indiferente. E un fluture, dragă – un balon de săpun pe averea mirositoare a tatălui. Cu o generație în urmă s-ar fi răzvrătit confecționând bombe şi îmbrăcându-se în zdrențe; acum zece ani ar fi fost un abonat al discotecilor şi al vacanțelor în Bali împreună cu alți copii ai inflației. Astăzi, în vremuri de răstrişte, vine la Oxford să studieze ştiințele economice şi tocmai i se întâmplă să cunoască o blondă inocentă din America, pe care, desigur, vrea s-o ia de soție şi nu întâmplător să-şi procure cartea verde. Toți străinii ăştia sunt îndrăgostiți de cărțile lor verzi

— Durga şi Vikshipta se confruntă permanent cu problema asta şi primesc tot felul de scrisori severe de la Serviciul de Imigrație, chiar şi magicul nostru Arhat, care a adus atâtea venituri şi afaceri profitabile pentru țara asta, a devenit ciudat de nervos când l-am întrebat odată de statutul rezidenței sale.

Dar n-ar trebui să-l menționez pe Arhat, fiindcă te irită. Scrii oarecum nostalgic despre vizita tatălui tău din timpul verii. Spui că a vorbit cu drag despre mine – ca şi cum asta te-ar fi mirat. Spui că părea într-o dispoziție conciliantă –, de parcă ar fi ceva de conciliat. Îmi scrii că ține casa noastră în ordine, pentru că nu foloseşte prea multe camere şi n-are nici o prietenă îndoielnică – ca şi cum asta m-ar bucura sau m-ar ruşina sau mi-ar provoca ceva. Nu-mi provoacă nimic. Nimic altceva decât că mă face să simt o

înstrăinare inutilă între mine şi tine. Scrii despre el ca despre un flocos ursuleț de pluş, neînțelegând cum de a fost rănit, dar în acelaşi timp el şi canalia de Gilman mă bombardează cu cele mai penibile documente legalizate menite să intimideze o femeie fără apărare care îl are ca avocat pe nevricosul, fost fermecător, Ducky Bradford; e atât de preocupat să-şi dea pe față homosexualitatea de vârstă mijlocie, umilind-o pe biata Gloria, doar ca să descopere că a nu mai fi dosnic nu-i chiar aşa de plăcut, încât abia îndrăzneşte să ridice un deget avocățesc. (Toate astea nu le ştiu de la el, ci de la Midge, care în ultima casetă mi-a descris un tablou patetic al lui Ducky, care începe să-şi dea seama că singura piață pentru un american înaintat în vârstă e cea a femeilor americane şi că ar fi trebuit să iasă din anonimat când era tânăr şi suplu, sau să fi tăcut din gură – îşi vopseşte părul şi poartă costume cambrate, dar fără vreun rezultat.)

Îmi spui ce tată tandru şi atent ai, când tristul adevăr e că abia se îndupleca să-ți dea un pupic la culcare, ca să nu mai vorbim de citit poveşti înainte să adormi, aşa cum se pare că fabulați amândoi acum. Mai rău chiar, când aveai o răceală sau atunci când ai contractat oreion şi fața îți arăta ca un bostan, sau când ai făcut febră, aproape 40 de grade, că mi-era frică să nu-ți afecteze permanent creierul, tatălui tău, marele doctor din Boston, puțin i-a păsat de propria fiică, aşa că a trebuit să te duc eu la Beverly Hospital şi să stăm în sala de aşteptare unde televizorul era dat la maximum şi aerul atât de infect încât ai refuzat să respiri, până te-ai învinețit. Scumpa mea Pearl, să n-ai nici o îndoială: *eu* te-am alăptat, eu ți-am schimbat scutecele. Ți-am şters lacrimile. Ți-am cântat când erai speriată în timpul nopții, mereu, până când nu-mi mai puteam ține ochii deschişi. Ai supt laptele sânilor mei, ai luat ființă în burta mea, nu a lui tatălui tău. Singura lui contribuție stângace a constat în spermatozoizii lui (nici măcar n-am terminat când te-am conceput; rareori mi se întâmpla să termin în acele zile virtual virgine), în aparițiile cu ocazia festivităților de absolvire (de fapt, scriind asta mi-am amintit că n-a venit la cea de la Miss Grandison din clasa a şasea – a zis c-a fost la o şedință la colegiul medical – aiurea!) şi că a catadicsit să-ți țină fotografia pe birou (lângă a lui, de pe vremea când era în uniformă de tânăr jucător de baseball, la Boston Latin, şi lângă una de-a mea pe care întotdeauna am urât-o, cu pălăria aia stupidă de grădinar, stând acolo, nervoasă şi cherchelită, la unul din chefurile la iarbă verde ale lui Hibbense, îngrijorată că tatăl tău o să piardă capacul obiectivului de la aparatul de fotografiat). Acum, firește, tu fiind o femeie fermecătoare, iar el un bărbat peste patruzeci de ani, bine îmbrăcat şi nu tocmai terminat, e foarte simpatic din partea voastră să mergeți la Queen's Arms sau King's Joint sau alt restaurant foarte scump şi să sorbiți o carafă

de Beaujolais sec, discutând confortabil şi dezinvolt cum a luat-o razna bătrâna mamă, făcându-vă de râs: dar creşterea ta n-a fost un parteneriat echitabil, aşa că m-ai rănit, scumpa mea Pearl, nu prin loialitatea ta divizată – e de aşteptat şi sănătos să fie aşa – cât prin ceea ce îmi apare ca lipsă de loialitate. Fii dreaptă cu tine şi vei fi dreaptă cu mine. Nu mi-am crescut fata cu păr de culoarea paiului să ajungă sub gheara tatălui sau cine ştie ce prințesă răsfățată.

Iar pe lângă toată interferența asta paternă îmi mai spui şi că *mama mea* ți-a scris o scrisoare lacrimogenă. E firesc să-ți dai seama că orice urmă de raţiune rămasă în creierul atacat de senilitate al bunicii s-a evaporat în soarele şi briza sărată a mării. Sunt convinsă că l-a strunit şi pe unchiul Jeremy să-ți trimită o scrisoare defăimătoare. Ce vă deranjează? Ştiu răspunsul: încercarea mea de a deveni orice altceva decât servitorul vostru docil, prelungirea voastră socială flatantă. Ferească sfântul ca eu şi oricare dintre prietenii mei desculți să reuşim să provocăm o clipă de încruntare pe fruntea impozantă a contelui berii când tronează printre butiile lui în care fierbe mocirla! Ca să nu mai vorbim de bucălata contesă Katrinka şi pleşuvul lor fiu diletant care te-a convins să dai cu piciorul la o vară superbă în semeața Anglie, genul de vară din scrierile lui Browning, pentru o Olandă plată şi mlăştinoasă iartă-mă, dar înnebunesc la gândul că Jan nu te va lăsa să creştí – că-i vei permite să pună un cârcel permanent în elanul splendidei aventuri a femeii care va să fie, aşa cum tatăl tău, în cârdăşie cu părinții mei, a făcut-o acum douăzeci şi doi de ani.

Iartă-mă, rogu-te. Uite cum mama ta o ține una şi bună cu „viermişorii" ei! Gândeşte-te la scrisorile astea ca la un înlocuitor pentru lucrul de mână. Dar nu e mai bine aşa, decât să pretind că nu m-a durut delicatul, dar neîndoielnicul ton provocator al scrisorii *tale*?

Sunt şi aici foarte stresată, pe lângă faptul că sunt îngrijorată în privința neprețuitului meu copil-spiriduş. Presiunile exterioare determină dereglări ale devoțiunii interioare. S-a dovedit că Ma Prapti, un suflet sever şi mustăcios, pe care o admirarn înainte, ca pe un soi de Albert Schweitzer sau Maica Teresa, distribuia aiurea medicamente interzise, fără rețetă. Vikshipta a plecat, mi-a spus recent cineva (Vajna, băiatul de vârsta ta, de care glumeam c-ar trebui să fie cu tine, dar care e încurcat cu Satya şi Nagga şi fetele cu fețe de reclamă, care după cum arată ar putea fi majorete pentru o echipă de fotbal american). Sunt zile, mai ales după ce ni s-a servit la cantină o mâncare cu un sos curry atât de necruțător de iute că omoară orice alt gust, când oamenii se plâng de amețeli şi crampe şi umblăm toți ca nişte stafii – obişnuiam să dau vina pe canicula, care, deşi suntem aproape în septembrie, nu s-a calmat. Există atât de multă suspiciune că nici mie

nu-mi convine să trimit scrisori personale o dată cu corespondența expediată din Uma Room, dar *trebuie* să-i dau drumul la asta şi sper că încă te va găsi la adresa din Iffley Road. Dacă nu, s-o re-trimită la Yale, unde vei fii în mai puțin de trei săptămâni! Voi ignora afirmația ta frivolă, cum că Jan ar vrea să absentezi semestrul de toamnă ca să mergeți în Creta şi în insulele greceşti cu yachtul familiei. Ştiu că a sări peste nişte examene la facultate nu mai e atât de grav ca altădată, dar lipsind un întreg semestru de toamnă, în ultimul tău an, pentru o aventură în Mediterană cu un playboy olandez ar fi – cum să zic să nu te insult? – De nedescris.

Mă mai iubeşti? Te sărut:

XXX

Mami

2 septembrie 1986

Domnilor,

În plic veți găsi cecuri andosate pentru suma totală de $66.403,27 pentru a fi depozitată în contul meu nr. 0002743-911

Cu sincere mulțumiri, Sarah P. Worth

2 septembrie 1986

Domnilor,

Sunt foarte interesată să deschid un cont cu un credit prelungit în cadrul librăriei Arhat Book and Gift Shop din Samana Cay. Înțeleg că o balanță superioară cheltuielilor efectuate va acumula o dobândă de 6% pe lună, în timp ce un debit restant depăşind mai mult de treizeci de zile va fi penalizat cu 12%, de asemenea lunar. Deşi interimar sunt asistentă executivă aici, la Arhat Ashram, în Arizona, contul meu, să fie clar, va fi unul personal, strict personal. Aştept cu nerăbdare orice pachet de informații pe care îl puteți expedia prin poştă pe adresa acestui motel împreună cu informațiile privitoare la condițiile de investiții în raport cu valuta forte, conform legilor în vigoare în Commonwealth-ul din Bahamas.

Cu sincere mulțumiri,

Sarah P. Worth

Le deux septembre 1986

Monsieur,

Je voudrais ouvrir, peut-etre, avec Credit Suisse un compte identifié

seulement par son numéro, un numéro qui soit secret. Envoyez-moi, s'il vous plaît, à l'adresse ci-dessous, les formules nécessaires et les regles qu'il faut qu'on observe concernant un tel compte.

Agréez, je vous prie, l'expression de mes sentiments distingués

Sarah P. Worth (Madame)

2 septembrie

Dragă Dr. Podhoretz,

Mi-e teamă că nici programarea din octombrie nu e fezabilă. Spuneți-i secretarei dumneavoastră să mă treacă în dosarul inactivilor. Continui să folosesc ața dentară. Credeți că un junghi ocazional într-un molar din stânga nu înseamnă nimic, sau e doar smalțul care se subțiază cu vârsta? Mi se întâmplă adesea când beau ice-tea, deşi poate fi provocat şi de un curry foarte condimentat.

Salutări prieteneşti

Sarah P. Worth

2 septembrie

Dragă Martin,

Ei bine, sunt încântată că micuța mea vedere a însemnat atât de mult pentru tine. Răspunsul tău generos – prea lung, din păcate, să pot răspunde în detaliu – mă aştepta la motel. Nu locuiesc aici, ci la patruzeci de mile depărtare împreună cu mulți alții, în căutarea păcii interioare de care ai parte dacă trăieşti cu adevărat. Când ți-am scris că toată lumea materială e o închisoare nu m-am gândit să bagatelizcz situația ta sau a condițiilor teribile de încarcerare din Massachusetts, ci să propun o premisă generală de consolare – că a fi în viață înseamnă să simțim durerea şi limitarea. Ne naştem într-un corp anume, cu un anume sex şi culoare a pielii, etc., într-un timp şi oră exacte, din părinți care ne ocrotesc sau ne distrug în funcție de capacitățile lor, iar după ce creştem atingem o anumită înălțime şi grad de inteligență, pe care n-avem cum să le schimbăm, ne încadrăm într-o slujbă sau un anume rol – în cazul tău droguri şi hoție – şi dintr-o certă perspectivă putem deveni intens claustrofobici din cauza acestor circumstanțe, mai constrângătoare şi mai greu de evadat decât din oricare celulă. Apoi, corpul şi o dată cu el creierul începe să îmbătrânească şi să dea tot mai multe rateuri ca în cele din urmă să moară, constrângerea ajungând într-adevăr drastică. Dar există o cale de ieşire, cea a spiritului, adică acceptarea acelui unghi de vedere neschimbat, „eul" din tine, ca făcând parte

dintr-o realitate spirituală mai largă pe care noi o numim *purusha* şi, raportată la ea, realitatea materială. cu toate particularitățile restrictive e doar iluzie, *maya*, care mai înseamnă şi înşelăciune. Apoi, mai există exerciții şi o disciplină care permite unui maestru (guru) să obțină detaşarea (*moksha*) de lumea materială, sublimul ființării spirituale, *nirvana*, care nu înseamnă literalmente neant, ci „lipsit de vânt" – pentru că ieşim din calea zbuciumului, Martin, şi ființăm într-un spațiu unde totul e nemişcat şi strălucitor şi etern. Poteca ortodoxă spre nirvana este lungă şi obositoare (începi prin a te gândi la punctul acela de sub frunte, la îngemănarea sprâncenelor) dar nu este singurul traseu, există scurtături care duc brusc spre oameni – uneori, poate tocmai de aceea, spre oameni nesăbuiți şi nefericiți – dar nu există nici un motiv ca, cel puțin la începutul iluminării. – O mică înțepătură divină – să nu te găsească, fie chiar şi în puşcărie, aşa cum m-a găsit pe mine în comoda mea casă suburbană (de care încă mi-e dor în momentele mele de slăbiciune). *Dar trebuie să priveşti în interior* ca să vezi *adevărul*. Tu ai încercat să priveşti înăuntru cu ajutorul drogurilor şi ce ți-au oferit nu era adevărat, doar anihilaseră o parte din *maya*. Există o cale de ieşire mai sigură care nu duce la puşcărie sau moarte pământeană. Această Cale cuprinde totul; este Calea străduinței şi a renunțării, a acțiunii şi inacțiunii, a răului şi binelui, a simţurilor şi a absenței lor. Oricum ai numi această Cale, la orice imagini recurgi pentru a vizualiza Poteca, este Calea pe care noi toți o căutăm şi care face din toate căutările noastre una şi aceeaşi căutare.

Urările mele de bine micuțului Eldridge şi mamei tale. Spune-i lui Shirlee că părul meu e sânnos şi aspru ca pâinea prăjită în clima asta şi am renunțat la Clairol, dar firele cărunte începuseră să se vadă, aşa că mi l-am tăiat scurt-scurt să nu mă mai gândesc la el, ca să mă concentrez asupra unor lucruri mai importante, cu toate astea se mai găsesc pe aici unii care mă consideră o brunetă drăguță.

Prietena ta,
Sarah Worth

6 septembrie

Dragă mamă,

O scrisoare scurtă, să nu pierdem contactul. Mi-au dat mai mult de lucru şi sunt îngropată în detalii legale şi financiare. Desigur, sunt orîpîlată să aflu că ți-ai retras conturile speciale din bancă pentru care ai fost drastic penalizată şi că ai vândut pachetele acelea minunate de acțiuni pe care tata le cumpărase de la IBM şi AT&T şi ai plasat toată suma în compania de

cosmeticale de care prietenul tău amiralul ți-a spus că va ti achiziționată de Revlon. Faptul că nepotul lui e un investitor bancar nu înseamnă nimic; sau înseamnă că dacă într-adevăr informația provine din interior, tu şi băiatul şi bunicul lui veți merge la închisoare. Recent am primit o scrisoare de la cineva din puşcărie care îmi spune că nu e de glumă

— Veceul e în mijlocul celulei şi gardienii albi îi lasă pe puşcăriaşii negri să se conducă după legea celui mai puternic, iar pentru a lua un curs în calculatoare există o perioadă de aşteptare de doi ani. Iar dacă nu e o informație din interior, înseamnă că deții un mare pachet de acțiuni al unei companii parazitare (Visàge, Inc. – Ce fel de nume e ăsta şi cine a pus accentul ăla absurd şi incorect?) din Arkansas (Arkansas, mamă!) care o să te plătească în alune – nici măcar, ci în coji de alune – în loc de dividende, pentru că se va afunda în mlaştina lăsată de Reaganomics. Conturile speciale erau o soluție sigură şi inteligentă, cum ți-am spus. E clar că nu te mai gândeşti la mine ca la o sfătuitoare, probabil nici moştenitoare, dar gândeşte-te la propria ta nepoată, la Pearl, care te adoră, dar care a căzut în mrejele unor oribili pseudo-plutocrați olandezi, din cauza insecurității financiare, fără îndoială. Dacă n-ar fi avut o bunicuță care să-i pape şi ultima şansă la moştenire şi-ar fi putut păstra respectul de sine, independența şi preocuparea de a-şi continua educația. Are de gând chiar să renunțe la Yale în toamnă! Nu e asta un semn incredibil de auto-distrugere? Te rog telefonează-i şi spune-i-o, în loc să mă bârfiți cât de stricată sunt şi ce sfânt e Charles – nu mi s-a destăinuit exact în aceste cuvinte, dar ştiu să citesc printre rânduri.

Relația ta cu acest pretins amiral o găsesc pur şi simplu alarmantă. Pare clar tipul de exploatator mascul ieşit la vânătoare după o bucătăreasă şi soră medicală care să-l conducă la groapă. Nu te lăsa păcălită, te implor, şi nu-mi spune cât de chipeş e în sacoul lui la două rânduri şi pantalonii crem cu manşete late – nu-mi dau seama ce te-a apucat. După tata, clovnul ăsta în costum de marinar? Nu cred că realizezi cât de caraghioasă şi patetică e relatarea ta cu ciocănitul noapte de noapte în jaluzelele tale. Probabil că nu e în firea femeilor să se învețe minte. Sedusă şi ruinată de un excroc octogenar – ăsta vrei să-ți fie epitaful? Ştiu că doar m-ai provocat, să mă faci să reacționez, însă încerc să fiu circumspectă. *E* viața ta – dar să nu mai îndrăzneşti să critici niciodată *nimic* din ceea ce fac. Şi nu-l mai ațâța pe Jerry să-mi scrie scrisori pline de platitudini prieteneşti. E neplăcut pentru amândoi – n-a ştiut exact ce să-mi scrie, nici eu ce să-i răspund. Fratele meu face parte din viața mea, însă n-am cum să-i spun mai multe decât îi spun piciorului meu stâng.

Dar te rog vinde tâmpenia aia de Visàge şi pune totul într-un cont cu o

dobândă de 6%. Chiar şi sub salteaua ta ar fi mai în siguranță. Nu díscuta finanțe cu marínarul ăsta antic. Iar dacă o faci întreabă-l de banii lui – află dacă are destui încât să nu jinduiască după ai tăi. Ia vitamine, în special A-urile, să combați îmbătrânirea şi dispariția celulelor cenuşii. Niacin-ul poate avea un efect pozitiv în inversarea rătăcirilor rațiunii. Mare parte din cazurile de Alzheimer, se bănuieşte, sunt provocate de sărurile de aluminiu din sânge. Se pare că aluminiul e în toate cele – pastă de dinți, aspirină, apă. Iar tu găteşti în oale de aluminiu. Am uitat – nu mai găteşti deloc, tu şi amiralul mâncați la restaurant, şampanie şi stridii şi tort de 'ciocolată în fiecare seară. I-am povestit lui Arhat de năzbâtiile tale, iar el a râs şi-a râs, apoi a zis: „Femeile sunt zeițe!" Îți trimite şi el strivyatireka (iubire).

Sare

28 septembrie

Scumpă Alinga,

Tena Tyaktena Bhunjithah. Mi-e teamă, iubito, că ne-am făcut plinul. Lunile astea de când trăim împreună au fost cele mai fericite din vița mea ca relație cohabituală – cele mai armonioase, de parcă am fi fost două note alto, una blondă, alta brunetă, ale unui singur sunet. Fără să tragem una de alta, fără ca una să fie supusa, cealaltă stăpâna – sau mai degrabă ambele, atât de firesc şi uşor impletite încât nu ştiam unde se termină supuşenia şi unde începe răsfățul. Timpul petrecut împreună păstrează în mintea mea o fragilitate prețioasă, o dreaptă întrupare, ca un vas delicat tivit cu auriu, încât îmi țin răsuflarea, acum, când încerc să-l admir.

Ruperea de tine este, aşa cum o concep cu, una delicată, chiar şi pentru noi puțin perceptibilă. Vom continua să împărtăşim ashramul, iubirea noastră pentru Arhat şi munca în Uma Room şi, de ce nu, chiar orele de conversatii private, chiar rasa, ca înainte? Te rog continuă să te gândeşti la mine ca la iubitul tău – prințul tău întunecat şi aprig, cum mi-ai spus odată.

Dar trebuie să mă simt liberă pentru a continua ceea ce am putea numi ascensiunea mea spre necondiționat. N-aş vrea să te transform în temnicerul meu, aşa cum am tăcut cu Charles – gardianul obişnuinței, al limitelor, legiuitorul, deşi pentru binele meu, şi din tandrețe – *era* tandru, pot să recunosc asta acum – într-un sistem în care rolul meu era să *rămân locului*, să fiu aceeaşi în fiecare zi. Nebunia lui Durga şi asediul celor de afară au împuținat populația ashramului, aşa că sunt destule paturi goale. Vechea căsuță a lui Vikshipta e liberă, dar dacă m-aş muta acolo aş risca amintiri dureroase, un fel de praf bogat în alergeni. A reuşit de minune să transforme

heterosexualitatea în ceva urât şi cu toate astea acest tăcut, tare altul (shunya = vid = diamant = vajra = tuner = linga), care trebuie să fie perechea noastră, a femelelor speciei, încă mai păstrează fascinația provocării, datoria rezervată nouă, sarcina de temelie. În acest sens poate ți-am fost întotdeauna un pic necredincioasă, am păstrat o rezervă, încât tot ce am realizat împreună, delicat şi sublim, desigur, a avut o certă calitate de preludiu, puțin sub completa gravitate, gravitatea care duce, biologic, la acea formidabilă divizare a eului, care înfruntă moartea, naşterea unui copil.

Mi-e teamă c-am trântit prea tare vasul tivit cu auriu. Acum, sincer, n-ai avut niciodată senzația că nu sunt altceva decât un bărbat ciudat de fragil? Desigur, trebuie să-i respectăm pe cei care stau pe tuşă – sfinții sexuali, micuții masculi rotofei care mai degrabă colecționează cărți şi elefanței de jad – şi pe femeile gen Katherine Hepburn, care n-au menirea să devină mame – deşi multe dintre ele (mă refer şi la propria mea persoană egoist-senină) devin totuşi mame. De fapt, prin această divizare a eului se pare că am generat dubluri, nu jumătăți, ale egoismului natural şi ale freneziei egocentriste. Fără copii, femeile sunt libere să devină mame altora – aşa cum ai fost tu pentru mine. Şi ce copil sunt! – Ambițios, pretcnțios, exhibiționist, cerşind complimente, meschin, gelos. Geloasă, aşa cum am discutat, pe tine şi Durga, pe perioada dinainte de venirea mea aici când erai pentru ea cam ce ai fost tu pentru mine – un inițiator, un apsaras, un avatar al lui Shakti. Chiar şi acum când în furia ei de drogată distruge paradisul făurit cu frumoasa energie a lui Arhat simt că încă nutreşti o simpatie neglijentă pentru distrugătorul celtic, o înclinare pasivă de a lăsa să se „aleagă praful de tot", ca o nouă cutremurare maya. În alte cuvinte, schimbul tău de energie cu Durga continuă, deşi vă aflați în tabere opuse pentru aceste uneltiri, răzbunări, otrăviri şi manipulări reciproce, în timp ce lumea de afară începe să ne înghită implacabil.

Nu e un reproş, ci o explicație radicală, mult mai lungă decât intenționasem. Ştiu cât de mult îți displace să citeşti, cât de mulțumită erai să te laşi în voia vechiului nostru televizor Zenith cu imaginile lui fantomatiee, tremurătoare, de parcă un lanț muntos de aici până la Phoenix era mereu în mişcare. Te iubesc. Dar nu doar pe tine, aşa că nu pot continua să trăim sub acelaşi acoperiş în formă de A. Îți scriu din grădina noastră şi îi voi duce lipsa acestui loc umbros sub socul bătrân – nirgundi, mi-ai spus că se numeşte în sanscrită – şi mulțimea de cactuşi ca nişte fețe strâmbe şi comice de buldog sau de mâțe mustăcioase ca în desenele animate. Semințele copacului se scutură pe mine, aripile gemenelor samara nu sunt destinse precum cele ale arțarilor energetici din New England, sunt înclinate în jos, parcă ar dormi sau visa zborul în loc să-l trăiască. Iar

soarele se înalță pe cer ca o imensă presă care stoarce aerul de mirodeniile deşertului, pulberea aceea fină din aer asemeni substanței din purusha şi încă ceva – o mirodenie ascunsă – detectată odată în bucătăria bunicii din Medford.

Scumpa mea, n-ai greşit cu nimic – nu mai poți greşi pentru că într-un fel foarte adânc şi liniştitor ai depăşit măsura încercărilor de a face bine. Accepți. În sfera sthula erai padma, iar eu mani, nestemata ciobită a lotusului tău perfect. Felul în care mă lăsai să-ți piaptăn părul tău lung şi mătăsos pe întuneric în timp ce scântei albăstrii zvâcneau în jurul lui şi a mâinilor mele. Iar cărarea absolut dreaptă din creştet releva ca o linie de cretă albul scalpului tău, când te aplecai dimineața să-mi dai un „pupic pe burtică". N-ai greşit cu nimic, iar eu nimic nu fac – e Kali, iubire, timpul care desface şi distruge ca noua împletire să înceapă. Kali, care ne îmboldeşte prin pasiunile noastre, oportune cum ne apar, şi ne îmbrânceşte spre o nouă zvâcnire a roții. Cea mai mare temere pe care o am în timp ce scriu asta – cât de aproape de a lăcrăma sunt în acest moment când fug de suferința de a împacheta şi de a-mi lua rămas bun de la odăile în care, după ce nota discordantă din încruntarea vinovată a Nityei s-a stins, am introdus armonia noastră! – Temerea mea este vei da din umeri şi te vei lepăda de mine, toți facem asta, dar parcă nu e drept, niciodată nu pare natural, deşi e cel mai natural lucru din lume.

Fii propria ta lumină, K.

1 octombrie

Charles,

Sunt din nou singură şi n-am somn noaptea asta. Barajul tău de gloanțe legale marca Gilman m-a lăsat indiferentă. Dacă poți aranja să fiu arestată, fă-o. Pearl îşi poate îmbogăți biografia adăugând că tatăl ei a băgat-o pe maică-sa în puşcărie. Nu se prea aude una ca asta, nu-i aşa? Jumătățile unui cuplu se pot ucide şi părăsi foarte uşor, dar din punct de vedere legal încă mai constituim un întreg şi de aceea avem puține soluții legale la îndemână. Oricum, judecătoriile sunt sătule de cupluri. De fapt întreaga lume e sătulă, iar dacă un cuplu nu este interesat de bunăstarea lui, nimeni nu e. Toate aceste amenințări avocățeşti şi cacialmale le interpretez ca pe o manifestare rigidă şi neîndemânatică a continuului tău interes pentru mine.

Dar nu voi mai putea juca niciodată rolul de soție după ce am decăzut atât de amarnic. Fărădelegilor mele le-am adăugat recent şi o idilă lesbiană – delicioasă şi confortabilă, dar cam lipsită de fibră pentru gustul meu yankeu.

Doamna, ca postură şi atitudine, chiar şi moleşeală dezarmantă în voce, mi-a adus aminte de Marcelene Rabinowitz – ți-o mai amințeşti? Fireşte, femeile *sunt* energie divină – fără Shakti, cum se spune aici, Shiva e un cadavru – însă, atât de satisfăcător înzestrate de cosmos, ele tind să fie conservatoare – împăcate cu ciclul hipnotizant al trecerii zilelor în toate aromele lor (umbre, sentimente, fericire). Zilele trec fără tine. Se pare că m-am înscris pe un traseu ascendent sau cel puțin înaintez pe o stradă cu sens unic. Femeile îl ispitesc pe pelerin să-şi tragă sufletul, de aceea înțelepții tind să le urască. Înțelepții – nu zeii. Zeus, Iisus, Buddha – toți iubeau femeile. Dar nu şi urmaşii lor, filosofii. Nu? Te văd, dragă Charles, ca pe un fel de înțelept-sfânt în tunica ta albă de laborator, cu mâinile reci în urma spălatului recent obsedant.

Aşa că va trebui să mă consideri cu adevărat pierdută pentru tine. În primăvară, când te-am părăsit şi ți-am scris scrisoarea aceea lungă şi speriată în avion, era ca un fel de năzbâtie pe care o săvârşeam sub tutela ta, sub umbrela ta uriaşă, eram ca sinele într-un corp muribund care nu poate admite că e pe moarte. Dar acum o pot recunoaşte: *muream afară din tine*. N-ai observat niciodată la toți morții pe care i-ai văzut cât de mici au devenit? O față moartă nu e mai mare decât o farfurie de desert. Te văd acum foarte clar redus la mărimea ta actuală. Năzbâtiile tale legale sunt patetice. Spune-i lui Gilman că mă mulțumesc cu jumătate din valoarea celor două case estimate pe *piața explozivă a prețurilor pentru terenuri intravilane din New England*, jumătate din pământul din New Hampshire, idem acțiunile şi titlurile bancare, aşa cum le avem alocate, Mercedes-ul meu (sper că îl mai porneşti din când în când), toată argintăria şi mobila care provine de la familia mea, cele cu o singură inițială, precum şi cheltuielile de judecată. Mai mult sau mai puțin moderna mobilă achiziționată împreună ți-o cedez – următoarea victimă o poate avea să se ocupe de huse şi picioare şubrede. Cred că e o ofertă bună – majoritatea soțiilor nedreptățite primesc 100% din prima locuință. Iar eu am fost nedreptățită, desigur. Nu mă obliga să-mi întrerup lecțiile de non-implicare şi să vin în Est ca să-mi procur declarații de la o turmă de asistente futute şi de la alte rezidente din haremul tău din spital. Poate o punem de un scandal în *Herald* sau cel puțin în *The New England Journal of Medicine*. Midge a suferit vreme de zece ani alături de mine din pricina aventurilor tale – de fapt, o consider arhiva mea umană. I-am spus absolut totul când încă îmi păsa, printre şiroaie de lacrimi. Gilman ar trebui să-l contacteze pe Ducky Bradford când veți fi gata să batem palma.

Şi las-o în pace pe micuța mea Pearl. Încearcă să gândeşti ca un tată în loc de strategul din războiul între sexe. Îți cer ajutorul în a stăvili ceea ce

eu cred că e o relație înjositoare cu nişte olandezi bădărani. Ei reprezintă tot ceea ce i-a determinat pe americani să părăsească Europa – materialişti, obsedați să aibă clasă, cruzi prin îngâmfarea lor şi îngâmfați prin plictisul lor. Băiatul e de o sofisticare naturală care a orbit-o pe fata noastră cu ochi naivi – apartamente în Paris şi Veneția! – Iar o dată ce febra turismului va trece, povara milenară a sacrei supremații masculine o va strivi. Europenii se laudă că pedigree-ul lor poate fi documentat până la strămoşul din peşteri, de parcă asta îi îndreptățeşte să cugete ca nişte oameni ai cavernelor. În spatele unui *savoír-faire* superficial nu sunt decât nişte brute cinice şi dezgustătoare şi nimic nu-i încântă mai mult ca distrugerea unei inocente sublime cum e cea a fiicei noastre. Pearl are nevoie, mai încolo, de un tânăr timid, de un american drăguț, plin de un idealism stingher; însă deocamdată ar trebui lăsată să învețe, să se cufunde în marile poeme şi romane din trecut dacă atmanul ei vrea să se extindă în acele sfere. Dar dacă nu se va întoarce la Yale va fi o tragedie şi o să dau vina pe tine. Prin această jalnică îngăduință tu îți satisfaci fanteziile de seducătcr – Dr. Epstein şi cu mine am analizat deseori flirturile tale incestuoase încă de pe vremea când biata Pearl era numai un copil. Te prevalezi de puterea ta paternă ca s-o seduci pentru a o determina să-mi „arate ea mi e", măritându-se exact aşa cum divorțez eu de tine. Te simt acolo ca un pachet uscat de virilitate rănită în stare de orice ca să mă loveşti sub centură, chiar cu prețul ruinării vieții fragilei noastre fiice. Nu pot decât să sper că această senzație a mea e paranoică.

Nu e prea devreme să te gândeştí la un fel de îngrăşământ pentru gazon – se zice că ploile acide impun asta mai mult ca niciodată. Lawn Craft produce o mixtură numită Turf Food care ar putea fi împrăştiată cu maşina în poziția 5 – spune-le băieților să se mişte rapid în timp ce fac asta pentru că anul trecut au lăsat petice arse pe unde au cotit maşina. Mai spune-le să nu vânture frunzele de stejar – le place să se plimbe cu Ventilatorul ăla imens – prin boschete şi peste pietre – ci să le strângă în prelatele de plastic din şopron şi să le arunce în groapa de compostare, să le grebleze şi de sub tufişuri – cu uneltele acelea care arată ca nişte jucării, dar care sunt cele mai potrivite. Trebuie să-l pui pe domnul Kimball, când va repara jaluzelcle de lemn, să curețe şi scocurile – altfel toată iarna vei vedea petele acelea ruginii, oribile, din spatele canalului de scurgere. Aminteşte-i să închidă apa de afară, adică valva din spatele liliacului. De regulă o faceam eu, iar pentru asta. ai nevoie de o cheie franceză şi o lanterna, altfel bâjbâi în neştire. *Pune-l* să scoată ferestrele *afară din tocuri* şi să le spele cu Windex – sau apă cu puțin clor, chiar mai bine – pe ambele fețe, nu numai pe dinafară, pentru că îi e mai uşor să ajungă cu scara – urăşte asta şi are dreptate, dar trebuie s-o

facă. Mai ții minte cum, în primii ani, după ce am cumpărat casa de la bătrâna domnul Pyncheon, când eram atât de tineri şi de speriaţi că $ 56.000 ar putea fi imposibil de achitat, amândoi spălam ferestrele în weekend, briza timpurie de toamnă împingând bărcile cu pânze pe oceanul de cerneală cu tichiuțe albe şi întreaga lume ni sc părea atât de curată, curată, curată?

Love, S.

[casetă]

Eşti acolo? Bănuiesc că funcționează. Midge, habar n-ai câte se petrec aici! Poate ai citit ceva şi prin ziarele din Boston, distorsionat aiurea fără îndoială. Ei bine, nu simt sigură că cineva ar putea să-ți relateze întreaga poveste fără s-o distorsioneze – probabil nici Durga care e în mijlocul evenimentelor şi n-ar putea să-ți spună totul aşa cum e fiindcă a luat-o razna din pricina drogurilor pe care Ma Prapti i le-a administrat ei şi celorlalți, după cum a ieşit de curând la iveală. Ți-am mai spus – sau i-am scris altcuiva? – Cât de ciudat s-au simțit oamenii după câteva mese şi cum Ma Prapti se plângea că nu mai are în clinică tranchilizante ca Percodan, Valium şi Demerol – ei bine, nu mai avea pentru că primeniseră curry-ul vegetarian, aşa cum se pune bromură în mâncarea puşcăriaşilor să nu li se scoale – în cazul nostru ideea era să rămânem calmi şi pasivi pentru că Durga îşi închipuia că toți conspirau s-o răstoarne de la putere. E-adevărat c-au existat tot felul de nemulțumiri şi acuzații, că totul se duce de râpă, dar ideea ei de puci era fantastică şi paranoică din moment ce singura sursă de putere aici o constituie frumusețea spirituală a lui Arhat şi consolarea în moksha care nu poate fi furată sau pervertită. Dar numărul mare de reporteri şi oficiali ai comitatului, şi de polițai şi agenți FBI, şi alții de la Imigrație, care continuau să ne infiltreze, au făcut-o să simtă că-şi pierde controlul, cred – se pare că Durga, care, cum am mai spus-o, e o irlandeză dintr-un sătuc fennecător din insulele vestice cu poteci noroioase şi ziduri de piatră unde nimic nu s-a schimbat de mii de ani şi unde locuitorii încă le cântă vacilor şi se cherchelesc cu whisky irlandez în cârciumă, era speriată că-i vor lua cartea verde şi o vor expedia acasă; la fel şi Vikshipta, care n-a găsit de lucru în Seattle şi s-a întors aici, el fiind din Germania Federală, şi Ma Prapti, care e din România, via Anglia şi, desigur, Arhat însuşi, care, destul de amuzant, e singurul indian veritabil, ceilalți au fost nevoiți să rămână pe loc când a trebuit să se mute ashramul dintr-un ținut deluros, plin de peşteri sculptate, din Ellora, să vină aici – aşa că amenințarea cu deportarea plana asupra unui cerc intim, iar noi, cei care suntem cetățeni

americani, nu ne dădeam seama cum îi poate afecta. Durga devenise atât de neliniştită, încât orice oficial o înnebunea, chiar şi electricianul bătrâior venit să inspecteze instalația electrică şi luminile de scenă din Bu-Ca-Set; apoi au început să le ofere sărmanilor vizitatori cu treburi oficiale – nişte tipi simpli şi tineri de la IRS sau INS, de regulă mormoni intens religioşi ceai de plante sau altceva şi le amestecau cu Dumnezeu ştie ce – nu cunosc toate denumirile chimice, fiindcă Ma Prapti e gata să încerce orice ca experiment, chiar şi frunze de mesquite pisate sau rămurele de creosote, ca să provoace confuzie şi uitare, dar nu le-a provocat bieților oameni decât o putemică diaree, două ore mai târziu. A recunoscut toate astea în fața autorităților şi e interogată în fiecare zi. Nu cred că s-a simțit luată în seamă până acum. Aşa că toți indivizii ăştia, inclusiv avocații fermierilor şi ai clicii latifundiarilor din Phoenix, şi toți pensionari din Nord care n-au altceva mai bun de tăcut, plus mulți birocrați care speră să-şi vadă moacele la televizor – statul ăsta e aşa de meschin, Midge, că şi pe guvernator îl cheamă Babbit[12]! – se învârt toată ziua pe aici, au comandat birouri pentru Uma Room, stau cu picioarele sus şi încearcă să fie prietenoşi, spunându-ne că nu părem chiar aşa nebuni cum credeau; e scrum de țigară peste tot, iar jumătate din samryasinii care n-au plecat se pregătesc să plece, în timp ce Durga şi nucleul forte, Satya şi Nitya şi Vikshipta şi Agni, plus băieții din forțele de securitate, au relocat Sachchidananda şi câteva rulote într-un fel de canion, ca ultim baraj de rezistență, înarmați cu o tonă de arsenal, carabine automate Uzi şi Galil, chiar şi câteva bazooka în loc de anti-aeriene. Câteva elicoptere militare huruie intermitent deasupra noastră, de zile întregi, deşi se pare că nu aterizează niciodată, doar coboară jos de tot rotindu-se continuu, stârnind praful şi zburătăcind frunzele din puținii copaci pe care îi avem. E destul de amuzant, totuşi, acum, când într-un fel a căzut cortina şi cei care mai suntem aici încercăm senzația de prakhya, că în sfârşit ne-am debarasat de o mare cantitate de balast.

Şi trebuie să recunosc că ultima oară când am văzut-o Durga arăta nemaipomenit în blugi trandafirii şi o jachetă asortată, cu un batic de mătase liliachiu, ca de aviator britanic, chiar ghete de aviator, iar într-un toc de la şold îi atârna un revolver mare şi negru. S-a apucat de fumat țigări cu un porțigaret de fildeş şi singurul lucru care-i mai lipseşte e un petic negru pe ochi. Are, nu trebuie să-ți mai amintesc, un păr de un roşu spectaculos, ochii de un verde deschis şi pielea alb-lăptoasă, pistruiată, pe care eram geloasă când eram mică – ca mama, de-aia am crezut întotdeauna că sunt dezgustător de neagră.

[12] (Amer. lit.) burtă-verde, tipul omului de afaceri filistin (n. trad.)

Ooh. Ce-a fost asta? Nimic, cred. Zgomote, departe. Mi-am amenajat un cuib confortabil în vechea căsuță a lui Vikshipta – a lăsat câteva pături şi multă bere Löwenbrău în frigider şi mult Freud în germană pe care n-am cum să-l citesc. Şi, Midge, am găsit un bici micuţ şi câteva costumaşe ciudate din piele neagră în care habar n-aş avea cum să mă imbrac, numai franjuri şi catarame. Poate numai pe el intră. Mă cam doare că nu mi-a împărtăşit secretul ăsta niciodată. Mă întreb dacă asta se întâmpla între el şi Durga – când s-a întors de la Seattle s-a dus glonţ la ea, nici nu m-a salutat. Oricum Oh-ah. Din nou. Zgomotele s-au auzit mai aproape, dar aşa e aici – spațiile sunt atât de vaste şi aerul atât de uscat, e greu să-ți dai seama uneori dacă un sunet vine dinspre coline or de după colț. În fine, hamul ăsta sau ce-o fi e făcut din bucăți legate între ele prin catarame de aramă şi inele cu nişte desene, încât dacă te uiți, nu. *Nu*. De data asta sunt sigură c-am auzit paşi pe pietriş. Cineva învârteşte clanța. Dumnezeule, Midge, ce mă fac? Cineva a intrat!

[*Zgomote amplificare, asemeni unui sertar tras şi împins la loc. Conversația care urmează e greu de auzit şi e transcrisă cu dificultate. Vocea masculină în italice, ca înainte*]

Maestre.

Cu cine eşti aici?

Cu nimeni. Sunt singură. Absolut singură. M-ați speriat. Îmi bate inima tare de tot.

Ți-am auzit vocea.

Deseori vorbesc cu voce tare înainte de culcare. Îmi golesc mintea. În loc de mantra.

Cu cine vorbeşti, Kundalini, în acest exercițiu spiritual, din moment ce Dumnezeu, în accepția occidentală, nu există?

Cu fiica mea. Şi prietenii rămaşi acasă.

Ei mai sunt încă reali pentru tine?

Nu, Maestre, numai tu exişti cu adevărat. Dar trebuie să-mi relaxez chittavrittis după toată harababura din ultima vreme.

Lasă-mă să văd cum îți bate inima, draga mea. E adevărat. Ți-e frică. Ori de câte ori vorbim e despre frică. A ta sau a mea. Ar trebui să încercăm să vorbim despre bucurii. Când vorbeşti în solitudine te adresezi şi soțului tău, Charles?

Foarte rar, Maestre. Ani de zile nu l-am interesat, iar acum nu mă mai interesează el pe mine.

Poate că amândoi vă mințiți un pic pe voi înşivă. Ziceai că îți admira sânii. Avea dreptate. Sunt admirabili.

De regulă port o cămaşă de noapte, dar e atât de cald în ultima vreme *Kundalini roşeşte. Şi zâmbeşte. E bine să fii admirat. Eu cred că în ciuda timidității tale îți place să fii admirată. Îți admir întunecarea suavă, zveltețea de modă veche.*

Găsesc gentileţea voastră uimitoare. Vreau să zic că am patruzeci şi doi de ani şi sunt o fostă gospodină de *Te rog. Fără trucuri, Kundalini. Eşti magnifică. Sânii tăi sunt magnifici. O dată, nu m-ai lăsat să-i mângâi. Nu m-ai lăsat să-i mângâi aşa.*

Poate era alt context. Timpul schimbă multe. Eram atunci în adapostul vostru, acum eşti în al meu. Eşti oaspetele meu, iar unui oaspete nu i se refuză nimic. Maestre, de ce ai venit la mine?

Eram singur. Eram nervos. M-am gândit la tine, poate eşti tot singură. A fost atâta tracasare în ultima vreme şi sunt de unul singur în ochiul uraganului – e asta o expresie? Ma Prapti îi are pe numeroşii reporteri să-i fascineze cu confesiunile ei îngrozitoare. Durga îi are pe camarazii-războinici să-i povățuiască şi să-i îmboldească spre setea de glorie. În sihăstria mea mă satisface samarasa, divina imobilitate. Dar pentru a atinge sahaja, non-condiționalul şi pura spontaneitate, pentru a fi advaya, non-dualitatea, iar de aici să ating Mahasukha, despre care am mai discutat noi odată, trebuie să fie prezent yuganaddha, principiul uniunii, care implică o dualitate inițiatică. M-am gândit la tine. Intuiţia îmi spunea că şi tu vrei să te confrunţi cu un altul, cu opusul tău, ca astfel să obții advaya. E periculos, pentru că acolo, înăuntrul ei, eul se pierde.

Ai zis că erai tracasat. Cum e posibil, dacă eşti jivan-mukta şi într-o permanentă stare de samadhi?

Sunt Arhat, discipolul lui Buddha. Cel Binecuvântat nu a plecat din lume, nu s-a dezis de confuzia lui jiva şi ajiva pentru a se retrage în nirvana ca Iisus al vostru cel laş. A rămas pe pământ instruindu-şi şi consolându-şi discipolii până la vârsta de optzeci de ani. Dacă rămânem pe pământ, rămânem în prakriti. Dacă rămânem în prakriti suntem supuşi la vasana şi chittavrittis ca oricare alt om. Suntem supuşi tracasării sub forma dorinței carnale şi a fricii. Acesta este marele sacrificiu pe care cel iluminat îl săvârşeşte din karuna, din compasiune. Într-adevăr eşti suavă, suavă ca intunecata Kali. La fel de suavă ca Satyavati după ce s-a îmbăiat în râul Jumna. La fel de suavă ca Radha în culcuşul de flori în luminişul din Vrindavan. E vaga uleiere care îmi place atât de mult. Duce la iridiscență.

Tatăl meu avea pielea smeadă. Mama e foarte palidă. Se bronzează oribil, dar nu renunță.

Da. Bogata ta mamă. Am discutat despre ea. Cred că sunteţi foarte apropiate, mamă şi fiică.

Nu chiar. Ne cam antipatizăm cumva, încă de când eram mică. Să revenim la frica ta. E cumva vorba de frica de moarte? – Sigur că nu, cum ar fi posibil? – Sau a necazurilor din ashram, care te-ar putea trimite înapoi în India?

Nu mi-e fiică de India. Poate mi-e frică de non-India. Mi-e frică de advaya, de non-dualism. Atâta vreme cât există dualitate, spiritul nu are nevoie să se dezbrace. Nu mi-e frică să-mi dezgolesc trupul şi chiar aşa voi face. Dar mi-e fiică, da, de spiritul care se dezbracă de corp. De jiva când se dezbară de ajíva. Asta e ceea ce ți-am promis, cred. Să-ți transform corpul întru spirit, să trăieşti marele sublim, Paramahasukha.

Crezi că sunt pregătită pentru asta? Poate pentru început ar trebui să ne delectăm cu puțină sukra.

Să ne concentrăm, Kundalini. E prima treaptă. O vom lăsa pe Durga să înceapă canonada de pe coline şi pe tipii de la FBI să-i întoarcă focul, iar pe bieții sarmyasini să fugă spre vreun adăpost în timp ce noi executăm maithuna. Maithuna nu reprezintă ceea ce în această țară barbară e numit „futut". E o joacă cosmică. E lila. Călătoria sufletului e lila. Naşterea lui pralcriti din purusha e lila. Din adevărul trupului, bhanda, prin lila, se naşte adevărul universului, brahmanda.

Îmi place la nebunie când explici. N-ai vrea să mă mai mângăi?

Urmează mai târziu, mângâierea. Întâi concentrarea, sadhana. Ne concentrăm asupra iubitei. E ideal dacă ea e parakiya rati – soția altcuiva. De aceea îmi place atât de mult Charles al tău. Avem nevoie de el. Altfel eşti apakva, necoaptă. Altfel eşti samanya rati, o femeie oarecare. Trebuie să te concepem mental ca vishesha rati – femeie extraordinară, esență divină a femeii.

Să mă concentrez şi eu asupra ta?

Nu e atât de necesar ce face o femeie. Însă da. Sunt nitya manus, bărbatul etern. Sunt sahaja manus, bărbatul necondiționat. Sunt ayoni manus, bărbatul nenăscut. Linga mea e toate lingile. Gura mea e toate gurile. Mâinile sunt toate mâinile.

Ideea asta mă înspăimântă. Vreau ca ele să fie mâinile tale, numai mâinile tale. Când poți să începi să mă mângâi?

Sunt Krishna şi tu eşti Radha, suntem în Vrindavan. Mulți copaci înfloriți în jurul nostru. Miroase mult şi învăluitor a maithuna. Sunetul apei care curge. Păsările nevăzute cântă. Toate lucrurile sunt rodnice, coapte, profunde. Privim şi ne concentrăm asupra celuilalt.

Există un stadiu următor?

Smarana, reamintirea. Mă gândesc la Kundalini când a venit aici prima oara în maşina de la Hertz, într-un costum pepit mult prea călduros pentru

soare, cu siguranța femeii care are o părere bună despre ea.

Iar eu mă gândesc la tine aşa cum te vedeam din depărtare, o față maronie pe un poster, pe coperta unei casete.

Ce casetă posedai?

Cea cu yamas şi niyamas.

Da. Era una bună. Una timpurie.

Apoi una în care răspunzi întrebărilor despre aham şi arderea purificatoare de vrittis.

Am avut întrebări proaste în ziua aceea. Hippies drogați şi golaní Vishnu. Îngrămădiți pe jos, pe murdăria din Ellora. Înainte ca cei din clasa de mijloc să descopere Buddha şi să-şi desfacă portmoneele groase.

N-ar trebui să continuăm cu ceremonia? Trebuie să rămâi cu hainele pe tine?

Nu e important ca cel ce proslăveşte să fie nud; numai zeița, proslăvita. Acum urmează aropa, atribuirea calităților. Eşti femeie, nayika. Eşti înaltă. Eşti măsliníe. Eşti netedă. Eşti splendidă. Ai membre ca nişte şerpi groşi, luminoşi. Abdomenul tău e suplu şi lung, lung; sub ochii mei prezintă dune şi depresiuni ca nisipurile deşertului în lumina lunii. Are dungi strălucitoare ca nervurile unui mineral neprețuit. Buricul tău e un ochi fără sprânceană. E

Lung şi elegant şi a fost bine retezat de un doctor în ziua ta de naştere. Binecuvcîntat fie el. El e prezent în buricul tău.

M-am născut în timpul războiului, în '44. Tata era în Pacificul de Sud pe un distrugător. Spitalele nu aveau destul personal, doctorul de la Urgență era un negru, iar mama nu mai văzuse unul înainte. Doctorul nostru de familie intrase în colaps; numai dormise de treizeci şi şase de ore; aveau loc încăierări şi accidente în tot Boston-ul plin de soldați şi marinari şi săli din acelea de jazz. Era în timpul războiului. Mama a zis că era atât de înspăimântată încât s-a jurat să nu mai aibă alt copil. Dar a mai avut unul, patru ani mai târziu.

Oamenii uită durerea. Nu uită aşa de uşor fericirea.

O, nu te mai uita. Sunt atât de bătrână. Bietul meu corp flasc. Bietul meu abdomen dezumflat, de-acolo sunt urmele astea, de la sarcina cu Pearl. Paramahasukha asta ar fi trebuit să vină când aveam douăzeci de ani.

Nu erai pregătită la douăzeci. Erai pregătită numai pentru Charles.

Eram de fapt pregătită pentru un băiat pe care-l chema Myron Stern, dar părinții mei l-au displăcut atât de violent că m-am speriat. Ce nătângă docilă am fost.

Şi cu acest Myron ar fi apărut duhkha. Viața e duhkha. Duhkha e incorect tradus „durere". Buddha nu a zis „Viața e durere" Duhkha e

dezamăgire. El a zis „Viața e dezamăgire." El a zis „Viața e delăsare" Cu Myron, ca şi cu Charles, ar fi fost încântare, ar fi fost dezamăgire. Chiar şi cu Arhat.

Nu cu tine, Maestre.

De ce nu? Sunt eu însumi sau un altul.

Nu, tu eşti tu. Ai însuşiri. Lasă-mă să te văd.

Mi-e teamă să mă dezbrac. Mi-e frică de non-dualitate.

Nu fi prostuț. Lasă-mă să te ajut.

[*Vag tumult*]

Sunt gras, da. Burta mea e în straturi, ca un tort.

Doar plăcută. Şi atâta păr negru, moale şi drăguț.

Linga mea nu atinge cerul.

Ea încearcă.

În aropa, flori sunt oferite lui nayilca. E pe cale de a deveni o zeiță. Yoni-ul ei e un lotus. Gura ei e un lotus.

Eşti atât de dulce şi țuguiat aici. Ca un cactus mic. Fără țepi. Cu o picătură de rouă amăruie.

Sânii tăi sunt roade cu vârfuri de culoarea vinetei. Umerii tăi sunt un jug de argint. Falca ta e o aripă, zbătându-se în sus şi în jos.

Acestea sunt însuşiri frumoase. Îmi place partea asta din aropa.

Când nayika nu este acolo, yoghinul îşi aminteşte frumusețea ei. Acesta e al patrulea stadiu, manana.

Îți vei aduce aminte de mine?

Ah, vocea ta e întunecată şi tristă. Aceasta e întrebarea pe care o pun femeile. Ele întotdeauna întreabă: „Îți vei aduce aminte de mine?"

Vor să ştie.

Când pun această întrebare, iubiții sunt aruncați înapoi în timp cu adevărat, în timpul trist care nu există în Vrindavan.

Cred că ai multe nayika de care să-ți aduci aminte.

Vishesha rati nu e geloasă. Ea este Shakti şi este toate femeile.

Cât de convenabil pentru Shiva.

Îți ridiculizezi Maestrul. Eşti o Kali răutăcioasă.

Devin frustrată sexual. Câte stadii mai sunt până acolo?

Nu e nevoie de grabă. E foarte occidentală nevoia ta de a te grăbi.

N-ai putea cel puțin să mă săruți. Undeva. Oriunde.

Următorul stadiu este Dhyana, meditația mistică, în care nayika stă la stânga iubitului şi este îmbrățişată, nu de dragul plăcerii trupeşti, ci pentru potențarea spiritului.

Asta ar putea fi o distincție mult prea subtilă pentru o fată cam

coaptă.

Nu. Nu e subtil. Dragostea e pentru trup numai când spiritele sunt în armonie. Dragostea e mai mult decât futut numai atunci când zeul din celălalt e salutat. De aceea spunem „Namaste”.

Îmi place la nebunie cum spui „dragoşşşte”. Întotdeauna mi-a plăcut.

De aceea spunem „So 'ham Eu sunt El.

Cred că trebuie să răspund, dar uit cum.

Spui „Sa 'ham Tu eşti Ea.

Sa' ham. Eu sunt Ea.

Mărite Kundalini stai în aşa fel încât să pot medita asupra corpului tău, fiecare particulă lucitoare, fiecare celulă de piele, fiecare fir de păr, fiecare glandă. Gândeşte-te la mine prin corpul tău, celulă după celulă, ca la ceva mai mare decât galaxiile, mai mare ca orice copac de giuvaere. Eşti ca o Bodhisattva stând în Ținutul Sublimului, în Sukhavati. Eşti infinit de înaltă, infinit de splendidă. Eşti incomensurabil de radioasă, amitabha. Eşti amitayus, veşnic îndurătoare.

Hmmm. Ce bine e. Ca o mâncărime, dar plăcută.

Te îmbăiez cu limba mea. Îți sorb sudoarea, rasa. Aceasta e puja, al şaselea stadiu. Nayika e îmbăiată de parcă ar fi o statuie a zeiței. În timp ce fac asta repet formularea în minte.

Trebuie să treci prin asta de fiecare dată?

Pentru a o sfinți, da. Să ne exalteze, da. Te poți aşeza acum. În stânga mea. Pe pat. Proslăvirea continuă. Desfă pulpele.

Şi asta e plăcut. Chiar mai plăcut.

Îmi simți concentrarea interioară?

Deci asta simt..

Îți ador yoni. Îți sorb rajas.

Nu te opri. Trebuie să te opreşti?

Acum, al şaptelea stadiu. Cunoscătorul aşează nayika pe pat şi repetă cu voce tare formula sacră.

Exista aşa ceva?

Hling Kling kandarpa svaha.

Ce înseamnă?

Hling Kling kandarpa svaha.

O.K. Îmi pare rău c-am întrebat.

Acum aşează-te pe mine.

E prea mare. Atinge cerul.

Acesta este al optulea stadiu, maithuna.

O, nu, nu e prea mare. Nu chiar. Nu chiar, chiar.

Kundalini era nerăbdătoare pentru stadiul ăsta.

Continuă să-mi vorbeşti, te rog.

Concentrează-te. Gândeşte-te la ida. Gândeşte-te la pingala. Energia creşte.

Mmm.

Gândeşte-te la Muladhara spre Svadhísthana. Acum pleacă din abdomen şi zboară spre plexul solar, spre Manipura.

Mmmm.

De la Manipura la Anahata, inima. Sus, sus, dincolo de inimă.

Nn.

Dincolo de inimă spre Vishuddha, gâtlejul. Sunt mai multe gâtlejuri.

Nnnn

Dombi dansează în sambhogakaya. Femeia băieşă dansează în gâtlej. De la Vishuddha [*Ininteligibil*] O, Dumnezeule. Dumnezeule mare. Acum tu.

Nu. Eu nu. Tu, din nou, Kundalíni. Şi din nou.

Chiar? Nu-i nedrept?

Nedrept pentru tine. Te aşează în timp. Te aşează în strânsoarea lui Kali, când eu sunt în samarasa. *Trăiesc sublimul vajrolimudra. Energia sămânței suspendate îmi pătrunde în spirit şi mă face nemuritor. Tu mori din nou şi din nou. Tu eşti folosită cu cruzime.*

Dacă spui tu. Continui aşa?

Continuă aşa.

Mm. Nn. Oh. Oh, da, da. Dumnezeule. Cum reuşeşti asta?

Tehnică avansată. Se cheamă „ujjana sadhana", „împotriva curentului". Produce, prin samarasa, sahaja. Produce non-condiționalul. Produce advaya. Shakti şi Shiva, vajra şi padma, jiva şi ajiva sunt una. Tu şi eu suntem una. Ce vreau, vei deveni.

Da, Maestre.

Dacă îți scarpin buca grasă e plăcere.

Plăcere.

Dacă te lovesc aşa, şi asta.

Şi asta.

Mai termină încă o dată.

Iubire, sunt extenuată.

Termină, termină, pizdă udă ce eşti.

[*Clic: sfârşitul casetei, prima parte*]

Midge, ăsta a fost cel mai magic moment din toate; partea cealaltă de casetă s-a terminat exact când am terminat şi eu. Cred că geamătul meu a înecat declicul, însă eu l-am auzit. Probabil ar trebui să şterg toată porțiunea

asta, dar am sentimentul că e mai importantă decât persoana mea, că modestía mea e total nesemnificativă şi în orice caz nu e vorba de mine când acolo era o zeiță şi ceea ce este cu adevărat important e vocea lui Arhat pe casetă, capacitatea lui fantastică de a iubi. Nu ştiu cum a ținut-o, dar a rămas tare ca piatra, însă bineînțeles netedă – un giuvaer, exact cum se spune. El era giuvaerul, iar eu lotusul. Exact senzația asta am avut-o, mereu, mereu, etern. Şi nu a fost doar o singură dată, am mai fost cu el de atunci. Totuşi, nu sunt sigură dacă e bine să le laşi fete şi pe Irving să asculte caseta – doar dacă o pot recepta în spiritul yoga, nu ca bârfă şi senzaționalism. Dar nu trebuie să ajungă la Charles. Las totul la latitudinea ta. Sunt plecată de atâta timp, încât nu mai pot să cântăresc progresul spiritual sau maturitatea cuiva. Te rog păstreaz-o la loc sigur ca într-o zi, când voi fi bătrână şi căruntă, într-un cămin pentru bătrâni sau condominium din Florida, precum grotesca mea mamă, s-o pot asculta, să-mi amintesc de vremea când eram Shakti şi Radha precum cea mai expertă dintre experte. Mă întreb a cui Radha a fost mama. E îngrozitor de greu să mi-l închipui pe tati drept Krishna.

Alte veşti? Nu ştiu ce ajunge la televizor în Est – bănuiesc că depinde foarte mult de ce-au tăcut ruşii şi iranienii în după-amiaza aia – dar Durga şi Agni şi restul nucleului ei forte şi mai ales tipii din forțele de securitate plus câteva tinerele de la protocol au rămas în canion câteva zile până au terminat pilulele şi apa, iar când au văzut că nimeni nu-i atacă au început să se întoarcă, unul câte unul, la Chakra şi la cantină, prăfuiți şi jigăriți şi sfioşi. Durga se aşteptase la un atac armat, cum se procedează la ei în Belfast cu soldații britanici, dar IRS şi INS nu procedează aşa, mai degrabă te atacă prin scrisori oficiale listate pe o imprimantă ciudată, punctiformă, pe care doar ei o mai folosesc, nişte scrisori integral produse de o maşină, pe care de regulă le ignori pentru că arată ca orice alt gunoi publicitar trimis prin poştă, până când, câteva luni mai târziu, vine şeriful şi-ți pune cătuşele. Împuşcăturile pe care le auzisem erau probabil atunci când Durga şi Satya şi băieții se distrau cu puşcoacele lor infraroşii şi cu alt armament care costase Trezoreria Iluminării o groază de bani. Pentru a evita o ambuscadă în trecătoare, Durga a coborât pe Sachchidananda pe o plută de plastic pe care o aveau cu ei şi deşi în asta era un pic din vechea ei bravadă, acum arată destul de descurajată. Zice că mai degrabă se deportează înapoi în Irlanda decât să se lupte cu INS. Am avut câteva discuții serioase, noi amândouă, pentru că acum am biroul ei din Uma Room şi cel mai ciudat lucru e că a început să-mi placă de ea – deşi, desigur, nu la modul absolut confortabil cum îmi place de Donna şi Ann Turner şi Liz Bellingham. *Noi* avem o limbă comună, am fost la acelaşi gen de şcoli şi ne-am împrietenit cu

acelaşi gen de băieți, mai mult sau mai puțin, am făcut aceleaşi compromisuri klishta, dar multe din femeile de aici, sincer, parcă sunt din lună. De parcă au sărit peste o etapă şi chiar nu le pasă foarte tare de moarte *sau* sex. Poate e o chestie Coasta de Est/Coasta de Vest sau de prăpastia dintre generații, nu ştiu exact. Poate am fost prea încrezută. Sigur, am venit aici să fiu mai aproape de Arhat, iar acum, când nu m-am apropiat deloc, decât cățărându-mă pe curul lui – scuze, aşa vorbeşte el, după ce-l cunoşti, cu un accent aproape american, de tip dur, Dumnezeu ştie de unde l-o fi luat – şi după ce am obținut ce-am vrut şi mi-am satisfăcut deplorabila mea phalatrishna sunt capabilă să mă raportez la oamenii ăştia în nişte termeni mult mai relaxați. Mi-a fost întotdeauna frică de Durga, dar ea zice că eu am speriat-o pe ea de la bun început şi dacă te gândeşti că nu e decât o țărăncuță irlandeză e clar că aş fi putut-o înspăimânta. Zice c-a observat din primul moment că posed genul de energie pe care Arhat o devorează. Zice că îi devorează pe oameni, psihologic vorbind, aproape fără să vrea – însă prana şi mahat-ul lui sunt atât de puternice încât te aspiră şi te digeră pe loc, pentru că e atât de incredibil de intuitiv încât devine nerăbdător, iar ea şi Prapti şi Nitya şi Alinga şi tot cercul lui intim erau epuizați dacă rămâneau prea mult în preajma lui. Aşadar a bănuit că voi prelua conducerea, deşi desigur n-am făcut-o, fiindcă nu ştiu nici pe jumătate ce se petrece aici. Mi-a zis, Durga, ca să termin cu ea, că fusese crescută în spiritul unui catolicism restrictiv pe care ajunsese să-l urască şi a crezut că ceea ce îi oferea Arhat, acest budism liberal, o va elibera, dar acum se întreabă dacă n-a făcut-o şi mai constipată, având prea multe posibilități spirituale din care trebuie în mod constant să aleagă, că poate adevărata cale de a fi liber e să faci exact ceea ce preotul sau soțul sau şeful sau oricare altcineva zice să faci, iar în sinea ta să-i *disprețuieşti* – asta ar fi *adevărata* asanga, adevărata detaşare de viață, în loc să vii aici şi să încerci să construieşti un nou model social şi să faci deşertul să înflorească şi aşa mai departe. Tot ce i-am putut spune a fost că până acum totul e minunat pentru mine, dar mă indoiesc c-aş fi în stare să realizez vajrolimudra, din cauza diferențelor anatomice şi mă voi lăsa în voia curgerii timpului. Atunci m-a sărutat, fața ei mare şi albă planând deasupra mea, şi mi-a zis că fusesem atât de dulce când ziceam asta, iar eu încercasem să fiu serioasă. Chiar m-a sărutat, dar n-a fost ca Alinga – am senzația că Durga nu prea are o viață sexuală, în nici o direcție. Ochii ei se umezesc când începe să vorbească de Irlanda şi de mama ei şi de cele două vaci din sat cu petele lor laterale ieşind în relief imediat după ploaie. Era un fel de artistă în Dublin – nu ştiu, mai au music hall-uri acolo? – Dar satul şi vacile o impresionează cel mai mult. Şi laptele cald – aburind.

Încă o mai iubesc pe Alinga, dacă tot veni vorba. Nu mai trăim împreună, dar afecțiunea aceea profundă şi leneşă e activă. Petrecem multă vreme împreună în Uma Room, căutând să facem ordine în harababura lăsată de Nitya şi să ajungem la zi cu corespondența oficială. Se pare că toată lumea ne dă în judecată, suntem un fel de balenă care sângerează şi toți rechinii din ocean sunt cuprinşi de frenezia foamei – îmi place expresia asta, ție nu? Frenezia foamei. Emisiunile televizate o folosesc des. Nu numai că toate formele astea de guvernământ – locale, statale şi naționale – stau pe capul nostru, dar o grămadă de părinți ne târăsc prin tribunale acuzându-ne că le-am spălat creierele copiilor lor – deşi nu văd cum ar putea primi daune din moment ce copiii ăştia sunt adulți din punct devedere legal, iar dacă n-ar fi fost aici să proslăvească prin muncă ar fi stat pe capul părinților uscându-i de bani şi buşind maşini şi îngrăşând nota de plată a psihiatrului. Că veni vorba de Nitya – Nitya Kalpana, ți-aminteşti, fosta noastră contabilă – zice că mintea nu-i mai e prizonieră în locul acela nefast şi nu mai are nevoie de atâta meditație ca înainte – de fapt se întreabă dacă n-a fost supradozată la clinică de Ma Prapti care, deşi a turnat cât a putut celor de la FBI şi altora, încă e acuzată de o groază de chestii. Durga a încercat să-mi explice când am avut discuția aceea că era vorba mai mult de o alternativă filosofică pe care Ma Prapti încerca s-o inducă. Se întreba: Ce e mintea? Poate fi alterată de yoga să atingă samadhi, O.K., dar şi de droguri, de alcool, de oboseală, de hormoni, chiar şi de ceva inocent ca luna şi zahărul. Atunci de ce să nu descoperi o pilulă-purusha şi să ajungi aşa în nirvana? Sunt mulți care-o fac – Marilyn Monroe şi toți adolescenții sinucigaşi din cauza cărora comentatorii de televiziune sunt atât de gravi. Desigur, problema asta e foarte periculoasă pentru mentalitatea filosofică creştină de modă veche, dar nu deranjează gândirea orientală, pentru care oricum totul e maya. În fine, chiar că nu-mi convine că Nitya se întoarce din meditație cu atitudinea asta zeloasă. Am pus la punct evidența contabilă aşa cum îmi place mie şi n-am chef să le mătrăşească la loc. Mă simt invadată. Nu contează unde eşti sau câtă iluminare te înconjoară, relațiile umane sunt complicate.

Midge, asta e destul de serios, ce-ai recunoscut sau mai mult mi-ai dat de înțeles, despre tine şi Ed. Amândoi păreați atât de solizi. Vă invidiam, de fapt – păreai atât de satisfăcută, de lipsită de îndoieli. Vreau să spun că nu aveai nu ştiu ce pretenții şi ți-ai dat seama de limitele lui Ed, deşi ştiu că obiceiul lui de a bea te supăra mai tare decât lăsai să se vadă şi vorbăria şi lăudăroşenia lui mă deranjau mai puțin decât mă enerva Charles, fiindcă Ed chiar ştia câte ceva, mai ales cum funcționează sistemele de alarmă şi motorul unei maşini, cum companiile de asigurări şi fondurile de pensii controlează acțiunile de la bursă, şi cu toate astea nu l-ai trădat niciodată

strâmbând din nas sau aruncându-i priviri ucigaşe ca, de exemplu, Donna, chiar Gloria, şi indiferent de deosebirile dintre voi era întotdeauna distractiv în casa voastră. Şi ce chefuri drăguțe organizați mereu la voi în grădină. Bineînțeles, oamenii sunt egoişti, iar atunci când un cuplu cunoscut se desparte parcă distruge un punct de sprijin şi în viața ta, unul sau două cazuri pe an, de fiecare dată te fac să te gândeşti la altă casă care începe să fie înghițită de buruieni şi tristețe. Când l-am părăsit pe Charles ăsta era unul din gândurile mele – cât de trist va fi pentru voi ceilalți să dispărem de pe scena socială a prieteniei. Dumnezeu ştie ce face Charles acum în timpul lui liber – nu c-ar fi avut vreodată prea mult. Asistentele şi secretarele pe care le regula atât de dezinvolt avându-mă pe mine drept paravan sunt sigură că se uită (şi se raportează) altfel la el, când este, un fel de-a zice, liber. Adevărata libertate e în noi, Midge. Amândouă ştim asta. Azi dimineața, la darshan, Arhat ne-a împărtăşit ultimele cuvinte ale lui Buddha. Ştii care au fost? Să vedem dacă le pot reproduce fără accent. „Fiți o lumină întru voi înşivă. Fiți propriul refugiu. Nu căutați refugiu în afara voastră" NU căuta refugiu în afara ta, Midge – asta e ceea ce încerc să nu uit în aceste ultime două săptămâni de calvar, iar tu nu uita asta indiferent de ce aduce viitorul pentru tine şi dragul de Ed.

Ce s-a întâmplat aici a fost şi n-a fost un calvar. Există multă energie pozitivă de când ni s-au rărit rândurile. Înainte erau aici tot felul de indivizi destul de dubioşi în zdrențe, în culorile asfințitului, pretinzând că sunt sannyasini în speranța că ceea ce văzuseră la televizor era o vacă de muls, dar acum când toate ziarele ne acuză că avem datorii de peste cincisprezece milioane, poate chiar cincizeci, au cam tulit-o, chiar şi câțiva cowboy trandañrii de-ai lui Agni, acum când polițişti adevărați sub o formă sau alta vin şi pleacă şi ne plesnesc cu citații sau rechiziționează computere şi utilaje de construcții, iau amprente şi testează limonada din cantină, decuplează instalațiile electrice ilegale şi câte şi mai câte, chipurile să ne protejeze de noi înşine. Câțiva din indivizii ăştia dinafără sunt destul de drăguți în felul lor şi, serios, curioşi în privința noastră, mult mai deschişi la minte decât ți-ai imagina. Nu cred că se mai poate vorbi de Subdiviziuni în lume – la care ne raportăm prin televiziune şi modemuri pe care toți le operăm în aceeaşi sattva, iar concluzia mea la ora actuală, după ce am părăsit micul nostru ghetou de pe Țărmul de Nord, este că lumea chiar devine încet-încet un loc mai bun cu condiția ca explozia populației să nu transforme tot pământul într-un deşert asfaltat, iar găurile din stratul de ozon provocate de spray-urile cu aerosol şi efectul de seră să nu distrugă calotele de gheață şi să inunde toate oraşele de pe țărmuri, ca să nu mai vorbim de Bomba cea mare care pare totuşi cea mai mică problemă a noastră, pentru că activiştii se

agită permanent în jurul ei şi pichetează bazele militare.

Dumnezeule, auzi la marea filozoafă. Dar una din privinţele în care Arhat mă ajută este că mă încurajează să dau pe dinafară, să-mi las gândurile şi emoţiile să năpârlească şi să anulez condiţionarea care ne-a îmblânzit şi ne-a dresat să ne ţinem gura în faţa taţilor şi a iubiţilor şi a avocaţilor şi a doctorilor şi a căpeteniilor indiene când vorbesc ei. La toată strategia asta, de a nu fi prea deştepte, nici prea vorbăreţe, nu foarte sexy, nici foarte minunate, ca să nu-i surclasăm pe bărbaţi, cum eram învăţate subliminal să facem aşa cum copiii din Hong Kong sunt dresaţi şi trăiesc în cămăruţe de doi metri cubici – îi zic acum „s-o ia dracul”. „S-o ia dracul”, asta zic, Midge.

Dar ceea ce *începusem* să spun, despre toţi recuperatorii şi ajutorii de şerif care mişună pe-aici, e că printre utilaj ele rechiziţionate se găseau şi cele din cabinetul stomatologic condus de un bătrânel sfânt şi absolut nemaipomenit, Ganesha, mai bătrân şi ca mine, venit aici pentru că în Boise, unde-şi avea cabinetul, începuse să se gândească la moarte, aşa că atunci când m-am dus la el cu măseaua asta, stânga jos, care nu-mi mai dă pace de când am muşcat aiurea dintr-o boabă de piper, mi-a zis că arată ca o candidată la burghiu după ce fusese „insultată” de atâtea ori cu plombe de argint, dar că n-avea un aparat de radiografiat la îndemână şi va trebui să mă duc ca să fac o radiografie în oraş. Prin „oraş” se înţelege fâşia aia prăfuită numită Forrest pe care cred că ţi l-am descris cu secole în unnă, când am sosit prima oară în regiune, plin de pensionari şi fermieri bătrâni şi câţiva indieni Navajo rătăciţi şi de imbecilii ăia de pocăiţi care îl atacă pe Arhat ori de câte ori se duce să-şi cumpere o coca-cola dietetícă – am fost surprinsă să aflu că au un dentist. Mâine va trebui să merg acolo, dacă mai găsesc vreun jeep sau vreo limuzină cu ceva benzină în rezervor. Avem un rezervor de cinci mii de galoane îngropat în pământ, dar Mobil refuză să ni-l alimenteze până nu plătim datoria. Şi în acelaşi timp continuă să sponsorizeze toate documentarele alea ecologice simandicoase de la televiziunea publică despre conservarea a nu ştiu ce insecte sau mormoloci zburători. Ăsta bigotism de mega-concern! Salvează insecta, dar lasă-l pe cel ce se află pe cărarea înţelepciunii să se spânzure.

Ce să-ţi mai spun? Ce-am lăsat afară? Frumuseţea a ceea ce numesc ei aici toamnă. Nu e ca a noastră, desigur – nimic din superbia frunzelor de arţar, de sumac sau de mesteacăn, şi mirosul de fum din homurile caselor, şi oceanul care devine de un verde-albastru aproape violent sub norii grei de toamnă. Aici e o schimbare mai delicată, ca un fel de celofan uşor maroniu acoperind totul. Nopţile sunt din ce în ce mai reci, dar ziua e cald. Puţini copaci au frunze care se îngălbenesc şi cad, un fel de salcâm australian şi

un altul numit salcâm-şiret-de-pantof – dar în general nu prea au frunze, din moment ce şmecheria deşertului e să nu atragă fotoni care oricum sunt de ordinul miliardelor, ci să păstreze umezeala. Nu prea sunt frunze, doar un fel de muguri amărâți, primăvara, care apoi cad o dată cu căldura. Aşa că ai sentimentul unei vegetații care trăieşte deja în purusha abia agățată de prakriti, fără învolburarea şi agresivitatea buruienilor şi tufelor şi vițelor noastre din Est, luptându-se cu fiecare fărâmă de orgoliu pentru centimetru de pământ care nu este numai piatră. Aici e mai multă piatră, rocă roşie şi nisip, şi devii conştient de cea mai mică tresărire de viață – multe dintre florile deşertului sunt aproape microscopice, de mărimea unui vârf de ac. Mă înnebunesc după asta, Midge. Mă înnebunesc după libertatea fiecărui fleac – dealuri fără nimic pe ele, doar nişte smocuri aurii de iarbă, în înaltul cerului nimic altceva decât nişte dâre de reactoare şi o prefigurare timidă de norişori care nu reuşesc niciodată să se închege. Am avut o oră de ploaie noaptea trecută şi fiecare a ieşit din Kali Club şi a dansat gol puşcă, deşi era frig de tot. Fiind totul atât de uscat apa se evaporează de pe tine aşa de rapid că doare, nu poți decât să tremuri şi să-ți clănțăne dinții şi să țopăi de jur împrejur.

Visele mele, Midge. Visele mele devin tot mai intense în ultima vreme. E înfricoşător. Şi multe dintre ele, imaginează-ți, sunt cu Charles. Nu mă mai gândesc deloc la el – am încetat să mai comunicăm; lasă-l pe Ducky să comunice cu Vulturul ăla de Gihnan – dar în visele astea facem dragoste la fel cum făceam la începutul căsătoriei. Se spune că personajele din vise nu sunt decât nişte măşti şi bănuiesc că e vorba de Arhat când visez, însă Charles apare atât de viu – corpul tare şi plat pe care-l avea şi-l are încă la vârsta lui, şi cum executa totul în linişte părând un pic ofensat la orice zgomot făcut de mine, şi alte detalii pe care nu le mai menționez, dar care îl identifică clar pe Charles, până şi mirosul, deşi ştiu că nu trebuie să simți mirosuri în vise, dar miroase ca deşertul sau cel puțin mă trezesc cu mirosul acela tare şi învăluitor, iar luna luceşte pe cearşaf, aici, în căsuța lui Vikshipta. Şi el era unul dintre ei, alt tip sever. Fără să vreau se pare că sunt atrasă de genul ăsta de bărbați. În vis Charles şi cu mine suntem de obicei într-o cameră goală, nu există aproape nici un fel de mobilă. Un fel de sală de operații, doar masa de operații şi luminile puternice lipsesc. Trebuie să existe un pat, ceva pe care să ne întindem. E ridicat în capul oaselor şi îi văd umerii şi pieptul gol aproape fără păr, doar câteva fire cărunte pe stern şi în jurul sfârcurilor, bustul lui înclinându-se spre unde trupurile noastre se unesc şi sunt conştientă de răsuflarea lui excitată, de căldura şi dulceața ei uscată de deşert, ca aceea de mesquite, şi sunt foarte tânără şi tensionată şi îngrijorată să nu rămân gravidă, dar în acelaşi timp sunt la fel ca acum,

chiar ştiu că, culcându-mă cu Charles, e *rău*, o trădare de ashram, dar simt un fel de iertare părintească şi înțelegătoare care emană din el, se revarsă din el ca energia unei chakra din lotusul Sahasrarei, deşi nu poate fi vorba de Charles cu adevărat din moment ce n-a fost niciodată înțelegător, iar acum în mod sigur nu e iertător. Straniu. Mă trezesc bulversată. Pare imens şi mă potopeşte cu nişte puseuri spirituale. Trebuie să fie o transpunere a experiențelor mele de aici. Toți suntem de fapt nişte măşti, nu crezi? Vreau să zic măşti de arhetipuri. Cele mai calde salutări lui Irving şi Ed, dacă vă împăcați, lui Gloria şi Domia şi Liz şi Ann şi ceilalți, dar în nici un caz – am încredere, Midge – nu-i lăsa s-asculte ce

[sfârşitul casetei]

12 noiembrie

Dragă Dr. Podhoretz,

Doar o scurtă notă pentru a vă ține la curent cu aventurile mele dentare. Cred că în urmă cu câteva luni am menționat senzația de „înțepătură" din partea din dreapta jos a maxilarului. Molarul – era greu de ştiut care, sub coroane – m-a durut tot mai mult, dar nu insuportabil, şi am dat vina pe nervozitatea generală şi stresul spiritual, chiar şi pe altitudinea de aici imaginându-mi că funcționează ca într-un avion, când te dor urechile sau ai senzația de presiune în sinusuri. Însă în ultima vreme senzația a devenit de neignorat şi am călătorit patruzeci de mile până aici, în Forrest, oraşul cel mai apropiat de comunitatea în care trăiesc, asemănătoare unui kibbutz.

Dar dentistul, un profesionist mult mai grațios şi mai eficient decât mă aşteptam, cu un accent evident englezesc – britanicii par în mod ciudat atraşi de această parte a lumii, exact opusul climatului lor lugubru, bănuiesc – mi-a spus că nu e nevoie să-mi scoată nervul, însă coroana fusese greşit concepută şi producea un fel de ocluziune cu dinții superiori dând naştere la o presiune care explica sensibilitatea gingiei – şi *voilà* senzația de „înțepătură" ! Bineînțeles că v-am apărat coroana, i-am spus că sunteți considerat unul dintre cei mai pricepuți din Swampscott, etc. Dar cu un zâmbet liniştit şi vag disprețuitor, m-a pus să muşc o hârtie roşie cerată şi să scrâşnesc din dinți, după care a executat o operație delicată cu burghiul (nici măcar nu mi-a dat novocainã) şi trebuie să admit că problema a dispărut în mod miraculos! Şi mi-a încasat numai $45 pentru şedință în comparație cu $ 124 percepuți de dumneavoastră. Dar, desigur, multe lucruri costă mult mai puțin aici decât în Est, cu excepția a ceea ce trebuie

adus cu avionul peste Munții Stâncoşi, ca homarii şi afinele.

Am vrut doar să vă țin la curent cu evoluția danturii mele şi să marcați asta în fişa mea. Aveți mai multe seturi de radiografii dentare; probabil examinându-le veți putea să vă dați seama unde ați greşit.

O Zi a Veteranilor fericită,

Sarah Worth

12 noiembrie

Domnilor, Alăturat veți găsi cecuri andosate în valoare de $157.634,26 pentru a fi depozitate în contul meu curent accesibil prin magazinul dumneavoastră de cadouri, ca de altfel, şi prin catalogul de comenzi prin poştă. Aştept cu nerăbdare să vizitez într-o bună zi Samana Cay şi să pot folosi o parte din creditul acumulat pentru a face câteva cumpărături şi a mă bucura de acele locuri.

A dumneavoastră, Sarah P. Worth

12 Novembre

Monsieur,

Voici le formules et les renseignements nécessaires à ouvrir mon compte, et aussi un cheque, tiré de mon compte à la Bank of Boston, pour $200.000. Faites-là mon premier dépot, s'il vous plaît, et Agréez, je vous prie, l'expression de mes sentiments dévoués, nr. 4723-900l-7469-8666

14 noiembrie

Dragă doamnă şi domnul Enright, Ne-a luat mult timp să răspundem multiplelor dumneavoastră somații, nu pentru că nu le-am luat în serios, dimpotrivă, poate pentru că le-am luat prea în serios. De-a lungul anilor un număr considerabil de părinți iubitori şi îngrijorați ne-au scris, ne-au amenințat şi chiar au venit la poarta noastră cu plângeri similare cu acelea ale dumneavoastră; suntem deseori asediați de avocați şi „experți" psihiatri şi jurnalişti răuvoitori în legătură cu problema „spălării creierelor" şi a „răpirii copiilor". Nu contează că acel „copil" avea treizeci şi patru de ani, într-unul din cazuri, şi în majoritatea cazurilor mult peste limita legală de consimțire. Nu contează că „spălarea creierelor" este o sintagma nebuloasă care ar putea fi uşor atribuită şi inițierii copiilor în istorie, aşa cum e predată în şcolile elementare, şi valorilor capitaliste „iubitoare de libertate" din Statele Unite; sau preceptelor religioase impuse unui copil nu numai de

către biserică, sinagogă şi moschee, ci şi de influența familiei şi a unor certe presiuni exercitate de cultura populară; sau inculcării masive de hedonism consumatorist plănuit de neostoitul baraj de reclame tipărite şi de televiziune. Ca să nu mai menționăm familiarizarea cu viciul şi violența care se instalează chiar şi după o modestă expunere la dramele televizate inoculate între reclame insidioase; şi a violării irezistibile în masă a minților adolescente prin nihilismul şi erotismul muzicii pop; şi formele mult mai specializate de spălare a creierului practicate în cadrul armatei sau de către programele de îndoctrinare ale mega-corporațiilor.

Creierele noastre sunt expuse spălării, doamna şi domnul Enright, de la muzica din ascensoare până la abțibildurile de pe maşini, şi luați de valul acesta poluant de propagandă zbârnâitoare, orbitoare şi scamatoristă puține sunt acele suflete care aleg să-şi disciplineze eurile şi să-şi urmeze Maestrul. Calea noastră nu este uşoară. Mulți renunță când realizează că prețul fericirii este moartea eului. Mulți dezertează când descoperă că posesiunile lumeşti trebuie sacrificate pentru starea de non-ataşare. Mulți au preferat să trădeze în ultima vreme decât să se confrunte cu bogăția paradoxului pregătit pentru ei de Maestru. Deschiderea şi spontaneitatea sunt paznicii noştri, nu controlul şi cenzura. Fiul dumneavoastră, Kevin, sau Yajna, cum îi spunem noi aici, a fost liber să ni se alăture şi este liber să plece. Deşi recunoscător pentru tot ce ați făcut pentru el, din leagăn până la Facultatea de Ştiințe Economice, el nu vrea să se întoarcă la imensa casă de piatră din Saint Louis cu mansardă şi *porte-cochère* care dau spre aleea privată, arhaică, deşi se gândeşte la ea cu duioşie, aşa cum ar trebuie s-o facem cu toții vis à vis de locurile unde am crescut. El nu are creierul spălat. E un adult împăcat cu el însuşi în drum spre nirvana.

Priviți în propria voastră inimă. Maestrul nostru vă sfătuieşte să considerați acest text din binecuvântata Dhammapada: „Aceştia sunt fii mei. Aceasta este averea mea. Aşa se amăgeşte nebunul. El nu este nici măcar propriul lui proprietar, cu atât mai puțin al fiilor şi averii lui". Cerându-ne să vă înapoiem fiul „vostru" deveniți „nebunul". O neînțelegere semantică stă la originea confuziei dumneavoastră: când vorbim de fiul sau fiica sau soția sau maestrul „nostru" sau „al meu" noi nu ne exprimăm dreptul de proprietate ci, printr-o scurtătură gramaticală, o certă conexiune resimțită intuitiv: aceste persoane sau manifestări ale unor eventualități perene au străbătut câmpul „meu" de observație, prenumele posesiv fiind folosit exclusiv pentru localizarea subiectivității. Dar oamenii nu posedă alte persoane. Fiul vostru nu este al „vostru", cu toate că l-ați purtat în pântec şi ați achitat educația lui extensivă, taxele de fraternitate, de asigurare auto, etc. Deşi pentru o perioadă de timp a fost al „vostru" ca prizonier în vila

voastră richardsoniană, putând chiar să-l intimidați, să-l bateți şi în mod sigur să-l manipulaţi prin şantajul psihologic de care farnilia-celulă este atât de capabilă, el nu este al „vostru" acum pentru a se răsfrânge credibil asupra voastră şi în ochii cunoştinţelor dumneavoastră la fel de posesive şi de înguste la minte, sau să oprească declinul afacerilor din căile ferate prin care ați agonisit averea familiei şi să vă extindeți în continuare genele şi generațiile în vidul maya; ci el este al „lui" – sau pentru a fi mai precişi, eul lui, sau aliam, este în serviciul celui mai înalt eu, atmanul, în timp ce se contopeşte cu puruslia, spiritul lipsit de atribute şi perisabilitate, care, la începutul fenomenelor, şi-a permis să fie înceţoşat de emergența materiei şi de complicatele ei turbulențe.

Pentru a face fiul „vostru" cu adevărat al „vostru" veniți şi alăturați-vă lui şi nouă în acest spațiu asediat al pelerinajului şi studiului ori, dacă sunteți prea adânc împotmoliți în iluzoriu – dacă „aveți creierul prea spălat", cum ar veni –, alăturați-vă nouă printr-o contribuție generoasă pentru munca din ashram, fie sub forma unei donații cash (în acest ultim an în care se poate deduce 50% din impozitul pe venit), fie sub cea a unui cadou constând din acțiuni, titluri bancare sau proprietăți fizice.

Cu profundă sinceritate, Ma Prem Kundalini
Asistentă executivă a
Shri Arhat Mindadali, M.A., Ph.D., Suprem Meditator, Arhat Ashram

16 noiembrie

O, scumpa mea dragă Pearl, singurul meu copil,
Cum ai putut să-i pricinuieşti atâtea necazuri mamei tale, toate odată?

(1) Ai împlinit douăzeci şi unu de ani – pentru asta nu te pot învinui pe de-a-ntregul, deşi înseamnă că acum nu mi-a mai rămas nici măcar o urmă din copilul care era. Sper că ai primit mala din lemn de santal cu medalion reprezentându-l pe Arhat şi foarte scumpele sandale din piele de şarpe trimise acum o lună pentru a străbate deşertul, munții, câmpiile, verdele nostru Est şi albastrul Ocean Atlantic, ție; nu mi-ai mulțumit pentru asta în scrisoarea ta plină de noutăți. Şarpele este şarpe de coral din Arizona şi prezintă aceste remarcabile alternanțe în dungi de roşu lat/galben îngust/negru lat/galben îngust/roşu lat, etc., atât de perfecte mecanic încât par de prost gust, ca de plastic – unul dintre acele efecte naturale mult prea frumoase ca să fie adevărate. Şarpele în sine e destul de rar şi sfios şi micuț (ceea ce face sandalele şi foarte scumpe, şi ilegale) şi foarte otrăvitor şi face – toate astea le ştiu de la Alinga, care a studiat îndeaproape fauna deşertului de când stă aici – o chestie drăguță când se simte amenințat, îşi ascunde

capul în încolăcire, ridicându-şi coada şi expunându-şi anusul! Ceea ce duce la un zgomot distinct şi asurzitor, zice ea. Într-adevăr, prakriti e atât de ireverenţios – e totul lila, cum ne reaminteşte deseori Maestrul.

(2) Zici că nu numai că nu te vei mai prezenta pentru semestrul de toamnă, dar probabil nu te vei mai întoarce niciodată la Yale ca să-ţi iei licenţa. Nu pot să-ţi spun ce mare greşeală faci. Îndoielile tale privitoare la specializare – dacă sau nu această doamnă Derrida şi deconstructivismul ei sunt cu adevărat anti-phalice şi dacă acest domn Bloom se foieşte prea mult când predă – sunt irelevante; din partea mea îţi poţi da licenţa în chimie sau împletit coşuri sau în gospodărie (care era pe vremuri un curs serios propus tinerilor femei – cum să coşi şi mai ales cum să găteşti – totul despre cum să fii o soţie, dar lăsând pe dinafară sexualitatea), dar trebuie să-ţi iei o diplomă. Dacă nu ţi-o iei nu vei putea niciodată ţine capul sus; o licenţă reprezintă tiara invizibilă pe care o femeie trebuie s-o poarte, altfel e considerată o ţoapă, o ignorantă, o înapoiată, o creatură arhaică. Uită-te la Prinţesa Diana, cum oamenii o privesc şi pe ea de sus. Uită-te la mine, cea mai mare greşeală în viaţă a fost să renunţ la Radcliffe în al doilea an şi să mă mărit cu tatăl tău – cum am suferit în secret toţi anii aceia, cum m-am micşorat ori de câte ori subiectul facultate apărea în conversaţie. M-am jurat că tu nu vei face aceeaşi greşeală. Ei bine, ai absolvit un an mai mult decât mine. Atât de aproape! Spui că asta nu contează prea mult în Europa, dar dacă e adevărat atunci se confirmă opinia mea că europenii sunt în sinea lor nişte primitivi groteşti care se trag din peşteri şi care cred că totul se reduce la dreptul moştenit prin naştere. Cei care au rămas acolo au ales să stea departe de marea aventură spirituală care a fost şi încă este America şi nu cred că voi putea suporta gândul că Pearl a mea îşi iroseşte viaţa printre ei. Europenii de aici, din ashram, majoritatea fiind acum deportaţi sau se ascund pe undeva, au constituit un studiu fascinant, sunt genul de oameni inteligenţi şi atrăgători care fac totul cum scrie la carte şi cu toate astea nu-şi dau seama niciodată de nimic. Au încercat mereu să transforme totul într-o instituţie bisericească sau organizaţie militară; deliciul realităţii noastre americane le scapă, felul în care întreaga noastră naţiune superbă a apărut pe aripa unui vis, aripa lui purusha. Nu-l includ pe Arhat; el nu e european, ci indian, un arian cu ceva în plus – soare, secole de teribil de mult soare şi încă ceva, ceva religios, din sudul dravidian, cu proslăvirea criminală a femeii, ca o miere minunat de întunecată turnată în lapte. Jan îmi face impresia că e genul total lăptos, la fel ca părinţii lui, deşi s-au închegat în unt – nişte pachetele pătrate ştampilate cu un sigiliu heraldic. Scumpa mea, crede-mă, renunţând la Yale îţi distrugi viaţa – vei şchiopăta pe vecie, frumoasă mea cu pas săltat.

(3) Îmi spui că tatăl tău a zburat din nou acolo şi că îl place foarte mult de Jan, că îi găseşte pe van Hertzogi drăguți şi că aprobă logodna voastră din toată inima. Nu vezi că face exact ceea ce făcea şi tatăl meu (pe care l-am iubit nespus – cum putem să nu-i iubim pe tații noştri când ceafa lor miroase a sudoare şi after-shave atunci când ne ridică de pe podea şi ne îmbrățişează de ne iese sufletul?) – te dă ca pe un sclav înlănțuit altui bărbat? Bărbaților nu le plac alți bărbați – tot ceea ce este organic urăşte ceea ce este organic cu excepția situației în care unele lucruri organice sunt de mâncare – dar sunt obişnuiți unii cu alții şi nu sunt obişnuiți cu femei libere – femei care stau drepte şi au idei şi merg pe mijlocul trotuarului cu părul necuprins în agrafe, lăsat pe spate, să respire, exact cum mi te imaginez eu. Ai putea zice că încerc să trăiesc prin tine viața pe care n-am trăit-o niciodată; dar asta e ceea ce face o femeie atunci când strânge din pumni sub masă pentru că nu ştie ce altceva să facă – aşa cum faci tu acum, deşi ştii ce altceva ai de făcut şi totuşi îți ignori alternativele. Desigur, tatăl tău consideră că e foarte drăguț să se asocieze cu nobilii ăştia falşi cu însemnul unui leu sau unicorn pe toate sticlele lor de bere şi să-i aibă drept rudă sau relații ca să se laude cu vizitele peste ocean în fața medicilor bogați din anturajul lui. Snob de New England cum e, îşi imaginează că a avut întotdeauna un picior pe Vechiul Continent. Dar ce-i place lui cu adevărat e că temnițele europene sunt mai adânci, divorțurile mai greu de obținut, iar tu eşti mai bine ferecată, unde te poate avea. Nu vei mai avea scăpare de tăticul tău odată ce van Hertzogii şi-au înfipt ghearele în tine şi, desigur, (veți spune cu toții) săraca Mamă, nu-şi poate părăsi guru-ul ei blestemat, dar aşa a fost ea întotdeauna, o neadaptată... Dulcea mea Pearl, adio. Petele acelea rotunde dintre „viermişorii" mei (mai ții minte că aşa le ziceai?)

Sunt lacrimi, lacrimi adevărate..

Sunt atât de neputincioasă încât a trebuit să mă las pe spate, să-mi las mâinile împreunate să cadă în poală. Lacrimile. Sunt îmbrăcată cu un sari de mătase, pentru eventualitatea că Maestrul vine să mă viziteze. Apa nu e bună pentru mătase, iar apa sărată probabil nici atât. Dar îmi face bine să plâng. Maestrul mi-a transmis atât de multă pace, aproape am uitat cum să mă complac într-o convulsie occidentală sănătoasă – un *Schmerzfest*, un *déluge des larmes chaudes* purgativ. Aşadar să continuăm.

(4) Eşti gravidă. După ce m-ai rănit în atâtea feluri, acum vrei să mă faci bunică. Păr cărunt, ochelari cu lentile groase, balansoar, pulovăraşe croşetate. Jucării de lemn şi sporovăială familială înainte de a mă stinge ca un bec învechit. Şi nu m-am simțit niciodată mai tânără – mireasa care eram la douăzeci de ani era o biată baborniță jigărită pe lângă femeia care simt că sunt acum. Iar tu ai decis – deşi nu înțeleg cum cineva la vârsta şi în situația

ta, cu toate trucurile contracepționale şi cremele şi spumele care există acum, ca să nu mai mentionez toate modalitățile non-procreative de a scăpa de sarcini şi care nu erau posibile, ba erau chiar tabu, în epoca întunecată în care am trăit eu, poate decide aşa ceva; probabil că ați fumat prea multă iarbă sau ați tras prea multă cocaină sau cine ştie ce-ați băgat în capetele voastre aburite – să mă transformi într-un *ancestor*, oase şi cenuşă într-o urnă sacră, câteva poze gălbejite în albumul familiei, un loc ocupat într-un arbore genealogic, o veche poveste tristă îngropată cu alte lucruri vechi în podul casei. Nu sunt gata, încă tot mai învăț cum să trăiesc, să *fiu.* Am ajuns la chakra plexului solar şi încă mai urc. Mă *bucur de viață*, iubito.

E de presupus să ne bucurăm când o femeie însărcinată, oricât de inconvenabil ar fi. Cel puțin aşa zice Papa. Mă întreb de ce. Ai fost întotdeauna o fată normală şi sănătoasă, aşa că acest eveniment fiziologic nu este un triumf împotriva sorților. Ai fi fost în stare s-o faci la treizeci, chiar la patruzeci de ani. De ce aşa devreme? E normal să mă simt vinovată. Fuga mea – dezertarea postului biologic – te-a determinat să crezi că trebuie să revigorezi baricadele, să mobilizezi soldații reproducerii. Sau crezi că dau prea multă importanță vechii, legendarei relații mamă-fiică? Majoritatea sarcinilor, ca majoritatea războaielor, sunt total stupide şi n-au fost niciodată programate ca atare – se întâmplă într-o lungă clipire, când mintea e în mod necesar adormită. Mulțimea de adolescente gravide din zilele noastre nu constituie decât o modalitate infantilă de a pedepsi lumea. Consideră-mă pedepsită.

Consideră-mă păcălită, lipsită de cea mai nevinovată fantezie a fiecărei femei – cea de a pune în scenă o nuntă, de a fi mama miresei. Presupun că van Hertzogii şi tatăl tău sunt stăpâni pe situație. Chiar şi în luna a cincea poți să te îmbraci într-o rochie de tul şi satin, iar dacă eşti numai într-a patra croitoreasa poate să-ți dea un pic drumul la talie. Mi-ar plăcea un corsaj din dantelă, o trenă lungă, solidă, şi o ghirlandă de flori adevărate, care să se ofilească într-o oră, şi un văl care să ascundă capul miresei, să-i dea alura aceea de zeiță, de statuie sacră, chiar de cadavru – pericolul ca o mireasă care înaintează spre altar să-şi devoreze mirele care tremură de nerăbdare, iar ca desert să-l înghită şi pe cavalerul de onoare. Mi se rupe inima la gândul că nu-mi voi vedea fata când se mărită. Însă dezaprob vehement această ceremonie în decursul căreia feminitatea ta dreaptă şi luminoasă se va înclina în fața acestui băiețaş olandez imatur şi răsfățat (cu degetul vârât în digul necuvenit lui) şi a obezilor lui părinți, încât prezența mea acolo ar crea o iritare spirituală, dacă nu cumva ar ejacula o obiecție vocală care să ricoşeze din stranele scandalizate ale bisericii. Nu-mi spui ce fel de biserică preferă vanitoşii de Hârciogi; intuiția îmi şopteşte că nu una

sănătoasă, Reformată, care ne-a dat toate acele Rembrandturi întunecate şi interioarele faianțate şi îngrijite, ci una Catolică, snoabă, atât de diluată de toți teologii ăia olandezi, încât se zvoneşte mereu că va fi excomunicată pentru că în mod sigur n-ai observat papismul rudelor tale prin alianță decât acum când e prea târziu, când bineînțeles îți vor cere să te converteşti asigurându-te zâmbitori că nu e decât o formalitate, că nu înseamnă nimic altceva. Astfel Vechiul Continent înghite Noua Lume şi contramandează frumosul ei jurământ de libertate. Catolicismul pentru tine, draga mea, nu înseamnă decât o serie interminabilă de bebeluşi – mi-ai spus că Jan e cel mai mic din şase – dar nu va trece mult până ce de comun acord soțul tău îşi va depozita sperma în faimosul district al felinarelor roşii sau într-o amantă certăreață şi spermicidă, ale cărei progenituri nu vor cădea sub jurisdicția nici unui fel de preot. Iar tu, biata mea Pearl, unde vei găsi fericirea cât timp puii de hârciog mişună în jurul tău, iar bunicii lor din partea tatălui, mirosind a hamei rânced, se vor pogorî asupra ta ca doi nori de ploaie, iar aerul din jurul tău va fi murdărit cu cel mai abject limbaj din Creştinătate? Dacă vei căuta să-ți diversifici amuzamentul, la fel ca Jan, îți poți alege un iubit dintr-o largă selecție de olandezi cu cap pătrat. Vei fi înşeuată cu respectabilitate – respectabilitatea mai opresivă şi mai cleioasă decât orice formă de auto-subjugare burgheză care a răsărit în America, unde cel puțin o poți întotdeauna întinde spre vest sau poți arunca o vorbă de duh. Nu prea scot ei vorbe de duh în Olanda – plină doar de buri şi burgheri, de bere şi de blazați.

Să sperăm că mă înşel. Îți doresc o nuntă minunată. La un moment dat în viață o femeie devine propria ei mamă, şi tu vei ajunge acolo mai rapid ca mine. Chiar dacă aş putea înghiți diferența de fus orar şi umiditatea Țărilor de Jos nici nu mă gândesc să dau ochii cu tatăl tău care m-ar putea încălța cu o citație înainte de a-şi da altuia fata, rotunjită şi îmbujorată. Îşi închipuie tot felul de nedreptăți ilegale comise de neajutorata sa tovarăşă de altădată. Aşa că lasă-l pe el să fie maestrul de ceremonii al circului, în timp ce eu voi contempla cum circul de aici împătureşte colțurile şi trimite elefanții la culcare. Zilele ashramului par numărate. Te rog, trimite-i o scrisorică bunicii şi dă-i de ştire că e pe cale să devină o stră-. Şi *ea* e curtată, de un escroc antic scos de la naftalină de marina militară, şi poate contribuie cu nişte ştiri grosolane, de-ale ei. De dragul copilului, te rog ia mult B-complex şi *zinc* – zinc pentru toate schimbările radicale care implică metabolismul.

Vezi? În ciuda tuturor răutăților sunt încă

Mama ta iubitoare

22 noiembrie

Dragă mamă,

Fiica ta a fost păcălită amarnic! Crezând că mă îndrept spre vidya, plutesc pe marea avidya. Deziluzia mea a înflorit astfel:

Mişună pe aici tot felul de indivizi oficiali de toate culorile şi nuanțele, venind şi ieşind, ducând cu ei câte o bucățică legală din frumosul nostru Buddha Field pe cale de a se dezintegra. Cei mai importanți dintre aceştia au fost cei de la Serviciul de Imigrație al Departamentului de Justiție şi care, ne-au acuzat de fraude de imigrare. Dragile noastre de State Unite, aşa cum ştii şi tu, au evoluat de la vidul global inițial, când trebuiau să mituiască oamenii ca să vină aici sau să-i încarce în corăbii de sclavi, la un soi de ultimă şansă într-o lume de mizerie economică. Poate că lumea a fost dintotdeauna mizerabilă, economic vorbind – altfel de ce-ar mai munci oamenii? – Dar asta nu se ştia înainte, iar acum se ştie. Destul de aproape, cum sunt percepute aici distanțele, se află frontiera cu Mexic de la Sonora şi câțiva dintre sannyasinii noştri nu erau decât nişte foşti amărâți muncitori necalificați înainte de a trece dincoace în camioane şi marfare, prin deşert, iar unii s-au prăjit de tot înăuntru. De asemenea, în ashram se află mulți europeni încă de pe vremea locației din India – majoritatea nemți, suedezi, danezi şi valoni; cumva catolicilor mediteraneeni nu le cade bine Buddha, poate pentru că o au pe Fecioara Maria cu zâmbetul iei dulce – care evident pretindeau că sunt căsătoriți cu sannyasini americani sau chiar erau căsătoriți, dar INS susține că *nesíncer*, doar ca să treacă de cei de la Imigrație. Aş vrea să ştiu şi eu cum măsoară ei sinceritatea unei căsătorii. Şi în timp ce toți oamenii ăştia erau interogați şi discriminați şi etichetați pentru deportare am început să mă întreb de ce Maestrul însuşi, Arhat, părea imun, deşi vine din India, care, sunt sigură, e la fundul listei țărilor preferate ale INS-ului.

Ei bine, eram într-o zi cu buna mea prietenă, Alinga – cred că ți-am mai spus, ție sau altcuiva, despre ea: din Iowa, înaltă, uscățivă, distrată, frumuşică, genul palid şi unduitor, şi care mi-a sărit în ajutor pe vremea anghinarelor şi a excavatorului – şi i-am menționat acest mic miracol, iar colțurile gurii ei s-au curbat cumva provocator, cum e ea, şi mi-a zis că îşi închipuia că ştiu. Ce să ştiu? *Că numele adevărat al lui Arhat e Art Steinmetz* şi că e din Massachusetts – Watertown, mai exact. *Watertown*, mamă!

De fapt, o spun de parcă mi-ar fi mărturisit pe loc, dar a durat câteva zile de campanie din partea mea, aşa, în şagă, fără s-o presez, până când ne-am simțit bine împreună şi s-a scăpat *en passant*. În mod evident *a fost* în India şi a învățat hindu şi sanscrita şi ceva pali şi a studiat yoga, dar asta

cam prin 1965 până pe la începutul anilor şaptezeci, când nu era decât un alt ovreiaş deştept care absolvise câteva semestre la Northeasem, unde a studiat administraţie economică şi comerţul exterior înainte de a fi dus de valul mişcărilor pentru pace, şi dus a fost. Gândeşte-te că de câte ori am mers cu metroul până la MFA pentru a mă lăsa încă o dată răvăşită de impresionişti poate am trecut pe lângă el, prin mulţimea de studenţi bosumflaţi care se strângeau în bisericuţe pe Huntington Avenue! Cu toate că l-am privit întotdeauna cu reverenţă, ca pe un înţelept fără vârstă, nici măcar nu e de o vârstă cu mine, e cu un an mai mic, că avea douăzeci când s-a dus în India, la un an după ce m-am măritat, ceea ce explică anumite lucruri din relaţia noastră – felul în care se uita de *jos* la mine, şi de sus, stârnindu-mi instincte materne pe lângă faptul că-l simţeam ca pe Maestrul. Sunt foarte nedumerită. De fapt, nu e nici evreu, din moment ce mama lui era armeancă – ştii că există o comunitate armenească în Watertown, chiar după ce ieşi din Cambridge, de-a lungul lui Mount Auburn Street, dincolo de cimitir – şi poate asta îi conferă alura aia asiatică de care eram sigură că e autentică. Spre deosebire de tati, n-am fost niciodată prea dibace la identificarea tipurilor etnice. Mai ţii minte cum îţi spunea la precizie care era irlandez şi care yankeu într-o sală de dans şi-i recunoştea pe evrei când nimeni nu-i bănuia, asta fără să fie răutăcios (tati), doar obiectiv? Sunt total nedumerită, dar cum zice Alinga: Ko veda? Arhat fie a reuşit să ne deschidă sufletele ca să ne debarasăm de gunoiul eului nostru, fie n-a reuşit (în cazul meu sigur a reuşit), dar dacă a reuşit, cui îi pasă de naţia sau locul lui de origine? – Totul e oricum maya. Ştiu că are dreptate, raţional vorbind, dar tot mă simt *păcălită*. M-am dăruit lui total şi când credeam că e vorba de Marele Tot, de acest mahat, în realitate nu era nimic – *shunya*. Desigur, unul dintre adevărurile Căii Celor Opt Posibilităţi este că vidul e plinul şi viceversa, dar probabil ţie nu-ţi pasă de asta. E posibil ca din cauza ta şi a lui tati să fi devenit o snoabă incorigibilă şi mă deranjează doar ideea că e din Watertown – dacă ar fi fost din Newton sau Belmont sau chiar Arlington poate nu m-ar fi afectat atât. Dar nu-mi vine să cred că n-am scăpat de astfel de prejudecăţi în aceste şapte luni. Desigur, încă îl mai iubesc. Poate e doar ideea că dată fiind intimitatea noastră – îl văd aproape în fiecare zi, compunând scrisori şi consultându-ne, iar în ultima vreme pur şi simplu la dreapta lui – a continuat cu prefăcătoria şi cu accentul ăsta comic, piţigăiat şi cântat. În timp ce eu participam cu toată inima, cu sinceritate. Adică, ce fraieră e fiică-ta!

Acum, că ştiu, îmi *aminteşte* un pic de Myron Stem şi asta probabil că răscoleşte multă furie şi frustrare în mine. Nu mai e îndreptată împotriva ta şi a lui tati – n-aveţi de ce să fiţi învinuiţi pentru că mi-aţi sugrumat idila, nu

mai mult decât o pisică chinuind un şoricel; era vorba de natura voastră intimă, iar eu, presupun, vroiam pe undeva să faceți exact ce-ați făcut. Furia mea e îndreptată spre mine, tot mai intensă de fapt, poate şi pentru că încercarea mea de a sugruma idila fiicei *mele* s-a dovedit total ineficientă, mulțumită în parte interferenței transatlantice a ginerelui tău preferat, impecabilul Charles. Oare tu şi tati v-ați simțit un pic vinovați că mi-ați distrus iubirea vieții mele? Poate ar fi fost o nenorocire sociologică, dar o încrucişare sănătoasă a genelor. Nimeni n-ar trebui să se amestece în procesele naturale – asta se cheamă *poluare*. Acum, că mă uit cu vidya, Arhat are felul acela minunat al lui Myron de a-şi lăsa capul pe spate (credeam că e din cauza bărbii care îl irită), înălțându-se pe călcâie, ca o pasăre care se pregăteşte să decoleze, şi devine regele a tot ce supraveghează, prin câtimea adăugată la înălțimea lui, prin pasul săltat, prin orice gest. Şi mâinile lui – acele degete prelungi, ascuțite, modelate de generații de ceasomicari şi de numărarea monezilor de aur şi de faptul că nu li se dădea voie să posede pământ sau să-l lucreze – parcă-ți lasă nişte dâre de ulei cald pe piele. Deşi Charles coase răni şi palpează milioane de pacienți, mâinile lui erau întotdeauna un pic rigide şi neîndemânatice, şi *reci* – când eram în pat obişnuiam să-mi imaginez că pielea mea îi va încălzi degetele în câteva secunde, dar treceau *minute* întregi, iar de-acum creştea furia în mine, totul era împotriva firii, cum se zice aici – chiar există un cuvânt pentru asta, *pratíloman*. E ceea ce se întâmplă când mângâi o pisică contra firelor de blană.

Iartă-mă, ştiu că nu te interesează chestiile astea. Ăsta e gunoiul meu, iar tu ai viața ta. Cineva mi-a zis deunăzi că la un moment dat o femeie ar trebui să devină propria ei mamă. Dar e greu când încă ai una care e în viață, sănătoasă. Uimitor că Visàge a fost achiziționată de Revlon şi câştigi toți banii ăia! Dar acum pune-i în nişte conturi sănătoase – companiile care procură energie asigură cele mai bune dividende şi nu prea sunt şanse să dea faliment, decât dacă investesc exagerat în energie nucleară – sau pune-i în conturi bancare cu dobândă, nu te mai lua după ce îți şopteşte amiralul în ureche. Ai avut noroc. Dacă ar fi să vă investigheze ați ajunge amândoi la puşcărie pentru pontul ăla, împreună cu fiul lui.

Câți ani are fiul ăsta? Uită că te-am întrebat, nu sunt interesată în vreo partidă, dar îți pot spune *entre nous* că nu mai e mult până sunt *disparue* de-aici. Singurii rămaşi sunt cei care n-au unde să plece sau cei care au ajuns destul de aproape de vairagya şi samadhi şi nu le mai pasă ce se întâmplă în jurul lor. Majoritatea magazinelor din mall sunt terminate, iar Farmacia Karuna e supusă unor acuzații serioase de cei de la narcotice şi chiar drăguțul Sachchidananda River a murit – se pare că *secam* rezerva de

apă cu irigațiile şi toaletele pe care sannyasinii insistau să le instalăm. Era numit pe vremuri Valea Neclintită, iar acum înțelegem de ce. Chiar şi vremea a devenit neprietenoasă – soarele dogoreşte, dar nu e cald, iar nopțile sunt violent de reci, cumva înfricoşător de *închise*, de parcă te afli intr-un cristal intunecat, sau intr-o cuşcă stelară. Câte stele! – O puzderie imposibilă pe care n-o bănuieşti niciodată în cețosul, poluatul Est.

Dacă tu şi voracele tău prieten continuați să mâncați în restaurante polineziene, mexicane şi cajune în fiecare seară, să nu fiți surprinşi de iritarea duodenului şi chiar de unele accese de ulcer. Ai nevoie de tărâțe şi de zarzavat crud bogat în fier şi ouă, cu moderație, şi să renunți la orice grăsimi sau carne grasă, poate doar ficat o dată pe săptămână, pentru fier. *Nu* copia dieta amiralului – el e bărbat şi are cu totul alte nevoi, are prostată şi tu n-ai, iar oasele tale sunt mai mici decât ale lui. Bărbații pot absorbi mai mult calciu decât femeile şi n-ar trebui să bei lapte dacă ai un stomac predispus la ulcer – laptele, se pare, e *greu* de digerat. Încearcă Gelusil – Maalox are un fel de aură negativă, o vagă tentă violetă, ca nişte colace de toaletă care ar trebui să se auto-sterilizeze. Te rog nu mă tachina cu planul de a te mărita cu marinarul tău – ar fi mult mai omenos pentru moştenitori şi ai economisi enorm dacă te-ai rezuma să trăieşti în păcat. Nu poți găsi alt condominium cu ascensor şi vedere la mare? Sau să te consolezi cu priveliştea piscinei şi să ignori scârțâitul trambulinei şi zgomotul făcut de stropitoarele automate de gazon dimineața devreme? Dacă nu te-ai scula la patru dimineața nu le-ai auzi. Ai încercat vreodată dopuri din ceară? Cele mai bune sunt fabricate în Europa, Oropax – nişte gogoloațe flocoase care se fac delicios de moi când sunt pătrunse de căldura corpului tău – dar şi Flent's, pe care le găseşti la orice farmacie americană, te-ar putea ajuta. Încălzeşte-le în palmă înainte de-a le băga în urechi, altfel ți-ar putea sparge timpanul. Îmi pare rău că drăguțul tău atotştiutor crede că prețul caselor creşte cu cât înaintezi în interiorul continentului şi că a ta se depreciază. În Florida casele au valoarea maşinilor din Nord – cele noi sunt cele mai bune, aproape noi sunt pe locul doi, apoi se ieftinesc tot mai mult. Bănuiesc că acum e vorba şi de o retragere subconştientă dinspre litoral din cauza calotelor polare de gheață care încep să se topească în urma găurilor din ozon. Dar cu ce v-ați alege dacă ați avea o casă cu privire spre un teren de golf? Cu mingi care sparg geamurile şi carturi electrice care trec prin curte. După câte îmi amintesc, tu n-ai agreat niciodată un bărbat care se distrează de unul singur. Şi gândeşte-te cât de mult o să-ți lipsească buticurile din Palm Royal Plaza - ştii că nu-ți prea plăcea în Del Mar Village. Nouă, femeilor Price, ne place să vedem *marea*. Caricatura din Miami Herald e destul de amuzant, dar bărbații nu poartă niciodată bulinele (tikka) alea pe frunte, iar

el n-a pretins niciodată că e Brahman, doar un onest Shudra (casta artizanilor).

Să ai o veselă Zi a Recunoştinţei şi chiar un Crăciun fericit. Nu ştiu ce se va alege de mine. Trebuie să-l înfrunt pe Arhat şi mi-e groază. Am aşteptat douăzeci şi doi de ani să-l înfrunt pe Charles şi asta s-a întâmplat când eram deja plecată, iar el încă nu venise de la muncă. Îți mulțumesc că m-ai lăsat să-ți plâng pe umăr privitor la Watertown, etc. Ai fost o mamă bună, considerând stilul vikshipta (minte aiurită) al generației tale. Bănuiesc că asta e tot ce poate face cineva, să se supună tradițiilor şi să spere că biologia va învinge cultura – dacă încercăm să fim nişte părinți mai buni ca semenii noştri, copiii nu se vor simți în apele lor. Adică un copil nu constituie în întregime țelul vieții unei femei, nu-i aşa? Şi dacă nu, care e? Scrie-mi dacă ai aflat.

Dragoste nebună

Sare

[casetă]

Namaste, Maestre.

Micuţa mea Kundalini m-a ocolit zilele astea.

Zilele astea au adus multă muncă şi tracasare.

Şi dezastre.

Dezastre numai celor care nu s-au desprins de prakriti. A căror vasana încă manifestă phalatrishna.

Foarte bine spus. Îmbrăcămintea occidentală ți-a ascuţit limba.

E aproape decembrie şi sari-ul meu e cam subțire.

Puloverul tău e bogat. Ascunde formele frumoşilor tăi sâni.

Roşesc atunci când îi numeşti frumoşi. Numai Buddha şi pacea lui sunt frmnoase.

În pacea lui se află milioane şi milioane de nestemate. Este una din neprețuitele învățăminte ale lui Mahayana, că însuşirile particulare nu încetează să fie în nirvana. Sunt în sfârşit eliberate de mişcarea perturbatoare. Vântul decăderii nu le mai piaptănă.

Ca asistentă executivă am mai multe necazuri de raportat şi doar o bucurie.

Vreau să aud pricina pentru bucurie. Lasă-i pe avocați să se ocupe de necazurile noastre. Necazul e marfa lor.

Bucuria se cheamă Melissa Blithedale care, după luni de meditație şi dezamăgire în Biserica Presbiteriană şi posacii ei sfătuitori financiari, trăieşte miracolul răzgândirii. În scrisoarea noastră din mai i se transmitea

că e binevenită să se întoarcă aici. Acum vrea să vină. Iar ca să-şi asigure bunăvoința ta nu numai că promite să nu mai ceară înapoi imprumutul de acum trei ani, dar vrea să doneze alte cinci sute de mii. Ce să-i spun?

Spune-i să vină, fireşte. Scrie-i şi spune-i: „Vino, inefabilă Melissa! Nu te mai lăsa intimidată!"

Va găsi un puram mult mai mic. Înainte cred că se sufoca aici.

O vom sufoca din nou, buna Mrs. B. O vom primi în intimul nostru consiliu care, o dată cu plecarea Durgăi, e subpopulat. O vom caza în stil mare, intr-una din căsuțele abandonate, la alegere. Va recunoaşte avantajele spirituale din multiplele provocări. N-ai întâlnit-o niciodată, Kundalini. Numele ei de ashram e Mahima, înseamnă „puterea de a se umfla enorm şi a atinge luna E scundă de tot şi adunată, dar cu un şarm aparte, o bocceluță zglobie. Are aceea siguranță sexuală a femeilor bogate. Vine dintr-o veche familie din San Francisco. O să-ți placă de ea. E amuzantă. Veți vorbi acelaşi limbaj, al bunelor maniere.

Nu sunt sigură dacă vom vorbi în nici un fel de limbă.

Cum vine asta, pretuita mea?

Nu. Încă nu mă atinge.

Cum doreşti, nayika mea.

Când am venit aici, liderul meu în meditație dinamică urla mereu la mine „Cine eşti?" Acum îți pun aceeaşi întrebare, Maestre. Cine eşti?

Cine crezi că sunt?

Cred că eşti Maestrul meu şi iubirea şi calea mea cea vie spre Buddha.

[*Tăcere.*]

Dar acum mi s-a spus că nu eşti un sfânt din India, ci un evreu-armean din Watertown, Massachusetts.

[*Tăcere.*]

Care e adevărul, Maestre?

Unde e contradicția? De ce nu se poate trage un sfânt din Watertown? De ce calea nu poate incepe acolo?

Poate nu există vreun motiv.

Totuşi, tu simți că există. Te simți înşelată. Mai rău, batjocorită.

Da, aşa se pare.

Tantrica noastră dragoste, formula extrem de eficace de vajrolimudra, pare acum o batjocură, o atingere a demnității tale, pentru că din spatele unei măşti cu accent de guru privea o pereche de ochi occidentali şi gândea un creier cu accent american?

Ceva în genul ăsta. Vreau să-ți aud vocea adevărată.

Nu ştiu dacă o mai pot reproduce. Chiar şi creierul meu, acum, când vorbeşte cu sine însuşi, are vocea lui Arhat.

Când s-a produs prima oară această incredibilă impostură?

Îmi displace cuvântul „impostură Am crescut în ea organic. E o fază a ființei mele, o realitate karmică. În India am devenit indian. N-am cerut cetățenia, dar restul – dieta, hainele, limbajul, mentalitatea – pur şi simplu s-a întâmplat, m-au adoptat. Dar ei n-au uitat asta – autoritățile indiene. Şi-au amintit, iar atunci când s-au adunat prea multe probleme în Ellora – accidente, droguri, reclamații ale părinților, reclamații ale vecinilor – m-au aruncat afară. Ordinarii m-au deportat.

De ce nu ştie asta toată lumea?

Nu mi se făcea publicitate în State în acele zile. Nu eram decât un alt obscur guru. Durga avusese ideea să venim aici şi a avut dreptate: aici se poate face treabă. Ăsta e locul unde duhkha se transformă în bani. În India, o dată plecat, cui îi mai păsa? Pentru ei nu eram decât o altă entitate klishta străină – din moment ce-am plecat şi ashramul s-a dizolvat, erau mulțumiți. Micul lor secret murdar era casa noastră şi puţinul pământ unde vroiau să construiască locuințe din var şi carton pentru săraci, şi fiecare se alegea cu câte ceva. Faptul că am plecat pe şest a fost prețul nostru pentru a nu strâmba din nas la prețul oferit de ei. Trebuie să înțelegi că India, deşi săracă, e totuşi o țară capitalistă. Toți sunt puşi pe căpătuială. Pentru nişte avantaje minore, după standardele noastre, însă puşi pe căpătuială.

Dar cum ai ajuns aici?

Fără probleme. Aveam încă vechiul paşaport. Dean Rusk îl semnase, aşa de vechi era. M-am dus şi l-am reînnoit la consulatul din Bombay, apoi am trecut de controalele de pe Kennedy. Bine ați venit acasă, domnule Steinmetz. Nici măcar nu mă îmbrăcasem în costum. Durga şi Nitya ştiau, dar cam asta era tot. Ma Prapti poate, deşi nu cred; altfel ar fi bodogănit când a început să bodogănească. Nu uita că n-am venit cu toții în acelaşi avion. Stai la coadă, se uită pe listă să vadă dacă nu eşti urmărit de FBI şi dacă nu, bingo, eşti intrat. Odată intrat, sunt din nou Arhat.

Dar cum ai devenit Arhat înainte de toate?

Povestea vieții mele. O.K. M-am născut pe Elton Avenue din doi indivizi total nepotriviți. Nu era nici un fel de religie în casă, cei doi părinți se anulaseră reciproc. Probabil sexul era nemaipomenit, pentru că altceva nu se putea consemna. Mama era chiar un pic antisemită. Nu-i suporta pe cei din partea tatei, majoritatea din West End. Credea că sunt prea băgăreți, lacomi, dubioşi şi că-l crucificaseră pe Iisus. Iar el zicea că armenii sunt barbari, chiar ţigani. Zicea că turcii ar fi trebuit să ducă treaba până la capăt, că ideea lui Hitler nu fusese chiar aşa de rea. Nu m-am ales cu nimic când am crescut mare. Nici botez, nici bar mitzvah. Mama nici măcar nu făcea scovergi pentru micul dejun, zicea că tata se poate duce să-şi cumpere ce vrea. Oamenilor le

era milă de mine. Una din surorile mai în vârstă ale mamei, tanti Mariam, m-a luat de câteva ori cu ea la biserică, de Paşti şi de Crăciun – la St. James şi la cea nouă din Brattle Street, chiar pe tarlaua albilor – dar, Cristoase, slujbele erau interminabile, iar tămâia şi fumul de lumânări mi-au îmbolnăvit sinusurile. Eram unul dintre acei copii cu o groază de alergii. Deşertul aici face minuni în privința asta. Şi pentru tine? Am observat că-ţi cam curge nasul. O.K. Nu răspunde. Fii îmbufnată. Lasă-l pe guru să se perpelească.

Deci: din punct de vedere spiritual n-am moştenit nimic în afara înjurăturilor etnice şi a zgomotelor din dormitor. Dar era ceva – un mic Dumnezeu în alb pe care îl purtam în mintea mea ca pe un ursuleț de pluş, umbra asta curbată ținându-se scai de mine ca o păstaie goală, undeva sub talpa creierului. Adică eram eu şi în acelaşi timp mai mult decât mine, ceva la care te puteai raporta – şi nu era numai input, era şi output. Transmiteam şi recepționam. Mai ales noaptea. Dar şi ziua la amiază în curtea şcolii simțeam această bucurie divină, această recunoştință care se revărsa mereu din mine ca ața când maşina de cusut o ia razna. Dar nu avea o față sau nume; nu avea formă. Eram gelos şi rănit – părinții mei, crescuți într-un climat ortodox, primiseră ceva de la religia lor, făcea parte din energia lor, iar copiii din şcoală primiseră ceva asemănător, chiar dacă nu apreciau asta şi chiar îşi băteau joc de aşa ceva. Fețele fetițelor catolice cu cruciulițele lor de aur între țâțe şi ale băieților evrei primind două rânduri de sărbători, chiar şi fețele protestanților deveneau un pic crispate şi vinovate dacă se vorbea prea deocheat prin preajmă – puteai să vezi o umbră pogorând din înalt, un mesaj de undeva, de sus de tot.

Ei bine, ca să n-o transform intr-o poveste lacrimogenă, am ajuns spre sfârşitul anilor cincizeci, începutul anilor şaizeci. Citeam Alan Watts şi Krishnamurti şi Salinger şi Ginsberg. Am citit Upanişadele şi acolo mă pocneşte versul ăsta grozav, când Regele Morții îi spune lui Nachiketa: „Ființa Supremă, de mărimea unui degetar, Sinele cel mai intim, ființează veşnic în inima tuturor lucrurilor". Ăsta era El! – Vechiul meu amic, Dumnezeul cât un degetar, avea chiar curbura aceea, ştii, pe care o are degetarul. Eram la Northeastern la vremea aia, studiam ştiințele politice şi psihologia şi alte rahaturi care trebuiau să se metamorfozeze într-o slujbă de pupat fundurile celor de la John Hancock sau de la Primărie. Brusc, mi-a fost lehamite să mai concurez cu idioţii. M-ar fi putut trimite în Vietnam, dar m-am dovedit a fi un 4 – F – prea astmatic. L-am mulțumit bătrânului Dumnezeu şi am zburat în India. Spre deosebire de toate gunoaiele care au aterizat acolo după ce Beatle au călcat Calcutta, eu am prins rădăcini. Unde-i impostura în asta? Am găsi pace, am dat pace. Înțelegeam India intelegeam budismul – felul în care poți lua cât de mult sau cât de puțin vrei, felul în care şi nimic e ceva. După

cincisprezece ani eram *indian. Cei care veneau la primul* ashram *din Ellora – acolo, la marginea oraşului, în această casă de un verde-lămâiiu, căreia îi cădea acoperişul de tinichea – erau majoritatea occidentali. De ce să vină la alt occidental? Subliminal, desigur, ceea ce îi atrăgea era faptul că eram un occidental – vasanele mele vorbeau limba lor. Le-am vorbit complexelor lor. Dar ca faţadă trebuia să fiu diferit – trebuia să arăt ca altceva, ca o şansă inedită. Aşa că mi-am atribuit o copilărie indiană, de copil cerşetor în Bombay – ce mare scofală? Poate am fost odată un cerşetor în Bombay, un Shudra plecat la însămânţat şi nu prea talentat la asta, aşa că pentru toate păcatele am fost azvârlit într-o încarnare de armean ratat, dincolo de Cambridge, nu departe de linia care mă despărţea de nişte funduleţe fierbinţi ca al tău. Eşti sublimă, pe cuvânt. Felul în care vorbeşti în propoziţii întregi, felul în care îţi ţii capul, postura ta. Frumos. Frumos de tot, nu glumesc. Acum mă disprețuieşti pentru un pic de schimbare de nume. Ce sens mai are să trăieşti, dacă nu poţi năpârli?*

Nici un sens, Art.

Haide, Kundalini. Care-i numele tău vechi? L-am uitat.

Sarah.

Haide, Sarah, lasă mutra asta acră. Nu mai încerca să mă faci să mă simt vinovat, cu ochii ăia ai tăi mari şi negri. Vinovăţia s-a dus pe apa sâmbetei împreună cu tot gunoiul.

Spune-mi. Ce nu e gunoi la tine?

Purusha nu e gunoi. Prezentul etern nu e gunoi.

Nu-mi atinge sânii. Nu glumesc.

Ca ce chestie îţi protejezi brusc ţâţele? Suntem prieteni – nu ţi-a plăcut? Multiple „o” -uri de fiecare dată.

Au fost minunate, dar aşa cum ai zis, făceau parte din flux. Flux şi duhkha.

Mă fut în flux şi duhkha. Ascultă. Am nevoie de o vacanţă. Fiecare bărbat are nevoie de o vacanţă. Pentru un bărbat femeia e o vacanţă. Am nevoie să faci dragoste cu mine cum numai tu poţi face.

Mă înnebunea cum ziceai „dragoste” înainte.

Dragossstea mea pentru tine poartă un milion de măşti. Tu eşti Shakti, eu sunt Shiva. Eu sunt Krishna şi tu Radha, alunecoaşşă de propria sudoare şi rajas, părul tău numai şşşerpi şi hainele tale ferfeniţă într-o delirantă dejjjordine.

Vorbesc serios – ia mâinile de pe mine, Arthur. Arhtur Steinmetz.

Tata zicea că Steinmetz a fost un geniu, iar mama că a fost un pitic. Creierul din spatele lui Edison. Senzaţia curului tău în mâinile mele, o bucă în fiecare.

Scumpule, nu glumesc. Ajunge.

De ce? Din cauza numelor? Ce contează ce nume am? Sau ai? Un bobârnac al Karmei şi sunt râmă, iar tu un castan înflorit.

Nu ştiu exact de ce. Pentru ca o femeie să se dăruiască – şi e absolut minunat să te dăruieşti – trebuie să existe o iluzie, dacă nu, n-are rost. Poate „iluzie" nu e cuvântul potrivit, din moment ce totul e o iluzie. Trebuie să existe o aparență – o şansă – pentru progres. Trebuie să existe o anume corectitudine.

Vom face progrese. Vom avea corectitudine. De gunoi am scăpat, de toate drogurile şi de paranoia. Melissa vine cu mălaiul. Rămâi şi vom construi totul din nou, mult mai clasic. Hinayana de data asta, în loc de Mahayana. Mai puține bisericuțe, mai multe relații de la persoană la persoană. Ne debarasăm de tot rahatul comercial, ținem televiziunea la distanță. Păstrăm doar cărțile despre cum să trăieşti şi casetele mai puțin sălbatice, în general o activitate mai modestă care să nu facă vălvă prin tribunale. Ne împăcam cu localnicii. Ăsta e un loc nemaipomenit dacă nu abuzăm de resursa de apă.

De ce mă vrei pe mine? În filosofia ta o femeie e la fel de bună ca alta. Toate suntem un lotus pentru linga ta. În ce priveşte lotusul meu, cred că s-a dus la fund. Deşi, fireştc, te ador. Mai mult ca niciodată; toate noile tale straturi care trebuie cunoscute...

Dar fără corectitudine. Pe cine ai cunoscut vreodată să aibă corectitudine? Soțul tău – cum îl chema? Charles. Charles cel Meritoriu. Ori de câte ori îl pomeneşti te încordezi atât de drăguț şi îți arcuieşti spatele. Ce se petrece între voi doi? Am senzația că eu şi el existăm într-un soi de simbioză. Mă face gelos de înnebunesc.

Nu fi ridicol. Nici nu-l suport.

Mă întrebi de ce te vreau. Unu, eşti trăznet, cu cele două super paratrăznete, şi cu două buci în două mâini.

Ține-ți mâinile acasă. Nu fi atât de imatur. Am aproape patruzeci şi trei de ani.

Coaptă. Foarte plăcut. Doi, fiecare fibră din tine e o doamnă şi se pare că asta mă dă gata. Propria mea insecuritate socială, fără îndoială. Totul se trage dintr-o copilărie jenantă.

Nici a mea n-a fost grozavă, să ştii. Mama *Trei, ştii toate dedesubturile de aici şi, sincer, eu habar n-am. La greu mă bazez pe mine însumi şi zic, fie ce-o fiie, dar partea organizațională m-a depăşit întotdeauna. Întotdeauna afost o femeie care să* Spele rufele.

Ce e necesar, sthula din lucruri.

Trebuie să renunți la nişte limuzine.

Categorie – nu era decât o chestiune de imagine. Umorul situației mă

amuza, să rulezi pe un drum de țară prăfuit ca pe Fifth Avenue.

Şi diamantele. Trebuie vândute.

Sigur, vinde-le – deşi nu vei primi pe ele nici jumătate din cât au costat. Din nou, era vorba de simbolism, un pic din Tărâmul Buddha, partea de parinirvana. Atrăgea atenția oamenilor: le provoca un mic şoc. Opreşte-i pe oameni, chiar şi pentru o clipă, şi iluminarea va avea o şansă în plus de a răzbate dincolo de aham şi toate acareturile defensive.

Înțeleg teoria; dar practica s-a dovedit costisitoare.

Crezi, sau nu crezi asta, dar chiar mi se rupe de tot gunoiul materialist. E numai aparență, e doar semiotică. Sunt non-dependent, nu, numai gargară.

Atunci şi de mine te poți dispensa.

De tine sunt ataşat. Poate nu pe vecie; e cum spui tu, sunt supus multor tentații. Dar deocamdată mi-ar plăcea să rămâi în preajmă. Aş vrea să stai în preaşşşmă.

Să nu-mi faci asta, să nu zici cuvântul acela dulce.

Hei... Ştiri: Watertown nativ mărturiseşte dependență afectivă față de matroana din North Shore! Ashramul renaşte, Arizona declară zi națională de sărbătoare Ziua Băncilor.

Mersi, dragă, dar, sincer, nu pot. Cred c-am avut atâta sahasrara cât am putut duce. Iar dacă tu şi alți rezidenți Shakti încercați să mă împiedicați să plec voi spune întregii lumi cine eşti, Art Steimnetz. Asta ar fi într-adevăr o ştire bombă.

Nu vorbi murdar, Sarah. Încercăm să revenim pe linia de plutire, tu şi eu. Nu ştiu cât de mult ține asta ca şantaj – s-ar putea afla oricum, dacă cei din media continuă să mă sape sau dacă Durga încearcă să obțină un târg avantajos. Poate nici n-ar strica prea mult. S-ar putea doar să-i oprească pe oameni pentru clipa de care vorbeam şi să primească puțină lumină. M-ai auzit la darshan – poți să-i asiguri pe oameni că e păcăleală şi lor tot le place. Ei cred că dacă le zici că e păcăleală, e păcăleală. Până-n gât, cum suntem noi în Kaliyuga, e greu să mai provoci publicitate negativă.

Cel puțin va trebui să te debarasezi de multe T-shirt-uri. Cred că blufezi un pic prea mult. Cred că îți place să fii Arhat.

Tot ce scrie pe ele e „cel care merită." Merit tot ce primesc, după copilăria de căcat pe care am avut-o.

Ce zic Scripturile despre arhat? „În caracter la fel de divin ca zeii, în umilință la fel ca ascetul, iar la mânie ca tunetul"

Ăsta-s eu. Că veni vorba de vajra, hai să ne întindem, să povestim. Trebuie să mă obişnuiesc cu ideea de a mă descurca fără Kundalíni. Voi duce dorul multiplelor „o" -uri.

Şi eu le voi duce lipsa. Dar cred că nu erau decât un stadiu.

Sigur. Foloseşte-te de mine şi aruncă-mă la gunoi.

Ne aruncăm singuri. Noi toți. Nu asta propovăduiai?

Uit ce-am propovăduit. Mi-e frică, Sarah. Toată responsabilitatea asta spirituală e înfricoşătoare. Am nevoie de puțină structură din partea ta. Am nevoie să sug din țâțele tale uriaşe. Am nevoie să te țin de cur.

Nu mai încerca să mă exciți. E foarte şovinist ceea ce insinuezi – că femeile nu se tem.

Buddhatvam yoshidyonisamsritam.

Sigur că da. Femeile sunt zeițe. Femeile sunt țărână. E acelaşi lucru. Femeile sunt ca bărbații – bucățele de purusha prinse în prakriti, pierdute şi izolate în toată duhkha aia. De ce s-a întâmplat asta? Cum a ajuns purusha să fie atât de poluată?

Explicația este că şi-a permis sieşi un moment, doar un moment în toată eternitatea aceea, un moment de auto-reflectare. Şi, buuum, totul s-a începoşat. Bingo: maya. Dar nu te teme, Kundalini. Există scăpare. Creierul gânditor – buddhi – poate conduce bărbatul – şi femeia, dacă insişti că şi ea trebuie să scape – spre orizontul deşteptării. Când prakriti se recunoaşte pe sine evadează din spirit, cum a fost exprimată de către Sankhya-sutra, ca o dansatoare care a satisfăcut dorința maestrului ei.

Şi nu e asta o imagine şovinistă?

Haide, las-o mai moale cu politica genurilor. Încerc să-ți răspund la întrebare. Oamenii vor să confunde purusha cu chittavrittis, sau cu buddhi; dar acestea nu sunt decât cele mai complete şi mai rarefiate manifestări ale lui prakriti. Prakriti, la fel ca purusha, este etern, dar posedă un soi de mişcare incipientă, un instinct teologic. O dată ce a părăsit starea originală de alinga, apare energia, cantități monstruoase, numite „mahat". Şi atunci evoluția, parinama, a preluat inițiativa. Vino aici, dulceață creață. Lasă-mă să văd dacă Buddhahood încă mai locuieşte în yoni-ul tău. Am să-l mănânc.

Nu fi grețos. Ce n-am înțeles niciodată despre nirvana*Da, micuța mea delicatețe?*

Cum se deosebeşte de extincție?

Cine zice că se deosebeşte?

Toată chestia aia de Mahayana – dar poate că e numai o superstiție populară, glazura de pe un tort originar auster. Acelaşi lucru s-a întâmplat cu Creştinătatea. Însă pot aprecia cum funcționează mintea populară: de ce vrea toată religia asta să obțină ceea ce nouă ne e teamă că ni se va întâmpla, oricum ai pune-o? Vreau să zic moarte absolută, extincție absolută.

Las-o moartă, Sarah. Mă sperii. Mi-a fost de ajuns cu părinții mei care se amenințau unul pe celălalt cu genocidul.

Vezi, nu eşti de nici un folos. Reduci totul la personal.

N-ai fost indeajuns de multă timp un sannyasin ca să înțelegi. Încă nu ți-ai incinerat eul, phalatrishna ta. Trebuie să devii Shunya. Trebuie să devii goliciune. Shunya mai înseamnă şi o fată dintr-o castă inferioară, o târfă. Când vei deveni o târfă absolută, vajra te va spulbera. Buddha te va umple.

Când te umple pe tine?

Când te umple pe tine.

Mersi frumos.

Iubita, toate întrebările tale sunt nişte iluzii optice ale minții. Ele dispar în lumina adecvată. Tu încă mai ai mentalitatea aceea capitalisto-creştină, de eu-prima.

Uite cine vorbeşte – Art Steinmetz, pseudo-hindusul.

Steinmetz, Arhat, Krishna, Buddha – eşti obsedată de toate diseminările astea secundare.

Dacă mentalitatea ta e atât de grozavă, de ce tot repeți că eşti speriat? De ce mă implori să rămân?

Fiind un jivan-mukta, încă eşti o persoană. Eşti ca roata olarului care se tot învârteşte, deşi oala e gata. Nu implor. Invit cu respect.

Refuz cu respect.

Am avut aşa o super maithuna.

Am avut, dar destul de ciudat nu e un motiv să rămân. E un motiv să plec.

Ai vorbit ca un bărbat.

Dacă tu ai fi vorbit ca un bărbat mi-ai fi spus cine eşti.

Sunt ceea ce am fost întotdeauna.

Un mincinos. O escrocherie.

Ştií ceva, te-ai cam masculinizat de când ai venit aici.

O auzeam pe Durga spunându-ți Art şi credeam că e din cauza accentului ei irlandez.

Deci nu-i vorba decât de gelozia ta pe Durga. Ea ştia ceva ce tu nu ştiai.

Escroci. Asta sunt bărbații. Mincinoşi. Păcălici găunoşi şi mincinoşi. Toți. Tu eşti nimicul, nu noi, pízdele. Tu eşti shunya.

Căcat, dragă. Brusc, ai început să mă plictiseşti.

[*sfârşitul casetei*]

L decembrie
(Lună Nouă)

Dragă Mahima,

M-a umplut cu neţărmurită bucurie primirea scrisorii care ne anunța renaşterea ta ca sannyasin. Shanti-ul lui Buddha pătrunde oriunde şi va mântui fiecare atom înainte de final. Împrumutul tău suplimentar de cinci sute de mii ($5.00.000) este prin prezenta mult apreciat, iar răsplata instantanee garantată, cum îți va fi voia. După un popas temporar în Trezoreria Iluniinării banii vor contribui la repararea stricăciunilor pricinuite în ultimele luni de către duşmanii călăuziți de orgolii, atât dinăuntru cât şi dinafară, şi va alimenta flacăra lipsită de patimă a înțelepciunii pe care intenționăm s-o aprindem în fața lumii. Ca să citez din Dhammapada: „E dulce să ai prieteni la nevoie; şi să împărtăşeşti plăcerea e dulce. E dulce să faci bine înainte de moarte; şi să renunţi la durere e bine".

Vei constata multe schimbări când vei veni. Forțele de securitate, acum Patrula Păcii, au fost considerabil reduse şi nu mai poartă uniforme trandafirii paramilitare cu fireturi şi epoleți. În schimb, tinerii noştri protectori, nu mai puțin sănătoşi şi viguroşi decât înainte, poartă halate lejere, de carate, şi în loc de puşti şi carabine sunt înarmați doar cu bastoane şi atitudini de o impregnabilă bunăvoință. În mod miraculos numărul de intruşi şi spioni care trebuiau altădată stăviliți a scăzut simțitor, iar dacă cel mai îndepărtat post de control va fi părăsit instruieşte-ți şoferul să deschidă poarta de-electrificată şi continuă-ți drumul cu seninătate.

Vei găsi aici un număr de funcționari guvernamentali şi birocrați conştiincioşi care supraveghează respectarea acțiunilor legale impuse asupra proprietăților noastre. Acest personal străin e non-agresiv şi din ce în ce mai înțelegător; iar câțiva dintre ei şi-au exprimat interesul pentru predicile mele de şoc şi în câteva rânduri au sucombat chemării Căii Celor Opt Posibilități. Sala din Un Milion de Bucurii ale cărei fundaţii erau mai degrabă o gaură în pământ când ne-ai părăsit, atrasă de amăgirile presbiterianismului, este acum în curs de demolare din cauza unei pretinse încălcări ale unei legi din statul Arizona privitoare la folosirea pământului destinat fermelor, a unei încălcări a legii privitoare la izolații electrice şi la numărul obligatoriu de ieşiri în caz de incendiu. Însă un şopron cu acoperiş de sticlă va fi lăsat să dăinuie în poziția prezentă pentru a servi ca o combinație de seră agricolă, garaj pentru tractoare şi spațiu de meditație în caz de urgență.

Fântâna Karma, pe care ți-o aminteşti în toată splendoarea multicoloră, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, este activată acum doar pentru câte o jumătate de oră în zori şi în amurg, când sannyasinii merg la meditație, darshan şi aerobics şi îi pot contempla simbolismul şi neostoitul prakriti. Restul de douăzeci şi trei de ore se odihneşte permițându-i râului Sachchidananda să-şi revigoreze fluxul sărăcit. Ca să citez din sacrele Upanişade: „Pământul acesta este miere

pentru toate fiinţele, iar fiinţele sunt miere pentru această apă". Deşi condiţiile climatice severe din această vară au redus mult din anticipata recoltă de anghinare, expertul nostru agricol, Hanuman, are noi planuri minunate pentru acri întregi de xerofilus, o legumă bogată în ulei de jojoba.

Vei găsi o mare selecţie de locuri de cazare când vei sosi. Mulţi dintre pelerini au părăsit Calea Celor Opt Posibilităţi pentru vanităţile vieţii seculare. Alţii au fost înapoiaţi pământurilor natale. Rulote confortabile şi căsuţe în formă de A cu aer condiţionat te aşteaptă goale; îţi recomand o rezidenţă aproape de mine şi de Uma Room unde vei munci pentru a contribui la administrarea bunurilor revizuite ale ashramului. Sora noastră Alinga, fratele nostru Vajna, vigilenta noastră contabilă Nitya Kalpana, energeticele şi încântătoarele Satya şi Nagga şi mulţi alţii aşteaptă cu nerăbdare prezenţa ta benefică şi dreptele sfaturi de îndrumare. Mai mult ca toţi, te voi aştepta eu. Vom relua, dragă Melissa, ascensiunea noastră spre samadhi unde ai fost în mod regretabil întreruptă la a treia chakra, sau Manipura. Din moment ce aici se află „centrul nestematelor" m-am gândit că atunci când te vei dezbăra de ele ar fi bine să le încredinţezi spre păstrare Trezoreriei Iluminării pentru a te debarasa de klishta reprezentată de ele. Consultând dosarul tău, sunt înclinat să cred că senzaţia de arsură pe care o resimţeai atât de des era de fapt efortul zadarnic al corpului tău spiritual de a îndepărta această granthi cu tapas, focul ascetic purificator. Uşurată de greutatea impură a bijuteriilor personale, ar trebui să te înalţi rapid până la sushumna nadi, la chakra a patra, Anahata, al cărei element este aerul şi al cărei principiu este tactilul, iar zeitatea reprezentativă Isha. După aceea, aşa cum spun înţelepţii, „Ko veda?" – „Cine ştie'?"

Anticiparea sublimului la care vei accede neîndoielnic mă umple cu nemăsurată satisfacţie. Colegii mei de ashram împărtăşesc aceleaşi sentimente. Chiar şi râuleţul nostru pare să susure pe alte note, meritându-şi încă o dată numele. Ca să-l mai citez din nou pe neprețuitul Dhammapada: „El [sau ea], cel care în această lume a mers dincolo de bine şi rău şi de amândouă şi care, eliberat de supărări, este eliberat de patimă şi este pur – pe el [sau pe ea] îl numesc Brahman". Sunt nerăbdător să te îmbrăţişez, Credinciosul tău, Shri Arhat Mindadali

Director, Arhat Ashram

3 decembrie

Cher Monsieur,

Je vous envoie ci-joint un cheque pour cent mille dollars des Etats-Unis ($100.000 U.S.) – le déposez à mon compte. Ma nouvelle adresse suivra

bientöt. Je me trouverai pas encore dans The Babbling Brook Motel.

Agréez, je vous prie, l'expression de mes sentiments très amicaux, nr. 4723-9001-7469-8666

3 decembrie

Domnilor,

Alăturat veți găsi un cec în valoare de $ 100.000 pentru a fi depozitat în contul meu pentru librărie. Adresa de pe acest plic nu va mai fi valabilă – de fapt aştept cu nerăbdare să vă vizitez în Samana Cay în viitorul apropiat, probabil chiar să mă stabilesc acolo. Aşa că mă veți cunoaşte când mă veți vedea – sunt destul de înaltă pentru o femeie, cu un păr negru abundent atins de câteva fire albe, răzlețe, având, cum mi s-a mai spus, „o înfățişare de o eleganță perfectă în toate privințele". De fapt, nu cântăresc mai mult de şaizeci şi două de kilograme care, totuşi, nu este greutatea perfectă. Aştept cu nerăbdare să vă cercetez magazinul şi să mă folosesc de creditul considerabil pe care îl am la dunmeavoastră în timp ce mă voi familiariza cu insula şi idilica ei (am toate motivele să cred asta) climă.

A dumneavoastră cu aticipație, Sarah. P. Worth

3 decembrie

Dragă Jerry,

Te rog ia caseta asta şi pune-o în cel mai sigur loc din Caracas – seiful tău de la bancă, dacă ai unul, dacă nu, undeva prin hacienda, poate printre casetele cu muzică rock ale copiilor, ca în scrisoarea furată din povestirea aia idioată a lui Poe pe care ne forțau s-o citim la Concord Academy. Sper să nu fiu nevoită s-o folosesc vreodată, dar s-ar putea să aibă loc nişte evenimente neplăcute, iar proba reprezentată de casetă să se dovedească utilă. N-o asculta – nu vei înțelege mare lucru şi nu reprezintă cea mai agreabilă fațetă a surorii tale. Iar Esmeralda ar fi şocată – e o perfectă doamnă hispanică.

M-am hotărât să părăsesc ashram-ul. Cred că iarna aici nu reprezintă nici un interes – mi se spune că e scurtă şi friguroasă, dar nu e nimic mai rău pentru cineva din New England decât o iarnă căreia îi lipseşte pitorescul şi care în acelaşi timp nu te încurajează să ieşi în natură. Mă gândesc la o insulă – numai faptul că mă găsesc pe acclaşi continent cu bărbații din viața mea mă face să mă simt înghesuită şi asaltată. Charles e destul de tăcut în ultima vreme, dar acum, că ştiu din ce pricină, e mai rău decât abuzul dinaintc. Îmi va trece, desigur. Oamenilor le trece totul, iar ăsta e secretul

tuturor religiilor perene – Dumnezeu, sau ce se înțelege prin el, este socotit răspunzător pentru nesimțirea noastră animală şi stoicismul reflexiv, anticorpi şi procese de vindecare, ori murim şi asta ne închide gura la fel de eficace ca o rugăciune satisfăcută.

Scuze, nu vreau să crezi că ai o soră deziluzionată. Dar unul dintre lucrurile pe care tu ca bărbat nu le vei cunoaşte niciodată este cât de mult poate suferi o femeie – gelozie, umilințe, panică, sentimentul de a fi trădată – o astfel de măcinare l-ar zdruncina pe bărbat în bucățele; coițele le-ar cădea din balamale şi nestematele din pantaloni. Am trecut prin nişte dezamăgiri şi revelații în ultima vreme, dar nu de genul celor cu care m-ai huiduit în caustica ta scrisoarea din vara trecută. Partea asiatică a experienței mele a fost perfectă – un întreg nou vocabular pentru a înrăma veşnicele probleme şi de a le aborda într-o manieră care aproape le disipează, ca hologramele alea, îți mai aminteşti, vederile pe care le consideram atât de excentrice în magazinul de curiozități din Roslindale? – Cumva imprimate pe granulații infime şi care îți relevă diferite imagini sau aceeaşi imagine din unghiuri diferite la cea mai mică mişcare din cap. Aşa cum ați schimba poziția capului pe pernă îți dă pentru moment puternica impresie că vei adormi.

Pe mama, am decis, n-o mai pot regăsi. De ce nu mergi până acolo cu câțiva nepoței? Ai putea combina excursia cu una la Disney World şi Epcot Center. Joacă tot felul de jocuri riscante cu vechile stocuri de acțiuni ale lui tati, iar luna trecută a câştigat binişor, aşa că poți fi sigur că n-o să se lase până nu pierde tot. Sper că nu contai pe o moştenire substanțială – sunt sigur că nu. Unele articole din argintăria Price şi Peabody ar trebui să-ți revină în cele din urmă, dar deocamdată le păstrez eu – cel puțin nu se coclesc ca plumbul cum se întâmplă cu toate piesele acelea minunate din colecția Perkins lăsate să zacă pe nişte mese de sticlă şi să absoarbă aerul sărat şi ploaia acidă provenită din toate catapultările navetelor spațiale, dar, cel puțin acum, au încetat să le mai facă. Dacă se va mărita sau nu cu amiralul ăsta care pare total senil depinde de cât de senilă devine ea şi cât de capabili vor fi copiii lui să prevină asta. Cred că are trei, toți cam la cincizeci de ani, fără îndoială cu obiceiuri extravagante şi cariere pe butuci. Mi i-a menționat în trecere într-o scrisoare ca fiind „cam materialişti" şi îndrăznesc să zic că ăştia o văd pe mama ca pe un fel de vampă la vânătoare de averi. Poate *este*, în noua ei încarnare. Toți posedăm un număr de piei, în special femeile, pentru că societatea ne obligă să ne furişăm mai mult. Îți mai aminteşti cum obişnuia să ne împuie capul cu poveşti despre cei din familia *urâcioşilor* Price şi cum soacra ei a făcut o dată un comentariu despre decolteul unei rochii pe care o purtase la o serată unde mersese împreună cu tati, înainte de a se căsători – probabil prin anii treizeci, dar cred că după

Prohibiție – pentru că decolteul era prea „holbat”, adică prea multă piele la vedere, iar mama n-a uitat şi n-a iertat asta şi ne-a repetat în neştire cum remarca aceea i-a ruinat nu numai rochia şi seara, dar întregul chef de a mai merge undeva cu tati şi întotdeauna devenea atât de surescitată când povestea, pomenind cuvântul acela „holbat” cu îngrozitorul ton al soacrei? Frecuşurile aste ciudate şi mărunte rănesc ecoul amintirilor ca nişte rafale de tun. Am încercat atât de mult să *nu* o cresc aşa pe Pearl, aşa cum în mod sigur încerci şi tu cu drăguții tăi niños şi chicas, ca aceste răutăți snoabe să nu devină nişte obiceiuri groteşti permanente – de exemplu felul în care mami nu l-a lăsat pe tati să i se alăture unchiului său la Stillman, Ames, Hanniker & Price ca să nu fie influențat – să nu le fie *îndatorat* – de propria lui familie şi l-a obligat să rămână un consilier în credite la Savings Bank unde, amândoi ştim, n-a fost niciodată fericit şi nici talentele lui apreciate – mintea aceea minunat intuitivă a lui a trebuit să renunța la Metafizicieni din moment ce nici o decizie creativă în investiții nu-i era încredințată, doar contracte meschine cu văduve şi copiii acestora – totul fiind probabil determinat de decolteul prea „holbat” când, de fapt, dacă ți-o mai aminteşti pe mama în tinerețe, asta era o descriere îndreptățită – căuta întotdeauna un motiv să se dezbrace de tot. Nu numai în Martha's Vineyard, cu toți nudiştii ăia socialişti, sau în Maine, la lacul bunicului, dar îmi amintesc cum stătea ore-ntregi doar într-un combinezon înainte de vreun chef pe care-l dădeau, iar bieții oameni care aduceau cutii cu alimente şi băutură trebuiau să se uite în altă parte, şi chiar mai târziu, când eram cu Myron Stem, îmi amintesc că Myron a venit o dată la noi şi a fost stânjenit de femeia asta cu părul cărunt – probabil nu mai în vârstă decât mine, acum. – În capoțelul ei cam scurt, fără nasturi, doar un cordon lejer care se tot desfăcea, aşa îi plăcea ei, să plutească în jurul casei, ca după baie, iar el a trebuit să facă o glumă, să spulbere tensiunea, probabil o glumă despre vechea Bel Air, maşina împrumutată de la colegul de cameră. Cred că acum e cea mai în vârstă vampă în bikini cu buline de pe plajă, procurându-şi un cancer de piele şi Dumnezeu ştie cum de l-o fi ademenit pe amiralul ăsta în veranda ei. Ea zice că-i ciocănea mereu în jaluzelele de bambus, dar după cum o cunosc pe mama jaluzelele ei nu sunt niciodată trase şi toate luminile sunt aprinse.

N-am vrut să mă las dusă de valul nostalgiei – caseta e de vină. Păzeşte-o cu *su vida*, cum se zice. Nu vei mai da cu ochii de plicurile astea cu antet naiv, decât dacă fur mai multe la plecare. De fapt voi sta aici peste noapte, ceea ce mă face să mă simt straniu, pentru că m-am folosit de holul lor îngrozitor plin de reviste cu pistoale şi puşti ca de un birou din care mi-am condus afacerile. O bestie patrupedă mârâie şi zgârie şi scheaună în fața ferestrei închise, dar dacă dau drumul la maximum la aerul condiționat nu-l

mai aud (sau n-o mai aud – de ce credem că toți prădătorii sunt masculi?) Întregul oraş Forrest e sinistru – cu un relief plat parcă dinadins turtit, cu un râu secătuit şi ghemotoacele acelea zburătăcite de btunbac, iar apoi, în depărtare, munții ăştia creți care apar ca nişte crâmpeiuri din altă lume. Pearl pare decisă să se abandoneze unui mariaj prostesc cu un filfizon olandez – dar cine poate spune cum se deosebeşte un mariaj prostesc de celelalte? Toate au meritele şi defectele lor şi se termină înaintea noastră. Exceptând cazul tău, fireşte. Poate bariera lingvistică pe care tu şi Esmeralda a trebuit s-o depăşiți la început şi-a pus amprenta permanentă de romantism. Nu e foarte înțelept ca cei căsătoriți (sau iubiții) să se înțeleagă prea bine – comunicarea, mi-e teamă, e oribil de supraestimată. Un *abrazo* pentru voi doi şi şase pupici celor mici de la un pic trăznita, Tia Sarah

7 decembrie

Dragă Ducky,

Sunt grăbită, dar mă întreb ce mai faci. Pun pariu că uneori regreți că ți-ai împărtăşit secretul. Eu regret. Ai putea să-i dai de ştire lui Charles, discret, puțin mârâit cum ştiu bărbații să comunice, că suntem gata de tratative dacă şi el este? După cum ştii are motive temeinice acum şi ne putem impune condițiile. Mă mulțumesc cu jumătate, dar începe prin a-i cere totul – proprietăți şi asigurări. Ca pensie alimentară – ar fi rezonabil patru mii pe lună? Am răcit în aeroportul din Kansas City (semicircular şi mult curent) şi mă simt groaznic. Hai să ne întâlnim o dată la masa de prânz, când vom fi două persoane total diferite.

Cu drag (de la reîncălzita)

Sarah

12 decembrie

Dragă Martin,

Melcul de mare e o mare delicatesă aici şi are o cochilie foarte frumoasă. Când o să-ți pot comunica o adresă la care să mă găseşti aş vrea să ştiu dacă ai ceva *frumos* de zis despre închisoare. Siguranța? Lipsa de responsabilitate? Prietenii închegate în circumstanțe deosebite? Am vrut să-ți răspund la lunga ta scrisoare, dar am fost foarte ocupată.

Cele mai bune urări,

Sarah Worth

12 decembrie

Dragă Eldridge,

Aceştia sunt palmieri, o privelişte obişnuită aici, ca stâlpii de telefoane. Semințele lor sunt nuci întregi de cocos care călătoresc pe ocean de la o insulă la altă şi prind rădăcini. Nu e uimitor? Insula pe care stau e mică, dar plăcută. Pun pariu că în Boston e ger mare acum. Dar luminițe şi clopoței peste tot! Crăciun fericit,

Sarah Worth

12 decembrie

Dragă Shirlee & Marcus & Foster & Annette,

Voi aveți necazurile voastre, eu pe ale mele. Nu e ăsta un cântec vechi de-al Beatles-ilor? Nu ştiu de ce îmi tot joacă în cap. De fapt insula asta e un mic paradis. Înot la începutul şi la sfârşitul zilei, iar părul mi se întăreşte şi se încâlceşte de la apa sărată ca la o punkistă. Îl las să crească. Sărbători fericite,

Sarah Worth

21 decembrie

Dragă Myron

Cât de ciudat trebuie să ți se pară să auzi de mine după toți anii ăştia! Şi când scriu asta sunt inhibată nu numai de ruşine, dar şi de teamă că scrisoarea şi cele două anexe nu vor ajunge niciodată în posesia ta la stația de televiziune din Los Angeles. Dar în urmă cu o lună când încă mai eram în deşertul din Arizona, la nord-vest de Forrest, într-o comună religioasă despre care poate ai auzit – *văzut*, ar trebui să spun – la televizor, priveam împreună cu gurul meu care spera tot timpul să se vadă la ştirile serii şi am zărit numele tău defilând (ăsta e cuvântul?) pe ecran, după o fascinantă şi tragică emisiune transmisă de PBS[13] despre natură şi mai ales despre condorul californian şi stupizenia lui de a nu piere ca specie, ciocănindu-şi propriile ouă, emisiune pe care am vizionat-o spre sfârşit. Numele pe generic treceau foarte rapid, dar al tău m-a frapat ca un crâmpei dintr-un cântec vechi şi mi-am amintit că ultima oară când auzisem de tine, de la Liz Bellingham, pe care poate ți-o aminteşti vag din timpul facultății şi care mai

[13] PBS – Public Broadcasting System – post de televiziune american de prestigiu, non-comercial, finanțat în parte de Congresul American, şi de donațiile cetățenilor; informativ, cultural, educațional. (n. trad.)

târziu s-a mutat împreună cu soțul ei – care munceşte pentru o organizație bancară – lângă mine şi fostul meu soț în North Shore, şi am aflat că eşti în Los Angeles unde scrii pentru televiziune. Am fost atât de fericită şi de mândră să aud asta – ai fost întotdeauna isteț şi amuzant, lipsit de cruzime, iar dacă nu poți fi Delmore Schwartz sau Norman Mailer (idolii tăi, dacă îmi aduc bine aminte), ce altceva mai minunat decât să să-ți donezi scânteia creatoare marelui flux electronic al Americii?

Aşa că m-am gândit că *trebuie* să fii tu – coincidenţa ar fi mult prea mare. Sper să am dreptate şi simplul număr al canalului de televiziune să fie suficient pentru oficiul poştal şi că tu eşti suficient de important pentru canal ca să fii căutat pentru a ți se înmâna acest plic. Pare cam mică probabilitatea, dar totul în natură are o probabilitate mică, de la sperma tatălui care invadează ovulul mamei şi până la condorul californian care îşi cloceşte propriile ouă.

Poate mama ta mai locuieşte în Dorchester, dar, sincer, am uitat numărul, deşi îmi amintesc strada – Juliette, dragă Romeo. E posibil ca pe aripile afluenței tale hollyoodiene – nu că un condor ar fi chiar Bill Cosby – ea să fi zburat într-o căsuță cu şindrilă cenuşie din Quincy sau Nahant unde îşi petreceau strămoşii mei verile când North Shore era țărmul de nord şi dincolo de el nu se găsea nimic altceva decât o pădure ancestrală. Sper că e bine şi fericită. Era atât de drăguță cu mine acceptând teribilismul meu vulgar, întrebându-mă ce mai fac părinții mei, ca şi cum i-ar fi ştiut, ca şi cum n-ar fi fost nişte protestanți nesuferiți. Prăjiturelele acelea cu jumătate de vişină la mijloc pe care mă forța să le mănânc spunând că sunt prea slabă (mama spunând-mi constant că eram prea grasă) şi ceaiul acela atât de bun cu gust de mure negre, de care zicea că e pentru crampe şi răceli, şi surioara ta cu cearcăne vineții – o mare uşurare în contrast cu fantomatica solemnitate de jocheu snob a fratelui meu şi decedatul tău tată în multele fiotografii înrămate, cumva mult mai acolo decât propriul meu tată care era viu şi cu acte în regulă la vremea aceea. Mărturisire, nu eram îndrăgostită doar de tine, ci de toată familia ta care locuia în casa aceea de lemn cu două etaje, împreună cu alte familii, pe colinele împădurite ale Bostonului, unde nu mai fusesem înainte, iar înăuntru era atât de cald, cu podelele acela lungi, totul atât de diferit de friguroasa noastră casă golaşă din Dedham; era plin de tapeturi şi pluşuri şi mobila prietenoasă cu multe rotunjimi şi mileuri complicate şi bibelouri care încă mai aminteau de Europa, Europa ca loc viu, locuit, nu doar o vagă sursă îndepărtată de autenticitate şi privilegiu. Îmi plăcea la nebunie să păşesc pe veranda din spate cu podele nesigure şi vopsea scorojită, cu farfuriile pentru câine şi pisică, cu butelia de gaz la vedere, şi portul Squantum în depărtare, unde mă simțeam un pic amețită

de parcă m-aş fi aflat la prova unui vas care tocmai ancorase în Noua Lume. Mă simțeam desprinsă de lume pe veranda ta care nu părea legată de nimic, iar în apartamentul tău aveam acest sentiment de *învolburare* – cuvinte, prăjiturele, suveniruri, înțelesuri inghesuite unul într-altul cu această exaltantă veselie caldă a (deşi desigur nu erați avuți) abundenței, un sentiment de aglomerare delicioasă care mă făcea şi pe mine să mă simt aglomerată în propria mea existență, vie în toate cutele mele, răsplătită sau cel puțin absolvită fiindcă eram eu însămi, femeia din mine, în care începeam să mă transform şi care mi se părea un pic stingheritoare pentru familia mea, creând un fel de concurență jenantă de care mama n-avea nevoie. Puritanismul părinților mei decăzuse într-o căsnicie în care cel mai caracteristic gest era acela de a duce ceva în pod pentru că nu se distingea prin nimic sau ne amintea de vreo rudă pe care preferam s-o uităm. Şi eram atât de înaltă şi acut de sănătoasă şi ciudat de tuciurie – pielea era a tatălui meu, dar mama de multe ori se întreba de unde moştenisem nişte şolduri atât de groase, dând vina pe o mătuşa de-a tatii pe care o antipatiza, o amărâtă din Bridgeport care încasase un sifilis de la soțul ei şi care a murit total dementă în timp ce el a trăit o veşnicie cu un pic de durere de şale, nimic altceva; se zvonea în familie că luase sifilisul de la o una din baletul Ziegfeld, în New York – mă simțeam de parcă femeia din mine îi stingherea pe toți, până când noi doi n-am avut de ales decât s-o ducem în casa ta ciudată în care mă simțeam acasă. Să nu te simți ofensat dacă îți spun că evreismul tău, deşi foarte vivace şi cu uriaşa istorie tragică, aproape maiestuoasă, era cel mai puțin important pentru mine – la acea epocă din viața mea orice familie, italiană sau armenească, chiar irlandeză, mi s-ar fi potrivit dumnezeieşte, ar fi fost o eliberare binecuvântată de teribila austeritate în care am fost crescută, curioasa goliciune corectă a vieților noastre, de parcă jumătate din bagajul normal uman rămăsese în Suffolk, Anglia, în 1630.

Sau ți-am mărturisit toate astea la vremea aceea? Dragul meu Myron, oare eşti chel şi cu burtică şi trei divorțuri, purtând un sacou de safari şi cămăşi sport deschise la gât încât să se vadă un lanț de aur strălucitor? Încerc să mi te imaginez şi nu reuşesc decât să-l văd pe studentul de la Harvard cu ochi luminoşi, subțirel şi năvalnic la vorbă, cu o înclinare comică de cap, pe spate, mijind ochii de parcă aş fi fost o comoară orbitoare care nu putea fi apreciată dintr-o singură privire. Iartă-mă că am lungit-o prea mult, dar dacă te-am prins – dacă *eşti* la postul de televiziune – nu vreau să te las prea curând. Am o grămadă de timp liber în cabaña mea de pe plajă. Alți turişti zgomotoşi de la un hotel din apropiere sunt toată ziua pe plajă, Windsurfing sau în bărcile cu pedale, dar eu n-am de gând să mă învinețesc

toată şi să mă umplu de cheratoze ca mama mea care trăieşte o a doua tinereţe în Florida, chiar mai jenantă decât prima. Stau în casă şi brodez scrisori, citesc. Chiar şi aşa, înotând dimineaţa şi seara m-am bronzat ca o polineziană, iar părul e ca un acoperiş de paie, ţeapăn de sarea de mare. Aş vrea să mă vezi. Ai fi mândru de mine că mi-am păstrat silueta şi demnitatea, gentileţea feminină, deşi nu mă mai vopsesc cu Clairol şi mi se văd unele fire cărunte în şuviţele aurite de soare.

Unii experţi, cercetând vechi jurnale de bord, au ajuns la concluzia că aici, în Samana Cay, a debarcat Columb cu adevărat, nu în Watling Island, şaizeci de mile depărtare, spre nord-vest, iar localnicii speră să profite ridicând monumente şi o copie dupa *Santa Maria*, un fel de club de noapte în prelungirea unui hotel, şi timbre, etc. Vor să-i preschimbe numele în San Salvador, cum a botezat Columb prima insulă, dar guvernul bahamian din Nassau nu agreează idea, cel puţin nu înainte de a avea mai multe dovezi în acest sens. Dar ce alte dovezi vor? – Cum se întâmplă ceva este întotdeauna mai confuz decât ce trebuie să fie – maya e plină de aceste goluri de aer – şi pare straniu ca, dacă era pe cale să descopere o întreagă lume nouă, Columb să fi rătăcit prin aceste Bahame care arată toate identic, nefiind decât nişte glorioase căpiţe de nisip. Când ne-au povestit la şcoală despre 12 octombrie 1492 îmi imaginam cele trei corăbii plutind în apropierea coastei de est, trăgând probabil în cheiurile din Atlantic City, nu că s-au împotmolit aici, la marginea nimicului, unde emisfera vestică se subţiază în nefiinţă. Columb şi-a descris insula ca plată şi verde şi asta descrie perfect Samana Cay. Singurele recolte pe care se iau bani sunt cele de melci de mare şi muşchi verde de Cascara pentru condimentarea Campari-ului. Numele indian al locului, după Columb, era Guanahaná, iar cei din micul grup de indieni care s-au adunat pe plajă când a ancorat *Pinta* erau toţi, conform jurnalului de bord, „goi puşcă, aşa cum îi făcuse mama lor" şi aveau feţele şi frunţile cele mai late pe care le văzuse vreodată Columb. Spaniolii, în mod evident, au făcut schimb de mărgele şi clopoţei de şoim cu papagali vii şi suliţe cu vârfuri din dinţi de peşte. Myron, ce limbă au folosit pentru a face tranzacţiile astea? Sărmanii indieni a căror rasă se va stinge peste câteva decenii, mulţumită bolilor şi armelor noastre, nu văzuseră niciodată ceva asemănător europenilor şi hainelor şi corăbiilor şi cu toate astea nu păreau foarte surprinşi – de parcă altcineva fusese deja acolo, incognito, să pregătească terenul. Există aceste *stafii* de-a lungul istoriei descoperirilor care amortizează şocurile – o persoană tenebroasă care a fost acolo înaintea celor care îşi depun numele în cărţile istoriei, oameni cu o aură anonimă pe care şi-o proiectează în avans.

Aşadar întâlnirile misterioase sunt familiare lumii, inclusiv întâlnirile

noastre. Eu şi tu. Cu feţele noastre imposibil de late făceam schimb de mărgele şi papagali vii. Nu-i aşa c-au fost nişte vremuri minunate? Îţi mai aduci amine de localul lui Elsie, bărbatul acela mare şi negru din spatele tejghelei pe care îl poreclisem „Grosul" de la „sosul gros" din specialitatea zilei şi Hayes-Bick la două dimineaţa, spectacolele folk de la Cub 47, înainte de a deveni prea protestatoare, şi jos la Casablanca, unde ni se părea că păşim în chiar filmul acela, că Peter Lorre în sacou ar putea în orice clipă încăleca un scaun la bar, sau Sydney Greenstreet cu fes, sau Claude Rains cu chipiu, timpul ritmat de pian, şi Bogie şi Bergman încătuşând priviri, pierduţi în veşnică iubire? Îţi mai aminteşti cum mă adorai? Eu da, şi într-un anume sens am navigat prin viaţă cu iubirea dăruită de tine atunci, deşi presupun că orice mascul abia ieşit din adolescenţă ar fi făcut la fel – m-ar fi ales pe mine, aşa cum eram, solidă şi asudată, şi nu o entitate docilă şi subţire, prinsă în păienjenişul familiei şi finanţelor sau orice altceva îmi conferea realitate şi îmi justifica existenţa în ochii societăţii. Îmi pare rău că nu ţi-am oferit *ţie* virginitatea nea. Într-un fel eram asemeni lui Columb rătăcind din insulă în insulă, negăsind vreodată continentul. Poate a fost mai bine aşa; te simţeam cum terminai prin toate hainele noastre înlănţuite şi eram atât de mândră de mine. Poate fi adevărat că nimic nu ne va aduce din nou împreună, Shiva şi Shakti pentru prima oară în viaţa noastră, iar interiorul supraîncălzit al acelui Bel Air aquamarin pe care-l împrumutai de la un coleg de cameră să se fi topit în vidul rece al cosmosului, în trecut? Vremurile noastre trecute. Te-am iubit atunci şi te-aş iubi acum şi îmi pare sincer rău că n-am avut curajul să-mi înfrunt familia şi toată argintăria moştenită ca să fug cu tine şi să fiu femeia ta pentru totdeauna.

Cred că mi-ar plăcea la Hollywood. Am citit că într-un anumit fel e un oraş al femeilor – singurul oraş din America unde femeile au cu adevărat putere, deşi tind, datorită condiţionării lor sexiste, s-o înmâneze din nou purtătorilor de masculinitate şi acelor soţi deplorabili, subţirei şi hulpavi pe care-i aleg – vedetele, semnatarele rubricilor mondene, chiar şi starurile porno se dau acestor bărbaţi deplorabili, deşi n-ar avea nici un motiv s-o facă. De ce suntem noi – femeile – o specie atât de dependentă şi de auto-distructivă? Actul naşterii constituie un risc atât de mare încât, presupun, dobândim o prapatti (auto-supunere) interioară. Lectura aici e cam limitată (ţi-am istorisit deja esenţa unui foileton prin care se face reclamă acestei insule ca fiind cea în care a debarcat Columb) deşi chiar în mijlocul sătucului se găseşte o aşa-numită librărie – sătuc e mult spus, doar vreo şase barăci cu acoperiş de tablă şi un hotel super luxos, stil rustic, plus câteva magazine pentru americani şi canadieni şi librăria asta cu nimic altceva decât ultimele best-sellers şi tone de misticism oriental – aşa că am

citit un curs de zoologie pe care l-o fi abandonat vreun excursionist în holul hotelului, să-şi uşureze rucsacul. În el se vorbeşte despre „nerăbdarea femelei pentru stimularea sexuală simultană şi frica inerentă de contact corporal cu alt animal, inclusiv masculul speciei sale”. Mi s-a părut înduioşător. Povestea vieții mele şi desigur a altora. Speriați de specia noastră. Continuă să povestească cum veverița gri – iar dacă le observi fugărindu-se prin copaci vei înțelege – „se simte răvăşită de două instincte puternice: vrea să scape şi în acelaşi timp vrea să-l salute pe mascul”.

Astfel, după ce am scăpat acum douăzeci de ani, te salut. Vreau să-mi cer iertare că i-am lăsat pe toți ceilalți să mă forțeze să mă mărit cu Charles Worth când tu ai făcut mai mult pentru sângele meu, pentru rajas, pentru eul meu şi atmanul de dincolo de eul meu şi cuprins de el. (Mariajul meu, aşa cum bănuieşti, e kaput, deşi a produs un copil minunat – o fiică blondă – şi douăzeci şi doi de ani de rătăciri şi pretinsă gentilețe.) Vreau să ştii, în cazul în care voi muri aici sau voi ajunge la puşcărie din pricina unor chestii tehnice în privința cărora nu te voi plictisi, că textura ta, vocea ta (atât de agilă, de sensibilă şi totuşi atât de dulce în nesiguranță ei, în cântatul ei egal), pieptul tău cu părul acela creț şi mirosul lăptos şi mustit al îmbrățişărilor noastre, toate s-au împletit în toți nervii mei şi nu vor fi niciodată despletite. O dată ce mi-am cerut iertare, trimițându-ți scrisoarea asta grea de respirația trecutului (oamenii de ştiință, tocmai am citit în Samana Cay Gazette, fac tot felul de experimente cu „aerul vechi” din nasturi de alamă şi sticle sigilate), permite-mi să-ți cer două favoruri micuțe: te rog timbrează şi expediază cele două scrisori alăturate. Din motive tehnice, nu vreau ca destinatarii să aibă vreo idee unde mă aflu, iar ştampila poştei din Los Angeles ar fi un excelent cadou de despărțire pentru nestinsa ta flacără de iubire,

Sarah née Price

19 decembrie

Slăvite Maestre,

Ca să citez din binecuvântată Dhammapada: „Am cucerit totul; ştiu totul şi viața mea e pură; am părăsit totul şi nu mai am dorințe. Am găsit propria mea cale. Pe cine să numesc Învățătorul? Pe cine să învăț?”

Iartă-mă pentru plecarea mea neceremonioasă. Implicit ne luam rămas bun cu fiecare întâlnire, iar între ciclurile karmice ale întâlnirilor şi despărțirilor e greu să diseminezi. Dacă Nitya Kalpana şi-a revenit îndeajuns pentru a prelua supravegherea Trezoreriei Iluminării te rog informeaz-o că orice discrepanță aparentă din acte trebuie explicată prin inconsecvența

metodelor de contabilizare în privința cărora, cum nu posed studii de specialitate, m-am văzut nevoită să improvizez; iar dacă asta nu explică totul puteți da vina pe maşinațiile diabolice ale lui Durga. În schimbul acestei curtoazii fii sigur că relația noastră intimă şi orice alte revelații ulterioare vor rămâne sigilate în vasanele mele, vidya necuvântătoare pe vecie. Dacă nu, nu – dacă mă înțelegi bine. Adică, neti, neti, sau iti, iti. Vreau să cred că reticența noastră reciprocă constituie o armonie superbă – un sublim echilibru de contrarii – şi sper să fii de acord. În ultima şi cea mai sinceră discuție a noastră am purtat un reportofon între sânii pe care întotdeauna ai fost atât de amabil să-i admiri. În urma alocației mele de recentă artha mai mult de jumătate a fost lăsat într-un fond la discreția ta. 300 de miare nu-i de colo. Fie ca ashramul să prospere conform principiilor din Hinayana, aşa cum ai dorit.

Unde sunt? Simt că întrebi: „Unde eşti?", la fel cum am fost întrebată în urmă cu trei anotimpuri, atunci când soseam la ashram, „Cine eşti tu?" Acum ştim cine sunt: Sunt Kundalini, şarpele-energie care se deşteaptă. Maestre, am ajuns în locul care mă interesa dintotdeauna – unde purusha în eternitatea, imutabilitatea şi pura ei libertate se încrețeşte imperceptibil (aşa cum mi-o imaginez) şi face o concesie infinitezimală permițându-şi să se împreuneze cu prakriti în tot tumultul tragic al fenomenalității şi fluxului. Sau poate (distincția, ca multe altele din învățăturile tale, a rămas un pic obscură pentru mine) am ajuns în acea zonă din prakriti unde echilibrul perfect al celor trei guna este în mod delicat compromis şi se precipită spre mahat care devine ahamkara, prima percepție grosolană, prima întunecare a eului, iar mai apoi se bifurcă în subiectiv şi obiectiv şi în cele din urmă, dacă îmi amintesc bine, cele cinci tanmatra, subtile şi potențiale, dând naştere unui paramanu şi sthulabhutani relativ brute – atomii şi moleculele! Echivalentul subiectiv ar fi (aşa cum l-am conceput) chittavrittis, vârtejurile conştiinței pe care yoga urmăreşte să le reprime.

Mi-e teamă că am fost un rău sannyasin, cu toate laudele şi zelul îndrumător cu care tu şi Alinga şi Vikshipta m-ați răsfățat, pentru că n-am fost niciodată capabilă să mă debarasez de chittavrittis – mi-era frică de vidul de sub ele. Pentru că ce e viața, iluzia pe care o trăim şi dorim s-o menținem, decât această membrană de conştiință fluctuantă, de morfoleli ieftine şi nesigure şi gânduri stagnate şi jumătăți de simțire? Nu este aceasta, această membrană subțire impalpabilă de culoare şi tresărire, aceasta şi numai aceasta extazul existenței pe care o dorim prelungită pentru totdeauna, dincolo de palya după care şi cei mai strălucitori protoni ai Tărâmului Buddha presărat cu diamante sunt sortiți descompunerii? Teribila, nesfârşita nemişcare din samadhi a fost, pentru mine,

indescernabilă de moarte şi m-am temut să nu alunec din neatenţie în ea în timpul unei asane – eram îngrozită că moksha se va prăvăli peste mine anulându-mă. În aceste câteva săptămâni am reflectat deseori asupra ta şi am ajuns la concluzia că nu eşti, cum aş fi putut insinua într-un moment de răutate femeiască, un şarlatan; nu, sincer, eşti un jivan-mukta, o inexistență în viață care susține simultan cittavrittis, plasându-şi ființa sub ele, în acea indiferență absolută care este purusha şi atmanul. Tot aşa, corpul unui condamnat la moarte în aşteptarea execuției continuă să funcționeze în mod misterios – schimburile de fluide şi jongleriile moleculare – încât seara adoarme şi în dimineața dinaintea execuției consumă micul dejun, hrana pe care enzimele şi sucurile digestive încă o mai atacă în momentul în care curentul electric se năpusteşte letal şi topeşte orice conexiune. Tu ți-ai transferat viața, Maestre, şi asta încerc eu chiar acum să fac.

Când am venit în deşert am crezut că mediul meu s-a simplificat considerabil, dar era un loc care fierbea de aglomerație în comparație cu cel în care mă găsesc acum. În aproape toate direcțiile există linia prin care samsara îşi compune vastul orizont trist cu nirvana. Sattva, rajas şi tamas sunt toate într-un echilibru atât de perfect încât cea mai mică pată de pe cer suplineşte un nor, o singură pasăre cu pieptul gălbui înlocuieşte un stol şi o raită până la librărie constituie o aventură, un pelerinaj. Cărțile şi posterele tale sunt expuse şi dragostea mea pentru tine e încet-încet remontată în dragostea dinaintea interferenței cu realitatea. Pentru că, da, vrem să trăim integral în chittavrittis şi cu toate astea le înşelăm, sperând că nu reprezintă tot ce există şi orice demonstraţie pe care o facem în numele idealismului nostru – dragostea pentru un bărbat dintr-un poster, de exemplu – flatează această speranță. Plăcerea din dragoste, m-ai învățat chiar tu, constă în amânarea ei, în vajrolimudra. Cu câtă plăcere diabolică te-ai complăcut în moartea mea repetată continuu, împlântată în inflexibilul, zgârcitul tău generos în vajra, scumpul tău tunet de piatră nestemată! Pentru o femeie, echivalentul unui astfel de nivritti – din moment ce instrumentul nostru feminin de dragoste îl constituie întregul trup, chiar şi genele, şi unghiile de la picioare – este părăsirea, negarea, chiar trădarea: expresia dragostei trebuie să devină absență şi tăcere.

Absența mea o ai deja, tăcerea va urma acestei scrisori. Mi-e teamă că nu-ți va păsa prea mult. Mahima va înlocui golul lăsat de mine. Exista multe Shakti. Şi foamea umană pentru un Dumnezeu îi va recompensa întotdeauna pe cei care au temeritatea – densitatea şi vidul interior – să se autodenumească zei. Ceva în genul ăsta se întâmplă de fiecare dată când o femeie cedează unui bărbat. Dar ce *suferință* îndură o femeie pentru acel necuvântător Shiva, acel împietrit linga, mereu! Întregul meu corp subtil mă

doare; mă trezesc cu durerea asta şi adorm implântată în ea. În plus, am contractat o răceală, cum mi se întâmplă atunci când călătoresc. Toate aceste răceli constante şi guturaie nedemne şi dureri de dinți – crezi că sunt zgârieturi rememorate geologic de prakriti, a regiunii de unde a fost extrasă din purusha?

În toate acele luni sublime, chiar atunci când Yajna mi-a trosnit falca şi Vikshipta a devenit sadic şi se auzeau împuşcăturile lui Durga din ultima încercare de rezistență, spiritul tău m-a adăpostit şi n-am simțit frica. Acum o simt. Maestre, acum, după ce m-ai răsplătit cu mudra din dama (o recompensă mult mai generoasă decât poate îți imaginezi), nu te agăța de abhayamudra ta. Nu te teme! – E ceea ce toți zeii spun, asemeni multor sori care ard printre norii circumstanțelor.

[nesemnată]

13, 15, 18 decembrie – în timp ce luna plină soseşte şi dispare

Dragă Charles,

Vestea dezgustătoare că te vei căsători cu Midge Hibbense m-a dat peste cap, trebuie s-o recunosc. A sporovăit în neştire despre asta cu oarece vioiciunc în ultimele casete audio pe care le-am schimbat – după cum bineînțeles ştii. De fapt ştii absolut tot, deşi trebuie să admit că imaginea ta şi a lui Midge ținându-vă de mână şi Dumnezeu ştie de ce altceva – hai să le zicem pipăieli asidue – în timp ce ascultati confesiunea înregistrată a sărmanei neveste trădate e una dintre cele mai neapetisante imagini de amor pe care mi le-am închipuit vreodată. Cu remarcabila ei insensibilitate, Midge presupunea că voi fi *mulțumită* la auzul ştirilor! Zicea că detectase tot felul de nuanțe de vinovăție în referințele pe care le făceam la adresa ta şi că asta o să mă liniştească! Bâiguise ea ceva în penultima casetă despre Ed al ei care avea „nişte probleme" (omițând, bineînțeles, principala problemă, înlocuirea lui cu tine) şi drept răspuns i-am menționat, ca o fetişcană naivă, visul în care noi doi făceam dragoste şi probabil mărturisirea ei a fost o reacție la povestea mea. Cred că a trecut-o un fior de gelozie doar pentru că te-am visat! Apropos de posesivitate!! Care nici măcar nu e legală, deocamdată.

Mă întreb cât de mult o înțelegi pe Midge. E o hahaleră, Charles. E vioaie, dar insensibilă. În şedințele noastre cu Irving n-a demonstrat niciodată nici cea mai mică înclinație sau interes în filosofla şi cosmologia implicită în hatha-yoga. În mintea ei nu era decât un exercițiu de slăbire – de care avea nevoie, adevărat – dar ca energie spirituală, mai degrabă i s-ar

potrivi exercițiile de aerobics pe Bee Gees. Sunt convinsă că e bună la pat – orice femei e când îşi impune să cucerească – dar nu ți se va uri de râsul ei răsunător, de buclele ei de culoarea ardeiului, de felul în care zice „cuțu" în loc de „câine" şi „cin-cin" în loc de „cină" ? Nu numai Ed avea o gură mare în cuplul ăla – îți mai aminteşti cum veneam de la ei cu decibeli de migrene? Midge posedă genul de creier care chiar crede că ce scrie pe şorțurile de bucătărie sau pe ceştile de cafea e simpatic. Şi în ce casă te gândeşti să locuiți? – Nu în a noastră, ar fi un sacrilegiu, iar a lor, cu un singur etaj, e prea de prost gust pentru cineva de teapa ta – mocheta flocoasă din camera de dans de la subsol, cu lambriuri din lemn de pin şi rafturi pentru trofeele de la turneele de bowling, era O.K. pentru orele de yoga, dar te imaginezi într-un şezlong, citind din teancurile lor de *Smithsonian*? Şi ce vor zice snobii tăi prieteni neurochirurgi de la MGH când Midge va apărea într-una din rochiile ei largi şi sinistru colorate, să nu se ştie exact cât cântăreşte, şi va izbucni într-unul din chicotele ei pițigăiate, întrebând-o pe gazdă unde e odaia în care se pot spăla fetițele pe mâini? Scumpule, vei avea o migrenă decibelă zi şi noapte. Nu suport ideea de a o primi în casa noastră, nici măcar în *grădina* noastră – va pune peste tot broscoi şi iepuraşi de ipsos şi va sufoca straturile cu gălbenele şi salvie – n-are pic de gust – de fapt de multe ori m-am întrebat dacă nu e daltonistă, după cum se îmbracă şi cum îşi asoitează cuverturile cu tapetul – oribil! Şi *poartă* lentile de contact, să ştii – odată, în timp ce executa Shirsasana i-a căzut una, dar n-am mai găsit-o în mochetă, poate i-a alunecat în creier şi încă tot acolo e.

Mi-e dragă Midge, fireşte. Are foarte puțin negativism în ea şi pentru altă femeie asta e un mare plus din moment ce noi, femeile, tindem să facem depresii. Nu de puține ori am mers acolo vag disperată şi m-am întors râzând, îndopată cu brânză de vaci şi salată de fructe şi prostioare generate de vinul alb. Era ca şi cum te-ai duce la un club unisex unde îți laşi inteligența la garderobă. Dar pentru un *bărbat* care doreşte un partener care să poată vibra la orice nivel ar fi ca şi când ar trăi cu o Pearl de doisprezece ani şi jumătate, numai nu atât de drăguță şi fără şansa de a mai creşte. E ceva dulce, dar *inhibant* în Midge – a fost întotdeauna atât de vanitoasă în privința mânuțelor şi a picioruşelor ei, într-un contrast obsedant cu ale mele – trebuia întotdeauna să ne comparăm pantofii şi îşi exprima uimirea că ai mei arătau ca nişte bărcuțe şi întotdeauna trebuia să mă atingă sau să mă mângâie cu gheruțele ei, cumva atrăgându-mi atenția asupra lor, cu toate inelele acelea hidoase şi zornăitoare şi oja stridentă, roşu violet sau roz bonbon, şi chiar îmi amintesc, de un Saint Patrick's Day, un incredibil verde pătrunjel. Iar picioarele ei erau sugrumate ca nişte cozonaci dospiți în pantofii ăia scârțâiți cu tocuri – va să zică asta au nevoie femeile care se

îndreaptă spre secolul douăzeci şi unu, picioare sugrumate?

Dar uit că tu trebuie să fi un bărbat îndrăgostit, încântat, vrăjit şi chiar cea mai nevinovată observaţie a mea o vei suspecta drept răzbunătoare. Deloc – vă meritaţi unul pe celălalt. Dar înainte de a schimba subiectul: ai auzit-o vreodată cum mănâncă? Ascult-o scoate nişte sunete fredonate şi mulţumite cu fiecare îmbucătură şi îşi atinge buzele ca într-un aplaudat care porneşte din stomac. Probabil emite aceleaşi sunete în pat – numai tu poţi ştii – fericitule. Pentru ea, desigur, eşti un mare pas înainte – Ed se intitula un analist al sistemelor de alarmă, dar nu era decât un electrician obraznic care instala futile alarme anti-furt, în timp ce tu ai o meserie sfântă – singura sfântă, din moment ce acum se ştie că cea a învăţătorilor, predicatorilor şi avocaţilor sunt păcăleli. Trebuie să recunosc că nu suport gândul că îngână şi plescăie deasupra ta în întuneric – trădările tale deveniseră o a doua natură pentru mine şi mă consolam la gândul brutalităţii şi insensibilităţii masculine până la un anumit punct, dar Midge trebuie să fi ştiut în creieraşul ei câinesc-porcesc că nu-i frumos să furi bărbatul alteia în timp ce femeia aia se expunea cu încredere pe acele casete, acele confidenţiale şi discrete Maxell. Dacă eşti o fiinţă decentă, arde-le. Dar nu în şemineul nostru – vor mirosi şi se vor topi şi se vor lipi de grătar şi de cărămizi. Ce zici de vechiul grătar din grădina lui Ed? Un lucru am hotărât: nu vei locui cu femeia acea ridicolă şi uricioasă în minunata mea casă cu vederea la mare şi la stânci şi cu acele margini de straturi englezesti pe care le-am procurat de la bătrâna doamnă Pyncheon. Vei vinde casa şi-mi vei da jumătate din sumă, dacă nu-l conving pe Ducky să pretindă totul, 100% – de regulă femeile primesc casa unde au fost casnice – chiar şi călăul de Gilman poate să-ţi spună asta.

Şi la micuţa Pearl te-ai gândit? Dacă pierde sarcina la auzul ştirile tale?

Mai târziu. Altă zi. Mai calmă. Pace, Charles. Mi-am dat seama în dimineaţa asta că Midge nu se poate ridica la un nivel mai înalt de energie socio-conomică şi n-ar trebui blamată. Şi nu cred că în casetele mele era ceva care să indice faptul că tu nu eşti cinstit, deşi o persoană cu puţină sensibilitate – dar nu pot încropi destulă indignare să termin fraza. Mi-am dat răgazul să gândesc şi să meditez şi doar să mă relaxez în spaţiul în care simt şi am decis că nu cred în divorţ şi îi voi scrie lui Ducky să nu accepte nici un fel de condiţii. Tu şi micuţa ta faţă suburbană ca o budincuţă puteţi face ce vreţi – retrageţi-vă în camera de dans şi lăsaţi urme adulteroase pe mocheta flocoasă. Aţâţarea ta se va stinge cu binecuvântarea sau fără binecuvântarea mea. Îţi fac o mare favoare blocând un mariaj pe care nici un

om sănătos la minte, în special nu Charles al meu cel chibzuit (ştii cum *cheltuieşte* Midge – Ed întotdeauna se plângea/deplângea), n-ar vrea-o. Nu, ceea ce vrei cu adevărat e s-o smântâneşti pe Midge de demonica energie erotică pe care femeile o pot dezvolta atunci când sunt curtate, apoi o vei abandona emoțional, cum ai făcut-o şi cu mine.

Ştiai că jainiştii se referă la timp în palyi, o palya fiind „o perioadă de ani nenumărați" şi că 100.000.000 ori 100.000.000 palyi fac un „ocean de ani" ? Mai spun că epoca dinaintea noastră a durat 100.000.000.000.000 oceane de ani (aproximativ), iar oamenii s-au micit de la 100 de metri înălțime la trei şi jumătate? Era se numea duhshama-sushama, adică Foarte Frumos Întristată, iar a noastră simplu Întristată şi va fi urmată de ultima Trist Întristată (suhshama-duhshama). Îți dau informațiile astea (transcriindu-le dintr-o carte obținută de la librăria locală, unde am un mic credit) pentru a-ți sugera contextul în care funcționez şi pentru a-ți transmite seninătatea şi liniştea stării mele mentale. Poți înțelege de ce jainiştilor nu le place să inhaleze mici insecte – din punctul lor de vedere toți suntem nişte insecte, în cel mai bun caz.

Am părăsit ashramul. Ştirile pompoase trâmbițate de Midge şi unele deziluzii locale m-au făcut să realizez că această fază a progresului meu se terminase. Dragostea pentru care te-am părăsit a fost sublimată – literalmente transformată într-un abur eteric radios, într-o locație numită Sahasrara, câțiva centimetri deasupra capului. Rara Sara, asta sunt acum. Geografic vorbind mă aflu acolo unde convine condiției mele rarefiate. Nu pot divulga unde, că imediat Gilman se năpusteşte într-un aeroplan cu tot felul de mandate şi cătuşe. E atât de aproape de nicăieri cât îți poți imagina, totuşi *undeva*, dacă mă înțelegi. Cu propriile distincții istorice, recolte pentru export şi savoare atmosferică. Savoarea îmi stăruie în nări zi şi noapte, iar atmosfera mi se absoarbe în piele şi continuă să-mi amintească de mine prin 1970 sau '71 (ştiu că Pearl începuse să meargă la grădinița aceea episcopeliană şi era îndeajuns de mare s-o lăsăm o săptămână cu părinții mei – nu mai avuseseşi o vacanță de la începutul rezidențiatul şi erai numai piele şi oase) când am zburat în Saint Martin, porțiunea franțuzească, unde am crezut că pot să-mi exersez franceza, dar accentul lor e foarte diferit şi oricum în magazine toți vorbeau englezeşte, iar în avion am băut câteva daiquiri şi după al doilea rând, din cauza romului şi pentru că în sfârşit nu te mai gândeai la muncă, ai devenit pasionat şi ai început să-mi şopteşti tot felul de chestii, iar eu dădeam din cap şi chicoteam sperând că cei din jur nu ne vor auzi, simțind cum romul îmi încălzea fața; am ajuns la acel hotel nu prea curat şi destul de prăpădit, din strada Marigot, cu balcoane de lemn filigranat, iar în camera noastră cu vedere la modestul cimitir cu lespezi

crăpate şi marea verzui-albastră, cu tuşe violete, ne-am dedat la tot ce se putea face în pat, am epuizat variantele sistematic, un pic chercheliți, după vinul şi lichiorurile atât de ieftine în shopurile duty-free, apoi dimineața, din nou, după ce mâncam câte o felie de pepene verde şi chiflele sfărâmicioase şi beam cafeaua delicioasa adusă de cameristă şi soarele de ora nouă răzbătea oblic prin fanta oblonului proiectând dungi fierbinți pe rogojina de lângă pat, apoi după-amiaza, iarăşi, după plajă, cu piña colada la prânz, la bărulețul cu acoperiş de paie, soarele mutându-se în jurul camerei de-acum mai răcoroasă şi umbrită, cu dungile dintre obloane începând să urce pe peretele îndepărtat, iar arsura soarelui o simțeam pe umeri şi şolduri şi noi bifam lista propusă de tine în avion; deşi nu făcusem unele chestii înainte, când le-a venit rândul îți era teamă să nu mă doară sau să nu mă răneşti, dar te-am încurajat s-o ții aşa, mă gândeam că trebuie să-ți ofer tot ce aveam de oferit pentru că munciseşi atât de mult şi erai slab ca un băiețel şi asta era vacanța noastră. Dragă Charles, după primele nopți am început să miros numai a lichid seminal pe față şi pe mâini şi între sâni, unde ai terminat odată. – Nimic, nici apa de mare, nici săpunul sub duş nu spăla mirosul acela semi-acru al tău care îmi pătrunsese în pori; mă întrebam dacă alții, negresele suple din ceasornicării şi ospatarii care se aplecau deasupra noastră la masa de cină, florile de hibiscus şi lumânarea dintre noi, sau chiar indivizii care lâncezeau pe lângă docuri, mă puteau mirosi – îmi era teamă că da, dar în acelaşi timp îmi plăcea să miros aşa, înmuiată în sămânța ta, plutind în norul acela puțin rânced de mireasmă sexuală, în lumina soarelui, unde nu ne cunoştea nimeni. Am bifat lista, am făcut-o în toate pozițiile la care ne puteam gândi sau le-am văzut în cărți şi m-am simțit atât de măritată cu tine, atât de a ta, exudând aroma asta robustă şi simțind un pic de durere în locurile intime. N-am ştiut niciodată de ce n-am rămas gravidă atunci, era tocmai perioada optimă, iar noi n-am fost deloc precauți şi eram sigură la întoarcere că pusesem de-un frățior pentru Pearl, dar n-a fost să fie – cât de ciudat e că atunci când am făcut un bebeluş a fost una dintre acele dăți aproape virginale, iar tu ai terminat mult prea repede, eu deloc, şi amândoi ne-am simțit stingheri şi incapabili după. În săptămâna aceea în Saint Martin te-am iubit atât de mult că ai avut *încredere* în mine cu toată sămânța ta, spermatozoizii tăi zbătându-se şi înotând furioşi spre ovulul meu, ovul pentru care am fost făcută să-l port, întregul meu corp şi spirit nefiind decât ambalajul, iar tu nu te-ai abținut aşa cum fac unii bărbați pentru a-şi spori plăcerea, şi lor, şi femeilor, pentru noi era mai mult decât plăcere, era un fel de rigoare, o datorie, o exploatare mutuală totală şi lipsită de scrupule, o uniune la acel nivel unde miroseam fără putință de spălare – aura aceea neajutorată şi curioasă a lichidului seminal – când

eram pentru totdeauna a ta. Aşadar, cu atmosfera acelei săptămâni în gura şi nările mele şi grijulie cu pielea mea, aici unde sunt acum, poți înțelege de ce nu cred în divorț şi o dau la o parte Midge, ca pe o insectă agasantă ce e.

După câteva zile. Prelungirea plăcerii triste, a Frumoasei Întristări. Îmi place să-ți scriu, vechiule drag. Poate că tăcerea ta mă desfată – nici un cuvânt de critică despre starea draperiilor sau a prafului de pe rafturile bibliotecii sau a dezordinii din casă cât timp săpam în grădină sau îmi pierdeam jumătate de zi la yoga. Urai exercițiile mele de yoga, dar poate Midge te va conduce pe Calea Opturilor. Nu sunt decât exerciții de întindere şi o încercare de a-ți potoli mintea, de a amuți eul şi de a asculta altceva decât vuietul lui.

Acum mă întreb dacă reacția mea la tine şi Midge n-a fost egoistă şi non-non-dependentă. În definitiv, *am plecat*, şi nu-mi imaginez că mă voi întoarce vreodată. Am avut săptămâna noastră de Krishna-Radha în Marigot. Câți ani aveam? Ar fi trebuit să am douăzeci şi şase, iar tu douăzeci şi opt. Vârsta perfectă ca să te joci de-a zeii. Dacă există – cum variate religii patriarhale continuă să sugereze – divinitate în curvie, am atins-o în săptămâna aceea. Nu-i vorba doar de mine, eram tu, sukra ta şi rajas-le mele indivizibile.

Îmi amintesc că te-ai înnegrit tare de tot, în afară de curulețul tău simpatic şi pietros, iar corpul tău era ca ceva mai tare decât carnea, pieptul aplecat deasupra mea, plat şi fără păr, ca o – ce? O aplecare primitivă, o streaşină sub care un copil se adăposteşte când plouă. Asta trebuie să fi fost în spatele visului pe care Midge te-a lăsat să-l asculți. Ea chiar a intervenit între noi, nu-i aşa? Într-un fel în care Arhat n-a făcut-o niciodată. El aparținea corpului meu subtil şi tu corpului meu pământean grosolan, sthula – corpul meu real, ai spune tu. M-am simțit îndeajuns de mare pentru amândoi, dacă pot pretinde asta fără să par lipsită de modestie.

Charles, nici nu mă pot exprima cât de senină şi bună mă simt în privința noastră. Despărțirea este o iluzie. Pierderea este o iluzie, tot aşa cum e şi un câştig. Am năpârlit pieile noastre, dar ceva nud şi alb şi amar se târăşte afară şi este mereu la fel. Cred că în cele din urmă voi merge în Olanda s-o ajut pe Pearl să nască nepotul nostru. Berarii ăştia olandezi au măcar şarmul banului – breslaşi, nu-i aşa, asta sunt? Totul – *sa grossesse et tout* – par un pic cam prea devreme, dar totul pare, de la naştere la moarte. I-am trimis o scrisoare lui Ducky spunându-i să discute cu Gilman. Te-a deranjat când ai auzit pe casetă că am avut un flirt cu Ducky înainte să ştiu că e homo? Sărmana Gloria, cât de oribil e să realizezi că presupusul tău şarm feminin a rămas un fel de armă nedescărcată. Era ceva *provocator* în

Ducky pentru o femeie şi presupun că de asta era vorba. În fine, aventurile tale cu asistentele cu tocuri plate (cum puteți voi, medicinştii, care ştiți atât de mult despre ce intră şi ce iese într-un corp, să vă excitați intr-atât încât să faceți dragoste?) m-au deranjat, indiferent cât de neimportante erau pentru tine. Erau Klishta. M-au murdărit pe mine şi pe tine – ne-au rănit, serios. Cele făcute nu pot fi desfăcute, se pare. Există un grăunte de prakriti, o săgeată a timpului. Obosim. Nu uita şi aminteşte-i ordinarului de Gilman că dacă acest divorț va avea loc sau nu, nu contează absolut deloc. După ce am cunoscut dragostea divină a lui Arhat nu mai sunt marfă pe piața (spre deosebire de bătrâiorul pretențios care eşti tu) altor ataşamente viitoare. Trebuie să fiu calmă şi să simt că am dobândit atributele de a fi calmă.

Aşa cum ți-am scris primăvara trecută, dețin ceainicul şi tava familiei Price şi argintăria şi candelabrele Peabody şi cărțile lui tati, Milton şi Donne şi Herbert şi Vaughn şi Marvell. Nu mă poți urî pentru asta, oricum le-am lăsat prin testament Bibliotecii Houghton. Pentru acțiunile vândute la îndemnul astrologic al lui Irving îmi cer iertare – cine-ar fi crezut că valoarea lor va creşte atât de absurd cât creşte? E de vină teribilul dezechilibru economic

— Japonezii şi arabii şi nemții trebuie că fac ceva cu toți dolarii lor devalorizați, ni-i aruncă înapoi. În compensație poți păstra pământul din New Hampshire – nu cred să fie achiziționat de condominiurile Loon în secolul ăsta – şi renunț cu generozitate la jumătate din valoarea evaluată a casei şi a proprietății noastre din Cape Cod. Cred că acum valorează în jur de un milion de dolari, cu priveliştea pe care o are, aşa că va fi uşor de calculat ce-mi datorezi, dacă tu şi Midge veți fi atât de lipsiți de bun simț încât să locuiți acolo, cu stafia mea apărând după fiecare colț, cu foarfecile de trandafiri în mână. În mod cert nu-mi pot imagina un cuplu atât de sordid încât să şi-o tragă în patul nostru de epocă, aşa că atunci când îl vinzi atrage-i atenția negustorului că a fost sculptat de William Lemon din Salem şi armătura turnată de Daggett din Boston – numele astea adaugă sute la valoarea lui. Masa Chippendale din sufragerie cu setul de opt scaune cu speteze, toate de la Perkins, ar trebui să-i revină în cele din urmă lui Pearl, împreună cu cufărul sculptat pe care străbunicul lui tati l-a dus şi l-a adus din China de nenumărate ori şi micuțele şi dragile solnițe de sare şi piper înmânate de familia Prynnes mamei mamei mamei mele. Lucrurile din familia Worth sunt bineînțeles ale tale, deşi îți mărturisesc că mi-ar plăcea să am cu mine aici, în cabana mea singuratică, pe marginea mării, balansoarul în care te aşteptam să vii acasă şi coseam acele şerveturi de masă cu monogramă pe care obositoarea ta mătuşă Hilda ni le-a făcut cadou la nuntă – din douasprezece cred c-am cusut doar trei W-uri de-a lungul a

douăzeci şi doi de ani. În majoritatea balansoarelor mă simt reprimată, dar acela e exact aşa de primitor cum îmi place. Unde mă aflu acum zilele de iarnă sunt la fel de lungi ca cele de primăvară în New England şi pentru prima jumătate de oră când se lasă întunericul, în timp ce stau şi citesc despre Zoologie şi cosmologie, sau pur şi simplu privesc în spațiu, mă surprind ascultând huruitul uşii de garaj de-acasă, care se ridică, supunându-mă propriului tău ochi interior.

Întotdeauna, S

GLOSAR

Abhayamudra gestul care risipeşte teama **abhinivesha** voința de a se bucura de; voința de trăi **abhyasana** exercițiu, practică **adipurusha** omul primordial, monada universală a vieții care se manifestă în sine printr-o conştiință pură, auto-conținută **advaya** starea de unitate absolută; non dualitate **agni** foc; (maj.) zeul cu spirit şi foc divin din Soma **aham** eul; „eu”

Ahamkara masa uniformă, aperceptivă, provenind din mahat, încă neindividualizată, cu o vagă conştiență a eului

Airavata un elefant celest cu şase trompe, călărit de Indra **ajiva** „non-spirit”, nevital, materie

Ajna a şasea chakra, localizată între sprâncene; (*fără maj.*) comandă **aklishta** nepângărit; pur; curat **alinga** starea originală a lui prakriti, de echilibru perfect, nepersonalizat **amara** nemuritor **amaya** neînşelător **amitabha** incomensurabil radiant; (*maj.*) celestul Buddha care sălăşuieşte pe Tărâmul Sublim din Apus **amitayus** viață incomensurabilă; (*maj.*) Amitabha

Anahata chakra inimii; (*fără maj.*) sunetul neemis

Ananta „nesfârşit”; şarpele nesfârşit cu o mie de capete, pe care doarme Vishnu, în timp ce din buricul lui înmugureşte Brahma, creatorul; arhetipul subconştientului şi a lumii subterane **apakva** necopt **apsaras** dansatoare celestă, pentru a-i încânta pe zei

Ardha-Shalabhasana poziția Jumătate-Lăcustă din yoga

Ardhanarishvara Shiva şi Shakti unite, într-o formă androgină **arhat** „cel merituos”; călugăr budist care a atins un înalt nivel de iluminare **aropa** atribuirea de calități obiectelor, supunerea aspectelor fizice, biologice şi psihologice ale celui iubit unei perspective ontologice **artha** succes material; avere **arthamatranirbhasam svarupashunyamiva** golit de propriul conținut **asana** poziție în yoga **asanga** fără obligații; non-ataşat; (*maj*) fondatorul budismului tantric, aprox. 400 Î.C.

Ashram loc retras de practică religioasă, mănăstire

atman Eul, sau adevăratul eu, a nu fi confundat cu *aham sau buddhi*;

virtual sinonim cu *purusha*

avatar încarnare a unei zeități hinduse, mai ales Vishnu

avidya necunoaştere; ignoranță

ayoni nenăscut din uter; fără sursă sau origine; etern

bhaga uter; vagin; noroc, fericire, excelență

bhanda vas, oală, farfurie; corpul ca vas pentru adevăr, deosebindu-se de *brahmanda*

bhava ființă; naştere; emoție divină

bhaya frică

bhoga plăcere fizică

bindu punct; spermă

bodhi lumînare; iluminare

bodhisattva ființă ilumínată; pe scara atingerii sanctității, mai jos ca Buddha, mai sus ca arhat; pe Tărâmul Buddha, cei doi Mari Bodhisattvas, Avalokiteshvara şi Mahasthama, îl flanchează pe Amitabha

Brahma Creatorul; împreună cu Vishnu şi Shiva, una dintre trinitățile de zeități majore, dar cel mai puțin puternic; în India există numai un templu ridicat în cinstea lui, la lacul Pushkar

Brahman putere divină derivată din incantarea imnurilor vedice; substratul metafizic al ființei; (*maj.*) realitatea ultimă. Pură conştiință şi spirit, înrudită cu *atman* şi *purusha*

Brahmanda universul; creația lui Brahma; macrocosmul ca vas pentru adevăr

Brahmavaivarta Purana epopee din secolul paisprezece

Brahmin membru a al castei preoțeşti

Buddhatvam yoshidyonisamsrtam „Budismul e în yoni”

Buddhi inteligență

Chakra centru; *lit.*, roată sau cerc; centrii de energie ai corpului subtil **chittavrittis** vârtejurile sau fluctuațiile conştiinței

Dakini shakti din Brahma în chakra Muladhara; (*fără maj.*) consoarta tantrică a unui zeu

Dama dar, avantaj

Darshan „vizionare”; audiență cu un sfânt, sau guru

Dhammapada „calea adevărului”; o colecție de aforisme budiste, în pali, compilație din secolul trei înainte de Christos (*dhamma* = *dharma* în sanscrită)

Dharma virtute, în concordanță cu legea cosmică

Dhyana meditație

Digambara „îmbrăcat de nori” sau „îmbrăcat de spațiu”; nud; una din cele două secte principale janseniste

Dombi „spălătoreasa”; (*maj.*) Shakti ca o curtezană dintr-o castă inferioară

Duhkha insatisfacție; durere

Duhshama mâhnire

Durga „dificil de atins”; Shakti sub aspectul zeiței războiului şi a distrugerii

Dvandvanabhighta încetarea tulburării provocate de perechile de contrarii

Ekagrata „uni-îndreptată”; starea de concentrare în care yoginul elimină distragerile şi preia controlul asupra conştiinței neliniştite

Ganesha zeul cu cap de elefant, augurul începuturilor favorabile; zeitate a înțelepciunii, patron al literaturii

Gauri-pattan „platou”; receptacolul în care stă *linga* de piatră; organele sexuale femeieşti

Gopis nevestele văcarilor printre care a crescut Krishna

Gotama numele de familie a lui Buddha

Gaunahanà termenul indienilor lucayani pentru San Salvador, unde o fi fost **gunas** calități; cele trei modulări ale lui *prakriti: sattva*, *rajas* şi *tamas*
guru „intens”; dascăl religios

Hakini s*hakti* din Paramashiva, la *chakra* Ajna

Hanuman zeul-maimuță, despre care se spune că îşi manifestă energia divină pe pământ; generalul armatei regelui maimuță, Sugriva, aliat cu Rama în *Ramayana*

Hatha „soare” (*ha*) plus „luna” (*tha*); efort violent Hinayana „feribotul abandonat”, sau „vehicolul minor”; forma originală, mai austeră, de budism

Hling kling kandarpa svaha mantră care acompaniază ofrandele sacrificiului: „Jertfă făcătorului de creaturi şi celui din el care îl lasă să creeze; fie ca noi să dobândim ştiință, bucurie şi putere”

Ida canalul lunar subtil, sau nadi, sfârşindu-se la nara stângă

Isha zeul rezident din chakra Anahata

Iti iti „e aici, e aici”: calea bucuriei lumeşti

Jiva spiritul individual; sufletul vital

Jivan-mukta „viețuitorul eliberat”, care, deşi a atins molesha, rămâne pe pământ

Jumna un râu sacru care curge din Himalaya în Gange

Kakíní *shakti* din Isha la *chakra* Anahata

Kali zeița timpului, a distrugerii, bolilor şi renaşterii; cea „neagră”, aspectul malign a lui Shakti: cu o limbă roşie scoasă afară şi un colier din cranii, iubita castelor inferioare, aducându-i-se sacrificii sângeroase

Kaliyuga Epoca de Fier; era prezentului, de decadență şi diminuare

Kalpana imaginația

Kama dorința sexuală

Karma acțiune; principiul cauzalității; cumularea acțiunilor din timpul vieții, care determină destinul celei următoare; întregul ciclu nesfârşit de reîncarnări

Karuna compasiune

Klishta întinat; bolnav, necurat

Ko veda? Cine ştie?

Krodha furie

Kula atot-transcendenta lumină a conştiinței, o fază din Kundalini; de asemenea, o categorie de *yoginí* care sălăşuiesc în copacii kula

Kundalini „încolăcit"; şarpele latent al energiei feminine de la baza coloanei vertebrale; (*fără maj.*) acest tip de energie şi yoga practicată pentru a o activa

Lakini *shakti* din Rudra, la *chakra* Manipura

Lakshmi soția lui Vishnu; zeița norocului şi belşugului, personificarea frumuseții

Lila joacă

Linga semn, marcă, emblemă; corpul şi spațiul subtil (spiritual); lumină, spirit, conştiință; principiul masculin, simbolic pentru Shiva; falus

Lobha lăcomie

Ma „mamă"; titlu reverențios adresat femeilor

Mahabindu „marele punct"; Vidul Transcendental; ultimul țel al lui Kundalini

Mahaparinirvana „starea supremă dincolo de *nirvana";* moarte

Mahasukha Marele Sublim

Mahat „marele"; masa energică, subconştientă, care apare atunci când prakriti părăseşte *alinga*

Mahayana „Marele Vehicol"; forma cea mai recentă de budism supranatural şi sincretic

Mahima pretinsa abilitate dobândită de un *yogin* desăvârşit de a dospi într-o mărime uriaşă şi de a atinge luna (alte puteri similare: *anima*, a deveni minuscul şi invizibil; *laghíma*, a deveni atât de uşor încât se poate merge pe aer sau apă; *garima*, a deveni la fel de greu ca întreaga lume; *praptí; prakamya*, a savura ceva infinit; ishitva, a stăpâni toate lucrurile, inclusiv moartea; *vashítva*, a supune sau vrăji prin magie)

Maithuna coitus

Makara dragon

Mala colier

Manana reflectare

Mandala „cerc”; desen sacru

Mandir loc de întâlnire; templu

Mani padme giuvaerul din lotus; mintea în nirvana, linga în yoni

Manipura a treia *chakra*, în plexul solar; „oraşul de nestemate”

Mantra sunet sacru sau cuvânt sau propoziție; incantație

Manus bărbat

Mara moarte; (*maj.*) ispita lui Buddha

Maya iluzie cosmică, dependentă de avidya; magie

Mokslia eliberare; eliberarea de amăgiri; iluminarea supremă

Mudra gest yogic sau poziție a degetului

Muladhara *chakra* de la baza coloanei

Nachiketa fiul lui Vajasrabasa, numit „Katha” în Veda

Nadi nerv sau canal al corpului subtil, prin care circulă curentul pranic şi astral.

Naga şarpe

Nagga gol, nud

Namaste salutare, adică „Îl salut pe zeul din tine”

Nayika „femeie devotată”; obiect-iubit zeificat, în maithuna yogitantrică

Neti neti „nici asta, nici aia”: calea ascetismului

Nirgundi salcâm

Nirvana „fără adiere”; starea dincolo de *duhkha, karma* şi *samsara*, râvnită de budism ca supremă beatitudine, pe planul necondiționalului

Nitya etern

Nivritti retragere sau liniştire a simțurilor sau minții; oprire totală

Niyamas discipline

Ojas, oj as shakti energie parapsihologieă şi hormonală, manifestată ca o subtilă radiație atunci când e sublimată

Om silabă mistică, întruchipând esența cosmosului, Întregul, braman şi atman

Padma lotus; organele genitale femeieşti

Palya o perioadă de ani nenumărați

Prakiya rati nevasta altuia

Paramahasukha Marele Sublim Suprem

Paramanu atomi

Paramashiva dezvoltare; evoluție

Parinama dezvoltare; evoluție

Parinirvana „trecerea dincolo de nirvana”; moartea lui Buddha

Pashchimottanasana asana „destinderii spatelui”; de asemenea „cățărarea spre vest”, când *shakti* pătrunde în cap dinspre *sushumna* din

coloană

Patanjali autorul textului clasic despre yoga, secolul trei înainte de Christos

Phalatrishna „setea de fructe”; dorința de satisfacere a eului şi de extensie a lui

Pingala nadi-ul solar, sfârşind în nara dreaptă

Prakhya vitalitate; claritate şi seninatate mentală

Prakriti materie; Natură

Prana elan vital; respirație (una din cinci)

Pranayama disciplina respirației; exercițiu de respirație

Prapatti capitulare pasivă

Prapti puterea de a obține orice voieşti, inclusiv cunoaşterea trecutului şi viitorului

Pratiloman împotriva cursului firesc

Pratyahara încetare a activității senzoriale din obiectele exterioare **prem** ființă iubitoare; mod de adresare

Prema dragoste

Puja „invocare”; proslăvire; cult

Puram oraş

Purnabhisheka populare rituală practicată în *yoga* tantrică „de stânga” *chakra shri* sau *chakra puja*

Purusha spirit cosmic etern, din care a evoluat prakriti; Sine, una cu *atman* şi *brahman*

Radha iubita zeificată a lui Krishna

Rahula fiul lui Buddha şi Yashodhara

Rajas guna energiei motoare şi activității mentale; pasiune; praf; fluid menstrual; secreții feminine: fig., „sămânța Iotusului”

Rakini *shaktí* lui Vishnu din *chakra* Svadhisthana

Rasa aromă; esență; mercur, esența lui Shiva; sublim; sevă; suc sudoare

Rasamandali „cercul sublimului”; dansul lui Krishna cu Gopi; orgie **ressentiment** termen frantuzesc folosit de Nietzsche pentru repulsie, ca premisă a „moralității sclavului”

Rishi clarvăzător

Rita, rta „orbită”; ordinea ritmică prin care Varuna stăpâneşte universul

Rudra zeul furtunii; zeitatea din *chakra* Manipura

Sachchidananda sublimul ființei conştiente: atribut triadic al lui Brahman şi a celei mai mari realizări umane

Sadhana realizare, în tantrism **sahaja** „înnăscut”; pura spontaneitate,

obținută prin transcendentalizarea dualităților, în tantrism

Sahasrara a şaptea *chakra*, deasupra creştetului, lotusul cu o mie de petale răspândind iluminare

Samadhi ultimul stadiu contemplativ în *yoga*, blocarea stimulilor, în care un obiect prezentat minții este observat în lumina adevărată, fără distorsiuni, ca în arthamatranírbbasam svarupashunyamíva

Samanya rati femeie (consoartă) de rând

Samara fruct cu o singură sămânță, cu două aripioare, de regulă în perechi

Samarasa experiența-beatitudine a unității obținută prin abținerea de la respirație sau ejaculare

Sambhogakaya în budismul tantric, subtilul „corp al sublimului"

Samsara existență; proces cosmic; cercul naşterii şi al morții; distrugere şi reinnoire

Sankhya filosofie antică, fondator presupus Kapila, deosebită de yoga prin ateism şi accentul pe cunoaşterea metafizică, nu meditație, pentru a atinge *moksha*

Sannyasin pelerin; sfânt, jurat sărăciei itinerante; al patrulea şi ultimul stadiu al vieții model a bărbatului, cele trei precedente fiind *brahmacharaya*, studența celibatară; *grihastha*, soț şi stăpân al casei, şi *vanaprstha*, retragere parțială, cum ar fi ermitul din pădure

Satori iluminare, în budismul Zen

Sattva *guna* luminozității şi inteligenței

Satya adevăr

Satyavati fiica, numită „Miros de peşte", a regelui Vasa, un peşte şi mama marelui poet şi *rishí* Vyasa

Savitri regele-soare vedic

Shakti putere; energie; (*maj.*) consoarta lui Shiva, contribuind cu principiul dinamic conştiinței lui fundamental imuabile; principiul feminin creator din cosmos, proslăvit în multe forme, ca Parvati, soția ideală; Kali, distrugătoarea; Durga, teribila; Shri, aducătoarea de prosperitate; Lakshmi; Shashthi, protectoarea copiilor; şi Shitala, personificarea vărsatului de vânt

Shanti pace

Shirsasana în yoga, statul pe cap

Shiva „de bun augur"; distrugătorul din trinitatea Brahma-Shiva – Vishnu, Brahma fiind creatorul şi Vishnu păstrătorul; zeul purei conştiințe, cu *linga* ca simbol

Shri sfânt

Shri chakra „cercul sfânt"; copulare rituală într-un templu

Shuddhodana „a avea orez pur"; tatăl lui Buddha

Shudra membru al unei caste de artizani

Shunya vidul, de esență adamantină, numit vajra; fată dintr-o castă inferioară, sau curtezană

Siddartha numele dat lui Buddha

Smarana amintire

Soma sucul unei plante îmbătătoare, consumat de preoții vedici şi proslăvit ca zeu al înzestrării cu imortalitate

Sthula brut; material

Sthulabhutani molecule

Strivyatíreka iubire

Sukhavati Tărâmul Sublimului

Sukra spermă

Sukshma subtil; eteric; imaterial

Sushumna canal subtil central **sutra** „țesătură"; text religios concis

Svadhisthana a doua *chakra*, din regiunea genitală

Svarupa propriu, sau formă esențială: sahaja e svarupa tuturor lucrurilor

Tamas *guna* inerției şi rezistenței, produs de materie, pasiune şi conştiință cețoasă

Tanmatras cele cinci elemente subtile, sau nuclee de energie produşi din *ahamkara* şi dând naştere la *paramanu* şi *sthulabhutani*

Tantra „ivire, urzeală"; scripturi propovăduind forme anti-ascetice de *yoga*, proslăvirea lui Shakti, vizualizările, mandalele şi cele „cinci avantaje": *madya* (vin), *mamsa* (came), *matsya* (peşte), *mudra* (femeie sau cereală uscată) şi maithuna

Tapas „căldură, ardoare"; ascetism

Tat tvam asi „Aceea eşti tu", adică natura noastră intimă este identică realității supreme, purusha

Tena tyaketena bhunijithah „Acceptă ce ți s-a dăruit de el (Dumnezeu)" – din Vede

Tikka semn de frumusețe aplicat între sprâncenele femeii, spre a respinge ochiul răului şi a simboliza cel de-al treilea ochi, al înțelepciunii

Ujjana sadhana împotriva firii

Uma „pacea nopții"; Shakti sub aspect benign, de soție, reprezentând creativitatea feminină şi înțelepciunea divină

Vairagya detaşare

Vajra tunet; *linga*; uretra

Vajrolimudra „postura tunetului"; tehnică *yogi* în care sperma e reținută şi *rajas* absorbită

Vamachara „de stânga" practică sexuală exacerbată din *yoga* tantrică

Varuna zeitate vedică, zeul apelor; tronând peste *rita*

Vasana subconştientul; sursa şi depozitul latenţelor; *vasanele*, din ciclul *vasane-vrittís-karma-vasane*

Vayu aer; (*maj.*) zeul vedic al vânturilor

Vedas cele patru colecţii canonice de imnuri şi rugăciuni ale poporului arian care a invadat nord-vestul Indiei c. 1500 înainte de Christos, cele mai vechi scripturi sacre hinduse

Vidya înţelepciune; ştiinţă; cunoaştere metafizică

Vikshipta atenţie disipată; lipsă de concentrare; doar o stare de concentrare provizorie şi ocazională, *yoga* indisciplinată

Virya „eroism"; tărie, potenţă

Visheshta rati consoartă extraordinară

Vishnu zeul care în trinitatea hindusă devine cel mai interesat de umanitate şi este cel mai larg proslăvit; din cele zece încarnări ale lui, Krishna şi Rama sunt cele mai cunoscute

Vishuddha „Pur"; a cincea *chakra*, din spatele gâtlejului

Vrindavan tărâmul idilic unde Krishna copulează cu Radha şi Gopis

Vrittis vârtejuri, fluctuaţii; cittavrittis

Yajna sacrificiu

Yamas reţineri

Yashodhara „glorie menţinută"; numele soţiei lui Buddha

Yoga „jug, verigă"; filosofie şi metodă de unificare a minţii cu sinele esenţial, *atman*: definită de Pantajali ca „chittavritti-nirodhyah" – aşezarea minţii în tăcere

Yogi practicant masculin de yoga

Yogini practicant feminin de yoga; gen de zână a pădurii

Yoni vagin; uter

Yuganaddha o stare de unitate obţinută prin trandescendalizarea a două polarităţi din samsara şi nivrítti, percepând identitatea lumii fenomenale şi a absolutului

POSTFAŢA

Noi, cei care am trecut prin experimentul social al mileniului (poate al istoriei) – comunismul şi ştim, unii mai mult, alţii mai puţin, ce înseamnă un sistem represiv irațional cu două extremităţi hidoase – una inumană, întunecată, dement-inchizitorială, cu interogatorii, torturi şi cruzimi inimaginabile; cealaltă aparent trandafirie, irațional libertină, de avantaje la colţ de stradă şi de ţigări străine, cu şperaclul economic al şpăgii şi bişniţei – simţim acum, după ce ni s-a retezat cocoaşa represivă, un soi de lejeritate

existențială, dar, în acelaşi timp, am devenit cu toții neîncrezători, deziluzionați, întărâtați. Nu vrem să experimentăm evaziuni spirituale; mai degrabă evaziuni fiscale. Vrem să trăim în concretul satisfacțiilor imediate, să agonisim, să punem deoparte. Ne-am săturat de *gargară*...

Cei de *dincolo* au trecut şi ei printr-o fază similară, după cel de-al doilea război mondial. Mai ales americanii. S-au răsfățat în concret, în posesivitate, în mult şi rapid. Au urmat muzica pop, revoluția sexuală, experimentarea de dragul experimentării, *make love not war*, fast food-ul şi *disco*. După care Marele Blocaj. Mâncarea nehrănitoare, adicția alcoolică, moda drogurilor, anorexia, bulimia, inflația divorțurilor, episoadele post-partum, criza identității. Explozia terapeuților. Aproape fiecare american adult are un *shrink*, un psiho-terapeut de extracție freudiană, echipat cu sofa şi urechi decodante. Un panaceu de moment. Incitant.

Insuficient. Altă fundătură.

E momentul în care se insinuează mirajul spiritualității exotice; saltul în necunoscut, fără paraşuta siguranței călduțe a burghezului. Saltul de la terapeut la un guru indian! E mai mult o consecinţă necesară, naturală, naturistă, nomadică; euforia înregimentării la alte precepte, reînvățarea regulilor, a sensului, reinventarea roții, negarea negației. *Wow*!

La începutul anilor optzeci e forfotă mare în India. Mulți, foarte mulți *guru*, yogini, mercenari ai sufletului, comune spirituale, ashramurí; un bâlci existențial şi un paradis spiritual pe fundal de muzică de sitar şi uniforme pitoreşti. Americanii descoperă în sfârşit

India! Europenii aşişderea. Chiar şi Beatles-ii au aterizat aici. Columb avea dreptate, pământul e rotund şi duce în Țara Mirodeniilor. Toate neamurile se bulucesc în poala voluptoasei Indii, să sugă laptele iluminării, al prosternării înțelepte, al consternării fericite, detaşate. Detaşarea costă, se plăteşte cu renunțare, cu siluirea eului întru renaşterea sinelui, cu umilințe, corvezi şi suferință. Industria spiritualului inventează teroarea metodologică în scopul iluminării. *Fii propria ta lampă*! Ne îndeamnă politrucul indian...

Aici intervine acea reacție a noastră, cei de la începutul acestei prezentări, o reacție de respingere.. *Cum adică*? Cohorte de indivizi îmbrăcați în roşu sau portocaliu muncesc, scandează, recită, învață pe de rost, îşi spală creierul şi proslăvesc un conducător!? Mă rog, lider spiritual, îşi fac rezervări la fel de *canal*, îşi cumpără bilet, renunță la avere şi se naționalizează pe moşia unuia cu barbă şi citate din alți bărboşi? Noi am trecut prin asta, le spunem celor de dincolo, suntem înțărcați, ştim cum se sfârşeşte basmul uniformizării. Noi votăm cu renaşterea individului, cu diferența specifică; fiindcă nu poți avea încredere în nimeni...

Se pare că avem dreptate. Se pare că moda comunelor spirituale a

trecut, s-a auto-suprimat, aşa cum prorocise unul dintre acele personaje principale controversate, colorate, Rajneesh Bhagwan, indianul pipernicit, cu ochii în flăcări şi accentul împănat cu ess-uri kundalinice. Studiase filosofia. Filosofia apuseană. Chiar predase. Ca să-şi finanţeze studiile îşi procura câte un bătrânel cu alură de înţelept, căruia îi interzicea să scoată vreo vorbă cât timp se aciuiau în mijlocul unui bâlci; bătrânul făcea ce-i trecea lui prin cap – căsca, se întindea, tuşea, aţipea – iar tânărul student „traducea" curioşilor profunzimea gesturilor de dincolo de percepţia muritorului de rând: ce e sus e şi jos, dreapta-stânga, stânga-dreapta; ce moare renaşte: transformarea înseamnă nemişcare, sfârşitul şi începutul, totuna... Bineînţeles, muritorii bâlciului uman îşi depuneau mărunţişul în conserva bursei de studii a iscusitului traducător.

De aici, din bâlciul şarlatanului de geniu, până la ashram-ul de lux din Central Oregon, Statele Unite, Rajneesh trece printr-o serie de năpârliri existenţiale, tentat chiar de expansiunea teritorială asupra oraşului Antelope, sfârşind ca un bătrânei folosit de discipoli drept număr de circ, păcălit, furat, închis într-o închisoare americană, deportat în Poona, India, de unde plecase, pentru a muri în urma unui banal atac de cord, nu aşa cum prorocise, asasinat de un sannyasin exaltat.

Întâmplarea a făcut ca la începutul anilor" 80, ca proaspăt refugiat din România comunistă, via Grecia, proaspăt capitalistă şi fierbând de toţi fermenţii democraţiei de toate culorile şi credinţele, în aşteptarea unei vize pentru America, una din multele experienţe exotice la care am fost expus, personal, să fie şi contactul absolut întâmplător cu un grup de intelectuali, artişti şi oameni de afaceri prosperi; indivizi plini de umor, liberali şi lipsiţi de prejudecăţi, dedicaţi carierelor lor cu înverşunare pătimaşă, deschişi schimbului de idei, fie ele cât de stranii sau excentrice. Toţi aveau ceva în comun: o mala, portretul lui Bhagwan, haine în culorile amurgului, casete cu discursurile maestrului şi cărţi cu transcrierilor respective.

Văzându-i într-una din ocazii cum, oameni în toată firea, importanţi şi afluenţi, ţopăie şi îngână pătrunşi silabe oculte, m-a cuprins nedumerirea, m-a zgândărit negativ. Cum e posibil?

Observându-mi reculul, un sannyasin mai răsărit, medic acupuncturist, vorbitor de limbă franceză şi engleză, mi-a adus una din cărţile maestrului Bhagwan (un cuvânt cu spectru larg, de la divinitate la Dumnezeu) şi m-a rugat să-i explic un pasaj; aflase că studiasem filosofia. Am fost foarte surprins să constat, până atunci nu ştiusem nimic despre el, că individul acela ciudat şi arhaic în aparenţă, zâmbind mistic dincolo de fotografia copertei, era un erudit al filosofiei occidentale, mişcându-se cu uşurinţă de la Platon la Meister Eckhart, de la Hegel la Marx şi Sartre, la

Wittgenstein, într-un discurs plin de umor, presărat cu bancuri şi anecdote, cu mărturisiri dezinvolte, încercând să le spună discipolilor că nu sunt decât nişte fraieri, că-i va minți cu „minciuni utile”, ca pe nişte copii naivi ce erau şi că, poate, singura modalitate de a-i face să-şi dea seama de vectorul lor existențial era să le condiționeze prezența în ashram de renunțarea la bunuri materiale şi financiare! Propria persoană, asta trebuia să fie singurul capital. Mai mult, le spunea că el se va bucura de banii, maşinile, aurul şi prostia lor, fără remuşcări! Toate astea într-un discurs împănat cu exemple din filosofii occidentali, din mitologia şi presa curentă, însă, oricât ar fi fost de fascinant, n-am să înțeleg niciodată cum cineva poate sta la coadă pentru a i se permite să aplaude pe altcineva, şi să-şi spele creierul... Cine ştie, poate mie îmi e mai uşor, fiind încă marcat de pionierii cu cravată roşie care s-au înverşunat împotriva mea pentru că furasem liliac din grădina Şcolii nr. 5 din Sibiu. Roşul cravatei de pionier nu era cu nimic diferit pentru mine, în acele zile petrecute în Atena, de roşul în care se îmbrăcau oamenii aceia minunat de naivi din jurul meu.

De ce?

Romanul de față va răspunde în mare măsură acestei întrebări; în orice caz, când am auzit în 1990 că Bhagwan – care devenise între timp Osha – a murit, primul lucru la care m-am gândit a fost una dintre anecdotele lui din istoria fllosofiei (nici acum nu ştiu dacă e inventată sau reală şi nici nu mă interesează să aflu). Era vorba de Kant, Immanuel Kant. Se ştie, maestrul antinomiilor n-a părăsit niciodată oraşul în care locuia. Era omul constanței, al programului rigid, al orarului infinitezimal, al tabieturilor şi gesturilor rituale. Disciplinat, riguros, într-o bună seară, pe la ora 22 (reproduc asta din memorie, nu bag mâna-n foc pentru fidelitatea detaliilor), valetul devotat trece prin dreptul casei maestrului şi observă lumina aprinsă la fereastra dormitorului lui Immanuel, la o oră la care acesta ar fi trebui să doarmă, conform tipicului, dus, după tradiționala plimbare înainte de culcare. Urcă valetul sus, în grabă, deschide uşa, aleargă pe coridor, intră în dormitorul maestrului şi ceea ce vede îl nedumereşte: ilustrul Immanuel era în picioare, într-un colț al camerei, în dreptul cuierului, nemişcat, confuz. Pe patul nedesfácut, pe cuvertura impecabil netezită, se odihnea bastonul lustruit al maestrului. „Stăpâne!”, strigă valetul, „Ce se întâmplă?”

„Nu ştiu”, răspunse maestrul cu ochii înceţoşați. „Dar sunt foarte, foarte ostenit...”

Theodor FLEŞERU